

leiderdorp

JAARSTUKKEN 2021

INHOUDSOPGAVE

1. Voorwoord	5
2. Leeswijzer	9
3. Jaarverslag	11
3.1 Programmaverantwoording	12
Programma 1: Meedoen in Leiderdorp	12
1A Actieve en gezonde inwoners	12
1B Zelfredzame inwoners	17
1C Ondersteunde inwoners	24
Waar staat je gemeente	28
Wat heeft het gekost?	29
Programma 2: Aantrekkelijk Leiderdorp	31
2A Werken en ondernemen in het dorp	31
2B Wonen en recreëren in het dorp	36
2C Ruimte in het dorp	41
2D Dienstverlening aan het dorp	47
2E Grondexploitaties	51
Waar staat je gemeente	53
Wat heeft het gekost?	54
Programma 3: Bestuur en organisatie van Leiderdorp	58
3A Bestuur	58
3B Bedrijfsvoering	60
3C Regiozaken	63
Waar staat je gemeente	67
Wat heeft het gekost?	68
Algemene dekkingsmiddelen	69
Algemeen	69
Waar staat je gemeente	70
Wat heeft het gekost?	71
Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien	73
Algemeen	73
Waar staat je gemeente	74
Wat heeft het gekost?	75
3.2 Paragrafen	77
Paragraaf 1: Lokale heffingen	77
Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing	83
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen	89
Paragraaf 4: Financiering	99

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering	103
Paragraaf 6: Verbonden partijen	104
Paragraaf 7: Grondbeleid	112
3.3 Rapportage Interbestuurlijk Toezicht	117
4. Jaarrekening	119
4.1 Algemene toelichting jaarrekening	121
4.2 Balans per 31 december	126
4.3 Toelichting op de balans	128
4.3.1 Toelichting op de activa (alle bedragen x € 1.000)	128
4.3.2 Toelichting op de passiva (alle bedragen x € 1.000)	134
4.3.3 Gewaarborgde geldleningen	138
4.3.4 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	141
4.3.5 Vaste activa staat	142
4.3.6 Staat investeringskredieten incl. af te sluiten	144
4.3.7 Staat van reserves	156
4.3.8 Staat van voorzieningen	164
4.4 Het overzicht van baten en lasten en de toelichting	171
4.4.1 Financiële analyse per programma	171
4.4.2 Toelichting financiële afwijkingen reserves	176
4.4.3 Gerealiseerde dekkingsmiddelen	180
4.4.4 Incidentele baten en lasten	181
4.4.5 EMU saldo	184
4.4.6 Aanwending onvoorzien	184
4.4.7 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi-)publieke sector (=WNT)	185
4.5 Single Information Single Audit (SISA)	188
4.6 Overzicht per taakveld	193
4.7 Gebeurtenissen na balansdatum	196
5. Overige	197
5.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	198
6. Bijlagen	203
6.1 Bijlage 1: In control statement	204
6.2 Bijlage 2: Bestuur en organisatie	208

6.3 Bijlage 3: Kerngegevens Leiderdorp	211
6.4 Bijlage 4: Afkortingenlijst	212
6.5 Bijlage 5: Begrippenlijst	214
6.6 Bijlage 6: Voortgang aanbevelingen rekenkamer	218

1. VOORWOORD

Ook in 2021 hield de coronacrisis ons in de greep. Voor het tweede jaar op rij kwam de samenleving regelmatig tot stilstand. Vanzelfsprekend heeft dat ook een flinke weerslag gehad op onze gemeente. Ondanks het turbulente karakter van 2021 is de dienstverlening aan onze inwoners, hoewel vaak op een andere manier, nagenoeg onverminderd doorgegaan. Natuurlijk met de nodige aanpassingen, maar we zijn wendbaar gebleken. Ook zijn er in 2021 een aantal belangrijke besluiten genomen, zoals over de uitvoering van de Leidse Ring Noord en de transitie naar een aardgasvrije gemeente.

Het werk ging door. In dit jaarverslag blikken we terug op 2021. Wij nemen u mee naar welke projecten en programma's zijn opgeleverd en geven inzicht in de financiële verantwoording.

Sociaal Domein

Iedereen doet en telt mee in Leiderdorp. Juist in coronatijd kunnen kwetsbare groepen in de knel komen. Om die reden is de samenwerking met Inluzio, de brede welzijnorganisatie, intensiever geworden en kunnen we meer mensen die het nodig hebben bereiken en ondersteunen. In 2021 is daarnaast een nieuw jeugdteam gestart om kwetsbare jongeren en hun familie, zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen. Ook is de inkoop van de jeugdhulp afgerond. De dienstverlening naar inwoners die een beroep doen op de WMO is verbeterd. Bij de Regiotaxi zijn enkele knelpunten aangepakt. In februari van 2021 is de grondig verbouwde Sterrentuin geopend. Daarmee is Leiderdorp een centrum voor ondersteuning, welzijn, kennis, cultuur en educatie rijker. Begin 2021 is de cultuurcoach gestart, een van de speerpunten uit de in januari 2021 vastgestelde Nota Kunst en Cultuur. Tot slot is in september het nieuwe Beleidsplan Schuldhulpverlening aangenomen.

Openbare Orde en Veiligheid

De gemeente heeft de aanpak ondermijning geïntensiveerd. Onder andere door het houden van integrale bedrijfscontrole en door extra inzet op de aanpak van mensenhandel en drugshandel. Om te voorkomen dat personen of bedrijven met criminele bedoelingen een vergunning krijgen zijn verdachte aanvragen tegen het licht gehouden met de Bibob toets (Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur).

Duurzaamheid

In 2021 is de Transitievisie Warmte vastgesteld. Daarmee werd duidelijk hoe Leiderdorp een aardgasvrije gemeente wordt. Ook inwoners dragen hun steentje bij aan een duurzame gemeente. Zo plaatste coöperatie Zon op Leiderdorp 144 zonnepanelen op het dak van sportzaal Hoftuyn aan de Leeuwerikstraat. En bewoners van de laagbouw kunnen het afval nu beter scheiden door de plaatsing van nieuwe mini-containers voor restafval, GFT en papier. De buitenruimte van het toekomstige Groene Hart Centrum in de Bospolder is flink onder handen genomen en aan het einde van 2021 opgeleverd.

Werk aan de weg en mobiliteit

De herinrichting van de Eralaan is afgerond. Dat geldt ook voor laatste fase van het opknappen van de Leiderdorpsebrug. In 2021 is gestart met herinrichting van de Simon Smitweg. De straat krijgt tweerichtingsverkeer. Ook de kruisingen met Persant Snoepweg en Willem-Alexanderlaan worden aangepast. De herinrichting van de Van

der Valk Boumanweg is gerealiseerd. Ook is een start gemaakt met de parkeervisie. Voor de Leidse Ring Noord zijn uitvoeringsbesluiten genomen over de tracédelen Oude Spoorbaan en Engelendaal.

Bouwen en wonen

Waar vroeger basisschool De Driemaster stond, zijn twee woongebouwen met 98 huurwoningen verrezen. In een daarvan realiseerden woningcorporatie Rijnhart Wonen, de gemeente en De Haardstee de eerste Beschut Wonen voorziening in Leiderdorp. Een plek voor jonge inwoners met een lichte zorgvraag. Samen met De Binnenvest kwam de eerste friendswoning tot stand. Drie jongeren uit de maatschappelijke opvang leren van elkaar door samen een woning te delen. De Menswordingskerk heeft plaatsgemaakt voor 19 koopappartementen. Er is een start gemaakt om de Statenhof om te bouwen tot een wooncomplex voor studenten. Er komen 206 woonunits in het gebouw. In 2021 zijn de uitgangspunten voor herontwikkeling aan de Pinksterbloem vastgesteld. Rijnhart Wonen gaat daar haar drie appartementengebouwen slopen en vervangen door nieuwbouwwoningen. De gemeente Leiderdorp had in 2021 de taakstelling om 38 statushouders te huisvesten. Dat aantal is gehaald.

Samenvatting financieel resultaat 2021

In de programmarekening leggen we verantwoording af over de plannen en voornemens uit de programmabegroting 2021. Het rekeningresultaat 2021 is € 1.653.090 voordelig. Hieronder staan per programma de belangrijkste posten die samen het resultaat vormen. Een uitgebreide toelichting op deze posten en op de mutaties in de reserves staat in de programma's onder 'Wat heeft het gekost?'

Programma bedragen x € 1.000,-	Saldo begroting 2021	Saldo werkelijk 2021	Verschil 2021	Voordeel/Nadeel
1 Meedoen in Leiderdorp	23.295	22.454	841	V
2 Aantrekkelijk Leiderdorp	3.023	2.093	930	V
3 Bestuur en organisatie Leiderdorp	14.379	14.063	316	V
Algemene Dekkingsmiddelen	-47.386	-48.193	806	V
Overhead, VPB en onvoorzien	10.466	10.537	70	N
Resultaat	0	0	0	V
Saldo van de programma's	3.777	954	2.823	V
Mutaties in reserves	-3.777	-2.607	1.170	N
Resultaat	0	-1.653	1.653	V

Programma 1 Meedoen in Leiderdorp

Het resultaat op programma 1A wordt per saldo veroorzaakt door een meevaller op kunst en cultuur van € 96.000. In programma 1B zijn er tegenvallers op kwijtschelding € 68.000, algemene ondersteunende voorzieningen € 82.000 en samen Leiderdorp van € 77.000. Daar staan meevallers tegenover van inburgering € 56.000 en participatie van € 201.000. In programma 1C zien we meevallers op begeleiding € 94.000, vervoer WMO € 116.000, vangnet en opvang € 48.000, eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen € 95.000, loket JGT lokaal € 93.000 en regionaal gespecialiseerde jeugdhulp € 45.000. Het voordeel op kunst en cultuur en de mee- en tegenvallers op programma 1B en 1C van in totaal € 737.000 storten we weer terug in de de reserve sociaal domein.

Programma 2 Aantrekkelijk Leiderdorp

Op wegen binnen de bebouwde is het overschot € 92.370 en waterwerken is € 161.485 positief. Verder is de meevaller op de leges van burgerzaken € 57.000 en blijft op de APV-taak € 58.000 over. Opgemerkt wordt dat tegenover de extra baten op leges ook extra inhuur staat onder programma 3B. Voor het overige is het resultaat op dit programma de optelsom van meerdere, relatief kleine meevallers.

Programma 3 Bestuur en organisatie van Leiderdorp

De meevaller op dit onderdeel bestaat m.n. uit een lagere dotatie aan de voorziening pensioenverplichtingen van € 239.000 en verder bleek de dotatie aan de voorziening wachtgeld van € 89.000 niet nodig omdat de voorziening toereikend was.

Algemene dekkingsmiddelen

De baten van de lokale heffingen in 2021 zijn hoger dan geraamd. Het gaat daarbij om een voordeel op de OZB niet-woningen van € 235.000 en op de OZB woningen van € 93.000. De opbrengst algemene uitkering is € 295.721 voordelig. Tenslotte is de opbrengst op de belastingvorderingen tot en met 2019 € 117.000 hoger uitgevallen dan verwacht.

Overhead, Vpb en onvoorzien

Als gevolg van de wisselingen in het programmamanagementteam is daar een tekort van ca. € 75.000 ontstaan. De overige mee- en tegenvallers lopen tegen elkaar weg.

Begrotingssaldo

In de eerste en tweede bestuursrapportage 2021 en de decemberwijziging 2021 rapporteerden we over de afwijkingen bij de uitvoering van de lopende begroting. Die rapportages resulteerden in een prognose van het resultaat 2021 van € 234.754 voordelig. Dat begrotingssaldo is bij de decemberwijziging toegevoegd aan de behoedzaamheidsreserve uitkering gemeentefonds.

Mutaties in reserves

Hierboven gaven we inzicht in de belangrijkste posten die het resultaat 2021 veroorzaken. Een deel van die resultaten verrekenen we conform het vastgestelde beleid via een resultaatafhankelijke mutatie met de reserves. Het gaat om de volgende mutaties:

- Toevoeging van € 737.008 aan de reserve sociaal domein
- Onttrekking van € 59.277 aan de reserve bouw- en grondexploitatie
- Onttrekking van € 96.126 aan de egaliseringsreserve omgevingsvergunning
- Toevoeging van € 171.211 aan de egaliseringsreserve reiniging
- Toevoeging van € 47.901 aan de reserve implementatie omgevingswet
- Toevoeging van € 206.052 aan de reserve integraal beheer
- Toevoeging van € 162.989 aan de reserve duurzaamheid

Rekening houdend met deze verrekeningen met de reserves komt het resultaat op € 1.653.090 voordelig.

Leiderdorp, 7 juni 2022

College van burgemeester en wethouders van Leiderdorp

2. LEESWIJZER

Dit jaarverslag bestaat uit twee delen. In het eerste deel leggen we verantwoording af over de drie programma's, de algemene dekkingsmiddelen, en overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Net als in de programmabegroting beschrijven we de programma's volgens een vaste opzet. Een programma bestaat uit een aantal subprogramma's. Elk subprogramma begint met een korte inleiding en een overzicht van de doelen en activiteiten. Vervolgens rapporteren we onder het kopje 'Wat hebben we bereikt?' of we de doelen uit de begroting hebben gehaald. Wat we deden om de doelen te halen, staat onder het kopje 'Wat hebben we ervoor gedaan?'. Daarna volgt een overzicht met de prestatie-indicatoren. Na de subprogramma's, aan het eind van elk programma, staat 'Wat heeft het gekost?'. Daarin leggen we verantwoording af over de verschillen tussen wat we begroot hadden (na wijziging) en de werkelijke baten en lasten. Dit doen we in ieder geval voor bedragen groter dan € 50.000.

Na de programma's volgen nog zeven paragrafen. Hierin rapporteren we over thema's die een dwarsdoorsnede geven. Voorbeelden zijn bedrijfsvoering, onderhoud kapitaalgoederen en het weerstandsvermogen. De zeven paragrafen zijn verplicht. Dat staat in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Het tweede deel van dit jaarverslag is de financiële jaarrekening. Hierin leggen we verantwoording af over de financiën van de gemeente. Dit doen we met de balans en het overzicht van baten en lasten.

Vijf bijlagen sluiten dit jaarverslag af. De bijlage over de opvolging van de aanbevelingen van de Rekenkamer voegden we dit jaar opnieuw toe.

3. JAARVERSLAG

3.1 Programmaverantwoording

Programma 1: Meedoen in Leiderdorp

In de 'Sociale Agenda Leiderdorp. Doelen voor het sociaal domein 2017-2021' staan onze visie op het sociaal domein en onze doelen. Wij stellen de leefwereld van onze inwoners centraal. We stimuleren dat iedereen op zijn of haar manier kan meedoen aan de samenleving. Daarvoor zijn inwoners in eerste instantie zelf verantwoordelijk, samen met hun sociale netwerk. Wij zorgen voor toegankelijke en laagdrempelige ondersteuning voor alle inwoners. Dicht bij de mensen in de wijk. Zodat ze minder specialistische ondersteuning nodig hebben. En wij de kosten van specialistische ondersteuning kunnen beheersen.

1A Actieve en gezonde inwoners

Inleiding

Veel inwoners van Leiderdorp leiden een actief leven. Ze zijn gezond en maken gebruik van een gevarieerd sport-, beweeg-, onderwijs- en cultuuraanbod. De meeste Leiderdorpers zijn gelukkig en vinden zelf oplossingen voor problemen. De gemeente Leiderdorp gaat uit van 'positieve gezondheid': we stimuleren dat inwoners gezond leven en zo lang mogelijk zelfstandig, onafhankelijk en maatschappelijk actief zijn. Dit doen we met voorlichting en vroegsignalering door professionals en ervaringsdeskundigen. En door de fysieke leefomgeving zo in te richten dat inwoners makkelijk kunnen bewegen en sporten.

Wij vinden het belangrijk dat onze inwoners zich goed kunnen ontwikkelen. Daarom hebben we aandacht voor inwoners die niet goed zelf kunnen meekomen en voor (dreigende) achterstanden bij kinderen. We hebben een breed aanbod vanuit het Taalpact en het onderwijskansenbeleid.

Cultuur speelt een verbindende rol en draagt bij aan het ontwikkelen van talenten. In 2021 stelden we nieuw cultuurbeleid vast.

Doel	Inwoners dragen actief en zelfstandig bij aan de samenleving	
MART- doel	1. Meer inwoners kunnen gezond blijven leven.	2. Meer inwoners kunnen zich optimaal ontwikkelen.
	1.1 We informeren inwoners - en met name jongeren - over de schadelijke gevolgen van roken, alcohol en drugs, weinig bewegen, ongezond eten, stress, verslaving en pesten.	2.1 We pakken (dreigende) ontwikkelingsachterstanden bij kinderen aan.
	1.2 We stimuleren risicogroepen, zoals mensen met een lage sociaal-economische status, om een gezonde leefstijl aan te leren of te behouden.	2.2 We pakken laaggeletterdheid bij inwoners aan.
	1.3 We zorgen dat inwoners kunnen deelnemen aan sport- en cultuuractiviteiten, ongeacht hun financiële situatie.	2.3 We pakken verzuim en vroegtijdig schoolverlaten aan.
	1.4 We stimuleren inwoners om te sporten en te bewegen en dat te blijven doen.	2.4 We zorgen voor de huisvesting van het onderwijs door het Integraal Huisvestingsplan uit te voeren.
Activiteiten 2021		2.5 We verlagen de (financiële) drempel om deel te nemen aan educatieve en culturele activiteiten.

Wat hebben we bereikt?

1. Meer inwoners kunnen gezond blijven leven

Ondanks de beperkingen van de coronamaatregelen stimuleerden we de Leiderdorpers om gezond te leven. We boden advies en ondersteuning als onze inwoners daar behoefte aan hadden. En we stelden ze zoveel mogelijk in de gelegenheid om te sporten en te bewegen. Voor alle leeftijdsgroepen organiseerden we laagdrempelige activiteiten gericht op gezondheid en vitaliteit. Als dat door corona niet fysiek kon, deden we het digitaal.

Gezondheid omvat - zeker in deze tijd - ook mentale gezondheid. Via initiatieven van onze partners hielpen we mensen om ook mentaal gezond te blijven. Op die manier hadden we aandacht aan eenzaamheid en dag- en tijdsbesteding. Er waren verschillende laagdrempelige bijeenkomsten en inloopspreekuren.

2. Meer inwoners kunnen zich optimaal ontwikkelen

We organiseerden themabijeenkomsten met onze partners voor onderwijskansen. Zo brachten we de indicatie voor en toeleiding naar voorschoolse educatie beter in beeld. Partners weten elkaar goed te vinden en werken constructief samen. Bijvoorbeeld binnen het Taalpact Leiden en Leiderdorp. Daar werken partners integraal aan het signaleren en terugdringen van laaggeletterdheid. Samen met de samenwerkingsverbanden po en vo, het RBL, het mbo en andere gemeenten werkten we aan het terugdringen van verzuim op school en voortijdig schoolverlaten. Dat deden we in de projecten 'integraal arrangeren' en 'Innovatie Dekkend Netwerk'.

Op 25 januari stelde de gemeenteraad de cultuurnota 'Cultuur doet leven' vast. De cultuurnota focust op:

- meer samenhang;
- betere verbindingen;
- een vernieuwende kijk op de samenwerking tussen culturele instellingen onderling en met instellingen die zich bezig houden met de gezondheid en het welzijn van Leiderdorpers.

Het doel is dat alle partijen elkaar beter weten te vinden en elkaar kunnen versterken. In september 2021 startte de cultuurcoach in Leiderdorp. De cultuurcoach verbindt inwoners, culturele aanbieders en de gemeente.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 We informeren inwoners - en met name jongeren - over de schadelijke gevolgen van roken, alcohol en drugs, weinig bewegen, ongezond eten, stress, verslaving en pesten

Informeren is stap één in het proces naar verandering. Stap twee is bewustwording van het eigen gedrag. Leiderdorp heeft een programma om inwoners te informeren over de schadelijke gevolgen van roken, alcohol en drugs, weinig bewegen, ongezond eten, stress, verslaving en pesten. Om zo bewustwording te stimuleren. We sluiten zo veel mogelijk aan bij de campagnes van de Rijksoverheid en passen deze waar nodig aan onze lokale situatie aan.

In 2021 was het door de coronapandemie lastig om fysieke informatiebijeenkomsten te organiseren. Daarom bood de GGD webinars aan, ook over de gevaren van alcohol- en drugsgebruik door jongeren. De weerbaarheidstrainingen op scholen – die de GGD ook organiseert – gingen zo veel mogelijk door. Daarnaast organiseerden de jongerenwerkers van Includio Leiderdorp in 2021 verschillende sport- en spelactiviteiten. Om beweging onder jongeren te stimuleren. Uiteraard hielden ze rekening met de coronamaatregelen.

1.2 We stimuleren risicogroepen, zoals mensen met een lage sociaal-economische status, om een gezonde leefstijl aan te leren of te behouden

We werken samen met maatschappelijke partners als Includio Leiderdorp, sportorganisaties- en verenigingen, fysiotherapeuten, scholen, buitenschoolse leeromgevingen en de jeugdgezondheidszorg. We delen informatie, geven

advies en zorgen voor een passend aanbod. We besteden vooral aandacht aan sporten en bewegen, slapen, voeding, roken en mentale gezondheid. Sinds 2015 biedt verzekeraar Zorg en Zekerheid samen met fysiotherapiepraktijken en de GGD het programma 'Lekker in je Lijf' aan. Dit is een onderdeel van de gemeentelijke collectieve verzekering. Het programma is specifiek gericht op het verbeteren van de gezondheid van inwoners met overgewicht en een laag inkomen. Door de coronapandemie en de bijbehorende coronamaatregelen konden in 2021 helaas geen groepen starten.

1.3 We zorgen dat inwoners kunnen deelnemen aan sport- en cultuuractiviteiten, ongeacht hun financiële situatie

We willen inwoners met weinig financiële middelen de kans geven om te sporten en aan culturele activiteiten deel te nemen. Het Jeugdfonds Sport & Cultuur en - sinds 2021 - het Volwassenenfonds Sport & Cultuur voeren dit beleid uit. Het Volwassenenfonds werkt zoals het Jeugdfonds Sport & Cultuur, maar dan gericht op de doelgroep 18+. Zo kunnen alle inwoners deelnemen aan sport en cultuur, ongeacht hun inkomen.

1.4 We stimuleren inwoners om blijvend te sporten en bewegen

In de Leiderdorpse samenleving zijn alle elementen aanwezig om inwoners te laten sporten en bewegen: vrijwilligers, sportverenigingen, beweegaanbieders en maatschappelijke partners. Inwoners die zelf de weg naar het sport- en beweegaanbod niet vinden, geven we advies en informatie. En we ondersteunen ze bij de eerste stappen naar sporten en bewegen. In 2021 werkten partners in het Leiderdorpse sportakkoord samen aan nieuwe activiteiten. Het is ons doel om meer Leiderdorpers blijvend te laten genieten van sporten en bewegen. Door de coronamaatregelen gingen de activiteiten in aangepaste vorm van start of werden ze uitgesteld.

2.1 We pakken (dreigende) ontwikkelingsachterstanden bij kinderen aan

In 2020 werd het uitvoeringsbeleid Onderwijskansen 2020 vastgesteld. Er kwam ruimte voor nieuwe voorzieningen: de Vliegende Brigade en de inzet van tutoren. In 2021 kregen die voorzieningen een vervolg. Ook de programma's voor ouderbetrokkenheid, taal- en leesstimulering en talentontwikkeling van JES Rijnland gingen door. Peuters maakten gebruik van het voorschoolse educatieprogramma op de kinderopvang. Net als in 2020 hadden de coronamaatregelen invloed op de uitvoering van de programma's, maar scholen, kinderopvangorganisaties en andere partners waren er beter op voorbereid.

Het Rijk heeft extra geld beschikbaar gesteld voor het Nationaal Programma Onderwijs. Om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen tijdens de coronapandemie hebben opgelopen. In 2021 begonnen we met een inventarisatie van wat nodig is. In 2022 gaan we daarmee door.

2.2 We pakken laaggeletterdheid bij inwoners aan

Goede samenwerking is belangrijk om laaggeletterdheid aan te pakken. In 2021 werkten alle partners de doelen uit het Taalpact uit in een actieplan. BplusC coördineert het Taalhuis in Leiden en Leiderdorp. In de bibliotheek kunnen mensen terecht met vragen over het regionale taal- en rekenaanbod en digitale ondersteuning. Het Taalhuis is ook het centrum van het lokale taalnetwerk. In Leiderdorp organiseert het Taalhuis bijvoorbeeld het Taalcafé en de lees- en schrijftafel. Daarnaast werkt Inclusio Leiderdorp aan het verzelfstandigen van statushouders, onder andere door het spreken van de Nederlandse taal te stimuleren. Inclusio Leiderdorp is ook voorzitter van de werkgroep Werk en Participatie. Het doel van de werkgroep is laaggeletterde mensen zelfredzamer en actiever te maken. Zowel op de arbeidsmarkt als in de samenleving. Ook de gemeente zelf heeft aandacht voor het spreken en schrijven van begrijpelijk taal.

2.3 We pakken verzuim en vroegtijdig schoolverlaten aan

Het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) verbreedde de aanpak van 'thuiszitters' (langdurig ongeoorloofd verzuim) naar 'risicoleerlingen' (langdurig geoorloofd verzuim). Zo ontstond een nog beter beeld van de omvang en oorzaak van verzuim en thuiszitten. Samen met de jongeren zelf, ouders, onderwijs, jeugdhulp en andere betrokken partijen zoeken we naar oplossingen. De jongeren in Leiderdorp maken gebruik van het regionale programma Voortijdig schoolverlaten (VSV). De indicator voor VSV in Leiderdorp (1,68%) geeft een negatief beeld vergeleken met de regio (1,54%). Het percentage is wel positiever dan in Leiden (2%), Katwijk (1,72%), Noordwijk (1,74%) en Zoeterwoude (1,79%). Maar vergeleken met Hillegom (1,52%), Kaag en Braassem (1,35%), Lisse (0,9%), Oegstgeest (0,41%), Teylingen (1,47%) en Voorschoten (0,91%) is het negatiever. De verschillen tussen gemeenten ontstaan onder andere door verschillen in opleidingsniveau en inkomen van de inwoners. Corona beïnvloedt alle cijfers. Het RBL stemt proactief met de gemeente af.

2.4 We zorgen voor de huisvesting van het onderwijs door het Integraal Huisvestingsplan uit te voeren

In 2020 voerden we een haalbaarheidsonderzoek uit. Vervolgens zetten we in 2021 de projectorganisatie op. Ook stelden we de uitgangspunten vast voor de vernieuwbouw van het integraal kindcentrum Buitenhof. Dat bestaat uit de Hobbit, 't Bolwerk, een gymzaal en kinderopvang van FloreoKids. Voor het P.C. Hoofthofcollege voerden we een haalbaarheidsonderzoek uit naar de mogelijkheden van vernieuwbouw van het huidige pand aan de Touwbaan 42. Ook begonnen we met een locatiestudie voor nieuwbouw. Voor de uitbreiding van het buitenterrein van de Kastanjelaanschool gingen we opnieuw in gesprek met de eigenaar van een aangrenzend stuk grond. Ook startten we de verschillende ruimtelijke procedures op binnen de hiervoor geldende voorwaarden.

2.5 We verlagen de (financiële) drempel om deel te nemen aan educatieve en culturele activiteiten

Verschillende culturele organisaties krijgen subsidie van ons. Zodat ze maatschappelijke activiteiten voor onze inwoners kunnen organiseren. Corona speelde ook in 2021 een grote rol. Toch werd de Sterrentuin gebruikt voor culturele en educatieve activiteiten. Ook ging de drempel om aan de activiteiten deel te nemen omlaag. Wij hebben minimegelingen om de kosten voor deelname aan cultuuractiviteiten van inwoners met een laag inkomen te vergoeden. Ook stelden we extra budget beschikbaar. Dat koppelden we aan de cultuurcoach. Culturele instellingen kunnen hier aanspraak op maken.

In de Programmabegroting 2021 stond het voornemen om het subsidiebeleid van de gemeente te actualiseren. En de Algemene Subsidieverordening Leiderdorp hierop aan te passen. Door personele wisselingen en personele krapte hebben we dit helaas niet kunnen doen. Nu is het aan het nieuwe college om het subsidiebeleid te herzien.

Prestatie-indicatoren

	Omschrijving	2018 (w)	2019 (w)	2020 (w)	2021 (w)	2021 (b)
Prestatie-indicatoren	1.1 % inwoners met overmatig ¹ alcoholgebruik	7 ²	7 ²	7 ²	5 ⁴	15
	1.1 % inwoners ³ met overgewicht	49 ²	49 ²	49 ²	43 ⁴	40
	1.1 % inwoners ³ dat rookt	16 ²	16 ²	16 ²	16 ⁴	11
	1.3 Aantal aanmeldingen programma 'Lekker in je Lijf' voor minima	33	11	5	0 ⁵	82
	1.4 % Leiderdorpers dat voldoet aan de norm gezond bewegen	56	61	61 ⁶	53	56
	2.1 Het aantal VVE-plekken ⁷	32	32	60	60	50
	2.2 % Leiderdorpers tussen 16 en 65 jaar dat moeite heeft met lezen en schrijven ⁸	9	9	9	9	8
	2.3 % jongeren in Leiderdorp met een startkwalificatie ⁹	98,2	97,7	98,3	n nb	98,6
	2.3 % voortijdig schoolverlaters ten opzichte van % regio ¹⁰	1,82 / 1,80	2,13 / 1,98	1,68 / 1,54	n nb	n tb ¹¹

1 'Drinkt overmatig: 19 - 64 jaar': drinkt per week gemiddeld minstens 21 glazen alcoholhoudende drank (voor mannen) of 14 glazen (voor vrouwen) (definitie uit de GGD Gezondheidspeiling 2016)

2 Uit de GGD Gezondheidspeiling 2016 (cijfers gepubliceerd in december 2017).

3 19 - 64 jaar

4 Uit de GGD Gezondheidspeiling 2020 (cijfers gepubliceerd in december 2021).

5 Bij het schrijven van dit jaarverslag waren nog niet alle declaraties over 2021 ingediend en verwerkt. Dit is dus een voorlopig cijfer.

6 Uit inwonersenquête 2019

7 We pasten het aantal kindplaatsen per 2020 aan de jaarlijkse VVE-vragenlijst inspectie aan. Uitbreiding in verband met de verhouding doelgroep- en niet-doelgroepkinderen en VVE van 10 naar 16 uur.

8 Bron: <https://geletterdheidinzicht.nl>

9 Bron: www.waarstaatjegemeente.nl (op basis van voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie). We kijken nog naar de bruikbaarheid van deze indicator. 2021 was nog niet beschikbaar.

10 De cijfers uit het schooljaar 2020-2021 worden in april 2022 gepubliceerd. Aangepast aan de wijziging in definitie (DUO-cijfers): uitbestede leerlingen aan VAVO telden vroeger wel direct mee in de VSV-cijfers maar nu niet meer.

11 Op basis van landelijke streefnormen per onderwijsniveau (7 niveaus)

1B Zelfredzame inwoners

Inleiding

Incluzio Leiderdorp regelt de toegang tot het sociaal domein in Leiderdorp. Incluzio Leiderdorp biedt preventieve activiteiten en begeleiding. Zo ondersteunt Incluzio Leiderdorp de zelfredzaamheid en participatie van inwoners. Incluzio Leiderdorp stemt de dienstverlening af op de wensen van de inwoners en werkt zoveel mogelijk samen met vrijwilligers. Ook werkt Incluzio Leiderdorp zo veel mogelijk samen met lokale organisaties, verenigingen en ondernemers. Incluzio Leiderdorp heeft een wijkgerichte benadering en stimuleert inwoners om elkaar te helpen. We hebben extra aandacht voor mensen in een kwetsbare positie, zoals mensen met een (arbeids)beperking, een psychische kwetsbaarheid, een uitkering, een laag inkomen of schulden.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is een laagdrempelige voorziening voor opvoed- en opgroei-ondersteuning. Opvoeders, kinderen, jongeren tot 23 jaar en professionals kunnen hier terecht met al hun vragen over opgroeien en opvoeden. Het CJG geeft advies, ondersteuning en hulp op maat. Samen met Incluzio Leiderdorp, het Jeugdteam (JT) en het Jeugd Preventie Team (JPT) organiseert het CJG preventieve activiteiten.

Doel	Inwoners kunnen naar vermogen meedoen en krijgen op tijd hulp			
SMART doel	1. Meer inwoners ondersteunen en helpen elkaar en zetten zich actief in voor een veilige en leefbare omgeving.	2. Alle Leiderdorpers hebben toegang tot welzijns- en algemene voorzieningen.	3. Kinderen in Leiderdorp kunnen zich voldoende ontwikkelen en groeien gezond en veilig op.	4. In 2021 neemt 60% van het klantenbestand Participatiewet actief deel aan de samenleving en is maatschappelijk betrokken.
Activiteiten 2021	1.1 We ondersteunen mantelzorgers.	2.1 We faciliteren een samenhangend en dekkend aanbod van algemene en collectieve voorzieningen voor alle inwoners.	3.1 We voeren de wettelijke jeugdgezondheidszorgtaken uit.	4.1 We stimuleren de uitstroom Participatiewet met de inzet van re-integratieinstrumenten.
	1.2 We ondersteunen vrijwilligers.	2.2 We ondersteunen stathouders.	3.2 We stimuleren preventieve activiteiten en verbinden lokale jeugdpartners.	4.2 We hebben een integrale en sluitende aanpak van de jeugdwerkloosheid.
	1.3 We maken van Leiderdorp een dementievriendelijke gemeente.			4.3 We ondersteunen minimahuishoudens en bieden laagdrempelige schuldhelpverlening.
	1.4 We gaan eenzaamheid tegen.			4.4 We gebruiken alternatieve vormen van participatie in de wijk als re-integratie of werk nog niet aan de orde zijn.

Wat hebben we bereikt?

1. Meer inwoners ondersteunen en helpen elkaar en zetten zich actief in voor een veilige en leefbare omgeving

Incluzio Leiderdorp stimuleert en ondersteunt Leiderdorpers die zich voor elkaar inzetten. Samen met inwoners kijken we niet alleen naar hun ondersteuningsbehoefte, maar ook naar wat ze nog wel kunnen. We kijken hoe ze zich kunnen inzetten voor hun omgeving, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk te doen. Door corona gingen in 2021 de welzijnsactiviteiten binnen helaas niet allemaal door. Wanneer mogelijk organiseerden we de activiteiten digitaal of buiten. In de zomer van 2021 hervatte Incluzio Leiderdorp zoveel mogelijk pre-corona-activiteiten, zoals het Clubhuis

de Derde Helft voor senioren. Ook gingen nieuwe initiatieven van start. De aanpak Eerste Hulp bij Geldzorgen (EHBG) van Includio Leiderdorp, de Stadsbank en andere organisaties is een goed voorbeeld. Deze aanpak richt zich op de begeleiding van mensen bij het vroegtijdig aanpakken van schulden. In 2021 ging ook de Mantelwandel van start. Dit zijn wandelingen voor mantelzorgers georganiseerd door vrijwilligers. Mantelzorgers kunnen tijdens een wandeling ervaringen uitwisselen.

2. Alle Leiderdorpers hebben toegang tot welzijns- en algemene voorzieningen

De opdracht van Includio Leiderdorp luidt: een breed ondersteuningsaanbod van preventieve activiteiten organiseren en algemene begeleiding voor het sociaal domein. In 2021 organiseerde Includio Leiderdorp onder andere bijeenkomsten en begeleiding voor jongeren, activiteiten voor ouderen, inloopuren voor statushouders en hulp bij financiën en administratie. Deze activiteiten gingen zo veel mogelijk op een bij de coronamaatregelen passende manier door. In 2021 hadden we specifieke aandacht voor eenzaamheid onder ouderen en voor begeleiding van jongeren. Voor jongeren waren er bijvoorbeeld sportieve activiteiten in het zomerprogramma en het programma Act your way. Ook was er extra aandacht voor de begeleiding van mantelzorgers. Door de coronacrisis was er meer vraag naar hulp en ondersteuning. In 2021 hielp Includio Leiderdorp bij de opvang en ondersteuning van door de kinderopvangtoeslagaffaire gedupeerde gezinnen in Leiderdorp.

3. Kinderen in Leiderdorp kunnen zich voldoende ontwikkelen en groeien gezond en veilig op

Ouders zijn verantwoordelijk voor het gezond en veilig opgroeien en opvoeden van hun kinderen. Zij zoeken eerst zelf oplossingen voor uitdagingen en problemen. Naast ouders zijn familieleden, buurtgenoten, sportcoaches en docenten belangrijk voor een gezonde ontwikkeling van de kinderen in ons dorp. Samen vormen zij een pedagogisch en sociaal netwerk. De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) ziet toe op een gezonde ontwikkeling van kinderen. De JGZ voert screenings uit bij kinderen van 0 tot 19 jaar. De JGZ signaleert hulpvragen op tijd en pakte deze op. Signalen van ouders zijn belangrijke input voor het preventieve cursusaanbod van het CJG. Door ouders te ondersteunen en adviseren, hopen we dat ieder kind in onze gemeente in een veilige en positieve thuissituatie kan opgroeien. En dat ze zich goed kunnen ontwikkelen.

4. In 2021 neemt 60% van het klantenbestand Participatiewet actief deel aan de samenleving en is maatschappelijk betrokken

Eind 2021 (Q3) was 49% van het klantenbestand Participatiewet maatschappelijk actief. We gebruiken de Participatieladder om dit te meten. De ladder heeft zes treden: van sociaal geïsoleerd tot werkend zonder ondersteuning. Als iemand op trede 3 of hoger functioneert, is hij of zij maatschappelijk actief. Door de coronamaatregelen kwamen ook in 2021 participatietrajecten tijdelijk stil te liggen. Daardoor is het percentage van het klantenbestand dat maatschappelijk actief is dit jaar weer lager dan vóór 2020.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 We ondersteunen mantelzorgers

Mantelzorgers kunnen ondersteuning krijgen van Includio Leiderdorp. De mantelzorgcoach van Includio Leiderdorp geeft informatie, advies en individuele ondersteuning. Ook organiseert de mantelzorgcoach lotgenotenbijeenkomsten en trainingen.

Door de coronacrisis was ook 2021 een moeilijk jaar voor veel mantelzorgers. Vooral de beperking van het sociaal contact maakte de situatie zwaar. Daarom bood Includio Leiderdorp in 2021 extra mantelzorgondersteuning. Het

was bijzonder dat de mantelzorglunch op de Dag van de Mantelzorg fysiek kon plaatsvinden. Op deze dag worden mantelzorgers in het zonnetje gezet.

1.2 We ondersteunen vrijwilligers

Samen met Includio Leiderdorp stimuleren we inwoners om zich vrijwillig in te zetten. Includio Leiderdorp heeft een vrijwilligerscoördinator in dienst. De vrijwilligerscoördinator verbindt vrijwilligers en organisaties en initiatieven. In 2021 startte Includio Leiderdorp samen met andere organisaties het vrijwilligersproject AutoMaatje Leiderdorp. Dit is een vervoersservice voor mensen die minder mobiel zijn. Vrijwilligers vervoeren deze mensen in hun eigen auto. De vrijwilligers organiseren de vervoersservice en voeren de ritten uit. In een centrale bemand door twee vrijwilligers worden de ritverzoeken gekoppeld aan beschikbare vrijwilligers. In 2021 startte ook de Mantelwandel.

1.3 We maken van Leiderdorp een dementievriendelijke gemeente

We werken toe naar een dementievriendelijke gemeente. Het doel is dat inwoners met dementie zo lang mogelijk kunnen blijven meedoen in de samenleving. We voeren deze opdracht samen met Includio Leiderdorp en andere organisaties uit. Voor mensen met dementie en hun mantelzorgers zijn er uiteenlopende vormen van ondersteuning. Zoals dagbesteding voor mensen met dementie en trainingen en lotgenotencontact voor mantelzorgers. Het Alzheimercafé organiseerde in Leiderdorp in 2021 fysieke en online activiteiten. In 2021 werd het Netwerk Dementievriendelijk Leiderdorp opgericht. Dit netwerk vraagt aandacht voor dementie en ontwikkelt praktische hulpmiddelen om de juiste informatie te vinden. In 2021 publiceerde het netwerk de website Dementievriendelijk Leiderdorp en het vergeet-mij-niet-boekje.

1.4. We gaan eenzaamheid tegen

In 2020 ondertekenden we een intentieverklaring voor een lokale aanpak tegen eenzaamheid. In 2021 ontwikkelden we de aanpak samen met partners en organiseerden we activiteiten. Tijdens de coronacrisis gingen zoveel mogelijk activiteiten door, ook via digitale kanalen.

Eenzame jongeren kregen op individueel niveau coaching. Daarnaast organiseerden de jongerenbegeleiders extra groepsactiviteiten om eenzaamheid bij jongeren te verminderen, zoals sportieve bijeenkomsten en het zomerkamp. Door de coronamaatregelen bleven sociale contacten noodgedwongen beperkt. Daarom brachten we tijdens de Week tegen Eenzaamheid de eenzaamheid van inwoners onder de aandacht. En we organiseerden extra activiteiten, zoals een sportclinic bij Clubhuis De Derde Helft.

2.1 We zorgen voor een samenhangend en dekkend ondersteuningsaanbod van algemene en collectieve voorzieningen voor alle inwoners

Includio Leiderdorp breidde het ondersteuningsaanbod uit met preventieve activiteiten en algemene voorzieningen. Inwoners hadden bijvoorbeeld meer behoefte aan ambulante begeleiding en dagactiviteiten. Fysieke activiteiten vonden door de coronamaatregelen vaak digitaal of buiten plaats, zodat ze wel door konden gaan. Samen met Includio Leiderdorp, het CJG, het JT, de Stadsbank, vrijwilligersorganisaties, sportverenigingen, huisartsen en het onderwijs werkten inwoners en hulpverleners in 2021 aan de opgaven en doelen uit de Sociale Agenda Leiderdorp 2017-2021.

2.2 We ondersteunen statushouders

Alle statushouders die in Leiderdorp komen wonen, krijgen begeleiding van Includio Leiderdorp. Bijvoorbeeld bij het vinden van een huisarts en een basisschool voor de kinderen en bij het afsluiten van nutsvoorzieningen

en een zorgverzekering. Statushouders die nog geen inkomen hebben, krijgen een bijstandsuitkering. Iedere volwassen statushouder met een bijstandsuitkering volgt een intensief begeleidingstraject bij Project JAS. Project JAS stimuleert participatie en een snelle inburgering. In 2021 waren statushouders nog verantwoordelijk voor hun eigen inburgeringstraject. Vanaf 2022 geldt de nieuwe Inburgeringswet en ligt de regie bij de gemeente. Daarom gaat Project JAS in 2022 over in de Leidse Inburgering.

3.1 We voeren de wettelijke jeugdgezondheidszorgtaken uit

Wij zijn wettelijk verplicht om jeugdgezondheidszorg (JGZ) aan te bieden aan alle Leiderdorpse kinderen van 0 tot 19 jaar. De GGD voert de JGZ uit. De JGZ volgt en signaleert ontwikkelingen in de gezondheid van kinderen van 0 tot 19 jaar, zowel lichamelijk als geestelijk. Dit gebeurt zowel individueel als op populatieniveau. De JGZ voert preventieve screenings uit (lichamelijk, cognitief en psychosociaal), geeft voorlichting en advies en biedt begeleiding. Doordat de JGZ signalen en hulpvragen al vroeg oppakt, hopen wij dat later minder kinderen specialistische ondersteuning nodig hebben.

Door de coronapandemie kwam de uitvoering van de JGZ in 2021 landelijk onder druk te staan. Toch gingen preventieve screenings zoveel mogelijk digitaal of fysiek door. De JGZ had extra aandacht voor kwetsbare gezinnen en jongeren.

3.2 We stimuleren preventieve activiteiten en verbinden lokale jeugdpartners

Samen met onze lokale partners Incluzio Leiderdorp, het CJG en het JT werkten we ook in 2021 aan het vroegtijdig signaleren van problemen en het oppakken van hulpvragen over opgroeien en opvoeden, psychische problemen en stoornissen bij kinderen. Ons belangrijkste doel is voorkomen dat situaties escaleren. Goede samenwerking en verbinding met en tussen onze partners is daarvoor essentieel.

We hadden in 2021 extra aandacht voor de negatieve effecten van de coronapandemie onder jongeren. Samen met de jongerenwerkers organiseerden we extra activiteiten voor preventie en jongerenparticipatie.

4.1 We stimuleren de uitstroom Participatiewet met de inzet van re-integratieinstrumenten

Alle klanten met een uitkering die (parttime) kunnen werken, plaatsen we op een re-integratietraject voor duurzame bemiddeling naar zo regulier mogelijk werk. De meeste mensen gaan naar Re-integratie en Werkgeversdiensten Leiden (R&W). Voor jongeren, statushouders en mensen met een taalachterstand hebben we gespecialiseerde trajecten: Project JA, Project JAS en Project JA-Plus (inmiddels 5team). We leveren zo veel mogelijk maatwerk en maken gebruik van instrumenten waarvan we weten dat ze tot tastbare resultaten leiden. Verder sluiten we aan bij innovatieve projecten in de Leidse regio en binnen de arbeidsmarktregio Holland Rijnland.

In 2021 merkten we opnieuw de gevolgen van de coronamaatregelen. Hoewel die wel minder ingrijpend waren dan in 2020. DZB zette de dienstverlening zo ongehinderd mogelijk voort. Wel waren werkgevers in verschillende sectoren door de economische onzekerheden relatief terughoudend bij het plaatsen van onze klanten. Daardoor konden we instrumenten minder vaak inzetten of ze waren minder effectief. Het aantal gerealiseerde garantiebannen bleef achter bij eerdere jaren. Meer dan in 2020 was er uitval van personeel, doordat mensen in quarantaine moesten. Net als Leiden gebruikten we een beperkt deel van het niet-bestede re-integratiebudget om het klantendiagnose-instrument Competensys versneld uit te rollen.

4.2 We hebben een integrale en sluitende aanpak van de jeugdwerkloosheid

Niet alle jongeren kunnen zelfstandig een plek op de arbeidsmarkt vinden. Sommigen hebben ondersteuning en intensieve begeleiding nodig. Dit biedt Project JA. Jongeren tot 27 jaar die een bijstandsuitkering aanvragen, hebben een wachtperiode van vier weken. In deze periode moeten ze zelf aan de slag om werk te vinden. Als ze na deze vier

weken geen werk hebben gevonden, krijgen ze een uitnodiging van Project JA. Daar volgt de jongere een intensief traject, dat bij voorkeur leidt tot uitstroom naar (tijdelijk) werk of opleiding. Een jongere heeft in principe geen recht op een uitkering als er nog recht bestaat op studiefinanciering of een tegemoetkoming in de schoolkosten. Dan leiden we jongeren terug naar het onderwijs. In 2021 besloten we de wachtperiode niet meer toe te passen bij jongeren in een kwetsbare positie. Daarnaast begeleidde Project JA in 2021 ook Nuggers (niet-uitkeringsgerechtigden) als onderdeel van de aanpak jeugdwerkloosheid.

4.3 We ondersteunen minimahuishoudens en bieden laagdrempelige schuldhulpverlening

In 2021 ging de nieuwe nota minimabeleid in. Het doel van het minimabeleid is tweeledig. Het belangrijkste doel is dat inwoners geen financiële belemmeringen ervaren om structureel mee te kunnen doen aan alledaagse activiteiten. Anders gezegd, we willen dat iedereen kan meedoen, ongeacht inkomen. Ons tweede doel is voorkomen dat mensen in armoede belanden óf mensen weer zo snel mogelijk uit armoede laten komen. Dankzij verschillende regelingen kunnen mensen met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm deelnemen aan sport en cultuur. Gezinnen met schoolgaande kinderen krijgen ondersteuning in de schoolkosten. Ook bieden we een collectieve zorgverzekering aan. De sociaal werkers van Includio Leiderdorp kunnen het maatwerkbudget inzetten om een doorbraak naar een duurzame oplossing te forceren.

Als inwoners problematische schulden hebben, zetten we alles op alles om een regeling te treffen met de schuldeisers. Als dat niet lukt, bijvoorbeeld door weigerachtige schuldeisers, maken we de schulden beheersbaar. Zodat de inwoner in ieder geval noodzakelijke uitgaven kan doen. Of we begeleiden de inwoner naar de rechtbank voor een wettelijke schuldsanering. Dit is onderdeel van het nieuwe beleidsplan schuldhulpverlening 'eerder, beter en sneller' dat in 2021 werd aangenomen. De Stadsbank Leiden voert de schuldhulpverlening uit. Daarbij ligt de nadruk niet op de cijfers achter de komma, maar op een duurzame oplossing. We zetten in op het verbeteren en vereenvoudigen van het primaire proces. Dit doen we onder andere met collectief schuldregelen, het schuldenknooppunt, de bewindvoerdersdesk, de inzet van saneringskredieten en nauwere samenwerking tussen Includio Leiderdorp en de Stadsbank. We focussen ons meer op het primaire schuldhulpverleningsproces en de effectiviteit en efficiëntie daarvan. We willen inwoners gewoon eerder, beter en sneller helpen. Om betaalproblemen vroegtijdig te signaleren en schulden te voorkomen gingen we verder met Eerste hulp bij geldzorgen (EHBG). Dat is een samenwerking tussen de Stadsbank, Includio Leiderdorp en instanties als Rijnhart Wonen en Zorg en Zekerheid.

4.4 We gebruiken alternatieve vormen van participatie in de wijk als re-integratie of werk nog niet aan de orde zijn

We zoeken alle mogelijke manieren om mensen te stimuleren mee te doen in de samenleving. Werk en Inkomen en Includio Leiderdorp activeren samen inwoners met een uitkering, voor wie vrijwilligerswerk nog een brug te ver is. Dit zijn maatwerktrajecten met als doel een inwoner een trede hoger op de participatieladder te krijgen. Zo motiveren we bijvoorbeeld een inwoner met een geïsoleerd bestaan (trede 1) om tijdens een koffieochtend buitenshuis contact te leggen met andere mensen (trede 2). In 2021 lieten we deze activiteiten zoveel mogelijk doorgaan, op een manier die paste bij de coronamaatregelen.

Prestatie-indicatoren

	Omschrijving	2018 (w)	2019 (w)	2020 (w)	2021 (w)	2021 (b)
Prestatie-indicatoren	1.1 % Leiderdorpers dat mantelzorg verleent ¹	niet bekend	18,4% ²	niet bekend	18 %	30%
	1.1 % mantelzorgers dat tamelijk tot zwaar belast is	niet bekend	27,3%	niet bekend	27 %	22%
	1.2 % Leiderdorpers dat vrijwilligerswerk doet	niet bekend	28,1%	niet bekend	25 %	45%
	1.3 % inwoners dat buurtgenoten helpt	niet bekend	nvt	niet bekend	52 %	90%
	1.3 % inwoners dat aandacht gaf aan een buurtbewoner in een zorgwekkende situatie	niet bekend	34,6%	niet bekend	37 %	40%
	1.4 % inwoners dat weet terug te kunnen vallen op buurtgenoten	niet bekend	niet bekend	niet bekend	49 %	25%
	1.4 % Leiderdorpers dat activiteiten in buurt of wijk organiseert voor andere bewoners	niet bekend	10 %	niet bekend	24 %	5%
	1.4. % Leiderdorpers dat aangeeft voldoende sociale contacten te hebben	niet bekend		niet bekend	85 %	90%
	2.1 % Leiderdorpers dat in 2018 gebruikmaakte van een maatwerkvoorziening en nu van een algemene voorziening of is uitgestroomd	niet bekend	50%	niet bekend	niet bekend	40%
	2.1 % Leiderdorpers dat Includio Leiderdorp kent ³	niet bekend	54 %	niet bekend	65 %	50%
	2.1 % Leiderdorpers dat weet waarvoor ze bij Includio Leiderdorp terecht kunnen ⁴	niet bekend	38 %	niet bekend	46 %	40%
	2.1. % Leiderdorpers dat problemen ondervindt bij de administratie en financiën ⁵	niet bekend	7% ⁶	niet bekend	8%	6%
	2.1 % Leiderdorpers dat weet dat de gemeente schuldhelpverlening biedt ⁷	niet bekend	53%	niet bekend	55%	nvt
	2.2 % statushouders dat maatschappelijke begeleiding krijgt	100%	100%	100%	100%	100%
	3.2 % jongeren in Leiderdorp dat weet waar ze terecht kunnen met problemen en zorgen	19%	ntb	ntb	ntb ⁸	35%
	4.1.1 Aantal klanten dat jaarlijks op een garantiebaan wordt geplaatst ⁹	7	12	12 ¹⁰	8	16
	4.1.2 % succesvol beëindigde trajecten ten opzichte van alle beëindigde trajecten	72,7%	75,9%	67,3% ¹¹	64,7%	75%
	4.2 % succesvolle uitstroom Project JA ¹²	68,8%	58,8%	41,2%	44,4% ¹³	65%
	4.3 % succesvolle schuldhelpverleningstrajecten ¹⁴	59,3%	64,3% ¹⁵	50%	nmb	60%
	4.4 % van klantenbestand dat maatschappelijk actief is	59,8%	60,6%	55,0% ¹⁶	49%	60%

1 De prestatie-indicatoren 1.1 tot en met 1.4 zijn onderdeel van de tweejaarlijkse inwonersenquête.

- 2 *Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) definieert een mantelzorger als 'iemand die langer dan drie maanden en meer dan acht uur per week hulp verleent aan een hulpbehoevende in zijn sociale omgeving'. Het verschil in percentages tussen 2017 en 2019 kunnen we goed verklaren. In 2017 refereerden we aan inwoners die zichzelf beschouwden als mantelzorger (30%). Van hen voldeed slechts 6% aan de definitie van het SCP. In de inwonersenquête 2019 gaf 19,8% aan mantelzorg te verlenen. Van hen voldeed 18,4% aan de definitie van het SCP.*
- 3 *Bron: Lokale inwonersenquête Leiderdorp 2021.*
- 4 *Bron: Lokale inwonersenquête Leiderdorp 2021*
- 5 *Dit is een prestatie-indicator van Includio Leiderdorp. Het percentage meten we in de tweejaarlijkse inwonersenquête.*
- 6 *Uit de inwonersenquête blijkt dat 93% van de inwoners zich goed weet te redden ((bijna) geen problemen ervaart) als het gaat om administratie of financiën.*
- 7 *Dit is een prestatie-indicator van Includio Leiderdorp. Het percentage meten we in de tweejaarlijkse inwonersenquête.*
- 8 *Uit de inwonersenquête 2019 blijkt dat 77% van de Leiderdorpers met kinderen onder de 24 jaar van het CJG heeft gehoord en ook weet wat het doet. In 2017 was dit nog 72%.*
- 9 *Het stimuleren van garantiebannen was oorspronkelijk ook een activiteit in programma 2A, maar dan gericht op het informeren van werkgevers. Hoewel dit van belang blijft, is het geen doel op zich en dus geen geschikte indicator. Het gaat uiteindelijk om het daadwerkelijk realiseren van garantiebannen.*
- 10 *Bron: Kwartaalrapportage Re-integratie en Werkgeversdiensten, Q4*
- 11 *Bron: Kwartaalrapportage Re-integratie en Werkgeversdiensten, Q4*
- 12 *Het percentage geeft de verhouding weer tussen het aantal jongeren dat uitstroomt naar werk of onderwijs en het totale aantal jongeren met een afgehandelde aanvraag voor een bijstandsuitkering.*
- 13 *Bron: Kwartaalrapportage Werk en Inkomen, Q3 2021*
- 14 *Succesvolle schuldhulpverleningstrajecten zijn trajecten die leiden tot een schuldregeling (schuldbemiddeling of saneringskrediet).*
- 15 *Bron: Kwartaalstatistiek Werk en Inkomen Q3 2020*
- 16 *Bron: Kwartaalstatistiek Werk en Inkomen Q3 2020*

1C Ondersteunde inwoners

Inleiding

Soms hebben inwoners (specialistische) ondersteuning nodig. Dan onderzoeken we welke ondersteuning het beste bij de situatie van de inwoner past. Wat een volwassene nodig heeft, onderzoekt een generalist van Inluzio Leiderdorp. Wat een kind nodig heeft, onderzoekt een medewerker van het Jeugdteam. Vervolgens bieden gecontracteerde (zorg)aanbieders de specialistische ondersteuning. Of de inwoner krijgt een persoonsgebonden budget om de ondersteuning zelf in te kopen.

In 2023 stopt de 'centrumgemeenteconstructie' voor maatschappelijke opvang, beschermd wonen en openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ). Vanaf 2023 ontvangt iedere gemeente zelf de budgetten voor deze taken. Wij willen deze taken zoveel mogelijk lokaal of subregionaal (op het niveau van de Leidse regio) organiseren. In 2021 bereidden we ons verder voor op deze decentralisatie van taken en middelen. Dit deden we in afstemming met de Leidse regio en Holland Rijnland-gemeenten.

Doel	Alle Leiderdorpers krijgen passende ondersteuning om naar eigen kunnen deel te nemen aan de samenleving		
SMART doel	1. Meer inwoners functioneren zo zelfstandig mogelijk en krijgen op tijd voldoende hulp en ondersteuning.	2. Meer kinderen groeien gezond en veilig op.	3. Het klantenbestand Participatiewet ontwikkelt zich in 2021 positiever dan het landelijk gemiddelde.
	1.1 We verstrekken maatwerkvoorzieningen vanuit de Wmo.	2.1 We organiseren een sluitende keten van hulpverlening waarin het kind centraal staat.	3.1 We verstrekken uitkeringen op grond van de Participatiewet.
Activiteiten 2021	1.2 We voeren de opvang en huisvesting van kwetsbare groepen uit.	2.2 We hebben voldoende aanbod kwalitatief goede gespecialiseerde jeugdhulp.	3.2 We begeleiden mensen in de Wsw naar zo regulier mogelijk werk.
		2.3 We organiseren jeugdhulp lokaal en zo dichtbij mogelijk, op het niveau van de Leidse regio.*	3.3 We plaatsen mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt op een 'beschutte werkplek nieuw'.

Wat hebben we bereikt?

1. Meer inwoners functioneren zo zelfstandig mogelijk en krijgen op tijd voldoende hulp en ondersteuning

Inluzio Leiderdorp werkt aan tijdige en passende ondersteuning voor alle inwoners. In 2021 breidden we de ambulante begeleiding en dagbestedingsgroepen voor ouderen en inwoners met dementie uit. Daarmee sloten we aan bij de vraag van onze inwoners. De dagbestedingslocaties zijn normaal gesproken vijf dagdelen per week open voor inwoners. Verder maakten we samen met Inluzio Leiderdorp een informatiefolder voor inwoners over de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). In de folder staat welke voorzieningen er zijn en hoe en waar inwoners deze voorzieningen kunnen aanvragen.

2. Meer kinderen groeien gezond en veilig op

Als ouders en kinderen ondersteuning nodig hebben, krijgen zij een passend aanbod. Dit passende aanbod kan laagdrempelige ondersteuning zijn of specialistische hulp. De gemeente voorziet in beide. De komende jaren werken we verder aan inhoudelijke veranderingen in het jeugdhulpdomein. Dit wordt ook wel de transformatie van de jeugdhulp genoemd. Eind 2021 hadden we de nieuwe structuur van het jeugdhulpstelsel klaarstaan. We voerden veranderingen in de toegang tot jeugdhulp door en in de inkoop van het jeugdhulpaanbod. Daarnaast kwam er een nieuwe governance. Ook vertaalden we de visie op jeugdhulp naar een nieuwe verordening jeugdhulp.

3. Het klantenbestand Participatiewet ontwikkelt zich in 2020 positiever dan het landelijk gemiddelde

In de periode januari tot en met oktober 2021 nam landelijk het aantal bijstandsuitkeringen af met 3,0%, van 416.300 naar 404.000 (laatst bekende cijfers CBS). In dezelfde periode nam het aantal bijstandsuitkeringen in Leiderdorp toe met 0,3%. In 2021 haalden we ons doel dus niet. En dat is heel anders dan in 2020, toen we nog positief scoorden vergeleken met de landelijke cijfers. De landelijke trend is bovendien licht dalend, terwijl we in Leiderdorp over 2021 een licht stijgende trend zien. Over heel 2021 nam het aantal Participatiewetuitkeringen toe met 3,8%, naar 327. Het aantal uitkeringen aan jongeren ten opzichte van het totaal aantal uitkeringen bleef schommelen rond de 10 à 11%.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 We verstrekken maatwerkvoorzieningen vanuit de Wmo

Incluzio Leiderdorp is de brede toegang tot het sociaal domein en de Wmo. De generalisten van Incluzio Leiderdorp onderzoeken samen met de inwoner welke ondersteuning nodig is. Ze bekijken de ondersteuningsvraag met een brede blik en leveren maatwerk aan de inwoner. De gemeentelijke backoffice sociaal domein beoordeelt vervolgens de aanvraag. In 2021 werkten we verder aan een doorlopende aanpak. Daardoor verbeterde de dienstverlening aan de inwoners.

Ook werkten we aan een nieuwe inkoopstrategie voor Wmo-maatwerkvoorzieningen en beschermd wonen. Deze voorzieningen worden in 2022 regionaal opnieuw aanbesteed. Om een betere aansluiting te vinden met het voorveld worden met de nieuwe aanbesteding arrangementen ontwikkeld.

1.2 We voeren de opvang en huisvesting van kwetsbare groepen uit

In 2021 gaven we - samen met de Leidse Regio-gemeenten - uitvoering aan de volgende thema's uit de uitvoeringsagenda maatschappelijke zorg Leidse Regio: wonen is de basis, de inclusieve buurt, preventie- en vroegsignalering, laagdrempelige toegang en ondersteuning op maat. In 2021 realiseerden we samen met De Haardstee in de Plataan de eerste beschutwonenvoorziening in Leiderdorp. In de prestatieafspraken 2020 - 2024 met Rijnhart Wonen namen we de maatschappelijke opgaven mee. Daarnaast werkten we aan een betere samenwerking tussen partijen rondom deze opgave: woningbouwcorporaties, zorgaanbieders en welzijnsaanbieders.

2.1 We organiseren een sluitende keten van hulpverlening waarin het belang van het kind centraal staat

Met een sluitende hulpverleningsketen zorgen we dat onze inwoners tijdig de juiste ondersteuning krijgen. Binnen deze keten staat het kind centraal. Niet alleen de ontwikkeling van het kind zelf, maar ook de invloed van het sociaal netwerk en het gezin op de ontwikkeling van het kind. Samen met de Holland Rijnland-gemeenten kochten we de nodige hulpverlening in. De regiovisie 'Samen voor de jeugd' (16 december 2021) bundelt de eerder gemaakte regioafspraken. De regiovisie geeft richting aan wat de regio samen doet en hoe dit lokaal en bovenregionaal is verbonden. In de regiovisie staat hoe binnen de regio en daarbuiten wordt samenwerkt om de gemeentelijke ambities en doelen voor jeugdhulp te bereiken. We betrekken de juiste beleidsdomeinen en ketenpartners bij de zorg- en veiligheidsketen (lokaal en regionaal, laagdrempelig en specialistisch). In 2021 troffen we voorbereidingen voor het doorontwikkelen van een lokaal ketenoverleg jeugd voor zorg en veiligheid.

2.2 We hebben voldoende aanbod kwalitatief goede gespecialiseerde jeugdhulp

De gemeenten in de regio Holland Rijnland hadden de inkoop van jeugdhulp tot en met 2021 belegd bij de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) Jeugdhulp Holland Rijnland. In 2021 besloten we de inkoop en contractering van het zorglandschap voor jeugdhulp vanaf 2022 te hervormen. Ook besloten we dat er een nieuwe governance moest komen, met sterker gemeentelijk en bestuurlijk accounthouderschap. Ter voorbereiding werd onder andere de

Service Organisatie Zorg opgericht en een gemeenschappelijke regeling opgesteld. In 2021 zagen we bij een aantal specialistische aanbieders een cliëntenstop. Daardoor ontstonden wachtlijsten en stagneerde de door- en uitstroom. We deden verschillende interventies. We ontwikkelden een aanpak om de wachtlijsten terug te brengen, stelden een regionale experttafel in en verduurzaamden de doorbraakaanpak voor de meest kwetsbare kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel.

2.3 We organiseren jeugdhulp lokaal en zo dichtbij mogelijk, op het niveau van de Leidse regio

Op 1 juli 2021 startte Stichting Jeugdteams Leidse regio, de nieuwe toegang tot jeugdhulp. Dit was volgens planning. Het team is nog volop in ontwikkeling. Ze bouwden en bouwen nieuwe samenwerkingsrelaties op. Het Jeugdteam staat onder druk door personeelstekort en door cliëntenstops bij specialistische aanbieders. We zetten acties in gang om dit terug te dringen.

3.1 We verstrekken uitkeringen op grond van de Participatiewet

De gemeente Leiden voert voor ons de Participatiewet en de bijbehorende regelingen uit. Afspraken daarover staan in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). De klantmanagers spreken regelmatig met alle klanten en houden zoveel mogelijk rekening met hun persoonlijke omstandigheden. Dat is maatwerk. Ze kijken nadrukkelijk naar de mogelijkheden van re-integratie en participatie. De intake voor een uitkering vindt integraal plaats. Dat betekent dat er ook aandacht is voor eventuele andere problemen die integratie en participatie in de weg staan. Als het nodig is, verwijzen de klantmanagers klanten door naar ondersteuning uit de Wmo, jeugd- of schuldhulpverlening. In 2021 rolden we het diagnose-instrument Competensys versneld uit.

3.2 We begeleiden mensen in de Wsw naar zo regulier mogelijk werk

Ons doel is mensen plaatsen op een zo regulier mogelijke werkplek. Daar zetten we ons ook in 2021 onverminderd voor in. Het percentage mensen dat buiten de sociale werkvoorziening werkt nam in 2021 voor het eerst sinds jaren weer toe. De keerzijde van een succesvolle uitstroom is echter dat vooral de kwetsbaarste groepen overblijven. Zij stromen niet uit. Omdat ze vaak een gemiddeld lagere productiviteit hebben, kunnen de kosten voor de gemeenten op termijn oplopen.

Om deze ontwikkeling te stoppen ontwikkelde DZB in 2020 een toekomstvisie. Het grotendeels vernieuwde DZB-managementteam benutte 2021 om het aantal projecten sterk te verminderen. Ook ontwikkelde DZB een rekenmodel. Daarmee kan DZB de financiële gevolgen en het rendement van publiek-private samenwerking (PPS) inzichtelijk maken. Zodat het managementteam beter onderbouwde keuzes kan maken en nieuwe accenten kan aanbrengen. DZB is positiever gestemd over de eigen mogelijkheden en ziet kansen om zijn positie te verstevigen. De doorontwikkeling en versterking van de leerwerkbedrijven is daar nog steeds een belangrijk onderdeel van.

3.3 We plaatsen mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt op een 'beschutte werkplek nieuw'

Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 bleef het aantal geplaatste mensen op een nieuwe beschutte werkplek achter bij onze doelen. Dit was ook het landelijke beeld. De eerste jaren kwam dit vooral doordat minder mensen dan verwacht een indicatie voor beschermt werk kregen. Toen we hier actiever en doelgerichter op gingen inzetten, zagen we in 2020 een voorzichtige omslag. Die omslag zette zich in 2021 versterkt door. Voor het eerst bereikten we ons doel, namelijk om in 2021 minimaal zes mensen op een beschutte werkplek te plaatsen (Beleidsplan Participatiewet 2020). Eind 2021 werkten acht mensen (6,1 fte) bij ons op een beschutte werkplek. En één Leiderdorper werkte op een beschutte werkplek bij een externe werkgever. We verwachten dat deze positieve trend de komende jaren doorzet.

Prestatie-indicatoren

	Omschrijving	2017 (w)	2018 (w)	2019 (w)	2020 (w)	2021 (w)	2021 (b)
Prestatie-indicatoren	1.1 Aantal inwoners met een maatwerkvoorziening Wmo	1959		2802	2832	volgt	2500
	1.1 % inwoners dat de kwaliteit van de ondersteuning als goed beoordeelt	86%	83%	85%	nmb	niet bekend	90%
	2.1 Aantal aanmeldingen JGT	349	384	450 (H1)	322	253 ¹	375
	2.2 % jongeren met jeugdhulp	11,2%	11,2%	12,1%(H1)	12,4	9,3 ²	12%
	2.3 Aantal gesloten plaatsingen jeugd	0	1	0	0	1	0
	2.4 Aantal meldingen JBT	11	9	2	7	9	4
	3.1 Aantal uitkeringen op grond van de Participatiewet op 31-12	363	346	316	315	327	400
	3.2 % Wsw buiten geplaatst	33,6%	31,3%	30,2%	29,9%	35,1%	30%
	3.3 Aantal klanten op beschutte werkplek nieuw (cumulatief)	3	3	3	4	8 (6,01 ³ fte)	6

1 Op basis van gegevens uit het derde kwartaal 2021, de jaarrapportage van 2021 is nog niet beschikbaar.

2 Op basis van de halfjaarrapportage jeugdhulp Holland Rijnland 2021. Let op: op waarstaatjegemeente en CBS worden ook percentages jongeren met jeugdhulp genoemd. Deze wijken af van deze cijfers. Dat komt door andere definities en rekenmethodes. Het CBS rekent bijvoorbeeld ook de inzet van lokale teams mee in de cijfers jeugdhulp. Deze gegevens zijn nog niet bekend over 2021.

3 plus 1 bij een externe werkgever, stand 29-11-2021

Waar staat je gemeente

Sinds 2017 staan er beleidsindicatoren in de programmabegroting en de jaarrekening. Zo kunnen we gemeenten gemakkelijker met elkaar vergelijken. In de tabel hieronder staan de indicatoren die voor dit programma relevant zijn. De peildatum is 18-02-2022, de gegevens komen van www.waarstaatjegemeente.nl. In de tabel staan de cijfers van Leiderdorp en het landelijk gemiddelde. De beleidsindicatoren zijn een aanvulling op de prestatie-indicatoren in de subprogramma's.

Progr.	Indicator	eenheid	periode	Leiderdorp	Nederland	Bron
1	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2020	22	11	Stichting Halt
1	Jongeren met delict voor rechter	%	2020	0	1	CBS
1	Niet sporters	%	2020	48,4	49,3	Gezondheidsmonitor/ GGD's/ RIVM/CBS
1	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2020	764,3	795,9	CBS / LISA
1	Netto arbeidsparticipatie	%	2020	69	68,4	CBS
1	Personen met bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2021	213,7	349,5	CBS
1	Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	120,9	202	CBS
1	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2020	720	700	CBS
1	Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2020	4	6	CBS
1	Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2020	1	2	CBS
1	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2020	1,7	1,7	DUO / Ingrado
1	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2020	2,5	2,7	DUO / Ingrado
1	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2019	8	26	DUO / Ingrado
1	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2020	14,3	11,9	CBS
1	Jongeren met jeugdreclassering	%	2020	0,3	0,4	CBS
1	Jongeren met jeugdbescherming	%	2020	0,8	1,2	CBS

Wat heeft het gekost?

1 Meedoen in Leiderdorp bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil 2021
1A Actieve en gezonde inwoners	Lasten	7.825	6.917	-113	6.803	6.951	-148
	Baten	-2.453	-1.490	-619	-2.109	-2.566	457
Saldo		5.373	5.427	-733	4.694	4.386	308
1B Zelfredzame inwoners	Lasten	4.784	5.329	216	5.545	5.549	-4
	Baten	-116	-165	0	-165	-238	73
Saldo		4.668	5.164	216	5.380	5.311	69
1C Ondersteunde inwoners	Lasten	22.269	17.780	1.073	18.853	20.017	-1.164
	Baten	-10.025	-5.910	277	-5.633	-7.261	1.628
Saldo		12.244	11.870	1.350	13.220	12.757	463
Programma	Lasten	34.879	30.026	1.176	31.202	32.518	-1.316
	Baten	-12.594	-7.565	-342	-7.907	-10.064	2.157
Saldo van baten en lasten		22.285	22.461	833	23.295	22.454	841
Reserves	Toevoeging	1.707	0	762	762	1.499	-737
	Onttrekking	-2.227	-759	-1.655	-2.415	-2.415	0
Mutaties reserves		-519	-759	-894	-1.653	-916	-737
Resultaat		21.765	21.702	-60	21.641	21.538	104

Verschillen begroot na wijziging ten opzichte van werkelijk in 2021

We baseren de verschillenanalyse op afwijkingen groter dan € 50.000. Afwijkingen kleiner dan € 50.000 per programmaonderdeel lichten we niet toe.

1A Actieve en gezonde inwoners

Het totale programma 1A heeft een positief resultaat van € 94.000. Dat komt voornamelijk door een meevaller op kunst en cultuur. Van deze meevaller hevelen we een bedrag van € 75.000 over naar 2022. Dit bedrag was namelijk toegekend voor corona en nog niet uitgegeven in 2021.

1B Zelfredzame inwoners

Het totale programma 1B heeft een resultaat van € 66.000. Er waren tegenvallers op kwijtscheldingen (€ 68.000), op de externe inhuur van de wijk-ggz'er (€ 45.000) en op de onderdelen welzijn en algemeen ondersteunende voorzieningen (€ 125.000). Maar daar tegenover staat een meevaller van ruim € 250.000 op inburgering, participatie en re-integratie. Van deze meevaller gaat een bedrag van € 75.000 over naar 2022. Want de implementatie van de nieuwe inburgeringswet is nog niet volledig afgerond. Bovendien kan de uitvoering van trajecten re-integratie over de jaargrens heen lopen, waardoor de facturatie later plaatsvindt. Ook werd in 2021, onder andere door corona, een deel van het beschikbare budget niet gebruikt.

1C Ondersteunde inwoners

Programma 1C heeft het grootste resultaat binnen programma 1. Vergeleken met de jaren hiervoor hebben we de begroting van dit programma beter in balans gebracht met de uitgaven. Voor de Wmo en de jeugdzorg zorgden we voor een meerjarige en structurele verhoging, gebaseerd op prognoses van TWO jeugdzorg HR en een betere monitoring van de totale Wmo-uitgaven. Zo boekten we op alle hoofdonderdelen - bijstand, Wmo en jeugd - een (beperkt) voordeel, van respectievelijk € 67.000, € 273.000 en € 131.000. Onder andere de Wmo-vervoersvoorziening had een voordelig resultaat (€ 117.000). Dit komt doordat gebruikers van de voorziening door de lockdowns en de coronamaatregelen minder konden reizen. Ook de eigen bijdrage voor de maatwerkvoorzieningen en de regionale gespecialiseerde jeugdhulp hadden een voordelig resultaat (respectievelijk € 95.000 en € 45.000). Twee andere onderdelen lieten een overschrijding zien: huishoudelijke ondersteuning en het pgb jeugd. Huishoudelijke hulp had een overschrijding van € 80.000. Dit komt door de invoering van het abonnementstarief. Het verschil op het onderdeel pgb jeugd is € 42.000.

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 1 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil 2021
Reserve sociaal domein progr. 1	Toevoeging	1.707	0	762	762	1.499	-737
	Onttrekking	-2.227	-759	-1.655	-2.415	-2.415	0
Saldo		-519	-759	-894	-1.653	-916	-737
Totaal	Toevoeging	1.707	0	762	762	1.499	-737
	Onttrekking	-2.227	-759	-1.655	-2.415	-2.415	0
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 1		-519	-759	-894	-1.653	-916	-737

Verschillen mutatie reserves begroot na wijziging ten opzichte van werkelijk in 2020 (groter dan € 15.000) Reserve sociaal domein

We voegden € 737.008 toe aan de reserve sociaal domein. Dit baseerden we op de positieve saldi van kunst en cultuur en van de sub-programma's 1B en 1C.

Programma 2: Aantrekkelijk Leiderdorp

2A Werken en ondernemen in het dorp

Inleiding

We versterken de economische structuur van Leiderdorp door een aantrekkelijk economisch klimaat te creëren. We scheppen de kaders en geven ondernemers zoveel mogelijk ruimte om te ondernemen. We werken nauw samen met onze ondernemers, de Leiderdorpse Ondernemersvereniging, Economie071, andere (Leidse regio-)gemeenten en de provincie.

Op 27 maart 2017 stelde de gemeenteraad de duurzaamheidsagenda vast. Daarin streven we naar een duurzaam Leiderdorp. Het is onze ambitie om in 2050 volledig CO2-neutraal te zijn. Om dit doel te bereiken werken we niet alleen samen met onze inwoners, instellingen en ondernemers, maar ook met andere gemeenten en ketenpartners.

Doel	Het versterken van de economische structuur van Leiderdorp door een aantrekkelijk en duurzaam economisch klimaat te creëren			
SMART doel	1. Economische zaken lokaal: we hebben een duurzame economische structuur in 2020.	2. Economie071: de Leidse regio wil in 2020 een duurzame plek zijn in de top van Europese kennisregio's, met life sciences & health als sleutelsector en een spin-off voor productie, midden- en kleinbedrijf en dienstverlening in de regio zelf.	3. Match vraag en aanbod: we zorgen dat het onderwijs beter aansluit op de behoefte van de arbeidsmarkt.	4. Duurzaamheid: in 2050 is de gemeente Leiderdorp volledig CO2-neutraal.
Activiteiten 2021	1.1 We ronden het opstellen van een economisch beleidsplan af.	2.1 We blijven inzetten op regionale economische samenwerking (Economie071).	3.1 We realiseren een eenduidige werkgeversdienstverlening.	4.1 We voeren de duurzaamheidsagenda uit.
	1.2 We voeren het beleid voor de weekmarkt uit.	2.2 We voeren de retailvisie Leidse regio uit.	3.2 We zorgen dat werkgevers en werkzoekenden elkaar beter weten te vinden.	4.2 We faciliteren en stimuleren inwoners, instellingen en ondernemers om energie te besparen en energie duurzaam op te wekken.
	1.3 We voeren de plannen voor Leiderdorp Marketing uit.	2.3 We voeren de regionale bedrijventerreinenstrategie uit.	3.3 We benutten het menselijk kapitaal.	4.3 We stellen een warmtevisie vast.
	1.4 We voeren de plannen voor een loketfunctie voor ondernemers uit.			4.4 We stellen grondstoffenbeleid op.
				4.5 We stellen de Regionale Energiestrategie 1.0 vast.

Wat hebben we bereikt?

1. Economische zaken lokaal: we hebben een duurzame economische structuur in 2021

We hebben beleid voor een sterke en duurzame lokale economie. In juli stelde de gemeenteraad het nieuwe economische beleidsplan 2021-2026 vast: Samen werken aan een toekomstbestendige economie.

2. Economie071: de Leidse regio wil in 2020 een duurzame plek zijn in de top van Europese kennisregio's, met life sciences & health als sleutelsector en een spin-off voor productie, midden- en kleinbedrijf en dienstverlening in de regio zelf

Het samenwerkingsverband Economie071 voert de regionale economische agenda uit. We hebben een samenwerkingsconvenant met Economie071. Binnen deze samenwerking worden projecten uitgevoerd die bijdragen aan de doelstelling van Economie071.

3. Match vraag en aanbod: we zorgen dat het onderwijs beter aansluit op de behoefte van de arbeidsmarkt

Binnen Economie071 en het Werkbedrijf Holland Rijnland deelden we kennis en werkten we samen aan het verbinden van vraag en aanbod. Dit deden we samen met sociale partners.

4. Duurzaamheid: in 2050 is Leiderdorp volledig CO2-neutraal

In 2017 stelden we de duurzaamheidsagenda vast. We willen in 2050 volledig CO2-neutraal zijn. De eerste stap is een reductie van onze CO2-uitstoot met 30% in 2025. Afgelopen jaren werkten we hard om dit doel te halen. De duurzaamheidsagenda heeft een thematische aanpak. We zetten in op energie, mobiliteit, afval en klimaat. In 2021 ontplooiden we samen met onze inwoners, instellingen en ondernemers verschillende activiteiten en projecten op deze thema's. Vergeleken met 2013 stoten we nu 12,2% minder CO2 uit. Als we de CO2-uitstoot van de autosnelweg A4 niet meerekenen, ligt dit percentage op 15,5%. Deze percentages zijn gebaseerd op cijfers uit de Klimaatmonitor 2019.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 We ronden het opstellen van een economisch beleidsplan af

In juli stelden we het nieuwe economische beleidsplan 2021-2026 'Samen werken aan een toekomstbestendige economie' vast.

1.2 We voeren het beleid voor de weekmarkt uit

We actualiseerden de nota ambulante handel. We besloten dat de weekmarkt op de Santhorst blijft. Wel willen ondernemers aan de Santhorst graag een andere indeling van de markt. De marktcoördinatoren willen hierover graag fysiek overleggen. Door corona was dit nog niet mogelijk.

1.3 We voeren de plannen voor Leiderdorp Marketing uit

We namen deel aan projecten van Leiden Marketing die onze gemeente versterken. Leiderdorp doet mee aan de campagne 'Streek van verrassingen'. Deze campagne laat bewoners van de Leidse regio en toeristen zien wat de Leidse regio en Leiderdorp te bieden hebben.

1.4 We voeren de plannen voor een loketfunctie voor ondernemers uit

In 2021 openden we het digitale loket voor ondernemers. Nieuwe ondernemers wijzen we hierop in een welkomsbrief. Maar ze krijgen ook de naam van de contactambtenaar, zodat ze deze ook rechtstreeks kunnen benaderen.

2.1 We blijven inzetten op regionale economische samenwerking (Economie071)

Binnen Economie071 werken we aan verschillende projecten. In 2021 werkten we (mee) aan:

- het stagepact (het creëren van extra stageplakken in de regio)
- de MKB-regiodeal (het faciliteren van digitalisering van het MKB)
- het uitvoeringsplan bedrijventerreinenstrategie

- cirkelstad (een netwerk om de circulaire economie te bevorderen)
- het expat centre (verlenging van de overeenkomst)
- de uitvoering van de retailvisie

2.2. We voeren de retailvisie Leidse regio uit

We voerden de retailvisie volgens de afgesproken actielijnen uit. Het monitoren van de retailvisie werd uitgesteld, omdat in september een koopstromenonderzoek startte in opdracht van de provincie. De resultaten daarvan willen we meenemen.

2.3 We voeren de regionale bedrijventerreinenstrategie uit

In oktober stelden we een uitvoeringsplan voor de bedrijventerreinenstrategie vast. Onderdeel van dat plan is een regionale regisseur. Deze regisseur signaleert, jaagt aan en monitort de planologische compensatieopgaven die voortkomen uit de transformatie van bedrijventerreinen. Voor ons is dit van belang voor De Baanderij.

3.1 We realiseren een eenduidige werkgeversdienstverlening

Het regionale Werkgeversservicepunt Holland Rijnland (WSP HR) ondersteunt en ontzorgt werkgevers. Het WSP HR is een samenwerking van gemeenten, UWV, sociale partners en onderwijs. Het servicepunt is een centraal en gezamenlijk aanspreekpunt en biedt werkgevers een vaste contactpersoon. In 2021 werd het uitvoeringsplan 2021 vastgesteld (conform artikel 2.6, derde lid Besluit SUWI). We gingen verder met de brancheteams. Daarnaast ging in 2021 extra aandacht naar innovatieve trajecten en instrumenten. Voorbeelden zijn de werkfittrajecten en open hiring. Voor werkgevers is een breed palet aan instrumenten beschikbaar. Zoals loonkostensubsidie en loondispensatie, no-riskpolis, jobcoaching, opstapsubsidies, praktijkleren en bedrijfsadviezen inclusieve arbeidsorganisatie. Om de gevolgen van corona op te vangen werd een regionaal mobiliteitsteam opgericht. Het mobiliteitsteam biedt extra ondersteuning op arbeidsbemiddelingsniveau en begeleidt mensen van werk naar werk. We gebruikten hiervoor het steun- en herstelpakket van het Rijk.

3.2 We zorgen dat werkgevers en werkzoekenden elkaar beter weten te vinden

Zowel binnen Economie071 als binnen het Werkbedrijf Holland Rijnland werkten we aan de verbinding van vraag en aanbod. Dit deden we samen met sociale partners, UWV en het onderwijs. Het project Talent op Maat (ToM) richt zich vooral op werkzoekenden interesseren voor een baan in sectoren met lastig te vervullen vacatures. Denk aan de techniek en de zorg. Meer dan de juiste opleiding gaat het hier om motivatie en affiniteit. De stimuleringsregeling Perspectief op Werk (PoW), die eind 2020 stopte, legde de basis voor de plaatsing van (uitkeringsgerechtigde) werkzoekenden in kansrijke sectoren.

3.3 We benutten het menselijk kapitaal

Binnen Economie071 werkten we samen met ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen aan het optimaal inzetten, opleiden en ondersteunen van het menselijk kapitaal in de regio. In 2020 startte het project Talent op Maat. Dit project richt zich op moeilijk vervulbare vacatures. Werkgevers en werkzoekenden worden gekoppeld op basis van vaardigheden en blijven leren en doorontwikkelen. Economie071 vervulde een aanjagersrol. In 2021 besloten we dit project duurzaam te verankeren. Zodat dit project in de toekomst zelfstandig en financieel onafhankelijk van subsidies voortgezet kan worden, op grotere schaal dan alleen de Leidse regio (Holland Rijnland). Om de samenwerking met de stakeholders verder vorm te geven vroegen we subsidie uit het cofinancieringsfonds van Holland Rijnland.

4.1 We voeren de duurzaamheidsagenda uit

In 2021 voerden we verschillende activiteiten uit de duurzaamheidsagenda uit. De activiteiten droegen bij aan onze ambities.

4.2 We blijven onze inwoners, instellingen en ondernemers faciliteren en stimuleren om energie te besparen en energie duurzaam op te wekken

Ook in 2021 ondersteunden we onze inwoners, instellingen en ondernemers actief om energie te besparen en duurzame energie op te wekken. We zetten de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) voort. Dat is een regeling voor energiebesparende maatregelen. In totaal verstrekten we 2.251 teGOEDbonnen aan woningeigenaren in Leiderdorp. In 2021 kregen we ook de RREW-subsidie. Vervolgens konden we 3600 huurders en woningeigenaren een bespaarteGOED van € 75 geven, waarmee ze kleine energiebesparende maatregelen konden uitvoeren. De regeling bestaat sinds oktober 2021 in Leiderdorp.

Om inzicht te geven in de bespaar- en opwekcapaciteit stelden we ook in 2021 weer energiescans beschikbaar aan Verenigingen van Eigenaars (VvE) en ondernemers. Twee VvE's maakten hier gebruik van, voor in totaal 75 appartementen in Leiderdorp. In 2021 startten drie ondernemers met het meerjarig energiescantraject. Ook liepen nog 29 trajecten met ondernemers vanuit 2020 door in 2021. We boden deze doelgroepen ook ondersteuningstrajecten aan voor het uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen. In 2021 plaatste Zon op Leiderdorp, de Leiderdorps zonnecoöperatie, 144 zonnepanelen op het dak van sportzaal de Hoftuyn. Verder voerden onze energieambassadeurs een aantal gesprekken aan huis om inwoners op weg te helpen de woning te verduurzamen. Ook trok een mobiele showroom meerdere keren de wijk in om inwoners te informeren over woningverduurzaming. Door de coronamaatregelen organiseerden we grootschalige en dorpsbrede bijeenkomsten niet fysiek, maar digitaal. Dat gold ook voor de wijkaanpak in de Binnenhof. Daarnaast verstrekten we duurzaamheidsleningen en stimuleringsleningen voor het verduurzamen van woningen en gebouwen.

4.3 We stellen een warmtevisie op

In 2021 stelden we samen met onze partners en inwoners de Transitievisie Warmte op. De gemeenteraad stelde de visie in november vast.

4.4 We stellen grondstoffenbeleid op

Op 25 oktober nam de raad een amendement aan. Dat was aanleiding voor een scenariostudie om een weloverwogen besluit te kunnen nemen over het toekomstige afval- en grondstoffenbeleid.

Vooruitlopend op dit nieuwe beleid voerden we in 2021 een aantal maatregelen door om de hoeveelheid restafval te verminderen:

- Vanaf januari kunnen inwoners luiers en incontinentiemateriaal inleveren op acht locaties voor gescheiden verwerking.
- Vanaf juli zamelen we oud papier en karton (OPK) bij de laagbouw met een minicontainer in.
- Na een aangenomen motie onderzochten we de beste manier om grof tuinafval gescheiden van het overige grofvuil in te zamelen. Vervolgens startten we met de gescheiden inzameling van grof tuinafval.

4.5 We stellen de Regionale Energiestrategie 1.0 vast

In 2021 werkten we samen met de partners uit de regio Holland Rijnland aan de Regionale Energiestrategie 1.0. In juni 2021 werd de Regionale Energiestrategie 1.0 Holland Rijnland vastgesteld.

Prestatie-indicatoren

	Omschrijving	2018 (w)	2019 (w)	2020 (w)	2021 (w)	2021 (b)
Prestatie-indicatoren	1. banen totaal ¹	12.260	12.450	764,3 per 1000 inw tussen 15 en 64 jaar	n.n.b	-
	1. vestigingen totaal ¹	2.140	2.280	121 per 1000 inw tussen 15 en 74 jaar	n.n.b	-
	1. netto arbeidsparticipatie ¹	69,3%	69,5%	69%	n.n.b.	-
	1. bruto gemeentelijk product ¹	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	-
	4. reductie van CO2-uitstoot totaal ²	7,5%	12,2%	n.n.b.	n.n.b.	-
	4. reductie van CO2-uitstoot gebouwde omgeving ²	13%-	20,6%	n.n.b.	n.n.b.	20%
	4. reductie van CO2-uitstoot exclusief auto(snel)wegen ²	9,8%	15,5%	n.n.b	n.n.b.	-
	4.3 restafval per persoon per jaar ³	228 kg	214 kg	214 kg	209 kg	-

1 Afkomstig uit BBV, www.waarstaatjegemeente.nl

2 Ten opzichte van 2013, cijfers afkomstig uit de Klimaatmonitor (Rijksoverheid)

3 Op basis van nascheiding van PMD-afval (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons)

2B Wonen en recreëren in het dorp

Inleiding

Wij willen dat onze inwoners gewoon fijn kunnen wonen tussen stad en Groene Hart. En dat ze in Leiderdorp goed kunnen recreëren. Dat betekent dat er voldoende passende woningen moeten zijn, in een prettige woonomgeving en met een ruim aanbod aan sport-, spel- en cultuurvoorzieningen.

Doel	Bezoekers en inwoners verblijven prettig in Leiderdorp			
SMART doel	1. Voldoende woningen en diversiteit in woningen passend bij de behoeften van onze inwoners.	2. Een breed en gevarieerd aanbod welzijns-, sport-, spel- en cultuuraccommodaties voor alle inwoners van Leiderdorp.	3. Een breed en gevarieerd aanbod grote groengebieden waar alle inwoners en bezoekers van Leiderdorp naar behoefte kunnen recreëren met respect voor de aanwezige natuurwaarden.	4. Geweld- en vermogensmisdrijven terugdringen (inbraken en fietsendiefstal) en zo de veiligheid vergroten.
Activiteiten 2021	1.1 We werken mee aan de bouw van duurzame levensloopbestendige (huur)woningen en stimuleren de doorstroom.	2.1 We maken de gemeentelijke (welzijns)accommodatie(s) samenhangender, beter te exploiteren (duurzaam) en stoten waar mogelijk vastgoed af.	3.1 We vormen het A4-informatiecentrum en de directe omgeving om tot een Groene Hart Centrum.	4.1 We gaan diefstal uit woningen tegen met wijkpreventieactiviteiten en voorlichting.
	1.2 We willen dat gemiddeld 30% van alle nieuw te bouwen woningen sociale woningbouw is.	2.2 We versterken (en onderhouden) speelplaatsen en vormen deze om volgens het speelruimteplan.	3.2 We versterken de stad-landverbindingen naar het poldergebied.	4.2 We gaan fietsendiefstal tegen, onder andere met een lokfiets en een promoteam.
	1.3 We maken prestatieafspraken met corporaties en de huurdersbelangenvereniging.	2.3 We dragen waar mogelijk het onderhoud van sportaccommodaties over aan verenigingen en dragen binnen de financiële mogelijkheden bij aan de verduurzaming van buitensportaccommodaties.	3.3 We beheren de grote groengebieden integraal en duurzaam.	4.3 We gaan (huiselijk)geweldsmisdrijven tegen.
	1.4 We stellen criteria op voor lokaal maatwerk bij de toewijzing van woningen om de doorstroom te stimuleren.		3.4 We stellen een beheerplan weidevogelbeheer op voor de Boterhuispolder.	4.4 We ontwikkelen een nieuw integraal veiligheidsbeleid voor de jaren 2019-2022.

Wat hebben we bereikt?

1. Voldoende woningen en diversiteit in woningen passend bij de behoefte van onze inwoners

Voor inwoners van Leiderdorp en de regionale woningmarkt ontwikkelden we ook in 2021 extra woningen. Zoals bekend is er een tekort aan woningen en zijn de wachtlijsten voor een woning lang. We willen dat de wachttijden voor sociale huurwoningen afnemen en dat bestaande (koop)woningen betaalbaar en bereikbaar blijven voor inwoners en woningzoekenden. Het creëren van voldoende woningen is mede afhankelijk van economische factoren en beschikbare locaties.

We werken mee aan de bouw van levensloopbestendige koopappartementen. Zodat ouderen langer zelfstandig kunnen wonen en de doorstroom in de wijken met koop- en eengezinswoningen toeneemt. Door gemiddeld 30% sociale

huurwoningen te bouwen stimuleren we ook in die categorie de doorstroom. Dit resulteert in een gevarieerd aanbod aan woningen, in lijn met de woonvisie 'Voor ieder wat wils'.

In 2021 werden 142 woningen opgeleverd, waarvan 68 in het sociale en middeldure huursegment. Door lokaal maatwerk bij de toewijzing van deze nieuwbouw en maximale inzet bij reguliere woningtoewijzingen kwam de doorstroming op gang. In 2021 ging 40% van de reguliere toewijzingen van sociale huurwoningen en van de toewijzingen van nieuwbouw naar inwoners van Leiderdorp.

2. Een breed en gevarieerd aanbod welzijns-, sport-, spel- en cultuuraccommodaties voor alle inwoners van Leiderdorp

We werkten aan het beheer van kwalitatief goede, toegankelijke, laagdrempelige en duurzaam te exploiteren accommodaties voor sport-, beweeg-, spel-, cultuur- en welzijnsactiviteiten, die bijdragen aan onze maatschappelijke doelen.

3. Een breed en gevarieerd aanbod grote groengebieden waar inwoners en bezoekers van Leiderdorp naar behoefte kunnen recreëren met respect voor de aanwezige natuurwaarden

Onze parken en de polders rondom het bebouwde gebied hebben elk hun eigen karakter. Met natuurvriendelijk beheer, passend bij elk specifieke groengebied, versterkten wij de ecologische waarde van de gebieden. Door samenwerking in de Leidse Ommelanden konden we het recreatieve netwerk vergroten.

4. Geweld- en vermogensmisdrijven terugdringen (inbraken en fietsendiefstal) en zo de veiligheid vergroten

Met vooral de politie, maar ook met inwoners via bijvoorbeeld Burgernet en LDP Wijkpreventie, gingen we geweld- en vermogensmisdrijven tegen (ook via internet). Zo vergroten we de veiligheid op straat.

Wat hebben wij ervoor gedaan?

1.1 We werken mee aan de bouw van nieuwe (huur)woningen en stimuleren de doorstroom

We ondersteunden initiatieven om gebieden te herstructureren en gebouwen te transformeren of nieuw te bouwen. Voorbeelden uit 2021 zijn de Driemaster en het oude politiekantoor en de plannen voor de Baanderij, de Pinksterbloem en Statenhof. Door lokale demografische ontwikkelingen en vanuit de Regionale Woonagenda is er behoefte aan woningen voor jong en oud. We stimuleerden de doorstroom met de bouw van koopappartementen. Om de woningdifferentiatie en de kwaliteit van de woningen en de woonomgeving te waarborgen, stelden we voorwaarden aan projecten.

1.2 We willen dat gemiddeld 30% van alle nieuw te bouwen woningen sociale woningbouw is

In 2021 zetten we ons in voor 30% sociale huurwoningen bij grotere projecten. Kleinere projecten met minder dan tien woningen - en heel soms ook grotere projecten - kunnen deze eis 'afkopen' of sociale koopwoningen in het project verwerken. De middelen die zo vrijkomen worden weer ingezet voor sociale woningbouw.

De projecten van Rijnhart Wonen bestaan in principe voor 100% uit sociale huurwoningen. Het Rijk geeft woningcorporaties meer ruimte om zich ook te richten op huurwoningen voor de middenklasse. Om zo de doorstroom te bevorderen. Samen met Rijnhart Wonen realiseerden we in 2021 ook woningen in de middenklasse (maximaal 10% van woningbestand van Rijnhart Wonen). Alle projecten waarover de raad besluit, moeten samen gemiddeld 30% sociale huur hebben.

1.3 We maken prestatieafspraken met corporaties en de huurdersbelangenvereniging

We maken meerjarige prestatieafspraken met de woningcorporaties en stellen elk jaar een uitvoeringsagenda op. We maken afspraken over het aantal sociale huurwoningen, over het betaalbaar houden en de mate van duurzaamheid van deze woningen en over de verduurzaming van bestaande woningen.

We maken ook concrete afspraken over de huisvesting van bijzondere doelgroepen. Zoals de uitstroom uit de maatschappelijke opvang en statushouders. Verder maken we afspraken over bijdragen aan onderzoek naar flexibele huisvesting en bevordering van de doorstroom. In 2021 voldeed Rijnhart Wonen aan de taakstelling voor het huisvesten van statushouders. Met zorgorganisatie De Haardstee realiseerde Rijnhart Wonen in De Plataan de eerste beschutwonenvoorziening in Leiderdorp. Ook startten we een pilot met Rijnhart Wonen: Fusion. Dit project maakt tijdelijke huisvesting mogelijk voor spoedzoekers, voor statushouders die alleenreizend zijn of wachten op gezinshereniging en voor dreigende daklozen.

1.4 We stellen criteria op voor lokaal maatwerk bij de toewijzing van huurwoningen om de doorstroom te stimuleren

In overleg met Rijnhart Wonen bepalen we welke woningzoekenden in welke volgorde voorrang hebben: lokaal maatwerk. Denk aan het aanbieden van woningen aan ouderen uit Leiderdorp die in een (te) grote eengezinswoning wonen. Zo bevorderen we de doorstroom en kunnen we woningen aan de meest urgente woningzoekenden toewijzen. Volgens de prestatieafspraken wijst Rijnhart Wonen elk jaar vijf woningen aan startende jongeren toe. Ook in 2021 gingen vijf woningen naar starters. Voor het nieuwbouwproject de Driemaster maakten we lokale maatwerkafspraken. De senioren uit Leiderdorp kregen voorrang. De ligging en het type woningen leenden zich daar goed voor. Zo kwamen weer veel verhuisbewegingen in Leiderdorp op gang.

2.1 We maken de gemeentelijke (welzijns)accommodatie(s) samenhangender, beter te exploiteren (duurzaam) en stoten waar mogelijk vastgoed af

In 2021 stelden we het Meerjarig Onderhoudsplan Accommodaties 2021-2030 vast. Daarmee ligt zowel het gewenste onderhoudsniveau (sober en doelmatig) als het benodigde budget voor groot onderhoud voor de komende tien jaar vast. Wij kunnen nu makkelijker integrale afwegingen maken op portefeuilleniveau. We vroegen voor bijna alle panden energielabels aan, om inzicht te krijgen in de mate van duurzaamheid. Voor de panden die nog geen label A hadden, stelden we duurzaamheidsrapportages op. In de Sterrentuin stimuleerden we de samenwerking tussen de verschillende partners om het beheer effectiever en duurzamer te maken. Voor het afstoten van de boerderij aan de Hoogmadeseweg 62 stelden we een projectdocument op. We zetten in op verkoop in 2022.

2.2 We versterken (en onderhouden) speelplaatsen en vormen deze om volgens het speelruimteplan

We betrokken buurtbewoners, scholen en kinderen bij de vernieuwing, verbetering en omvorming van speelplaatsen. Daarvoor organiseerden we bewonersbijeenkomsten in de buitenlucht.

In 2021 knapten we verschillende speelplaatsen op of richtten ze opnieuw in: Ada van Schotlandplaats, Beatrijs van Vlaanderenplaats, Tinnegieter en de Spiegheldreef. De speelplaats bij het Amaliaplein is in de opleveringsfase. De voorbereiding van de omvorming of herinrichting van de speelplaatsen Bijdorp, Goudestein, Sternstraat, Kloosterhof en Jan Wolkerspad rondden we af. De uitvoering vindt plaats na de Europese aanbesteding in 2022.

We voerden de (twee)jaarlijkse hoofdinspectie van alle speelelementen uit.

2.3 We dragen waar mogelijk het onderhoud van sportaccommodaties over aan verenigingen en dragen binnen de financiële mogelijkheden bij aan de verduurzaming van buitensportaccommodaties

In 2021 ronden we de uitvoering van de sportnotitie bewegingsruimte af. Waar mogelijk droegen we het onderhoud van de sportaccommodaties (velden) aan sportverenigingen over. We maakten afspraken met de verenigingen over een aangepaste (symbolische) huur of erfpachtcanon. In 2021 pasten we de afspraken met BOGS B.V. en voetbalvereniging RCL aan. We maakten er realistische en toekomstbestendige afspraken van. We werkten ook aan verduurzaming. Rond de paardenbak van manege Liethorp plaatsten we vier nieuwe masten en vier nieuwe ledarmaturen. Bij voetbalvereniging RCL kregen de velden 4 en 5 nieuwe ledarmaturen.

3.1 We vormen het A4-informatiecentrum en de directe omgeving om tot een Groene Hart Centrum

Het gebied rond het A4-informatiecentrum werd in 2021 ingericht. De aannemer startte op 4 januari met de uitvoering en leverde het project eind december op. De plannen voor het gebouw liepen door de coronasituatie vertraging op. Deze voeren we in 2022 uit.

3.2 We versterken de stad-landverbindingen naar het poldergebied

We maakten de fietsaansluitingen naar het Groene Hart Centrum. Leiden Marketing nam de belevingsroutes van de Leidse Ommelanden in zijn programma op.

3.3 We beheren de grote groengebieden integraal en duurzaam

Wij beheren de grote groengebieden volgens een integraal beheerplan. De Boterhuispolder, de Munnikpolder, Gravenpad & Ruigekade en de natuurvriendelijke oevers en de parken De Houtkamp en De Bloemerd zijn hier onderdeel van. Met het natuurmeetnet monitorde we of we onze doelen voor biodiversiteit halen.

3.4 We stellen een beheerplan weidevogelbeheer op voor de Boterhuispolder

In 2021 startten we met de voorbereiding van het beheerplan weidevogelbeheer. We betrokken onze partners in de regio. Zo zorgen we voor een integraal resultaat, zoals ook in het uitvoeringsprogramma Leidse Ommelanden staat.

4.1 We gaan diefstal uit woningen tegen met wijkpreventieactiviteiten en voorlichting

Door de coronamaatregelen konden we in 2021 geen voorlichtingsbijeenkomsten organiseren. Wel werkten we waar mogelijk samen met de politie en informeerden we inwoners over onder andere inbraakpreventie. Via de buurtwhatsapp vroegen we mensen om uit te kijken naar bijvoorbeeld een persoon of een voertuig. Burgernet gebruiken we alleen bij diefstal, beroving of een vermist persoon als we een duidelijk signalement van een dader hebben.

4.2 We gaan fietsendiefstal tegen, onder andere met een lokfiets en een promoteam

Met onder andere een lokfiets en een promoteam traden we op tegen fietsendiefstal.

4.3 We gaan (huiselijk)gewelddisdrijven tegen

In 2021 voerden we acties uit het Lokaal Uitvoeringsplan Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (2019-2023) uit. Deze acties waren gericht op:

- huiselijk geweld en kindermishandeling voorkomen
- geweld eerder en beter in beeld krijgen
- geweld stoppen en duurzaam oplossen
- aandacht voor specifieke doelgroepen vragen

Ook gaven we samen met veiligheids- en zorgpartners prioriteit aan het bestrijden van geweldsdelicten. We hanteerden een persoonsgerichte aanpak, met een zorgplan voor zowel slachtoffer als dader.

4.4 We ontwikkelen een nieuw integraal veiligheidsbeleid voor de jaren 2019-2022

We voerden het integraal veiligheidsbeleid 2019-2022 uit. Naast de capaciteit die de gevolgen van de corona(maatregelen) vroegen, zetten we ook in op de andere prioriteiten.

Prestatie-indicatoren

	Omschrijving	2018 (w)	2019 (w)	2020 (w)	2021 (w)	2021 (b)
Prestatie-indicatoren	1. het rapportcijfer dat Leiderdorpers hun buurt geven (uit de inwonersenquête)	-	8,0	-	8,2	8,1
	1.1 het aantal opgeleverde woningen in Leiderdorp	1	0	260	-	142
	1.2 het % (+ aantal) 'sociaal' van het totaal aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen in Leiderdorp	nvt	nvt	43 %	-	49% (113)
	1.3 set prestatieafspraken met wooncorporaties	2	2	2	-	2
	1.4 het % vrijkomende sociale woningen in Leiderdorp dat toegewezen is aan Leiderdorpers en het feitelijk aantal	53% (62)	65% (65)	nwb	-	50%
	2.1 het % inwoners dat tevreden is over het aanbod van de welzijnsvoorzieningen (uit de inwonersenquête)	-	-	-	81%	79%
	2.2 het aantal formele speelplaatsen	-	76	74	70	78
	2.2 het aantal informele speelplaatsen	-	26	28	32	32
	3. het % inwoners dat tevreden is over het aanbod van de sport- en recreatievoorzieningen (uit de inwonersenquête)	-	-	-	85%	91%
	3.2 toename soortenrijkdom in de grote groenvlakken	-	-	-	5%	5%
	4. vermogensmisdrijven per 1.000 inwoners in Leiderdorp	14,9	19	28	15	21,0
	4. geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners in Leiderdorp	2,7	47 ¹ (absoluut)	2,6	3,6	3,0
	4.1 diefstal uit woning per 1.000 inwoners in Leiderdorp	1,5	30 ² (absoluut)	2,6	1,2	2,5

1 De cijfers van het CBS waren nog niet voorhanden. Daarom gebruikten we voor 2019 de cijfers uit de gebiedsscan van de politie. De gebiedsscan 2019 hanteert absolute aantallen voor de periode september 2018 tot en met augustus 2019. Ter vergelijking: in de gebiedsscan 2018 stonden in totaal 52 registraties van geweldsmisdrijven.

2 De cijfers van het CBS waren nog niet voorhanden. Daarom gebruikten we de cijfers uit de gebiedsscan van de politie. Ter vergelijking: in de gebiedsscan 2018 stonden in totaal 36 registraties van diefstal uit woning.

2C Ruimte in het dorp

Inleiding

In Leiderdorp is het prachtig wonen, werken en recreëren. Wij zorgen voor de totale leefomgeving. We investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte en de bereikbaarheid van Leiderdorp. Vanuit de Omgevingswet werken we aan (regionaal) beleid voor een evenwichtige verdeling in functies en een schone en gezonde leefomgeving. We werken samen met onze ketenpartners aan de klimaatdoelen. We streven naar duurzame energieopwekking en een robuuste inrichting van de waterketen.

Doel	Een optimale omgevingskwaliteit bij het inrichten, beheren en gebruiken van de fysieke leefomgeving			
SMART doel	1. Leiderdorp is goed bereikbaar en de openbare ruimte nodigt uit tot ontmoeten en verblijven.	2. De bebouwde en onbebouwde ruimte wordt evenwichtig en flexibel gebruikt en heeft een goede en veilige gebruikskwaliteit.	3. De bodem, de lucht en het water voldoen in 2030 aan de gewenste kwaliteit en vormen een goede leefomgeving, ook voor de mens.	4. Leiderdorp werkt aan een klimaatbestendige en gezonde omgeving in 2040.
Activiteiten 2021	1.1 We werken de Leidse Ring Noord verder uit.	2.1 We werken mee aan de strategische agenda Ruimte van Holland Rijnland.	3.1 We continueren het beleid voor biodiversiteit, waaronder het bijenlandschap.	4.1 Binnen de duurzaamheidsagenda werken we het klimaatadaptatiebeleid verder uit.
	1.2 We voeren de maatregelen uit de mobiliteitsnota's uit.	2.2 We werken de gebiedsvisie Baanderij uit in concrete stedenbouwkundige randvoorwaarden.	3.2 We geven ruimte aan recreëren met respect voor de natuur.	4.2 We nemen maatregelen om de kwaliteit van het oppervlaktewatersysteem te verbeteren.
	1.3 We volgen de plannen van het Rijk voor de oplossing van de fileproblematiek op de A4.	2.3 We stimuleren het particulier beheer en onderhoud van openbaar groen en speelplekken.	3.3 We zorgen dat de openbare ruimte vitaal is en dat wij op een passende manier omgaan met ziekten en plagen.	4.3 We doen onderzoek naar de robuustheid van de bestaande waterketen bij verschillende weersomstandigheden en voeren concrete maatregelen uit.
	1.4 Samen met de provincie Zuid-Holland zorgen we voor een goede nieuwe openbaarvervoersconcessie in Leiderdorp.	2.4 We werken aan de implementatie van de Omgevingswet.		4.4 We vormen het gemengd riool om naar een gescheiden rioolstelsel.
	1.5 We actualiseren ons parkeerbeleid en nemen daar ook de visie laadinfrastructuur in op.	2.5 We stellen een programma van eisen, een nota van uitgangspunten of een ontwikkelvisie op voor ruimtelijke ontwikkelingen.		4.5 We zetten overbodige verharding om in groen en stimuleren groene en onverharde tuinen.
		2.6 We zien toe op en handhaven een schone en veilige openbare ruimte.		
		2.7 We werken mee aan (uitbreidings)plannen en toetsen de plannen aan vastgestelde uitgangspunten voor projecten.		

Wat hebben wij bereikt?

1. Leiderdorp is goed bereikbaar en de openbare ruimte nodigt uit tot ontmoeten en verblijven

We werkten hard om Leiderdorp goed bereikbaar te houden voor alle modaliteiten. Modaliteiten zijn de manieren waarop mensen zich verplaatsen. Bijvoorbeeld te voet, met de fiets, met de auto, met het openbaar vervoer. Door de coronapandemie reden er wel minder bussen en was het iets rustiger op de wegen.

2. De bebouwde en onbebouwde ruimte wordt evenwichtig en flexibel gebruikt en heeft een goede en veilige gebruikskwaliteit

De druk op de beschikbare ruimte is groot. In 2021 werkten we aan een visie op bouwhoogtes (vaststelling in 2022), begonnen we met de uitwerking van de gebiedsvisie Baanderij, stelden we binnen Holland Rijnland de Regionale Omgevings Agenda 2040 vast en gingen we verder met de voorbereiding op de Omgevingswet. De Omgevingswet treedt waarschijnlijk op 1 juli 2022 in werking. Al deze activiteiten helpen ons om ook in de toekomst evenwichtige keuzes te kunnen maken. Ook in lopende trajecten van initiatieven, ontwikkelingen en beheer maakten we diverse stappen.

3. De bodem, de lucht en het water voldoen in 2030 aan de gewenste kwaliteit en vormen een goede leefomgeving, ook voor de mens

Onze parken en polders hebben een natuurlijk karakter met een gevarieerd aanbod aan recreatie. Dit willen we behouden en waar mogelijk versterken. Daarom namen we maatregelen om de (ecologische) aantrekkelijkheid van deze groengebieden te verbeteren. We hielden rekening met de specifieke natuurwaarden van de gebieden.

4. Leiderdorp werkt aan een klimaatbestendige en gezonde omgeving in 2040

In alle wijken van Leiderdorp voerden we stresstesten uit. Deze stresstesten zijn het uitgangspunt voor klimaatdialogen met onze partners. Zodat we samen afspraken kunnen maken om de klimaatproblematiek op een bij Leiderdorp passende manier aan te pakken. Door de coronapandemie moesten we de klimaatdialogen uitstellen. Wel deden we voorbereidingen om de dialogen in 2022 te voeren.

Wat hebben wij ervoor gedaan?

1.1 We werken de Leidse Ring Noord (LRN) verder uit

We werkten de LRN-tracédelen in Leiderdorp verder uit volgens het geactualiseerde kaderbesluit LRN uit 2020. Via digitale participatiebijeenkomsten betrokken we de omgeving hierbij. De raad stelde de uitvoeringsbesluiten voor Engelendaal en Oude Spoorbaan op respectievelijk 12 juli en 22 november vast. Ook de gemeenteraad van Leiden stelde de uitvoeringsbesluiten voor beide tracédelen in 2021 vast. We legden de ontwerpbestemmingsplannen en andere ontwerpbesluiten voor beide tracédelen op 30 december voor zienswijzen ter inzage.

1.2 We voeren de maatregelen uit de mobiliteitsnota's uit

In 2020 stelden we de mobiliteitsnota's vast. In 2021 gingen de eerste projecten van start. Enkele projecten ronden we ook al af, bijvoorbeeld de kruising Tollenaarssingel. Grotere projecten bereidden we voor, zoals Acacialaan, Voorhoflaan, Laan van Berendrecht. In 2021 was ook de herinrichting van de Ericalaan klaar. Daarmee is de eerste wijkweg met een maximale snelheid van 30 km per uur in Leiderdorp een feit. De ervaringen uit het project Ericalaan namen we mee in de voorbereiding van de herinrichting van de Acacialaan en de Voorhoflaan. De herinrichting van de Simon Smitweg ging van start. Daarmee geven we invulling aan de verkeersstructuur rond de ontwikkeling Amaliaplein. De Simon Smitweg wordt in 2022 in gebruik genomen.

We verbeterden in 2021 ook het fietsklimaat. We gingen verder met de vernieuwing van de fietspaden langs de Engelendaal. Deze fietspaden zijn nu breder en vlakker waardoor het fietscomfort en de veiligheid toeneemt. Verder legden we een ongelijkvloerse fietsoversteek aan onder de N446 ter hoogte van het voormalige Groene Hart Centrum. Fietsers kunnen de gelijkvloerse fietsoversteek over de N446 nu vermijden. Dit verbetert de verkeersveiligheid en daarmee ook het fietsklimaat.

1.3 We volgen de plannen van het Rijk voor de oplossing van de fileproblematiek op de A4

Afgelopen jaar werkten we in goede samenspraak met andere gemeenten, de regio, de provincie en Rijkswaterstaat aan de planvorming voor de nieuwe verbreding van de A4. Het principeontwerp is klaar en de meekoppelkansen zijn geïnventariseerd. In 2022 werken we dit verder uit en vindt besluitvorming plaats.

1.4. Samen met de provincie Zuid-Holland zorgen we voor een goede nieuwe openbaarvervoersconcessie in Leiderdorp

Door de coronapandemie stelde de provincie de aanbesteding uit. We weten nog niet wanneer de provincie dit weer oppakt. Als gemeente hebben we een afwachtende en adviserende rol.

1.5. We actualiseren het parkeerbeleid en nemen daar ook de visie laadinfrastructuur in op

In 2021 gingen we van start met de parkeervisie. De eerste bewonersparticipatie vond plaats. We bieden het visiedocument in een later stadium aan voor besluitvorming. De visie laadinfrastructuur koppelden we los van het parkeerbeleid en zetten we als zelfstandige visie neer. De ontwikkelingen rondom laadinfrastructuur gaan namelijk snel. Met een zelfstandige visie laadinfrastructuur kunnen we hier goed op reageren. De raad stelde de visie laadinfrastructuur op 7 juni vast. Op basis van de visie actualiseerden we de 'Beleidsregels en Modelovereenkomst' voor de openbare laadinfrastructuur. De raad stelde de geactualiseerde 'Beleidsregels en Modelovereenkomst' eind december vast. Op 1 januari 2022 trad deze in werking.

2.1 We werken mee aan de strategische agenda Ruimte van Holland Rijnland

In juni 2021 werd de Regionale Omgevings Agenda 2040 vastgesteld. Deze omgevingsagenda geeft richting aan de toekomstige ontwikkelingen binnen de regio Holland Rijnland. De omgevingsagenda bevat de verstedelijkingsstrategie en vraagt aandacht voor het toekomstperspectief van het landschap. Investerings in mobiliteitsinfrastructuur en energievoorziening zijn hierbij randvoorwaardelijk.

2.2. We werken de gebiedsvisie Baanderij uit in concrete stedenbouwkundige randvoorwaarden

We werken de gebiedsvisie uit in deelprojecten. Concreet werkten we in 2021 aan:

- het Ontwikkelkader, waaronder het stedenbouwkundig kader en het ruimtelijk raamwerk
- de compensatiemogelijkheden voor het bedrijventerrein (denk aan meedoen aan de provinciale challenge voor de toekomstbestendigheid van bedrijfsterreinen en de mogelijke inzet IKEA-terrein)
- het vraagstuk van de kosten van de ontwikkelingen.

2.3 We stimuleren het particulier beheer en onderhoud van openbaar groen en speelplekken

We geven inwoners, verenigingen, bedrijven en instellingen de mogelijkheid om het beheer en onderhoud van de openbare ruimte op zich te nemen. Naast plantsoenen gaven we op verschillende locaties boomspiegels in beheer bij bewoners.

2.4 We werken aan de implementatie van de Omgevingswet

In 2021 werd de inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw met een halfjaar uitgesteld. De voorbereidingen gingen, voor zover mogelijk, door. Voor de raad organiseerden we een informatiesessie over de ruimtelijke adviescommissie en de legesverordening. Een tweede sessie ging over het bindend adviesrecht en de verplichte participatie bij buitenplanse afwijkingen. In december nam de raad een besluit over het bindend advies en de verplichte participatie. Voor de vergunningverlening gingen de experimenten intake- en omgevingstafel van start. Verder installeerden we de software voor het digitale stelsel en oefenden we daarmee.

2.5 We stellen een programma van eisen, een nota van uitgangspunten of een ontwikkelvisie op voor ruimtelijke ontwikkelingen

In 2021 werkten we aan de nieuwbouwplannen van verpleeghuis Leythenrode. In regionaal verband keken we naar een mogelijke locatie voor een nieuw 150Kv-station, van 6 hectare. Met als doel de gestegen vraag naar electriciteit zeker te kunnen stellen. Ook voerden we gesprekken met IKEA over de mogelijke toekomstige functie en invulling van het IKEA-terrein. Op 12 juli stelde de raad de nota van uitgangspunten voor de herontwikkeling van de Pinksterbloemlocatie vast. Verder stelden we op verzoek van de raad een beleidsnota verkamering op, los van concrete ontwikkelplannen.

2.6 We zien toe op en handhaven een schone en veilige openbare ruimte

De algemene plaatselijke verordening (APV) biedt gemeenten goede instrumenten om de openbare ruimte netjes en leefbaar te houden. De boa's zagen dagelijks toe op naleving en handhaafden waar nodig.

2.7 We verlenen medewerking aan (uitbreidings)plannen en toetsen de plannen aan vastgestelde uitgangspunten voor projecten

In 2021 werkten we onder andere aan de plannen voor het Groene Hart Centrum, de sloop en nieuwbouw aan de Pinksterbloem, de transformatie van het kantoorgebouw Statenhof, de woningbouw op de plek van de Driemaster en de Menswording, het hospice aan de Hoogmadeseweg en de woningen op Doeslaan 40. We stelden de ontwerpbestemmingsplannen voor de twee tracédelen van de LRN op en legden deze ter inzage.

3.1 We continueren het beleid voor biodiversiteit, waaronder het bijenlandschap

We maakten inzichtelijk op welke plaatsen we de oeververdediging kunnen vervangen door een natuurvriendelijke oever. Voor de uitvoering sluiten we waar mogelijk aan bij (grootonderhouds)projecten. We zetten ook hier het natuurmeetnet in om de biodiversiteit te monitoren. We creëerden de bijenidylle bij Achthoven. Ook creëerden we een bijenidylle bij het Groene Hart Centrum.

3.2 We geven ruimte aan recreëren met respect voor de natuur

We gaven inwoners en ondernemers de ruimte om initiatieven uit te werken die bijdragen aan fijn wonen, sfeer en gezelligheid in het dorp.

3.3 We zorgen dat de openbare ruimte vitaal is en dat wij op een passende wijze omgaan met ziekten en plagen

We onderzochten hoe we op een passende wijze kunnen omgaan met plaagdieren die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid. In een later stadium bieden we een beleidsplan aan.

Net als in voorgaande jaren bestreden we de eikenprocessierups preventief en verwijderden we de rups curatief.

4.1 Binnen de duurzaamheidsagenda werken we het klimaatadaptatiebeleid verder uit

In 2021 troffen we voorbereidingen voor de klimaatdialogen over droogte-, hitte-, en wateroverlast. De dialogen vinden plaats in 2022. Daarna volgt de klimaatstrategie.

4.2 We nemen maatregelen om de kwaliteit van het oppervlaktewatersysteem te verbeteren

De wijk Ouderzorg, de parken Houtkamp en De Bloemerd en een aantal watergangen in Bospolder, Achthovenpolder en Boterhuispolder zijn aan de beurt voor uitbaggeren. In 2021 begonnen we met de voorbereidingen.

4.3. We doen onderzoek naar de robuustheid van de bestaande waterketen bij verschillende weersomstandigheden en nemen concrete maatregelen

Bij verschillende beheerprojecten bereidden we klimaatadaptieve maatregelen voor. Voorbeelden zijn het afkoppelplan voor Oranjewijk en de aanleg van de groenstrook bij de Laan van Berendrecht.

We breidden ons huidige meetnet uit, zodat we de werking van het rioolstelsel nog beter kunnen monitoren. En vervolgens beter kunnen bepalen welke maatregelen we moeten nemen om het stelsel robuust en toekomstbestendig te maken.

4.4. We vormen het gemengd riool om tot een gescheiden rioolstelsel

Aan de Ericalaan en de Leidsedreef legden we bij het vervangen van de riolering een apart regenwaterstelsel aan.

4.5 We zetten overbodige verharding om in groen en stimuleren groene en onverharde tuinen

We deden mee aan het NK-tegelwippen. We motiveerden onze inwoners en dit resulteerde in ongeveer 200m² minder stenen in particuliere tuinen.

Bij het Groene Hart Centrum maakten we parkeerplaatsen groener door grasbetonstenen te gebruiken en bomen aan te planten. Daarnaast maakten we bij de Simon Smitweg de trouwingang bij het gemeentehuis groener.

Prestatie-indicatoren

	Omschrijving 1)	2018 (w)	2019 (w)	2020 (w)	2021 (w)	2021 (b)
Prestatie-indicatoren	Het % inwoners dat het groen als goed of uitstekend beoordeelt (uit de inwonersenquête)	-	65	-	69	67
	Het % inwoners dat het wateronderhoud als goed of uitstekend beoordeelt (uit de inwonersenquête)	-	61	-	70	65
	Het % inwoners dat het wegenonderhoud als goed of uitstekend beoordeelt (uit de inwonersenquête)	-	45	-	57	47
	Het % inwoners dat het onderhoud verkeersvoorzieningen als goed of uitstekend beoordeelt (uit de inwonersenquête)	-	60	-	2)	64
	Het % inwoners dat het onderhoud aan straatmeubilair als goed of uitstekend beoordeelt (uit de inwonersenquête)	-	60	-	59	60
	Het % inwoners dat het onderhoud aan speeltoestellen als goed of uitstekend beoordeelt (uit de inwonersenquête)	-	55	-	65	57
	Het % inwoners dat actief is of actief te krijgen om het gemeentelijk groen te onderhouden (uit de inwonersenquête)	-	20	-	21	22

1) De prestatie-indicatoren komen uit de inwonersenquête Leiderdorp. De cijfers in de kolommen 2019 (w) en 2021 (w) zijn de definitieve uitkomsten van de inwonersenquête 2019 en 2021. In 2018 en 2020 voerden we geen inwonersenquête uit. Dit doen we om het jaar.

2) Deze prestatie-indicator maakt geen deel uit van de inwonersenquête 2021.

2D Dienstverlening aan het dorp

Inleiding

De klant staat centraal. Onze klant zijn de inwoners, ondernemers en instellingen van Leiderdorp. De vraag van de klant bepaalt onze dienstverlening. Het Serviceplein (klantcontactcentrum) is de ingang voor vragen. Hier kan de klant terecht voor alle producten, diensten en informatie van en over de gemeente. Voorbeelden zijn reisdocumenten en vergunningen, afvalinzameling en groenonderhoud, bestemmingsplannen en (tijdelijke) verkeersaanpassingen.

Doel	Het bieden van efficiënte en vraaggerichte dienstverlening	
SMART doel	1. We bieden service bij het verkrijgen van producten, diensten en informatie van en over de gemeente, via fysieke balies, telefonisch en via effectieve, anticiperende en snelle online communicatie.	2. We bieden tijdige en zorgvuldige vergunningverlening, toezicht op de vergunningen en handhaving waar nodig.
Activiteiten 2021	1.1 We verbeteren de dienstverlening.	2.1 We werken de werkprocessen verder uit volgens het VTH-beleidsplan 2016-2020.
	1.2 We werken aan de digitale dienstverlening.	2.2 We treffen voorbereidingen voor de komst van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.
	1.3 We organiseren verkiezingen.	
	1.4 We stellen een nieuwe beheersverordening voor de algemene begraafplaats op.	
	1.5 We monitoren en verbeteren de klanttevredenheid.	

Wat hebben wij bereikt?

1. We bieden service bij het verkrijgen van producten, diensten en informatie van en over de gemeente, via fysieke balies, telefonisch en via effectieve, anticiperende en snelle online communicatie

We stellen onze klant centraal. We boden ruimte aan initiatief en ondernemerschap. We regelden dat de inwoner op alle kanalen altijd een ontvangstbevestiging krijgt.

We maakten een begin met de verbetering van de werkprocessen rond de kanalen waarop onze klanten ons vragen stellen.

2. We bieden tijdige en zorgvuldige vergunningverlening, toezicht op de vergunningen en handhaving waar nodig.

We voerden de werkprocessen uit volgens het VTH-beleidsplan 2022-2026.

Wat hebben wij ervoor gedaan?

1.1 We verbeteren de dienstverlening

We voerden in 2021 de volgende activiteiten uit om onze dienstverlening te verbeteren:

1. We verwerkten de door de raad vastgestelde servicenormen in al onze systemen. Dit zijn de systemen die we gebruiken voor het registreren van meldingen, telefonische contacten, e-mail, post en sociale media. Sinds 1 januari 2022 sturen we automatische ontvangstbevestigingen.
2. Voor alle teams van de gemeente organiseerden we sessies om de nieuwe werkprocessen en de bijbehorende servicenormen onder de aandacht te brengen. We haalden daar ook aandachtspunten en knelpunten op, waarmee we onze systemen kunnen verbeteren. In 2022 gaan we hiermee verder.
3. We zetten in 2021 kleine stappen naar meer communiceren op B1-niveau. Door het uitstel van de website en de beperkingen rond fysiek samenwerken kwam het niet tot een interne campagne.

4. In 2021 verbeterden we Melddesk verder. Inwoners en ondernemers kunnen via een app of e-formulier digitaal meldingen doen. Bijvoorbeeld over afval, losliggende tegels of overlast. Een groot aantal meldingen konden we niet binnen de servicenormen oplossen. Dat kwam bijvoorbeeld door het broedseizoen of door planningen in groenonderhoud. Hierdoor zijn de indicatoren hieronder niet representatief voor het contact dat plaatsvond op het niveau van individuele meldingen.
5. We wilden in 2021 regelen dat inwoners digitaal een afspraak kunnen maken voor het ophalen van grofvuil. Door andere mutaties in de werkprocessen rond de afvalinzameling is dit niet gelukt.
6. In 2021 openden we op de website een ondernemersloket met daarin de belangrijkste informatie voor ondernemers.

1.2 We werken aan de digitale dienstverlening

In 2021 werkten we samen met Oegstgeest, Leiden en Zoeterwoude continu aan betere digitale dienstverlening.

Daarnaast voerden we de volgende activiteiten uit:

1. We digitaliseerden enkele burgerzakendiensten. We weten dat sommige inwoners aangiften en aanvragen niet online kunnen regelen. Deze inwoners zijn altijd welkom in het gemeentehuis.
2. In 2021 kochten we een nieuw contentmanagementsysteem (cms). Dit cms maakt onze website beter toegankelijk voor online dienstverlening en beter te beheren. Met het nieuwe cms kunnen we onze digitale dienstverlening dus verbeteren.

1.3 We organiseren verkiezingen

Op 17 maart 2021 vonden de Tweede Kamerverkiezingen plaats. We namen maatregelen om kiezers te beschermen tegen het coronavirus. Zodat ze veilig konden stemmen.

1.4 We stellen een nieuwe beheersverordening op voor de algemene begraafplaats

We stelden de nieuwe beheersverordening uit naar 2022. Wel werkten we in 2021 aan een herziening van de tarieven. Ook werkten we aan uitbreiding van de mogelijkheden voor begraven en asbestemmingen op de algemene begraafplaats.

1.5 We monitoren en verbeteren de klanttevredenheid

In 2021 vond de inwonersenquête plaats. De inwoners beoordeelden onze dienstverlening over het algemeen beter dan in 2019.

In september 2020 stelden we servicenormen vast. Zodat inwoners weten wat ze van ons kunnen verwachten. In 2021 maakten we de prestatie-indicatoren beter meetbaar. Maar nog niet alle indicatoren zijn representatief voor het contact dat plaatsvond op het niveau van individuele meldingen.

2.1 We werken de werkprocessen verder uit volgens het VTH-beleidsplan 2016-2020

We voerden de werkprocessen uit volgens het VTH-beleidsplan 2022-2026.

2.2 We treffen voorbereidingen voor de komst van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

We troffen voorbereidingen voor de komst van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. De invoering van beide wetten is weer uitgesteld. De invoering van de wetten staat nu gepland op 1 januari 2023.

Prestatie-indicatoren kwantiteit

Omschrijving	2020 (w)	2021 (w)	2021 (b)
Website % van de tijd dat de website bereikbaar is	-	99,99%	98%
% dat de website beschikbaar is op alle devices en te benaderen is via alle veelvoorkomende browsers	-	99,99%	100%
Contactformulier & e-mail % eenvoudige vragen waarop binnen 2 werkdagen een reactie wordt verstuurd	-	nvt ¹	95%
% complexe vragen waarop binnen 10 werkdagen een reactie wordt verstuurd	-	nvt ²	95%
Facebook & Twitter % vragen die binnen 24 uur worden beantwoord	-	100%	95%
Telefoon % inkomende gesprekken die binnen 45 seconden worden opgenomen	-	84%	95%
% terugbelnotities die binnen 2 werkdagen worden afgehandeld	-	55% ³	95%
Balie % afspraken die starten op het afgesproken tijdstip	-	90%	90%
% afspraken die binnen 5 minuten worden geholpen	-	95%	95%
Post % ontvangstbevestigingen die binnen 2 werkdagen worden verstuurd	-	nvt ⁴	95%
Meldingen % meldingen die binnen 5 werkdagen worden afgehandeld	-	85% ⁵	95%

1 Sinds 1 januari 2022 ontvangt iedereen een ontvangstbevestiging. Deze meetgegevens kunnen we nog niet genereren.

2 Sinds 1 januari 2022 ontvangt iedereen een ontvangstbevestiging. Deze meetgegevens kunnen we nog niet genereren.

3 Dit percentage heeft een administratieve oorzaak: als de terugbelnotitie niet administratief wordt afgerond, wordt de termijn wordt overschreven.

4 Over 2021 konden we dit percentage niet meetbaar maken. Sinds 2022 versturen we uiterlijk 1 dag na ontvangst een ontvangstbevestiging.

5 Dit lagere percentage heeft twee oorzaken: soms worden meldingen administratief te laat afgehandeld en soms loopt gepland werk door in de behandeltijd.

Prestatie-indicatoren kwaliteit

	Omschrijving	2018 (w)	2019 (w)	2020 (w)	2021 (w)	2021 (b)
Prestatie-indicatoren	Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente	-	7,0	-	7,2	7,5
	Het % inwoners dat tevreden is over de afvalinzameling van de gemeente	-	74%	-	79%	78%
	Het % inwoners dat het aanvragen (product of dienst) of het voorleggen (situatie) gemakkelijk vindt	-	74%	-	75%	78%
	Het % inwoners dat de afhandelingstijd acceptabel vindt	-	72%	-	67%	75%
	Het % inwoners dat vindt dat de medewerker van de gemeente waarmee zij contact hadden voldoende deskundig was	-	80%	-	84%	85%
	Het % inwoners dat vindt dat er voldoende communicatie is over het verloop van de afhandeling	-	64%	-	62%	68%
	Het % inwoners dat van mening is dat de gemeente heldere taal gebruikt in de communicatie en informatievoorziening	-	77%	-	79%	80%
	Het % inwoners dat tevreden is over de klantvriendelijkheid	-	86%	-	88%	90%
	Het % inwoners dat de digitale dienstverlening van de gemeente als uitstekend of goed beoordeelt	-	78%	-	71%	80%
	Het % inwoners dat de communicatie en voorlichting van de gemeente als uitstekend of goed beoordeelt	-	67%	-	74%	74%
	% inwoners dat de afhandeling van klachten door de gemeente als uitstekend of goed beoordeelt				88%	85%

2E Grondexploitaties

Inleiding

Leiderdorp heeft nog een beperkt aantal locaties via grondexploitaties (risicodragend) in ontwikkeling. Met de rapportage Gemeentelijke Integrale Grondexploitatie (GIG) informeren we de raad over deze projecten. De raad stelde deze rapportage op 26 april 2021 vast. Bij de tweede bestuursrapportage, in het laatste kwartaal van 2021, voegden we de voortgangsrapportage GIG 2021 toe.

Doel	Financiële bewaking van grondexploitaties	
SMART doel	1. Financiële en inhoudelijke bewaking bij verkoop van gemeenteground voor concrete projecten.	2. Een zorgvuldige inpassing van de verdieping van de rijksweg A4 voor een betere woon-, werk- en leefomgeving, met extra recreatiemogelijkheden.
Activiteiten 2021	1.1 We bewaken de grondexploitaties van de nieuwbouwwontwikkelingen Driemaster en Amaliaplein.	2.1 We ontplooiën verkoopactiviteiten voor de ontwikkelingen Bospoort Zuid en de kavels Vierzicht.
	1.2 We maken de Driemasterlocatie woonrijp rondom de woontorens.	
	1.3 We richten de Ericalaan en de Simon Smitweg opnieuw in.	

Wat hebben wij bereikt?

1. Financiële en inhoudelijke bewaking bij verkoop van gemeenteground voor concrete projecten

De grondverkoop voor de projecten Driemaster en Amaliaplein vonden al eerder plaats. We bewaakten de geopende grondexploitaties en de bijbehorende projecten.

2. Een zorgvuldige inpassing van de verdieping van de rijksweg A4 voor een betere woon-, werk- en leefomgeving, met extra recreatiemogelijkheden

De ontwikkellocatie in Bospoort Zuid is het laatste onderdeel van het W4-project.

Wat hebben wij ervoor gedaan?

1.1 We bewaken de grondexploitaties van de nieuwbouwwontwikkelingen Driemaster en Amaliaplein

De ontwikkelaars van het project Driemaster leverden de woningen op. Ook de uitbreiding van de zorginstelling kwam in een afrondende fase. Wij richtten de openbare ruimte in.

Vanuit de grondexploitatie Amaliaplein voerden we de laatste deelprojecten uit voor de herinrichting van de Ericalaan en de Simon Smitweg.

1.2 We maken de Driemasterlocatie woonrijp rondom de woontorens

We voerden de werkzaamheden rondom de woontorens uit. Begin 2022 verwijderden we de tijdelijke bouwweg voor de bouwwerkzaamheden op het Philadelphia-terrein.

1.3 We richten de Ericalaan en de Simon Smitweg opnieuw in

De herinrichting van de Ericalaan als wijkweg leverden we in februari en maart 2021 op. Voor de Simon Smitweg rondden we het ontwerp af en doorliepen we de aanbestedingsprocedure. Direct na de zomervakantie begonnen we met de uitvoering van de herinrichting van de Simon Smitweg. Dit loopt nog door tot het eerste kwartaal van 2022.

2.1 We ontplooiën verkoopactiviteiten voor de ontwikkelingen Bospoort Zuid en de twee resterende kavels Vierzicht

We voerden een paar verkennende gesprekken met geïnteresseerden maar dit leidde niet tot resultaat. Ook startten we een dialoog met de ontwikkelaar over de invulling en voortgang van deze ontwikkeling.

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	2018 (w)	2019 (w)	2020 (w)	2021 (W)	2022 (b)
1.1.1 Afronden herinrichting Simon Smitweg				60%	100 %
1.2.1 Aanbesteding woonrijp maken Driemaster			100 %		
1.2.2 Woonrijp maken Driemaster inclusief aanleg brug				90%	100 %
1.3.1 Aanbesteding herinrichting Ericalaan			100 %		
1.3.2 Herinrichting Ericalaan			100 %		
1.3.3 In procedure brengen bestemmingsplan Simon Smitweg			100 %		
1.3.4 Aanbesteding herinrichting Simon Smitweg				100%	
1.3.5 Herinrichting Simon Smitweg en geluidwerende maatregelen woningen				50%	100 %
2.1.1 Verkoop en opleveren bouwrijpe grond paviljoens Bospoort Zuid					

Waar staat je gemeente

Sinds 2017 staan er beleidsindicatoren in de programmabegroting en de jaarrekening. Zo kunnen we gemeenten gemakkelijker met elkaar vergelijken. In de tabel hieronder staan de indicatoren die voor dit programma relevant zijn. De peildatum is 18-02-2022. De gegevens komen van www.waarstaatjegemeente.nl. In de tabel staan de cijfers van Leiderdorp en het landelijk gemiddelde. De beleidsindicatoren zijn een aanvulling op de prestatie-indicatoren in de subprogramma's.

Progr.	Indicator	eenheid	periode	Leiderdorp	Nederland	Bron
2	Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2020	21,5	8,9	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research
2	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2019	189	161	CBS
2	Hernieuwbare elektriciteit	%	2019	5,1	20	Klimaatmonitor - Rijkswaterstaat
2	Demografische druk	%	2021	80,8	70,1	CBS
2	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2020	146,3	158,4	LISA
2	Funcziemenging	%	2020	51,1	53,2	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research

Wat heeft het gekost?

2 Aantrekkelijk Leiderdorp bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil 2021
2A Werken en ondernemen in het dorp	Lasten	67	107	15	122	110	11
	Baten	-4	-14	0	-14	-32	18
Saldo		64	93	15	108	78	29
2B Wonen en recreëren in het dorp	Lasten	362	312	16	328	339	-11
	Baten	-81	-49	-9	-58	-54	-3
Saldo		281	263	7	271	284	-14
2C Ruimte in het dorp	Lasten	9.258	8.961	517	9.479	8.749	729
	Baten	-6.682	-6.522	-101	-6.623	-6.834	211
Saldo		2.576	2.439	416	2.856	1.915	941
2D Dienstverlening in het dorp	Lasten	218	286	117	403	434	-31
	Baten	-550	-612	0	-612	-676	64
Saldo		-333	-326	117	-208	-241	33
2E Grondexploitaties	Lasten	1.918	5.312	-827	4.485	79	4.406
	Baten	-2.374	-6.864	2.376	-4.487	-22	-4.466
Saldo		-456	-1.551	1.549	-2	57	-59
Programma	Lasten	11.823	14.979	-162	14.816	9.711	5.106
	Baten	-9.691	-14.060	2.267	-11.793	-7.618	-4.176
Saldo van baten en lasten		2.132	919	2.104	3.023	2.093	930
Reserves	Toevoeging	1.398	1.706	-1.268	438	1.330	-892
	Onttrekking	-10.448	-768	-5.010	-5.778	-6.238	460
Mutaties reserves		-9.051	938	-6.278	-5.340	-4.908	-433
Resultaat		-6.919	1.857	-4.174	-2.317	-2.814	497

Verschillen begroot na wijziging ten opzichte van werkelijk in 2021

We baseren de verschillenanalyse op afwijkingen groter dan € 50.000. Afwijkingen kleiner dan € 50.000 per programmaonderdeel lichten we niet toe.

2A Werken en ondernemen in het dorp

Er waren geen afwijkingen in de lasten of baten groter dan € 50.000.

2B Wonen en recreëren in het dorp

Er waren geen afwijkingen in de lasten of baten groter dan € 50.000.

2C Ruimte in het dorp

Lasten

- Wegen binnen de bebouwde kom: we hadden een overschot van € 92.370. Dat komt door lagere uitgaven voor advieskosten.
- Waterwerken: we hadden een meevaller op het maaislootbestek en we gaven minder uit aan inspecties van het areaal en het dagelijkse onderhoud. Dit resulteerde in € 161.485 positief.
- Vuilverwerking: we konden de hogere kosten van het verwerken van afval maar voor een deel compenseren met de hogere opbrengsten van het restafval. Hierdoor ontstond een nadeel van € 82.383. Dat verrekenen we met de reserve reiniging.
- Duurzaamheid: we maakten € 162.989 minder kosten dan geraamd. Dit voordeel verrekenen we in de reserve duurzaamheid.
- Bestemmingsplannen beleid: lagere kosten en vertraging in de uitvoering zorgden voor een overschot van € 72.144.

Baten

- Reinigings- en afvalstoffenheffing: we boekten hogere opbrengsten dan begroot. Het bedrag van € 101.000 verrekenen we met de egaliseringsreserve reiniging.

2D Dienstverlening in het dorp

Lasten

- Algemene plaatselijke verordening

Baten

- Omgevingsvergunning: we hadden € 150.683 minder legesopbrengsten dan gepland. We verwachten dat deze opbrengsten in latere jaren alsnog komen. Het huidige tekort verrekenen we met de egaliseringsreserve omgevingsvergunning.

2E Grondexploitaties

De grondexploitaties lopen over meerdere jaren. De begroting 2021, op basis van de GIG 2021, is een momentopname. De werkelijke uitgaven lopen meestal niet gelijk. Per saldo hebben we geen resultaat op de exploitatie, omdat we de gemaakte kosten en opbrengsten op de balans activeren. Bij afronding van een project verrekenen we het resultaat met de reserve bouw- en grondexploitaties. Daarom geven we hier een verklaring voor het werkelijk resultaat 2021. Als de prognose van een grondexploitatie negatief is, komt dit tot uiting in een dotatie aan de voorziening negatieve grondexploitaties. Dit is het geval bij Bospoort Zuid. Daarnaast was er bij twee exploitaties sprake van tussentijdse winstneming volgens de POC-methodiek: Amaliaplein € 10.000 en Driemaster € 275.000.

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 2 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil 2021
Bouw- en grondexploitaties	Toevoeging	611	1.706	-1.706	0	292	-292
	Onttrekking	-9.275	-154	-11	-165	-516	351
Saldo		-8.664	1.552	-1.717	-165	-224	59
Egalisatiereserve omgevingsvergunning	Toevoeging	70	0	106	106	119	-13
	Onttrekking	-153	0	0	0	-109	109
Saldo		-83	0	106	106	10	96
Egalisatiereserve reiniging	Toevoeging	216	0	157	157	328	-171
	Onttrekking	-484	-208	-146	-354	-354	0
Saldo		-268	-208	11	-197	-26	-171
Implementatiekosten omgevingswet	Toevoeging	95	0	0	0	48	-48
	Onttrekking	-154	0	-158	-158	-158	0
Saldo		-59	0	-158	-158	-110	-48
Bestemmingsreserve Integraal Beheer	Toevoeging	263	0	175	175	381	-206
	Onttrekking	-332	-222	-4.484	-4.706	-4.706	0
Saldo		-69	-222	-4.309	-4.531	-4.325	-206
Reserve Duurzaamheid	Toevoeging	142	0	0	0	163	-163
	Onttrekking	-50	-184	-211	-395	-395	0
Saldo		92	-184	-211	-395	-232	-163
Totaal	Toevoeging	1.398	1.706	-1.268	438	1.330	-892
	Onttrekking	-10.448	-768	-5.010	-5.778	-6.238	460
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 2		-9.051	938	-6.278	-5.340	-4.908	-433

Verschillen mutaties reserves begroot na wijziging ten opzichte van werkelijk in 2021 (groter dan € 15.000)

Reserve bouw- en grondexploitaties

Uit de reserve bouw- en grondexploitaties onttrekken we meer dan geraamd. De storting bestaat uit een (tussentijdse) winstneming van € 285.000 en een voordelig saldo op grondexploitatie beleid. Maar door een aanpassing van de voorziening negatieve grondexploitaties van contante waarde naar eindwaarde en de vertraagde planuitvoering van Bospoort Zuid onttrokken we € 350.964 aan de reserve.

Egalisatiereserve omgevingsvergunning

De opbrengsten van omgevingsvergunningen blijven achter bij de verwachtingen. Dit tekort compenseerden we gedeeltelijk met lagere bestedingen voor deze activiteit. Het netto tekort van € 96.126 onttrokken we aan de reserve omgevingsvergunningen.

Egalisatiereserve reiniging

We hadden een voordelig resultaat op het taakveld reiniging. Daarom doen we een storting in de egalisatiereserve reiniging van € 171.211. Dit zijn vooral hoger dan begrote baten.

Reserve implementatiekosten Omgevingswet

Het voordelig resultaat van € 47.901 stortten we terug in de reserve.

Reserve integraal beheer openbare ruimte (IBOR)

Het voordelig resultaat op de onderhoudsbudgetten van € 206.052 voegden we toe aan de reserve.

Reserve duurzaamheid

Het voordelig resultaat van € 162.989 op duurzaamheid stortten we terug in de reserve duurzaamheid.

Programma 3: Bestuur en organisatie van Leiderdorp

3A Bestuur

Inleiding

We willen dat Leiderdorp een vitale samenleving blijft. Dit stimuleren wij door te inspireren, te ondersteunen en door ruimte te geven aan de kennis, betrokkenheid en het oplossend vermogen in de samenleving. We streven naar tevreden inwoners die zich uitgenodigd voelen om te participeren. We vinden het belangrijk om inwoners, instellingen en ondernemers actief te betrekken bij het oplossen van problemen. Zodat we de aanwezige kennis, energie en talenten goed kunnen benutten.

Doel	Rekening houdend met het coalitieakkoord is het beleid in hoge mate gericht op een actieve rol van inwoners, maatschappelijke instellingen en bedrijven: gemeenten, inwoners, maatschappelijke instellingen en bedrijven trekken samen op om beleidsdoelstellingen te verwezenlijken en uit te voeren
SMART doel	1. De inwoners, instellingen en ondernemers zijn tevreden over de samenwerking met de gemeente.
Activiteiten 2021	1.1 We verbeteren de dienstverlening.
	1.2 We vergroten de verbinding met de inwoners.
	1.3 We vergroten het eigenaarschap van onze medewerkers.
	1.4 We analyseren de inwonersenquête en voeren verbeterpunten door.

Wat hebben we bereikt?

1. De inwoners, instellingen en ondernemers zijn tevreden over de samenwerking met de gemeente

In 2021 hielden we onze tweejaarlijkse inwonersenquête. De uitkomsten gebruikten we voor verbetering van onze dienstverlening. En voor de doorontwikkeling van onze instrumenten. We evalueerden ook onze eigen organisatie.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 We verbeteren de dienstverlening

Eind 2020 implementeerden we de melddesk openbare ruimte. De melddesk helpt ons om meldingen snel aan de juiste personen in de gemeentelijke organisatie toe te wijzen en om de meldingen goed op te pakken. In 2021 werd het effect van de melddesk zichtbaar.

We begonnen met de vernieuwing van de gemeentelijke website en de update van de producten- en dienstencatalogus. We leveren de nieuwe website in de eerste helft van 2022 op.

1.2 We vergroten de verbinding met onze inwoners

Door de coronamaatregelen was het een uitdaging om de participatie van inwoners goed vorm te geven. Fysieke bijeenkomsten moesten we, soms op het allerlaatste moment, omzetten naar digitale of hybride bijeenkomsten. We organiseerden ook bijeenkomsten buiten met inwoners, in kleinere groepen. Al deze aanpassingen vroegen om een grote flexibiliteit, maar het stelde ons ook in de gelegenheid om met participatie te innoveren.

1.3 We vergroten het eigenaarschap van onze medewerkers

In 2021 evalueerden we met de medewerkers en het management de reorganisatie van 2016. Dat deden we in het ROLO-traject: Reflectie op de Leiderdorpse Organisatieontwikkeling. We keken naar wat goed gaat, wat minder goed gaat en wat beter kan. De resultaten werken we in 2022 verder uit. De raad stelde hier middelen voor beschikbaar.

1.4 We analyseren de inwonersenquête en voeren verbeterpunten door

In 2021 voerden we de inwonersenquête uit. De uitkomsten namen we mee in de doorontwikkeling van onze dienstverlening. Zie programma 2D voor een toelichting.

3B Bedrijfsvoering

Inleiding

Bedrijfsvoering ondersteunt de gemeentelijke organisatie, zodat deze haar taken voor inwoners, bedrijven, instellingen en het bestuur doelmatig, doeltreffend en rechtmatig kan uitvoeren.

Doel	Een effectieve, efficiënte en goed georganiseerde bedrijfsvoering			
SMART doel	1. We ontwikkelen een robuuste en veilige informatievoorziening.	2. We versterken de (regionale) samenwerking op bedrijfsvoeringsgebied.	3. De personele formatie is op orde.	4. We realiseren garantiebanen.
Activiteiten 2021	1.1 We verhogen de cyberweerbaarheid en vergroten het privacybewustzijn.	2.1 We onderzoeken de huidige samenwerkingsvorm.	3.1 We brengen de huidige formatie op orde en bereiden ons voor op toekomstige taken.	4.1 We realiseren garantiebanen volgens de vastgestelde normen.
	1.2 We voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).	2.2 We evalueren de gemaakte afspraken.		
	1.3 We houden de beveiliging van de systemen bovengemiddeld op orde.			
	1.4 We herstellen snel bij calamiteiten.			

We hebben de bedrijfsvoering grotendeels bij Servicepunt71 (SP71) belegd. SP71 voert de bedrijfsvoeringstaken uit op het gebied van financiën, juridische zaken, HRM, ICT, inkoop en facilitaire zaken. De taken control en communicatie voert de gemeente zelf uit. Leiderdorp is mede-eigenaar van SP71. Het opdrachtgeverschap voor SP71 hebben we in onze eigen organisatie belegd.

In dit subprogramma verantwoorden we de totale personeelslasten van onze organisatie. Vroeger waren deze lasten onderdeel van de inhoudelijke programma's. Maar de organisatie ontwikkelt zich. De behoefte groeit om personeel flexibel te kunnen inzetten voor verschillende taken en thema's. Vaste personeelsbudgetten voor organisatieonderdelen passen niet bij deze ontwikkeling. Daarom hebben we nu één centrale post voor de personeelslasten.

Wat hebben we bereikt?

1. We ontwikkelen een robuuste en veilige informatievoorziening

De gemeente Leiderdorp is verantwoordelijk voor de beveiliging van gegevens van burgers en ondernemers en voor de continuïteit van de dienstverlening. De hack op de gemeente Hof van Twente eind 2020 maakte duidelijk wat de impact op de continuïteit van de dienstverlening kan zijn. Dit kan ook de gemeente Leiderdorp overkomen. Dat willen we natuurlijk voorkomen.

In 2021 werkten we aan de Strategie Digitale Veiligheid. Deze strategie heeft de volgende doelen:

1. Verhogen van de cyberweerbaarheid en het vergroten van het privacy bewustzijn
2. Voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
3. De beveiliging van de systemen bovengemiddeld op orde houden
4. Snel herstel bij calamiteiten

2. We versterken de (regionale) samenwerking op bedrijfsvoeringsgebied

In 2021 onderzochten we met de gemeenten Leiden, Oegstgeest en Zoeterwoude en Servicepunt71 of onze samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering nog voldoet aan de wensen, eisen en behoeften van de gemeenten.

3. De personele formatie is op orde

Leiderdorp wil taken goed en doelmatig uitvoeren. We krijgen extra taken en opgaven. We streven naar een passende formatie voor de uitvoering van die taken.

4. We realiseren garantiebanen

In het sociaal akkoord van 11 april 2013 maakten het kabinet en de Stichting van de Arbeid afspraken over banen voor mensen met een arbeidsbeperking. Uiteindelijk moeten 125.000 nieuwe banen komen. De marktsector neemt 100.000 banen voor zijn rekening, de overheid 25.000 banen. Leiderdorp moest in 2021 4,81 garantiebanen hebben in de ambtelijke organisatie.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 We verhogen de cyberweerbaarheid en vergroten het privacybewustzijn

We stimuleren, sturen en meten het veilig en privacybewust gedrag van medewerkers continu. Periodiek vinden er trainingen, games en workshops plaats. Over algemene onderwerpen of juist specifiek gericht op de werkzaamheden van een afdeling. Naast integriteit is een introductie op informatiebeveiliging en privacy onderdeel van het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers.

1.2. We voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Begin 2020 stelde het college het strategisch beleid voor informatiebeveiliging en privacy vast. Daarmee conformeerde onze organisatie zich aan de naleving van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). In 2021 begonnen we met de implementatie van het ISMS. Daarmee willen we een hoger volwassenheidsniveau behalen op de BIO. Om dit ook op privacy te bereiken begonnen we met het Privacy Programma.

1.3. We houden de beveiliging van de systemen bovengemiddeld op orde

In 2018 deed de Rekenkamercommissie Leiden-Leiderdorp onderzoek naar de digitale veiligheid van Leiden en Leiderdorp. Dat was aanleiding voor een aantal technische beveiligingsmaatregelen. De maatregelen helpen ons de systemen up-to-date te houden en te beschermen. Moderne beveiligingsmaatregelen vragen om een groot budget. Maar de ervaringen van getroffen organisaties leren dat de kosten van herstel veel hoger zijn.

1.4 We herstellen snel van calamiteiten

Continuïteit van dienstverlening start met inzicht in de risico's en de eventuele cascade-effecten op de primaire en vitale processen van de gemeente. Om bij een cyberincident veerkrachtig te kunnen optreden moeten we oefenen met

digitale noodscenario's. In 2021 deed de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) oefeningen om regionaal te kunnen optreden bij cybergevolgbestrijding.

2.1 We onderzoeken de huidige samenwerkingsvorm

In 2021 verscheen het rapport 'De route naar een passende vorm van samenwerking voor de bedrijfsvoering van de Leidse regio'. Het was het resultaat van het onderzoek dat Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Zoeterwoude en SP71 samen uitvoerden. De colleges namen vervolgens het principebesluit dat ze de gezamenlijke bedrijfsvoering gaan onderbrengen bij de gemeente Leiden en dat SP71 dan ophoudt te bestaan. Ze namen de wensen en bedenkingen van de gemeenteraden mee in deze besluitvorming. Besluitvorming over de juridisch constructie - een centrumregeling op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen - vindt in het eerste kwartaal van 2022 plaats. De overgang naar de gemeente Leiden, en dus de opheffing van SP71, vindt volgens planning op 1 januari 2023 plaats.

2.2 We evalueren de gemaakte afspraken

SP71 rapporteert in tertaalrapportages over zijn dienstverlening. Dit kan leiden tot het bijstellen van verwachtingen over bepaalde dienstverlening. De vertraging in de implementatie van het nieuwe financieel systeem is een voorbeeld.

3.1 We brengen de huidige formatie op orde en bereiden ons voor op toekomstige taken

In 2021 hadden we veel personele bewegingen in onze organisatie. Dit past bij de landelijke trend. Er onstonden vacatures die soms moeilijk te vervullen waren. Daarom stelden we prioriteiten bij de uitvoering van taken en kozen we soms voor inhuur van externen. De vacatures die we wel konden invullen, brachten een nieuwe energie mee in de organisatie. De raad stelde € 500.000 beschikbaar voor de versterking van de organisatie. We overleggen met de raad voordat we dit geld inzetten.

4.1 We realiseren garantiebanen volgens de vastgestelde normen

In 2021 creëerden we de nodige garantiebanen binnen onze gemeente. Net als in de jaren hiervoor waren dit meer banen dan we volgens de afspraken uit het sociaal akkoord uit 2013 moesten creëren. In 2021 hadden we 5,89 fte. Een garantiebaan is 25,5 uur. In banen uitgedrukt waren dit dus 8,31 garantiebanen in 2021. In 2021 startte één nieuwe medewerker uit de doelgroep banenafpraak.

Prestatie-indicatoren

	Omschrijving	2018 (w)	2019 (w)	2020 (w)	2021 (w)	2021 (b)
Prestatie-indicatoren	4.1 garantiebanen volgens de vastgestelde normen	5,61	5,13	5,81	5,89	4,81

3C Regiozaken

Inleiding

De gemeente Leiderdorp voert haar bestuurlijke taken bestuurlijk zelfstandig uit. We werken samen met gemeenten om ons heen en leggen verbindingen met onze maatschappelijke, bestuurlijke en private partners. Zo werken we effectief en efficiënt voor onze inwoners en maken we gebruik van de kennis en kunde in regio. Dit staat in de toekomstvisie Leiderdorp 2025 'Samenwerken en Verbinden'. Voor het bestuurlijke deel van de toekomstvisie is samenwerking in de Leidse regio waar mogelijk en wenselijk het uitgangspunt.

Doel Regionale bestuurskracht versterken door regionale samenwerking				
SMART doel	1. Betere krachtenbundeling op de schaal van de Leidse regio.	2. Betere krachtenbundeling voor strategische onderwerpen op de schaal van Holland Rijnland.	3. Meer sturing op gemeenschappelijke regelingen waaraan Leiderdorp deelneemt.	4. Op bovenlokaal niveau bestuurlijk en ambtelijk samenwerken en op veiligheidsthema's samen optrekken met veiligheidspartners, zoals politie, veiligheidsregio, veiligheidshuis en buurgemeenten.
	1.1 In deze bestuursperiode blijft Leiderdorp zelfstandig. Naar aanleiding van de onderzoeken over samenwerking in de regio zetten we in op een brede dialoog over dit onderwerp.	2.1 Holland Rijnland behartigt de strategische belangen die de Leidse regio overstijgen.	3.1 Leiderdorp is in elke belangrijke (strategische) groep in de regio vertegenwoordigd.	4.1 We blijven continu in verbinding en bepalen samen welke acties nodig zijn bij terugkeer van ex-gedetineerden of bij huiselijk geweld.
Activiteiten 2021	1.2 Onderwerpen op operationeel en/of tactisch niveau die het lokale belang overstijgen, werken we in eerste instantie uit op het niveau van de Leidse regio.		3.2 We werken verder aan betere financiële transparantie, kwaliteitsbeoordeling en governance van de grootste gemeenschappelijke regelingen: RDOG HM, VRHM, ODWH.	4.2 We blijven continu afstemmen en samen bepalen welke acties nodig zijn na incidenten en crises, en evalueren deze.
	1.3 De raden, colleges en ambtelijke organisaties ontmoeten en spreken elkaar vanuit een inhoudelijke agenda.		3.3 Voor alle gemeenschappelijke regelingen gebruiken we het Leiderdorps regiomodel in onze organisatie.	4.3 We blijven continu afstemmen en samen bepalen welke acties nodig zijn bij radicalisering of georganiseerde criminaliteit.
	1.4 Portefeuillehouders stemmen voorafgaand aan regionale vergaderingen hun standpunten over de belangrijkste onderwerpen met elkaar af.		3.4 Vertegenwoordigers van Leiderdorp in gemeenschappelijke regelingen zoeken voorafgaand aan de vergaderingen draagvlak voor hun keuzes en standpunten bij andere deelnemers.	

Wat hebben we bereikt?

1. Betere krachtenbundeling op de schaal van de Leidse regio

De vijf gemeenten van de Leidse regio vormen samen een aaneengesloten gebied. Er komen steeds grotere opgaven op de Leidse regio af. Daarom willen we de krachten bundelen. In de toekomstvisie Leiderdorp 2025 'Samenwerken en Verbinden' legde de raad vast dat we in eerste instantie samenwerken op de schaal van de Leidse regio: samenwerking waar mogelijk en wenselijk is het uitgangspunt. Najaar 2016 stelden de raden van de vijf gemeenten de gezamenlijke toekomstvisie Leidse regio 2027 'Kwaliteiten versterken, krachten verenigen' vast. Hierin staan de gezamenlijke kwaliteiten en ambities. De gesprekken op het niveau van de Leidse regio hebben tot nu toe niet geleid tot een keuze voor een samenwerkingsvorm. We voerden de in 2020 aangenomen motie over het intensiveren van de regionale samenwerking uit.

2. Betere krachtenbundeling op de schaal van Holland Rijnland

Leiderdorp neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland. De Regionale Agenda 2019-2023 geeft richting aan de begrotingsafspraken en de verantwoording van Holland Rijnland. De regionale agenda benoemt maatschappelijke opgaven voor economie & leefomgeving en maatschappij. Samenwerking in Holland Rijnland-verband draagt daaraan bij.

3. Meer sturing op gemeenschappelijke regelingen waaraan Leiderdorp deelneemt

Bij de aansturing van de gemeenschappelijke regelingen moeten we ons steeds bewust zijn van de eigen rol en taak: opdrachtgever, opdrachtnemer, eigenaar of klant. We benutten momenten in de planning- en controlcyclus van de gemeenschappelijke regelingen om invloed uit te oefenen. Denk aan de kadernota en de begroting.

4. Op bovenlokaal niveau bestuurlijk en ambtelijk samenwerken en op veiligheidsthema's samen optrekken met veiligheidspartners, zoals politie, veiligheidsregio, veiligheidshuis en buurgemeenten

In de Veiligheidsregio Hollands Midden trokken de deelnemende gemeenten intensief samen op. Met als doel een gelijke koers te varen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

1.1 In deze bestuursperiode blijft Leiderdorp zelfstandig. Naar aanleiding van de onderzoeken over samenwerking in de regio zetten we in op een brede dialoog over dit onderwerp

In 2020 deed Berenschot onderzoek naar regionale samenwerking in Leiderdorp. In vervolg daarop organiseerden we in 2021 een fysieke radenbijeenkomst voor raadsleden uit de vijf gemeenten in de Leidse regio. Daarnaast hielden we een enquête over regionale samenwerking onder de inwoners van Leiderdorp. Het bestuur zette zich in voor gezamenlijke agendavorming op Leidse regio-niveau.

1.2 Onderwerpen op operationeel en tactisch niveau die het lokale belang overstijgen, werken we in eerste instantie uit op het niveau van de Leidse regio

Voor Leiderdorp is de Leidse regio de basiscoalitie voor samenwerking, voor bestaande en voor nieuwe onderwerpen. Als het nodig is, betrekken we ook gemeenten om de Leidse regio heen. Dan werken we samen in de Leidse regio+. In 2021 gebeurde dat op het gebied van economie en de warmtetransitie. Om in bredere samenwerkingsverbanden meer impact te hebben, spreken we als Leidse regio waar mogelijk met één mond.

1.3 De colleges, raden en ambtelijke organisaties ontmoeten en spreken elkaar vanuit een inhoudelijke agenda
Raadsleden, portefeuillehouders en ambtenaren ontmoetten elkaar regelmatig in regionaal verband. Binnen samenwerkingsverbanden als Holland Rijnland, RDOG, VRHM, en op maatschappelijke thema's zetten we ons samen in om doelen te bereiken. De ambities van de Leidse regio staan in de toekomstvisie Leidse Regio 2027. Deze ambities pakten we binnen de bestaande samenwerkingsverbanden op. Samenwerken op inhoud is daarbij steeds het uitgangspunt.

1.4 Portefeuillehouders stemmen voorafgaand aan regionale vergaderingen hun standpunten over de belangrijkste onderwerpen met elkaar af

Er vond regelmatig portefeuillehoudersoverleg plaats in Leidse regio-verband. Voorafgaand aan regionale vergaderingen stemden portefeuillehouders af over de belangrijke onderwerpen.

2.1 Holland Rijnland behartigt de strategische belangen die de Leidse regio overstijgen

Het samenwerkingsverband Holland Rijnland behartigde de regionale belangen aan overlegtafels met provincie, grote regionale verbanden op Zuidvleugel- of Randstadniveau en het Rijk. Het uitgangspunt was de Regionale Agenda 2019-2023. Hierin staat per thema wat de opgave is voor Holland Rijnland en welke taken er zijn: beleidsvorming, platformfunctie & kennisdeling, uitvoering of project- en programmamanagement. In een aantal gevallen functioneerde Holland Rijnland ook als aanspreekpunt namens de regio voor andere overheden of partijen.

3.1 Leiderdorp is in elke belangrijke (strategische) groep in de regio vertegenwoordigd

Raadsleden, portefeuillehouders en ambtenaren ontmoetten elkaar regelmatig in regionaal verband. Zowel op het niveau van de Leidse regio als op het niveau van Holland Rijnland. De bekleding van bestuursfuncties vanuit Leiderdorp vraagt extra bestuurlijke en ambtelijke inzet. Daarom kozen we alleen voor strategische nauwe betrokkenheid bij regionale samenwerkingsverbanden die voor Leiderdorp het meest relevant zijn.

3.2 We werken verder aan betere financiële transparantie, kwaliteitsbeoordeling en governance van de grootste gemeenschappelijke regelingen: RDOG HM, VRHM, ODWH

Als het kon, namen we zitting in de auditcommissies. Bij de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen benadrukten we steeds dat het beleid leidend moet zijn en dat de financiën het beleid volgen. Ook benadrukten we steeds het belang van transparantie en een goede financiële onderbouwing.

3.3 Voor alle gemeenschappelijke regelingen gebruiken we het Leiderdorps regiomodel in onze organisatie

Het Leiderdorps regiomodel zorgt ervoor dat invloed uitoefenen, sturen, toezicht houden en verantwoording afleggen zo efficiënt en effectief mogelijk gebeurt. Voorbeelden zijn het adviesproces en het gebruik van annotatieformats.

3.4. Vertegenwoordigers van Leiderdorp in gemeenschappelijke regelingen zoeken voorafgaand aan de vergaderingen draagvlak voor keuzes en standpunten bij andere deelnemers

Een coalitie kan meer bereiken als ze met één standpunt naar buiten treedt. Voorafgaand aan de vergaderingen van het algemeen bestuur van Holland Rijnland stemden de Leidse regio-gemeenten standpunten met elkaar af. Ook deelden ze moties en amendementen met elkaar.

4.1 We blijven continu in verbinding en bepalen samen welke acties nodig zijn bij terugkeer van ex-gedetineerden of bij huiselijk geweld

Samen met het Zorg en Veiligheidshuis zorgen we er zo goed mogelijk voor dat Leiderdorpers die terugkomen uit detentie niet recidiveren.

4.2 We blijven continu afstemmen en samen bepalen welke acties nodig zijn na incidenten en crises, en evalueren deze

Incidenten worden op regionaal niveau, maar ook lokaal, bestreden. Ná eventuele incidenten en crises kijken en bespreken we of er leerpunten zijn, om in de toekomst (nog) beter voorbereid te zijn.

4.3 We blijven continu afstemmen en samen bepalen welke acties nodig zijn bij radicalisering of georganiseerde criminaliteit

Het Zorg en Veiligheidshuis heeft een sterke band met het Veiligheidshuis in Haaglanden. Beide veiligheidshuizen werken goed samen met politie en justitie bij de aanpak van radicalisering, maar ook op het gebied van de georganiseerde criminaliteit. Zo is er veel samenwerking om ondermijning tegen te gaan, bijvoorbeeld met het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC).

Waar staat je gemeente

Sinds 2017 staan er beleidsindicatoren in de programmabegroting en de jaarrekening. Zo kunnen we gemeenten gemakkelijker met elkaar vergelijken. In de tabel hieronder staan de indicatoren die voor dit programma relevant zijn. De peildatum is 18-02-2022. De gegevens komen van www.waarstaatjegemeente.nl. In de tabel staan de cijfers van Leiderdorp en het landelijk gemiddelde. De beleidsindicatoren zijn een aanvulling op de prestatie-indicatoren in de subprogramma's.

Progr.	Indicator	eenheid	periode	Leiderdorp	Nederland	Bron
3	Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2020	1,7	2	CBS
3	Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2020	2,6	4,5	CBS
3	Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2020	0,9	1,8	CBS
3	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2020	4,3	6,2	CBS
3	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2021	5,35	NNB	Eigen gegevens
3	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2021	5,16	NNB	Eigen gegevens
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2021	564	NNB	Eigen realisatie
3	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2021	15%	NNB	Eigen realisatie

Wat heeft het gekost?

3 Bestuur en organisatie Leiderdorp bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil 2021
3A Bestuur	Lasten	1.634	1.505	1.073	2.578	2.312	266
	Baten	-39	0	0	0	-21	21
Saldo		1.595	1.505	1.073	2.578	2.291	287
3B Bedrijfsvoering	Lasten	8.956	9.003	348	9.350	9.482	-131
	Baten	-109	-12	-163	-176	-230	55
Saldo		8.847	8.991	184	9.175	9.251	-77
3C Regiozaken	Lasten	2.712	2.819	2	2.821	2.739	82
	Baten	-210	-168	-27	-194	-219	24
Saldo		2.502	2.651	-24	2.627	2.521	106
Programma	Lasten	13.302	13.326	1.423	14.749	14.533	216
	Baten	-358	-180	-190	-370	-470	100
Saldo van baten en lasten		12.945	13.146	1.233	14.379	14.063	316
Reserves	Toevoeging	0	200	0	200	200	0
	Onttrekking	-114	-5	-80	-85	-85	0
Mutaties reserves		-114	195	-80	115	115	0
Resultaat		12.830	13.342	1.153	14.494	14.178	316

Verschillen programma's begroot na wijziging ten opzichte van werkelijk in 2020

We baseren de verschillenanalyse op afwijkingen groter dan € 50.000. Afwijkingen kleiner dan € 50.000 per programmaonderdeel lichten we niet toe.

3A Bestuur

Een lagere dotatie aan de voorziening pensioenverplichtingen zorgde voor een meevaller van € 239.000. De dotatie was lager omdat de rekenrente waarmee we deze verplichting bepalen was gestegen, van 0,082% naar 0,528%. Verder was de dotatie aan de voorziening wachtgeld van € 89.000 niet nodig. Want de voorziening was toereikend voor de lopende verplichtingen per balansdatum.

3B Bedrijfsvoering

In de paragraaf Bedrijfsvoering beoordelen we de personele lasten en de inhuur in samenhang. Daaruit blijkt dat er flinke verschuivingen tussen deze twee kostensoorten waren. Maar de lasten onder aan de streep bleven binnen de beschikbare budgetten. In dit subprogramma zien we hetzelfde beeld. De resultaatteams wijken in positieve en negatieve zin af van de begroting. Organisatiebreed is het beeld vrijwel sluitend.

3C Regiozaken

Op dit onderdeel hadden we enkele meevallers. De bijdragen aan de regionale brandweer en aan Holland Rijnland waren respectievelijk € 60.000 en € 23.000 lager.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemeen

De algemene dekkingsmiddelen omvatten de algemene inkomsten van de gemeente voor de uitvoering van de plannen in de drie programma's. We volgen hier de indeling die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorschrijft.

Wat hebben we bereikt?

Een degelijk financieel beleid

We baseren ons financieel beleid op een meerjarig sluitende begroting, waarin we structurele lasten dekken met structurele baten. Nieuw beleid financieren we door oud beleid te schrappen. Meevallers vallen vrij naar de algemene reserve, tegenvallers compenseren we zoveel mogelijk binnen het programma. We verhogen de lokale lasten - zoals ozb en afvalstoffenheffing - jaarlijks met de inflatiecorrectie.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Kadernota 2022-2025

In 2021 zetten we het degelijke financieel beleid voort. In de financiële kadernota schetsten we de grote mate van onzekerheid door het uitblijven van rijksbeleid op een aantal dossiers. Toch boden we de kadernota aan met een structureel sluitende jaarschijf voor 2022. Aansluitend kwamen de uitkomsten van de meicirculaire gemeentefonds beschikbaar. Met daarin een voorlopige compensatie voor de jeugdzorg voor 2022 tot en met 2027. We namen de compensatie voor 75% op in de begroting 2022. In de zomer kregen we meer zicht op de mogelijke herverdelingseffecten van de aanpassing in de verdeling van het gemeentefonds. Die effecten verwerkten we voor 2023 volledig en voor de jaren daarna voor 50% in de meerjarenraming.

Programmabegroting 2022

De programmabegroting 2022 is structureel in evenwicht. De meerjarenraming 2023-2025 is dat (nog) niet. De uitkomsten van de septembercirculaire gemeentefonds toonden meevallers met een positieve doorwerking op het structureel en reëel evenwicht van de meerjarenraming. De toezichthouder was echter kritisch over enkele dekkingsmaatregelen en over de mate waarin structurele baten in de meerjarenraming structurele lasten dekken.

Belastingen

In december 2020 stelde de raad de belastingverordeningen voor 2021 vast. In lijn met het coalitieakkoord verhoogden we de opbrengst belastingen in het algemeen met de inflatie van 1,9%.

Waar staat je gemeente

Sinds 2017 staan er beleidsindicatoren in de programmabegroting en de jaarrekening. Zo kunnen we gemeenten gemakkelijker met elkaar vergelijken. In de tabel hieronder staan de indicatoren die voor dit programma relevant zijn. De peildatum is 18-02-2022. De gegevens komen van www.waarstaatjegemeente.nl. In de tabel staan de cijfers van Leiderdorp en het landelijk gemiddelde. De beleidsindicatoren zijn een aanvulling op de prestatie-indicatoren in de subprogramma's.

Progr.	Indicator	eenheid	periode	Leiderdorp	Nederland	Bron
4	Woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2021	799	733	COELO
4	Woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2021	982	810	COELO
4	Gemiddelde WOZ waarde	per € 1.000	2021	333	290	CBS

Wat heeft het gekost?

Algemene Dekkingsmiddelen bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil 2021
A Lokale heffingen	Lasten	484	334	77	411	403	8
	Baten	-8.093	-8.192	34	-8.158	-8.511	354
Saldo		-7.608	-7.858	111	-7.747	-8.108	362
B Algemene uitkering	Lasten	0	0	0	0	0	0
	Baten	-36.120	-36.582	-2.269	-38.851	-39.147	296
Saldo		-36.120	-36.582	-2.269	-38.851	-39.147	296
C Dividend	Lasten	20	20	0	20	11	10
	Baten	-710	-730	43	-687	-701	14
Saldo		-690	-709	43	-666	-690	24
D Saldo financiering	Lasten	15	5	-19	-14	-35	21
	Baten	-1	0	0	0	1	-1
Saldo		14	5	-19	-14	-34	20
E Overige algemene dekkingsmiddelen	Lasten	266	0	-1	-1	-123	122
	Baten	-520	-662	555	-107	-91	-16
Saldo		-255	-662	554	-108	-213	105
Programma	Lasten	784	360	57	417	256	160
	Baten	-45.443	-46.166	-1.637	-47.803	-48.449	646
Saldo van baten en lasten		-44.659	-45.806	-1.580	-47.386	-48.193	806
Reserves	Toevoeging	9.931	987	4.750	5.737	5.737	0
	Onttrekking	-2.879	-1.208	-1.387	-2.595	-2.595	0
Mutaties reserves		7.052	-222	3.363	3.142	3.142	0
Resultaat		-37.607	-46.028	1.783	-44.245	-45.051	806

Verschillen programma's begroot na wijziging ten opzichte van werkelijk in 2021

We baseren de verschillenanalyse op afwijkingen groter dan € 50.000. Afwijkingen kleiner dan € 50.000 per programmaonderdeel lichten we niet toe.

A. Lokale heffingen

De baten van de lokale heffingen in 2021 waren hoger dan geraamd. Het voordeel op de ozb van niet-woningen was € 235.000 en op de ozb van woningen € 93.000.

B. Algemene Uitkering

De opbrengst algemene uitkering was € 295.721 voordelig. Dit komt vooral door de ontwikkelingen in de decembercirculaire 2021 gemeentefonds. Zo ontving de gemeenten € 112.870 als zesde 'coronasteunpakket' en € 160.394 voor taakmutaties. In totaal voegden we € 107.583 aan meeropbrengst toe aan de reserve sociaal domein. Uiteindelijk bleef van de algemene uitkering € 27.744 over. Dit bedrag is het saldo van mee- en tegenvallers veroorzaakt door bijstellingen van de algemene uitkering 2019, 2020 en 2021.

C. Dividend

Er waren geen materiële afwijkingen van de begroting op de deelnemingen. De dividendbetaling over 2019, die de BNG op advies van de ECB had uitgesteld, werd in de loop van 2021 bijgeschreven. Op de buitenreclame hadden we een voordeel van ongeveer € 23.000.

D. Saldo financieringsfunctie

Er zijn geen afwijkingen van de begroting.

E. Overige algemene dekkingsmiddelen

Op dit onderdeel hadden we een meevaller. De opbrengst op de belastingvorderingen tot en met 2019 viel namelijk hoger uit dan verwacht. Daardoor ging de voorziening voor oninbaar met € 117.000 omlaag.

VERREKENING RESERVES ALG.DEKKING bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil 2021
Algemene reserve	Toevoeging	7.552	37	867	904	904	0
	Onttrekking	-812	-45	-1.669	-1.714	-1.714	0
Saldo		6.740	-8	-802	-810	-810	0
Reserve ter dekking kapitaallasten	Toevoeging	387	730	3.267	3.996	3.996	0
	Onttrekking	-1.094	-1.163	282	-881	-881	0
Saldo		-707	-434	3.548	3.115	3.115	0
Behoedzaamheidsres.Uitk.Gemeentefonds	Toevoeging	1.992	220	617	837	837	0
	Onttrekking	-974	0	0	0	0	0
Saldo		1.019	220	617	837	837	0
Totaal	Toevoeging	9.931	987	4.750	5.737	5.737	0
	Onttrekking	-2.879	-1.208	-1.387	-2.595	-2.595	0
VERREKENING RESERVES ALG.DEKKING		7.052	-222	3.363	3.142	3.142	0

Verschillen mutatie reserves begroot na wijziging ten opzichte van werkelijk in 2021 groter dan € 15.000

De verrekeningen met de reserves verwerkten we in overeenstemming met de besluitvorming door de raad.

Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

Algemeen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat dat een gemeente in de rekening van baten en lasten een aparte raming en verantwoording moet opnemen voor overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien. In de begroting en de jaarrekening van Leiderdorp brengen we die onderwerpen hier samen.

Overhead

Het doel van het BBV is om (meer) inzicht te krijgen in de totale overheadkosten van de organisatie.

We rekenen de directe kosten zoveel mogelijk toe aan de programma's waarop ze betrekking op hebben. De niet toerekenbare kosten nemen we hier op als overhead. Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Daarmee bestaat de overhead in elk geval uit de volgende kosten:

- Leidinggevenden in het primair proces (hiërarchisch)
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie
- Personeel & organisatie / HRM
- Inkoop, inclusief aanbesteding en contractmanagement
- Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie (KCC)
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning
- Informatievoorziening en automatisering (ICT)
- Facilitaire zaken en huisvesting (voor het eigen personeel)
- Documentatie en informatieverstrekking (DIV)
- Managementondersteuning in het primair proces

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Sinds 2016 geldt een vennootschapsbelastingplicht voor winstgevendende ondernemingsactiviteiten van de gemeente. Die ondernemingsactiviteiten moeten aan de volgende criteria voldoen:

- er is sprake van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid
- er is sprake van deelname aan het economisch verkeer
- er is sprake van een winstoogmerk of vermogenoverschotten

Op basis van eigen inventarisaties en adviezen van de fiscalisten van Servicepunt71 zijn wij van mening dat de gemeente Leiderdorp niet belastingsplichtig is voor de vennootschapsbelasting. In de loop van 2021 zijn, na 2016, ook alle andere aanslagen voor de activiteit reclame verminderd tot nihil. Nu blijft alleen nog de heffing op reststromen afval over.

Voor de opbrengst reststromen afval maakte de Belastingdienst met de brancheorganisatie Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement (NVRD) de volgende afspraak: gemeenten kunnen de winst op de reststromen afval fictief berekenen als 1% van de omzet over de stromen met een positieve waarde. De vennootschapsbelasting die wij moeten voldoen is dan zeer gering (kleiner dan € 500). Op advies van de fiscalist sluiten we voor dit onderdeel aan bij de afspraken tussen de Belastingdienst en de NVRD. Voor de grondexploitatie baseren wij ons standpunt op de jaarlijkse quickscan. In de jaren tot en met 2021 voldeed deze activiteit niet aan de criteria voor de vennootschapsbelasting.

Onvoorzien

De algemene post onvoorzien kunnen we niet toewijzen aan een programma en nemen we hier verplicht apart op. In 2021 spraken we deze post niet aan.

Waar staat je gemeente

Sinds 2017 staan er beleidsindicatoren in de programmabegroting en de jaarrekening. Zo kunnen we gemeenten gemakkelijker met elkaar vergelijken. In de tabel hieronder staan de indicatoren die voor dit programma relevant zijn. De peildatum is 18-02-2022. De gegevens komen van www.waarstaatjegemeente.nl. In de tabel staan de cijfers van Leiderdorp en het landelijk gemiddelde. De beleidsindicatoren zijn een aanvulling op de prestatie-indicatoren in de subprogramma's.

Progr.	Indicator	eenheid	periode	Leiderdorp	Nederland	Bron
5	Overhead	% van de totale lasten	2021	16%	NNB	Eigen realisatie

Wat heeft het gekost?

Overhead, VPB en onvoorzien bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil 2021
A Overhead	Lasten	10.038	9.145	1.299	10.444	10.595	-151
	Baten	-285	-8	0	-8	-58	50
Saldo		9.752	9.138	1.299	10.436	10.537	-101
B Vennootschapsbelasting	Lasten	-44	0	0	0	0	0
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		-44	0	0	0	0	0
C Onvoorzien	Lasten	0	30	0	30	0	30
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		0	30	0	30	0	30
Programma	Lasten	9.994	9.176	1.299	10.474	10.594	-120
	Baten	-285	-8	0	-8	-58	50
Saldo van baten en lasten		9.708	9.168	1.299	10.466	10.537	-70
Reserves	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-53	-40	0	-40	-40	0
Mutaties reserves		-53	-40	0	-40	-40	0
Resultaat		9.656	9.128	1.299	10.426	10.497	-70

Verschillen programma's begroot na wijziging ten opzichte van werkelijk in 2021

We baseren de verschillenanalyse op afwijkingen groter dan € 50.000. Afwijkingen kleiner dan € 50.000 per programmaonderdeel lichten we niet toe.

A. Overhead

Door de wisselingen in het programmamanagementteam ontstond een tekort van ongeveer € 75.000. Op de geraamde opleidingskosten hadden we een overschrijding van € 69.000. Dit komt doordat we het centrale budget hadden overgeheveld naar de resultaatteams, terwijl we de werkelijke loonkosten nog centraal verantwoordden. Het tekort op informatievoorzieningen van € 156.000 compenseerden we met voordelen op Servicepunt71 van € 85.000, facilitair beheer van € 44.000 en huisvesting van € 50.000. De meer- en minderkosten komen deels door de coronapandemie en deels door onderlinge verschuivingen. Deze vallen ongeveer tegen elkaar weg.

B. Vennootschapsbelasting

Op vennootschapsbelasting waren geen afwijkingen.

C. Onvoorzien

Het bedrag voor onvoorzien spraken we niet aan en valt vrij ten gunste van het resultaat 2021.

VERREKENING RESERVES OVERHEAD bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil 2021
Informatiebeleidsplan	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-53	-40	0	-40	-40	0
Saldo		-53	-40	0	-40	-40	0
Totaal	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-53	-40	0	-40	-40	0
VERREKENING RESERVES OVERHEAD		-53	-40	0	-40	-40	0

Verschillen mutatie reserves begroot na wijziging ten opzichte van werkelijk in 2021 groter dan € 15.000

Reserve informatiebeleidsplan

De reserve informatiebeleidsplan zetten we, rekening houdend met de geraamde onttrekkingen in 2021 en 2022, volledig in bij de overgang van de materiële budgetten in het kader van VRIS.

3.2 Paragrafen

Paragraaf 1: Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de belastingen, heffingen en leges van de gemeente Leiderdorp. De paragraaf toont de tariefontwikkeling, de opbrengsten en de lokale lastendruk.

A. De lokale heffingen

De gemeente Leiderdorp kent verschillende belastingen en heffingen. Een aantal belastingen legt de gemeente zelf op en vordert deze ook in. De meeste belastingen en heffingen worden door de Belasting Samenwerking Gouwe Rijnland (BSGR) opgelegd en ingevorderd.

1. Onroerendezaakbelasting (BSGR)
2. Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten (BSGR)
3. Rioolheffing (BSGR)
4. Hondenbelasting (BSGR)
5. Precariobelasting (BSGR)
6. Lijkbezorgingsrechten
7. Toeristenbelasting (BSGR)
8. Leges

B. Ontwikkelingen en actualiteit

Afschaffen precariobelasting op netwerken van nutsbedrijven

De precariobelasting op netwerken van nutsbedrijven werd in 2017 bij wet afgeschaft. Gemeenten mochten tot 1 januari 2022 gebruikmaken van een overgangsregeling. In de begroting 2022 voerden we deze afschaffing uit volgens de uitgangspunten die de raad op 26 juni 2017 vaststelde.

Kostendekkendheid

De wet schrijft voor dat de paragraaf lokale heffingen inzicht geeft in de mate van kostendekkendheid van bepaalde heffingen. Net als in de begroting 2021 geven we in deze paragraaf de dekkingsgraad van de verschillende heffingen weer.

C. Beleid lokale heffingen (tarieven)

Algemeen

Ten opzichte van 2020 stegen onze belastingopbrengsten en de leges met de inflatieverwachting van 1,9%.

Onroerendezaakbelastingen (ozb)

De begroting 2021 bevatte geen extra stijging van de ozb. Toch stegen de opbrengsten ozb wel in vergelijking met 2020. Dat komt door areaalontwikkeling. We baseerden de tarieven op de nieuwe WOZ-waarden 2021 (waardepeildatum 1 januari 2020). Door de waardestijging daalden de ozb-tarieven.

De tabel hieronder toont het verloop van de ozb-tarieven in de periode 2019 tot en met 2021.

OZB		2019	2020	2021
Woningen	Eigenaar	0,1522%	0,1409%	0,1309%
Niet-woningen	Gebruiker	0,2392%	0,2371%	0,2445%
Niet-woningen	Eigenaar	0,3268%	0,3162%	0,3261%

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

We willen de tarieven voor afvalstoffenheffing en reinigingsrechten zo vaststellen dat de opbrengsten niet meer dan kostendekkend zijn. We verhoogden de tarieven afvalstoffenheffing en reinigingsrechten met 3,5%. Deze verhoging bestond uit 1,6% dekkingsmaatregelen en 1,9% inflatiecorrectie.

De werkelijke dekkingsgraad kwam in 2021 uit op 77%. Dat is hoger dan de 75% die we in de begroting 2021 opnamen. Zowel de verwerkingskosten als de opbrengst restafval bleven achter bij de verwachtingen. Door de toename van de overheadkosten kwamen de netto kosten van het taakveld reiniging € 97.590 hoger uit dan geraamd. Die hogere kosten werden ruimschoots gecompenseerd door een meevaller in de opbrengsten. Daardoor viel de dekkingsgraad wat hoger uit.

Afvalstoffenheffing in euro's	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021
Tarief eenpersoonshuishouden	256,38	259,96	269,05
Tarief tweepersoonshuishouden	336,53	341,24	353,18
Tarief meer dan twee-persoonshuishouden	359,19	364,21	376,95

Reinigingsrechten in euro's	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021
Tarief reinigingsrechten	433,51	439,57	454,95

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Omschrijving (bedragen in euro's)	Vastgestelde begroting 2021	Rekening 2021	Verschil	Dekkingsgraad
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	3.820.323	3.704.616	115.706	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-326.832	-205.437	-121.395	
Netto kosten taakveld	3.493.491	3.499.179	-5.689	
Toe te rekenen kosten:				
Overhead incl. (omslag)rente	1.180.421	1.282.635	-102.215	
Btw	507.277	496.964	10.313	
Totale kosten	5.181.188	5.278.778	-97.590	
Opbrengst heffingen	-3.907.864	-4.051.241	143.377	77%

Rioolheffing

We willen de tarieven voor de rioolheffing zo vaststellen dat de opbrengsten niet meer dan kostendekkend zijn. Voor de rioolheffing namen we in 2021 de inflatiecorrectie van 1,9% als uitgangspunt. In het Integraal Waterketenplan (IWKP)

staat dat de tarieven elk jaar 3% extra moeten stijgen. Deze stijging is nodig om ook in de toekomst de vervangingen van de riolering te kunnen betalen. Daarom verhoogden we het tarief in 2021 met 4,9%.

Op 1 januari 2020 stopte waterleidingbedrijf OASEN met de heffing en invordering van de rioolheffing. De BSGR nam deze taak over. Dit sloot aan bij de overgang van de belastingtaken van de gemeente Leiderdorp naar de BSGR op 1 januari 2020. Daarbij hoorde ook een nieuwe heffingssystematiek. We besloten aan te sluiten bij de heffingssystematiek van de afvalstoffenheffing. Dat betekent dat we nu voor woningen een tarief hebben voor een-, twee- en meerpersoonshuishoudens. Voor niet-woningen is het waterverbruik in m3 de basis voor de heffing. Met deze heffingssystematiek sluiten we aan bij die van Leiden en Oegstgeest. We voerden de overgang naar de nieuwe heffingssystematiek zo uit dat de (financiële) verschuivingen voor de gebruiker beperkt bleven.

De dekkingsgraad kwam uit op 94%, tegen 97% volgens de begroting 2021. Dat is vergelijkbaar met 2020 (96%). De lagere dekkingsgraad werd vooral veroorzaakt door hogere overheadkosten.

Rioolheffing woningen en niet-woningen in euro's	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021
Tarief per m3 water	1,17	n.v.t.	n.v.t.

Rioolheffing niet-woningen in euro's ¹		Tarief 2020	Tarief 2021
voor een hoeveelheid water tot en met 250 m3		60,67	89,86
voor elke m3 water boven de 250 m3		1,25	1,21

¹ In 2020 kozen we voor een andere methodiek voor de rioolheffing. Daarom staan hier nu twee tabellen: één met het tarief 2019 en een aparte tabel voor 2020 en 2021.

Rioolheffing woningen in euro's ¹		Tarief 2020	Tarief 2021
Tarief eenpersoonshuishouden		60,67	89,86
Tarief tweepersoonshuishouden		121,34	127,28
Tarief meer dan twee-persoonshuishouden		182,01	164,70

¹ Deze tabel is nieuw sinds 2020. Van 2019 hebben we geen vergelijkbare gegevens, omdat we in 2020 voor een andere methodiek kozen.

Kostendekkendheid rioolheffing

Omschrijving (bedragen in euro's)	Vastgestelde begroting 2021	Rekening 2021	Vershil	Dekkingsgraad
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	1.381.615	1.430.481	-48.866	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-160	-58.414	58.254	
Netto kosten taakveld	1.381.455	1.372.067	9.388	
Toe te rekenen kosten:				
Overhead incl. (omslag)rente	192.867	238.643	-45.776	
Btw	213.048	227.300	-14.252	
Totale kosten	1.787.370	1.837.010	-50.640	
Opbrengst heffingen	-1.726.627	-1.722.629	-3.998	94%

Lijkbezorgingsrechten

We verhoogden de tarieven lijkbezorgingsrechten niet in 2021. In de begroting bepaalden we de dekkinggraad op 61%. In werkelijkheid kwam de dekkinggraad hoger uit, namelijk op 67%. Dat komt doordat de kosten lager uitvielen dan geraamd. En de opbrengsten lieten een meevaller zien.

Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten

Omschrijving (bedragen in euro's)	Vastgestelde begroting 2021	Rekening 2021	Verschil	Dekkingsgraad
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	372.272	355.886	16.386	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-29.202	-33.350	4.148	
Netto kosten taakveld	343.070	322.536	20.534	
Toe te rekenen kosten:				
Overhead incl. (omslag)rente	178.788	179.822	-1.035	
Btw	31.417	38.563	-7.145	
Totale kosten	553.275	540.921	12.354	
Opbrengst heffingen	-336.247	-360.261	24.014	67%

Marktgelden

We verhoogden de marktgelden met de inflatiecorrectie van 1,9%. De dekkinggraad was in 2021 111%. Dat komt doordat we in het jaar 2021 de marktgelden voor zowel 2020 als 2021 factureerden. Als we die dubbeling corrigeren, komt de dekkinggraad uit op zo'n 56%. Dat ligt redelijk in lijn met de raming van 48%.

Kostendekkendheid markten

Omschrijving (bedragen in euro's)	Vastgestelde begroting 2021	Rekening 2021	Verschil	Dekkingsgraad
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	13.535	20.489	-6.954	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-7	-7.776	7.769	
Netto kosten taakveld	13.527	12.713	815	
Toe te rekenen kosten:				
Overhead incl. (omslag)rente	6.573	7.061	-488	
BTW	2.639	2.818	-179	
Totale kosten	22.740	22.592	148	
Opbrengst heffingen	-10.993	-24.985	13.992	111%

Precariobelasting

We verhoogden de tarieven precariobelasting met de inflatiecorrectie van 1,9%, met uitzondering van het tarief op leidingen.

Toeristenbelasting

We verhoogden het tarief toeristenbelasting met de inflatiecorrectie van 1,9%.

Kostendekkendheid leges Titel I, II en III

Ook de tarieven voor de leges verhoogden we met de inflatiecorrectie van 1,9%. De dekkingsgraad hadden we in de begroting 2021 bepaald op 71%. In werkelijkheid was de dekkingsgraad 80%. De dekkingsgraad van de algemene dienstverlening was iets hoger doordat de opbrengst van leges voor vooral reisdocumenten en identiteitsbewijzen meer steeg dan de kosten. De afwijking in titel II laat precies het tegenovergestelde beeld zien (vooral de opbrengst bouwleges). Zowel de kosten als de opbrengsten waren substantieel lager. Maar de opbrengsten daalden relatief iets sterker. Dat kwam door het uitblijven van grote bouwprojecten. Voor titel III komt de dekkingsgraad uit op 65%. Dat is hoger dan de raming van 33%. Oorzaak waren de hogere opbrengsten in 2021. De nominale meevaller op dit onderdeel was echter klein.

Hoofdstuk	Omschrijving (bedragen in euro's)	Begrote kosten 2021	Werkelijke kosten 2021	Begrote opbrengsten 2021	Werkelijk opbrengsten 2021	%
Titel I	Algemene dienstverlening	409.051	442.176	299.917	388.789	88%
Titel II	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning	432.002	258.977	318.468	179.830	69%
Titel III	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	47.900	48.801	16.001	31.665	65%
	Totaal	888.953	749.954	634.386	600.283	80%

D. Opbrengsten

De totale opbrengst van het eigen belastinggebied van de gemeente was in 2021 € 15,277 miljoen. In de tabel hieronder staan de opbrengsten per heffing.

Bedragen x € 1.000	2019 werkelijk	2020 werkelijk	2021 werkelijk	verschil	in %
1. Onroerendezaakbelastingen	-7.526	-7.619	-7.856	237	103%
2. Rioolheffing	-1.427	-1.842	-1.723	-120	94%
3. Afvalstoffenheffing en Reinigingsrechten	-3.774	-3.858	-4.051	193	105%
4. Hondenbelasting	-66	-32	0	-33	0%
5. Precariobelasting	-757	-581	-614	34	106%
6. Marktgeden	-8	-3	-25	22	900%
7. Lijkbezorgingsrechten	-307	-347	-360	13	104%
8. Toeristenbelasting	-17	-15	-59	44	395%
9. Titel I leges - Algemene Dienstverlening	-403	-318	-389	70	122%
9. Titel II leges - Omgevingsvergunning	-599	-206	-180	-26	87%
9. Titel III leges - Dienstverlening overig	-17	-24	-32	8	139%
Totaal	- 14.901	-14.844	-15.289	444	103%

E. Lokale lastendruk

De ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing die een huishouden betaalt, vormen samen de gemeentelijke woonlasten. De tabellen hieronder vergelijken de woonlasten van Leiderdorp met de woonlasten van andere gemeenten in 2021.

Vergelijking lastendruk met omliggende gemeenten in 2021

Gemeente Bron: www.coelo.nl	Woonlasten eenpersoons huishoudens	Woonlasten meerpersoons huishoudens
Katwijk	648	752
Leiden	683	944
Leiderdorp	799	982
Leidschendam-Voorburg	728	793
Oegstgeest	930	1096
Teylingen	594	614
Voorschoten	1058	1125
Wassenaar	1081	1302
Zoeterwoude	834	845

Vergelijking lastendruk met gemeenten met vergelijkbaar aantal inwoners in 2021

Gemeente Bron: www.cbs.nl	Inwoneraantal (2021)	Woonlasten éénpersoons huishoudens	Woonlasten meerpersoons huishoudens
Ermelo	27016	859	940
Gilze en Rijen	26723	595	621
Kaag en Braassem	27541	887	954
Leiderdorp	27377	799	982
Voorschoten	25650	1058	1125
Wassenaar	26949	1081	1325
Zaltbommel	29447	865	880

F. Kwijtscheldingsbeleid

Niet iedere inwoner van Leiderdorp kan de gemeentelijke belastingen betalen. Dan bestaat de mogelijkheid kwijtschelding aan te vragen. De BSGR beoordeelt of de belastingcapaciteit van de inwoner inderdaad onvoldoende is om de gemeentelijke belastingen te betalen. De BSGR verleent alleen kwijtschelding voor de onroerendezaakbelasting, hondenbelasting, rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Om de belastingcapaciteit te berekenen gebruikt de BSGR het vermogen, het netto besteedbaar inkomen en diverse door het Rijk vastgestelde normbedragen.

Kwijtscheldingen	2019	2020	2021
Ozb, hondenbelasting, afvalstoffen- en rioolheffing	€ 154.660	€ 224.463	€ 244.314

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Inleiding

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor de gemeente geen maatregelen heeft getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen en afgezet tegen de algemeen geldende weerstandsnorm. Die ratio geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is om tegenvallers op te vangen zonder effecten op het voorzieningenniveau. De ratio moet minimaal 1.0 = voldoende zijn.

Weerstandscapaciteit

De middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken vormen samen de weerstandscapaciteit. Wat tot de weerstandscapaciteit behoort is een politieke afweging. In de Financiële Verordening 2022 is bepaald dat de weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserves en de begrotingspost onvoorzien.

Risicomanagement

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de organisatie. De gemeente wil risico's zoveel mogelijk beheersen door ze structureel en op systematische wijze te identificeren, prioriteren, analyseren en beoordelen. Een goed systeem van risicomanagement stelt bestuurders en managers in staat passende beheersmaatregelen te nemen voor risico's die het behalen van de doelstellingen van de organisatie bedreigen.

2. Risico's

Risico-overzicht

Om de risico's in kaart te brengen stelden we een risicoprofiel op. Dit risicoprofiel maakten we met een risicomanagementinformatiesysteem dat meer gemeenten gebruiken. Met het informatiesysteem brengen we risico's systematisch in kaart, waarna alle resultaatteams binnen de gemeente ze beoordelen. Het overzicht hieronder presenteert alleen de tien grootste risico's, met de hoogste bijdrage aan de benodigde weerstandscapaciteit. Dit is conform de richtlijnen in het beleidskader weerstandsvermogen en risicomanagement. Het overzicht toont ook de beheersmaatregelen. Onderaan de tabel staat het totaalbedrag voor de overige risico's.

De 10 belangrijkste risico's

PRG	Risico (inclusief gevolg)	Beheersmaatregel	Kans	Financieel gevolg (max in €)	Invloed
2	Als gevolg van het niet tijdig ontwikkelen/bebouwen van kavels zullen de tijdelijke geluidschermen in 2024 moeten worden vervangen door permanente schermen.	Suggestie Extra verkoopinzet en/of nagaan of en hoe verkoopbeperkingen opgeheven kunnen worden (vroegtijdig overleg met RWS).	70%	1.000.000	9,33%

PRG	Risico (inclusief gevolg)	Beheersmaatregel	Kans	Financieel gevolg (max in €)	Invloed
4	De hoogte van de algemene uitkering is onvoorspelbaar.	Actief Om dit risico te dekken hebben we de behoedzaamheidsreserve Algemene Uitkering ingesteld. Mee- en tegenvallers ten opzichte van de vastgestelde begroting verrekenen we met deze reserve. De behoedzaamheidsreserve maakt deel uit van de algemene reserves.	50%	1.500.000	6,78%
1	Project doorontwikkeling jeugdhulp. Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor jeugdhulp, tegen lagere kosten dan voorheen. De verdeling van de middelen vindt plaats via een objectief verdeelmodel. Begin 2019 presenteerde Tympaan een rapport over de omvang van de jeugdhulp in onze regio. Daaruit bleek dat in onze gemeente meer kinderen jeugdhulp ontvangen dan werd gedacht en dus ook werd berekend met het objectieve verdeelmodel. Dit betekent dus dat we meer uitgaven hebben. Sinds 2018 begroten we realistisch en worden de kosten vooraf inzichtelijk gemaakt. Omdat de middelen vanuit het Rijk niet toereikend zijn, voegen we middelen uit de sociale reserve toe aan het jeugdhulpbudget. Het project is inmiddels voortgezet als een programma. Het risico blijft bestaan dat we de komende jaren niet uitkomen met de financiën.	Actief Gemeenten zijn met het Rijk in gesprek over de tekorten op het jeugdhulpbudget. Daarnaast willen de gemeenten in de Leidse regio met het programma doorontwikkeling jeugdhulp Leidse regio de druk op de duurdere vormen van jeugdhulp verminderen. Onder andere door de gemeentelijke toegang te verstevigen.	90%	1.000.000	5,45%
1	Stijging van maatwerkvoorzieningen door abonnementstarief wmo	Actief Aanscherpen toekenningsvoorwaarden, binnen mogelijkheden	90%	500.000	4,06%
3	Informatiediefstal (digitaal en papier)	Actief Goede beveiliging (firewall). Strengere regels voor vertrouwelijke informatie in afsluitbare papier containers Actief - Het tijdig melden van een eventueel datalek	50%	820.000	3,72%
3	Coronapandemie doorlopend	Actief De door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor corona zetten we in om de financiële gevolgen te compenseren. Verder informeren we betrokkenen over de regelingen die de Rijksoverheid ter compensatie heeft ingesteld.	50%	750.000	3,40%
1	Personeelstekort bij het Jeugdteam zorgt voor wachtlijsten bij de toegang. Mogelijk worden de doelstellingen hierdoor niet behaald.		70%	500.000	3,16%

PRG	Risico (inclusief gevolg)	Beheersmaatregel	Kans	Financieel gevolg (max in €)	Invloed
4	Verstrekke garantstellingen voor leningen aan diverse instellingen, kunnen niet worden afgelost.	Actief Beleid is erop gericht dat er geen nieuwe garantstellingen zonder waarborg worden afgegeven.	10%	2.916.711	2,67%
2	Schade als gevolg van constructiefouten in kunstwerken	Actief 1. Signalen over potentiële gevolgschade actief oppakken en onderzoeken. 2. Onderzoeksresultaten omzetten naar maatregelen om de risico's te beperken	50%	500.000	2,27%
2	De onderhoudsbudgetten zijn mogelijk op de lange termijn niet toereikend voor de instandhouding van de openbare ruimte op de door de raad vastgestelde onderhoudsniveau.	Actief Actualisatie IBOR	50%	500.000	2,27%
Totaal grote risico's				9.986.711	
Overige risico's				21.711.271	
Totaal alle risico's				31.697.982	

Veranderingen in de top 10 van risico's

Voor de jaarrekening keken we kritisch naar de risico's. Met als gevolg één wijziging in de top 10 ten opzichte van de risico's in de begroting 2022. Deze twee risico's zijn feitelijk ongewijzigd maar in de random selectie van de top 10 uitwisselbaar.

Nieuw risico in de top 10:

- Schade als gevolg van constructiefouten in kunstwerken.

Risico uit de top 10:

- Regionale samenwerking verloopt moeizaam.

Het totaal van alle risico's is ongeveer gelijk aan het totaal van de risico's zoals we die in de begroting 2022 in kaart brachten. Wel zien we een verschuiving van de omvang van de risico's die in de top 10 vallen naar de overige risico's.

Benodigde weerstandscapaciteit

Het reserveren van het maximale bedrag van € 31.697.982 voor alle risico's is ongewenst. De risico's treden immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang op. Daarom voerden we op basis van de risico's een risicosimulatie uit. Bij de simulatie rekenden we met een zekerheidspercentage van 90%. Uit de simulatie bleek dat we met een weerstandscapaciteit van € **7.262.099** met 90% zekerheid alle risico's kunnen afdekken als ze zich voordoen.

Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages

Percentage	Bedrag (€)
75%	6.305.615
80%	6.556.371
85%	6.858.830
90%	7.262.099
95%	7.899.073

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bepalen we volgens de kaders in de financiële verordening 2022.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstand	Capaciteit (€)
Algemene reserve	9.021.297
Bouw- en grondexploitaties	3.218.255
Behoedzaamheidsreserve Gemeentefonds	1.998.726
Begroting: Onvoorziene lasten	30.257
Totale weerstandscapaciteit	14.268.535

4. Weerstandsvermogen

Om te bepalen of we voldoende weerstandsvermogen hebben, moeten we de relatie leggen tussen de benodigde weerstandscapaciteit (gebaseerd op de financieel gekwantificeerde risico's) en de beschikbare weerstandscapaciteit. De figuur hieronder geeft de relatie tussen deze twee componenten weer.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 14.268.535	= 1,96
	Benodigde weerstandscapaciteit		€ 7.262.099	

Weerstandsnorm

Waarderingcijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	< 0.6	ruim onvoldoende

De normtabel werd ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. De tabel geeft een waardering van de berekende ratio. Onze ratio valt in klasse A. Dit duidt op een **uitstekend** weerstandsvermogen. De ratio is weliswaar iets lager dan vorig jaar, maar het nog te bestemmen resultaat van € 1,4 miljoen is daarin nog niet meegenomen. Als we rekening houden met die toevoeging aan de algemene reserve komt de ratio ongeveer 0,2 punten hoger uit.

5. Kengetallen

In deze paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing moeten we vijf voorgeschreven financiële kengetallen opnemen. Hoe we de kengetallen moeten berekenen staat in een ministeriële regeling. Naast de kengetallen moet de paragraaf een beoordeling geven van de onderlinge verhouding van deze kengetallen en wat dat betekent voor de financiële positie. Voor de kengetallen bestaan geen normen.

Kengetallen:	Verslag 2020	Begr.2021	Verslag 2021
Netto schuldquote	41,3%	78,9%	50,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	39,5%	77,9%	48,7%
Solvabiliteitsratio	45,0%	35,9%	41,0%
Structurele exploitatieruimte	1,1%	-0,3%	1,4%
Grondexploitatieruimte	-6,3%	0,0%	-3,8%
Belastingscapaciteit	132,6%	126,5%	126,5%

Kengetallen:	Voldoende	Matig	Onvoldoende
Netto schuldquote	< 100	100 > < 130	> 130
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 100	100 > < 130	> 130
Solvabiliteitsratio	> 50	30 < > 50	< 30
Structurele exploitatieruimte	> 0,6	0 > < 0,6	0
Grondexploitatieruimte		geen	
Belastingscapaciteit	< 100	100 > < 120	> 120

De *netto schuldquote* vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de begroting. Daarnaast presenteren we ook de *schuldquote gecorrigeerd voor de leningen* die de gemeente heeft uitstaan. Deze middelen vloeien immers op termijn terug.

De *solvabiliteit* geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen).

De indicator *structurele exploitatieruimte* geeft aan hoe de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten. Voor het begrotingstoezicht door de provincie is de structurele begrotingsruimte 'voldoende' wanneer deze groter is dan 0.

Het financiële kengetal *grondexploitatie* geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. Voor deze indicator bestaan geen signaleringswaarden.

De indicator *belastingcapaciteit* drukt uit hoe de woonlasten (ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde.

Onderlinge verhouding tussen kengetallen

De kengetallen vormen een grofmazig instrument om een uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een gemeente. Eén enkel kengetal zegt weinig over de financiële positie. De kengetallen moeten daarom altijd in samenhang worden gezien. Alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding kunnen ze een goed beeld geven van de financiële positie. De kengetallen scoren voldoende, met uitzondering van de solvabiliteit (matig) en belastingcapaciteit (onvoldoende). Dat laatste betekent dat het vermogen om financiële risico's met een verhoging van de belastingen af te dekken gering is. Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen laat de gemeente Leiderdorp de belastingcapaciteit overigens ook buiten beschouwing. Gelet op het uitstekende weerstandsvermogen geven onze kengetallen in samenhang afgezet tegen de signaleringswaarden van de toezichthouder dan ook geen aanleiding tot bijstelling van het beleid.

Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft hoe we kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom beheren. We doen dat volgens de financiële verordening 2022 ex artikel 212 van de Gemeentewet, artikel 19. Daarin staat dat we naast de verplichte onderdelen uit het BBV ook de voortgang van het gepland onderhoud en het gewenst kwaliteitsniveau (19a) moeten opnemen en dat we eens in de vier jaar de plannen moeten actualiseren (19b).

De beheervisie openbare ruimte is het beleidskader voor het onderhoud en het onderhoudsniveau van onze kapitaalgoederen. In het beleidskader staat onder andere om welke kapitaalgoederen het gaat. De vervangingsinvesteringen staan in het hoofdstuk investeringen. Het verloop van de voorzieningen lichten we toe in de balans en de financiële positie.

Beleidskader

Uitvoering van het beleidskader moet leiden tot een bestendige situatie. Uitgangspunt is dat we de kapitaalgoederen onderhouden volgens de vastgestelde functionaliteit en het vastgestelde kwaliteitsniveau. Bijvoorbeeld schoon en veilig. Zo optimaliseren we de totale kosten.

Het beleidskader voor de kapitaalgoederen bevat per kapitaalgoed:

- de werkzaamheden die we voor de instandhouding van het kapitaalgoed moeten verrichten
- het onderhoudsniveau uit het beeldkwaliteitsplan
- de grootte van het areaal
- de kosten voor de instandhouding van het kapitaalgoed, zoals klein- en groot onderhoud en vervangingskosten
- de huidige staat van onderhoud, zoals een technische beoordeling en schouw van de kwaliteit van het kapitaalgoed
- een scenario voor het onderhoud van het kapitaalgoed

Overzicht beheerplannen

Prog.	Omschrijving beheerplan	Vastgesteld door de raad	Frequentie actualisatie	Volgende actualisatie	Voorziening	Financiële vertaling in de begroting	Achterstallig onderhoud
2	1. Beheervisie: kaders Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR 1A t/m 1F)	2014	1x per 10 jaar	2024	ja	ja	n.v.t.
2	2. Integraal Waterketenplan Leidse regio (IWKP) 2019-2023	2019	1x per 4 jaar	2023	ja	ja	zie IWKP
2	3. Beheerplannen kapitaalgoederen openbare ruimte 2020-2029	2019	1x per 4 jaar	2024	ja	ja	zie beheerplannen
1 / 2	4. Accommodaties	2021	n.v.t.	n.v.t.	ja	ja	n.v.t.

1. Beheervisie: integraal beheer openbare ruimte

De gemeente Leiderdorp is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. We hebben beheerplannen voor alle domeinen in de openbare ruimte: wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, speelvoorzieningen, water, groen en straatmeubilair. In deze beheerplannen staat hoe het beheer en onderhoud van het

kapitaalgoed in de planperiode vorm krijgt. En wat het kost om de onderhoudsniveaus uit de beleidskaders te bereiken. Op basis van de beheerplannen rationaliseren we de uitvoering van de beheertaken. Daarin nemen we het behalen van het kwaliteitsniveau, het minimaliseren van kapitaalvernietiging en de afstemming tussen de verschillende vakgebieden mee.

A. Verkeer en vervoer (wegen)

Gewenst kwaliteitsniveau

Onderhoud, beheer en inspecties zijn nodig om de functionaliteit en de veiligheid van de wegen te garanderen. We doen elke twee jaar een technische kwalitatieve beschouwing om de onderhoudstoestand in kaart te brengen. Zo ontstaat een kwaliteitsbeeld van het wegareaal, gebaseerd op de maatstaven van CROW. In 2020 voerden we deze tweejaarlijkse technische kwalitatieve inspectie voor het laatst uit. De inspectie geeft per wegvak, -type en -categorie op detailniveau inzicht in de kwalitatieve toestand van het areaal. Voor burgers en bedrijven tonen we de kwaliteit aan volgens de methode beeldkwaliteit. Leiderdorp hanteert kwaliteit B (basis). Het niveau B is het best passende kwaliteitsniveau om de openbare ruimte schoon, heel en veilig te houden binnen de financiële kaders. Omdat een kwaliteitsniveau op basis van beeldkwaliteit niet altijd voldoende is, moet een beheerder ook inzicht hebben in de uitkomsten van de technische kwalitatieve inspectie. Op basis van deze twee beschouwingen stellen we wegenplanningen op. Daarbij nemen we ook nieuwe ontwikkelingen en de wensen (en meldingen) van burgers en bedrijven mee.

Samen met de planning uit het Integraal Waterketenplan (IWKP) vormen de wegenplanningen de basis voor de integrale uitvoeringsplanning met andere disciplines, zoals openbare verlichting, groen, water, kunstwerken en spelen. Bij de kwalitatieve inspecties komen relatief vaak de shadebeelden 'oneffenheden' en 'zettingen' naar voren. Dit is inherent aan zettingsgevoelige gebieden. Om goed te kunnen inspelen op zettingsgevoelige gebieden, passen we de beheerstrategie aan. Denk aan beheercycli en maatregelenpakketten.

Op de doorgaande wegen met asfaltverharding gebruiken we voor de belijning thermoplastisch of slijtvast materiaal. Dit is duurder, maar wel duurzamer. Voor belijning die niet wordt overreden en belijning op klinkerverharding kiezen we voor de veel goedkopere traditionele wegenverfbelijning.

Onderhoud, beheer en inspecties van de verkeerslichten zijn nodig om de functionaliteit, de veiligheid en de doorstroming te garanderen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

We pakken de projecten steeds breder en integraler op, door niet alleen naar de technische kant te kijken, maar ook opgaves van 'buiten naar binnen' te halen. Met andere woorden: inbreng vanuit de maatschappij was in 2021 een belangrijke factor in de projecten. Voorbeelden van projecten zijn de Simon Smitweg, het Easypath-fietspad Engelendaal, Leidsedreef, Zijldijk. De Achthovenerweg en Jaagpad en Eicalaan ronden we in 2021 af. De voorbereidingen voor onder andere de wijken Oranjewijk, Doeskwartier en Patrimoniumpark zijn nog in volle gang.

Daarnaast voerden we op basis van de weginspecties de planmatige klein- en grootonderhoudswerken uit van asfalt en elementenverharding. Enkele voorbeelden zijn Merelstraat, Van Alphenplein, Ommedijk, Tollenaarsingel, Jachtslotpad, Boterhuispolder, Elisabethhof, Zijlstream, Buitendijklaan, Oude Spoorbaan en Zuiderschans, Statendaalderplein, Iepenschans en Korenbloemkamp.

We verbeterden het fietscomfort met de plaatsing van betonnen platen op de fietspaden. De Engelendaal is in 2021 aan beide kanten voorzien van bredere en veiligere fietspaden. Ook herstelden we de markering op verschillende asfaltwegen.

We onderhielden ook het straatmeubilair. Waar nodig vervingen we verkeersborden, palen, bankjes en hekwerken.

B. Openbare verlichting

Gewenst kwaliteitsniveau

Het beleid voor en daarmee de kwaliteit van de openbare verlichting (OV) staat in het beleidsplan. Wij zetten in op het naleven van het afgesproken kwaliteitsniveau en de milieudoelstellingen. Het gewenste kwaliteitsniveau vertaalden we naar een meerjarenonderhoudsplan.

We ontwerpen en leggen de verlichting aan volgens de richtlijnen van de NPR 13201 en de criteria voor duurzaam inkopen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (voorheen Agentschap NL).

Wat hebben we ervoor gedaan?

Ons uitgangspunt is: verlichten wanneer het nodig is en donker als het kan. We voorzien steeds meer straten en woonwijken in Leiderdorp van ledverlichting met een dimregime. In de nachtelijke uren (tussen 24:00 en 6:00 uur) dimmen we de openbare verlichting met 50%. Zo besparen we veel energie, terwijl de verkeersveiligheid en de sociale veiligheid behouden blijven. Daarnaast passen we detectie toe op fiets- en voetpaden op plekken waar en tijdstippen waarop dat verantwoord is. Dat betekent dat we het verlichtingsniveau dan standaard terugbrengen tot 30% van het oorspronkelijke niveau. Als er een voetganger of fietser passeert, schakelt de verlichting op naar 100%. Enkele minuten na passage dimt de verlichting weer. Zo verlichten we alleen als er behoefte aan is.

Behalve op de hoeveelheid licht let de gemeente ook op de gebruikte materialen. Bij vervangingen en nieuwe verlichting passen we duurzame materialen toe. Zo houden we rekening met het milieu en besparen we op het onderhoud. En geven we vorm aan moderne en duurzame openbare verlichting.

Projecten

De volgende projecten waren in 2021 klaar:

■ *Vervanging verlichting in Buitenhof*

Totaal aantal lichtpunten met led in Buitenhof: 357 lichtmasten

■ *Vervanging verlichting in de Vogelwijk Noord*

Totaal aantal lichtpunten met led in de Vogelwijk Noord: 63 lichtmasten

■ *Vervanging verlichting Statendaalderplein*

De herinrichting van het Statendaalderplein was aanleiding om de lichtpunten te vervangen. In totaal vervingen we 26 lichtpunten door ledarmaturen.

■ *Vervanging verlichting Simon Smitweg*

De herinrichting van de Simon Smitweg was aanleiding om de lichtpunten te vervangen. In totaal vervingen we 32 lichtpunten.

■ *Bospolder*

De herinrichting van het Bospolderplein was aanleiding om de lichtpunten te vervangen. In totaal plaatsten we 35 nieuwe lichtmasten en 3 tunnelarmaturen.

■ *Driemaster*

De herinrichting van Driemaster was aanleiding om de lichtpunten te vervangen. In totaal plaatsten we 28 nieuwe lichtmasten.

De volgende projecten ronden we af in 2022 (en volgende jaren). Daarmee besparen we nog meer op energie en onderhoud. In 2021 begonnen we met de voorbereidingen en deze werken we in 2022 verder uit.

■ *Leidse Ring Noord*

We vervangen de openbare verlichting door energiezuinige ledverlichting, met een telemanagementsysteem. Daarmee kunnen we de verlichting nog beter afstemmen op de behoefte. Daarnaast laten we de polder zoveel mogelijk donker. We werken nu aan het ontwerp voor de openbare verlichting.

■ *Vogelwijk Zuid, Vronkenlaan, Bedrijvenweg, Hoofdstraat/Rode brug, Lijnbaan/Van der Marckstraat:*

We vervangen de openbare verlichting door energiezuinige ledverlichting

Beheer en onderhoud

- We hebben één keer per week een storingsoverleg met de onderhoudsaannemer. Dan richten we ons op het oplossen van storingen binnen de termijn die we contractueel hebben afgesproken. Daarnaast hebben we vrijwel dagelijks contact met de onderhoudsaannemer over projecten en lopende storingen. Op deze manier controleren we dat de onderhoudsaannemer de afspraken over het onderhoud van de verlichting ook echt nakomt.
- We verlengden het onderhoudscontract met Heijmans met één jaar (tweede verlenging).
- We hebben een gedeeld onderhoudscontract voor de openbare verlichting met Leiden, Oegstgeest en Zoeterwoude. Samen evalueerden we de dienstverlening van Heijmans. We bespraken de evaluatie met Heijmans en maakten concrete afspraken over de verbeterpunten. In 2022 doen we een nieuwe evaluatie.
- De communicatie tussen bewoners, gemeente en onderhoudsaannemer over de openbare verlichting verloopt via één systeem en portaal. Dit verkort de feedbackloop van meldingen van bewoners en vermindert de overheadkosten.

Energiebesparing

25,8% van de openbare verlichting in Leiderdorp bestaat nu uit moderne en energiebesparende ledverlichting. Voor 2022 staan vervangingen op het programma. We verwachten dat het percentage dan verder toeneemt.

Samenwerking en kennisdeling

We hebben een periodiek gemeentelijk overleg over openbare verlichting met de regiogemeenten Leiden, Oegstgeest en Zoeterwoude. Hier bespreken we gezamenlijke of gemeente-overstijgende zaken, zoals de communicatie met Liander over het ondergrondse deel, en wisselen we kennis uit.

C. Civieltechnische kunstwerken

Gewenst kwaliteitsniveau

Onderhoud, beheer en inspecties van alle kunstwerken (bruggen) is nodig om de functionaliteit, toegankelijkheid en veiligheid te garanderen. Om aan het gewenste kwaliteitsniveau te voldoen hebben we een meerjarenonderhoudsplan. We voeren onderhoudswerkzaamheden zoveel mogelijk integraal en in afstemming met de regiogemeenten uit.

Wat hebben we ervoor gedaan?

- We begonnen met de voorbereiding op de vervanging van de volgende bruggen: de Waterbieskreek, Achthovenerwegbrug 04 en de brug bij het volkstuintcomplex in de Bloemerd.

- Na herstel van de kade aan de Achthovenerweg-Oude Rijn bleek dat twee bruggen op het Jaagpad eerder aan vervanging toe waren. In 2021 troffen we de voorbereidingen, in 2022 voeren we de werkzaamheden uit.
- De nieuwbouw van appartementen aan de Menswordingkreek was aanleiding om met de voorbereidingen voor vervanging van de brug daar te starten. Volgens planning plaatsen we de nieuwe brug halverwege 2022.
- In 2021 troffen we ook de voorbereidingen op de nieuwe bruggen en steigers bij het Groene Hart Centrum. We begonnen met de uitvoering en ronden deze in 2022 af.
- We leverden zowel de nieuwe brug als de steiger bij de Driemaster op.
- De voorbereidingen op het groot onderhoud van de Doesburg ronden we af.
- In 2021 vond groot onderhoud aan de Leiderdorpsebrug plaats.
- We voerden herstel- en onderhoudswerkzaamheden uit aan bruggen op verschillende locaties.

D. Speelplaatsen

Gewenst kwaliteitsniveau

Wij willen voldoende informele en formele speelruimte creëren volgens de richtlijnen van het speelruimteplan. Zodat ieder kind in Leiderdorp op ‘eigen wijze’ veilig buiten kan spelen in de wijk waar hij of zij woont. Ieder kind in Leiderdorp moet dus gebruik kunnen maken van veilige speelplaatsen.

We borgen de veiligheid van de openbare speelvoorzieningen. Onveilige speelelementen repareren we adequaat. Als herstel niet meer mogelijk is, verwijderen we de speelelementen. We houden ons aan de eisen in het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen en de Europese normen 1176 en 1177. Bij vernieuwing van speelplaatsen maken we gebruik van onderhoudsvriendelijke en duurzame materialen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Met adoptie- en gebruikersovereenkomsten speelden we in op de vraag naar zelfonderhoud door bewoners. We spraken af dat leveranciers een actievere rol krijgen. Bij de voorbereiding en uitvoering denken ze met de bewoners mee over vernieuwing en/of omvorming van speelplaatsen. We gingen door met het proces van omvorming van formele speelplaatsen naar informele speelruimte.

E. Water

Gewenst kwaliteitsniveau

We zorgen voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater, voor inzameling en verwerking van hemelwater en we lossen grondwaterproblemen op. Het onderhoud van secundaire watergangen ligt vooral bij de gemeente, maar soms ook bij derden en particulieren. De meeste sloten in het stedelijk gebied zijn secundaire watergangen. Voor een goed functionerend watersysteem zijn baggeren en het in stand houden van de oevers belangrijk.

Wat hebben we ervoor gedaan?

We namen maatregelen om de kwaliteit van het oppervlaktewatersysteem te verbeteren, zie programma 2C. We inspecteerden de duikers in Leiderdorp en maakten de beheertechnische maatregelen voor het instandhouden ervan inzichtelijk.

F. Groen

Gewenst kwaliteitsniveau

Voor de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving is het openbaar groen van groot belang. Vanuit verschillende wettelijke, beleids- en beheerkaders werken we aan een duurzaam, onderhoudsarm en veilig groenbestand. Dit staat allemaal in het groenbeheerplan. Het groenbeheerplan geeft een beschrijving van elk areaal dat we onderhouden. Ook staat in het plan welke onderhoudsmaatregelen we waar, wanneer en tegen welke kosten moeten uitvoeren.

Wat hebben we ervoor gedaan?

We voerden planmatig groenbeheer en onderhoud uit om te voldoen aan het beeldkwaliteitsniveau B. Voor alle onderdelen is beeldkwaliteit B het vastgestelde niveau. Alleen voor de winkelcentra en de begraafplaats streven we naar beeldkwaliteit A.

In verschillende wijken vormden we plantsoenen om en plantten we bomen aan. We maakten de inrichting passend voor de omgeving. We stelden de bomenbalans bij. Deze bieden we aan in het eerste kwartaal van 2022. Voor andere taakvelden in de groene ruimte verwijzen we naar programma 2B en 2C.

2. Riolering

Gewenst kwaliteitsniveau

De gemeente heeft de zorgplicht voor:

- het afvoeren (transporteren) van huishoudelijk afvalwater
- het afvoeren van hemelwater (regen)
- het reguleren van het grondwaterniveau

Dit staat in de Wet milieubeheer en de Waterwet. In het Integraal waterketenplan 2019-2023 (IWKP) beschrijven we hoe we met deze zorgplichten omgaan. Het Leidse cluster stelde het IWKP in 2019 integraal vast en werkt daarin samen. In het Leidse cluster zitten Leiderdorp, Zoeterwoude, Leiden, Oegstgeest en Voorschoten, Rijnland en waterbedrijf Dunea & Oasen.

Om het afvalwater en hemelwater te kunnen inzamelen en transporteren moeten de buizen, putten, kolken, overstorten en objecten in goede staat zijn. We controleren en waarborgen de kwaliteit van het rioolstelsel. Dat doen we met jaarlijkse reiniging en inspectie van het stelsel. Daarnaast stellen we een maatregelenplanning op en voeren deze uit. Het belangrijkste aspect van de kwaliteitszorg is volksgezondheid en milieuhygiëne. Een ander aspect is het voorkomen van wateroverlast, zowel door hemelwater als door grondwater. Om hinder en wateroverlast tijdens regen zoveel mogelijk te voorkomen moet de riolering voldoende bergings- en afvoercapaciteit hebben. Bij zwaardere buien mag het water dat de riolering niet kan afvoeren geen schade veroorzaken. Maar soms is hinder niet te voorkomen. Het principe is 'afkoppelen tenzij'. We koppelen de hemelwaterafvoer van het verhard oppervlak af zodra het gemengde stelsel aan vervanging toe is. Dit is duurzamer en het beperkt vuilemissie via overstorten. De rioolheffing dekt de kosten voor het in stand houden van het rioolsysteem.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Voor de projectmatige taken, zoals wijkvervanging en grootonderhoud, verwijzen we naar programma 2C.

We reinigden alle kolken twee keer om wateroverlast te voorkomen. We reinigden en inspecteerden de riolering in de Voorhof en de bedrijvenweg. Dat deden we om een goede werking te garanderen en de huidige staat van de riolering in beeld te brengen. We onderhielden en reinigden alle rioolgemalen. We renoveerden acht rioolgemalen. Daarnaast voerden we reparaties uit aan leidingen en kolken om het stelsel goed werkend te houden. Zo voorkomen we wateroverlast. Naast preventieve maatregelen reageerden we zo adequaat mogelijk op meldingen.

3. Accommodaties

Gewenst kwaliteitsniveau

Eind 2020 stelden we voor alle gemeentelijke accommodaties afzonderlijke meerjarenonderhoudsplannen op. Uitgangspunt was het in de markt gebruikelijke gewenste kwaliteitsniveau 'sober en doelmatig' voor maatschappelijk vastgoed (conditiescore 3 volgens de NEN 2767). Het onderhoud van gebouwen die we willen afstoten of die in afwachting zijn van een nieuwe bestemming, beperken we tot een minimum.

Wat hebben we ervoor gedaan?

In 2021 verwerkten we alle individuele meerjarenonderhoudsplannen in een integraal meerjarig onderhoudsplan tot 2030. Conform de Financiële Verordening 2018 stelt de gemeenteraad het plan eens in de vier jaar vast. Bij panden waar dit nodig was, maakten we een verduurzamingsslag. Of we lieten een Duurzame Meerjaren Onderhoudsplanning (DMJOP) opstellen. Het Meerjaren Investeringsplan Sport maakten we apart en namen we in de begroting op als investeringen (volumekredieten). Ook bereidden we de verkoop van de boerderij aan de Hoogmadeseweg 62 voor.

Achterstallig onderhoud

Alleen bij panden die we gaan afstoten, ontwikkelen of slopen kan achterstallig onderhoud voorkomen. Voorbeelden zijn Buitenhoflaan, de Werf, de brandweerkazerne en de boerderij. In 2021 voerden we aan die panden minimaal onderhouds- of herstelwerk uit. Na het tijdelijke gebruik als bibliotheek staat de Werf leeg in afwachting van herontwikkeling.

Sportvelden

In 2021 vervingen we de toplaag van de ijs- en skeelerbaan VIJL. Voor sportpark de Bloemerd (Velocitas, Leyton DC, Alecto en RCL), scheidsrechtersvereniging SVL en de ijs- en skeelerbaan VIJL stelde de firma B.A.S. op basis van een conditiemeting een meerjaren investeringsplan op. Het plan geeft inzicht in de vervangingstermijnen van de sportvelden en de investeringen die nodig zijn. Verder voerden ze een nulmeting uit en maakten ze een adviesplan voor het dagelijks onderhoud. Het adviesplan is een handvat waarmee we in de nabije toekomst de sportverenigingen kunnen begeleiden bij het dagelijks onderhoud. Verder maakten we afspraken met RCL om toe te werken naar de overdracht van het dagelijks onderhoud van de gemeente naar de vereniging. Rondom de sportvelden inventariseerden we het aantal, het type en de conditie van de lichtmasten. Zo maakten we overzichtelijk wanneer lichtmasten in aanmerking komen voor vervanging in combinatie met verduurzaming. Ook voerden we de NEN keuring 3140 uit op de sportveldverlichting en deden we de nodige herstellingen.

Financieel overzicht

			Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
1. Integraal Beheer Openbare Ruimte					
a. Wegen	Kapitaallasten		177.663	177.619	-44
	Jaarlijks onderhoud		393.603	389.070	-4.533
	Storting in voorz. / Groot onderhoud		708.900	708.900	0
	Subtotaal		1.280.166	1.275.588	-4.578
b. Openbare verlichting	Kapitaallasten		18.274	18.274	0
	Jaarlijks onderhoud		90.287	128.497	38.210
	Storting in voorz. / Groot onderhoud		10.200	9.921	-279
	Subtotaal		118.761	156.693	37.932
c. Civieltechnische kunstwerken	Kapitaallasten		177.472	177.570	98
	Jaarlijks onderhoud		290.457	273.713	-16.744
	Storting in voorz. / Groot onderhoud		166.361	166.361	0
	Subtotaal		634.290	617.644	-16.646
d. Verkeersregelinstallaties	Kapitaallasten		247.634	248.409	775
	Jaarlijks onderhoud		137.696	51.715	-85.981
	Storting in voorz. / Groot onderhoud		0	0	0
	Subtotaal		385.330	300.124	-85.206
e. Speelplaatsen	Kapitaallasten		58.993	58.993	0
	Jaarlijks onderhoud		6.814	30.919	24.105
	Storting in voorz. / Groot onderhoud		36.170	27.646	-8.524
	Subtotaal		101.977	117.558	15.581
f. Water	Kapitaallasten		10.972	10.971	-1
	Jaarlijks onderhoud		310.468	178.345	-132.123
	Storting in voorz. / Groot onderhoud		112.200	112.200	0
	Subtotaal		433.640	301.516	-132.124
g. Groen	Kapitaallasten		20.384	20.705	321
	Jaarlijks onderhoud		899.297	867.355	-31.942
	Storting in voorz. / Groot onderhoud		268.473	268.473	0
	Subtotaal		1.188.154	1.156.533	-31.621
h. Straatmeubilair	Kapitaallasten		0	0	0

			Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
		Jaarlijks onderhoud	27.030	32.971	5.941
		Storting in voorz. / Groot onderhoud	105.451	105.451	0
		Subtotaal	132.481	138.422	5.941
2. Riolering					
		Kapitaallasten	336.657	341.763	5.106
		Jaarlijks onderhoud	374.447	339.525	-34.922
		Storting in voorz. / Groot onderhoud	108.974	200.782	91.808
		Subtotaal	820.078	882.070	61.992
3. Accommodaties					
	a. Gebouwen	Kapitaallasten	2.124.171	2.129.774	5.603
		Jaarlijks onderhoud	228.362	314.068	85.706
		Storting in voorz. / Groot onderhoud	2.798.983	1.328.181	-1.470.802
		Subtotaal	5.151.516	3.772.024	-1.379.492
	b. Sportvelden	Kapitaallasten	124.577	124.545	-32
		Jaarlijks onderhoud	92.709	99.544	6.835
		Storting in voorz. / Groot onderhoud	45.774	45.774	0
		Subtotaal	263.060	269.863	6.803
		Totaal	10.509.453	8.988.035	-1.521.418

Overzicht met kerncijfers

Discipline	Areaal
Wegen: oppervlakte van het wegennet	1.359.400 m2
Wegen: binnen bebouwde kom	97%
Wegen: buiten bebouwde kom	3%
Wegen: elementen bestrating	74,5%
Wegen: asfalt	25,5%
Riolering: lengte vrijverval	111 km
Riolering: lengte drukriool	12,5 km
Riolering: gemalen	92 st.
Riolering: bergbezinkbassin	1 st.
Riolering: overstorten (conform BRP)	59 st.
Riolering: straatkolken	8050 st.
Water: oppervlakte watergangen in gemeentelijk beheer (exclusief Munnikkenpolder en Weteringpark)	427.000 m2
Water: oppervlakte water met ontvangplicht	153.000 m2
Water: harde oeverlijn	40.000 m1
Water: zachte oeverlijn	49.000 m1
Water: duikers (exclusief duikers onder de A4, Munnikkenpolder en Weteringpark)	214 st. (4000 m1)
Groen: aantal bomen	16.450 st.
Groen: oppervlakte plantsoenen	400.000 m2
Groen: gazon	318.500 m2
Groen: berm	780.000 m2
Verlichting: masten met armaturen	5024 st.
Civiele Kunstwerken (bruggen, steigers)	187 st.
Verkeerstekens: stuks	3237 st.
Markeringen: stuks	5450 m2
Belijning: m1	54.100 m1
Spelen: locaties (dit zegt niets over de toestellen)	81 st.
Verkeersregelinstallaties	8 st.
Vastgoed: aantal gemeentelijke accommodaties (al dan niet in eigen beheer)	13 basisscholen + 1 gymzaal 2 scholen voor VO + 1 gymzaal 4 binnensportaccommodaties 8 buitensportaccommodaties 8 welzijnsaccommodaties

Paragraaf 4: Financiering

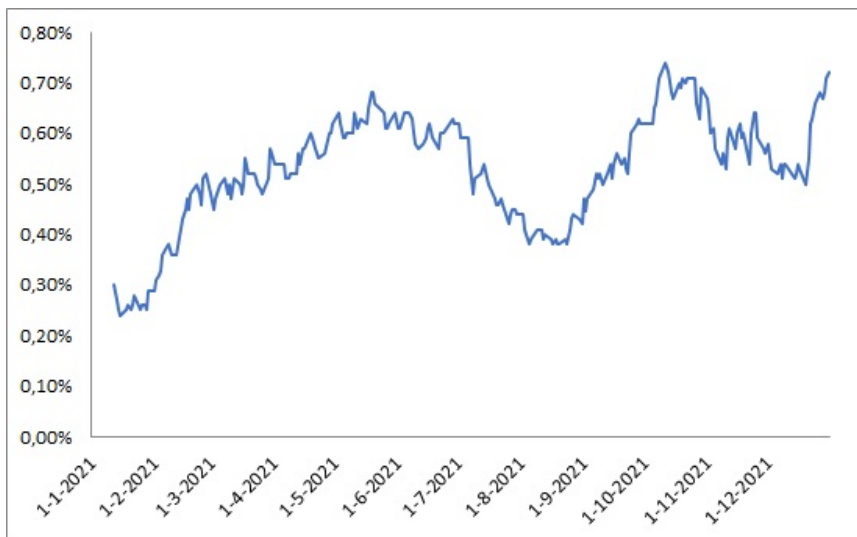
Inleiding

In de paragraaf financiering lichten we de ontwikkelingen en beleidskeuzes toe die in 2021 een rol speelden. We verdelen dit in 'algemene ontwikkelingen' en 'ontwikkelingen gemeente Leiderdorp'. Onder de algemene ontwikkelingen vallen de renteontwikkelingen en eventuele ontwikkelingen in wet- en regelgeving. De ontwikkelingen gemeente Leiderdorp richten zich specifiek op de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de financiering van de gemeente Leiderdorp.

Algemene ontwikkelingen

Renteontwikkelingen

De gemiddelde kapitaalmarktrente (= langlopende financiering) voor rentevaste en lineaire leningen met een looptijd van twintig jaar was in 2021 0,52%. In 2020 was de gemiddelde rente 0,41%. De rente liet in de eerste maanden van 2021 een stijging zien, een rentedaling in de zomer en opnieuw een rentestijging in de herfst.

De rente op de geldmarkt (= kortlopende financiering) wordt voornamelijk bepaald door het rentebeleid van de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB gebruikt de rentestand om te sturen op de inflatie. Het belangrijkste tarief van de ECB is de herfinancieringsrente. De herfinancieringsrente werd in 2021 niet aangepast (0%). De depositorente die de ECB hanteert is voor de geldmarkt de ondergrens. De depositorente werd in 2021 niet aangepast (-0,5%). Het gevolg waren lage rentetarieven op (kas)geldleningen met een korte looptijd.

Ontwikkelingen gemeente Leiderdorp

Kaders treasury

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) stelt de kaders voor een verantwoorde en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. De gemeenteraad van Leiderdorp bepaalt in de financiële verordening aanvullende kaders voor de treasury.

Kasgeldlimiet

De gemiddelde vlottende schuld, over drie maanden gezien, mag voor een gemeente niet meer zijn dan 8,5% van het begrotingstotaal. De tabel hieronder geeft de ontwikkeling van deze kasgeldlimiet in 2021 weer:

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Gemiddelde netto vlottende schuld	Kasgeldlimiet	Ruimte (=+) of Overschrijding
eerste kwartaal 2021	4.690	6.015	1.325
tweede kwartaal 2021	-2.070	6.015	8.084
derde kwartaal 2021	-6.939	6.015	12.953
vierde kwartaal 2021	-4.851	6.015	10.866

We overschreden de kasgeldlimiet niet in 2021.

Renterisiconorm

De jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen van de langlopende schuld mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. De tabel hieronder geeft de ontwikkeling van deze renterisiconorm in 2021 weer:

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2020	2021
Begrotingstotaal	79.016	70.759
Wettelijk percentage	20%	20%
Renterisiconorm	15.803	14.152
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen (aflossingen)	2.024	2.524
Ruimte onder renterisiconorm	13.779	11.628

Het bedrag aan langlopende leningen waarover de gemeente Leiderdorp een renterisico liep, bleef ruimschoots binnen de wettelijke norm (volgens de Wet fido).

Financiering

De tabel hieronder geeft de ontwikkeling van de leningenportefeuille weer. De stand van de leningenportefeuille staat ook bij de toelichting op de balans.

Ontwikkeling leningenportefeuille (bedragen x € 1.000)

Ontwikkeling leningenportefeuille	Bedrag
Stand per 1 januari 2021	23.386
Nieuwe leningen	10.000
Reguliere aflossingen	-2.524
Vervroegde aflossingen	0
Stand per 31 december 2021	30.862

In 2021 trokken we één langlopende geldlening aan voor een bedrag van € 10 miljoen. Het aantrekken van een langlopende financiering was nodig voor de investeringen die in 2021 plaatsvonden.

Instelling	Bedrag	Periode	Rente
Nederlandse Waterschapsbank	10.000.000	15-02-2021 t/m 30-06-2022	0,06%

Rentemethodiek

De gemeente Leiderdorp gebruikt de rente-omslagmethode voor de toerekening van de rentelasten. Dat betekent dat we het totaal van de rentelasten 'omslaan' over het geheel van de investeringen. De rentelasten zijn het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering min de renteopbrengsten van overtollige middelen en verstrekte geldleningen.

Door de rente-omslagmethode toe te passen rekenen we de rentelasten volgens de stand van de investeringen toe aan de prestaties in de programmabegroting. De achterliggende gedachte is dat de gehanteerde omslagrente een reëel percentage is. Zodra de afwijking tussen de gehanteerde omslagrente en de werkelijke rentelast te groot wordt, moeten we de gehanteerde omslagrente aanpassen.

De tabel hieronder geeft een overzicht van het renteresultaat:

Renteresultaat (bedragen x € 1.000)

	Renteresultaat			2021
a	De externe rentelasten	370		
b	De externe rentebaten	1		
	Saldo rentelasten en rentebaten		371	
c1	De rente doorberekend aan de grondexploitatie	29		
c2	De rente van projectfinanciering richting het taakveld	-		
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen richting het taakveld	-		
	Saldo aan taakvelden toe te rekenen externe rente		29	
d1	Rente over eigen vermogen	-		
d2	Rente over voorzieningen	-		

Renteresultaat			2021
	Saldo rente over het eigen vermogen en de voorzieningen		-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		400
	Totaal aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-434
	Renteresultaat op het taakveld Treasury (-/- = voordeel)		-34

Het verschil tussen het gehanteerde omslagpercentage en het werkelijke percentage geeft een renteresultaat.

Het renteresultaat van € 34.000 voordelig betekent dat de gehanteerde omslagrente van 0,50% hoger is dan het werkelijke percentage. We rekenen dus € 34.000 meer rente door naar de activa, dan we daadwerkelijk betalen aan de geldverstrekkers. Het verschil bevindt zich binnen de gestelde bandbreedte. Dat betekent dat we een reëel rentepercentage toerekenen aan de activa.

Schatkistbankieren

We hadden in 2021 een aantal perioden een positief banksaldo. Tijdens deze perioden stortten we geld af in 's Rijks schatkist, om binnen de gestelde doelmatigheidsdrempel te blijven.

Zoals het BBV (art 52c) voorschrijft, vermelden we in de toelichting op de balans het drempelbedrag en, per kwartaal, het bedrag aan middelen dat we buiten 's Rijks schatkist aanhielden.

Complexe financiële producten

De gemeente Leiderdorp maakt geen gebruik van complexe financiële producten zoals derivaten.

Kredietrisicobeheer

De gemeente Leiderdorp heeft een rekening-courantovereenkomst met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Tijdens het jaar houden we een liquiditeitsplanning bij. Met de liquiditeitsplanning bepalen we of we geld moeten aantrekken.

Relatiebeheer

Bancaire relaties voldoen aan de gestelde eisen. Beoordeling van deze relaties vindt plaats wanneer we de relatie aangaan. Offertes vragen we - zoals het statuut het voorschrijft - bij verschillende instanties op.

Geldstromenbeheer

De geldstromen lopen hoofdzakelijk via de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De saldi op de overige rekeningen boeken we zoveel mogelijk over naar onze rekening bij de BNG.

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

Inleiding

Subprogramma 3B gaat inhoudelijk in op de bedrijfsvoering. In deze paragraaf beperken we ons tot het financiële overzicht van de personele kosten in de jaarrekening.

Personele kosten

Het overzicht van de personeelskosten is als volgt:

Bedragen x € 1.000	2020 werkelijk	2021 primitief	2021 na wijz.	2021 werkelijk	begr na wijz -/- werkelijk	% werkelijk/ begr na wijz.
a. Salarislasten	9.733	10.672	10.627	10.258	369	97%
b. Ingeleend/uitgeleend personeel	1.450	185	933	1.461	-529	157%
c. Studiekosten	153	191	186	200	-14	108%
Totaal	11.336	11.048	11.745	11.919	-174	101%

Toelichting overzicht van de personeelskosten

Op de salarislasten voor de ambtelijke organisatie hadden we een voordeel van € 369.000. Dit kwam onder andere door openstaande vacatures en een gedeeltelijk gebruik van het algemene formatiebudget. Deze budgetruimte benutten we om daar waar nodig extern in te huren. De overschrijding op de inhuur ten opzichte van de begroting na wijziging viel echter hoger uit dan de ruimte binnen het salarisbudget.

Het opleidingsbudget zetten we in 2021 deels in voor de organisatieontwikkeling. Ondanks de beperkingen die corona veroorzaakte, konden we het budget ruimschoots inzetten.

Op de personele kosten resteert een nadeel van € 174.000. Deze overschrijding zien we voor de helft terug op subprogramma 3B en voor de andere helft op het onderdeel overhead.

Paragraaf 6: Verbonden partijen

Inleiding

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon waarin de gemeente Leiderdorp een bestuurlijk en financieel belang heeft. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente zeggenschap heeft door vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat de gemeente ter beschikking heeft gesteld en dat niet verhaalbaar is. Of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat wanneer de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

De raad stelde op 31 januari 2011 de spelregels vast voor het aangaan van verbonden partijen. In de nota verbonden partijen staan de algemene en specifieke kaders en de gemeentelijke doelstellingen. Daarmee ontwikkelde de raad een visie op het geheel aan samenwerkingsverbanden. In 2021 deed de Rekenkamer Leiden-Leiderdorp onderzoek naar de verbonden partijen. De uitvoering van het raadsbesluit en de beleidswijzigingen die daarop volgden, vindt in 2022 plaats.

De werkgroep financieel kader gemeenschappelijke regelingen bepaalt jaarlijks vooraf de hoogte van de indexering en kan een generieke taakstelling opleggen aan de gemeenschappelijke regelingen. Voor Leiderdorp gaat het om:

- Holland Rijnland
- Veiligheidsregio Hollands Midden
- de Omgevingsdienst West-Holland
- de RDOG Hollands Midden
- Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)

Taakstellingen moeten leiden tot een taakdiscussie bij de gemeenschappelijke regelingen. In de afgelopen jaren legden we geen nieuwe taakstellingen op. De eerder opgelegde maximering van de algemene reserve verviel. De gemeenschappelijke regelingen worden geacht een algemene reserve aan te houden die als weerstandsvermogen voldoende is om de risico's die met de exploitatie samenhangen te dekken.

Overzicht verbonden partijen

Totaaloverzicht van de bijdragen van Leiderdorp aan verbonden partijen.

Verbonden partij	Bijdrage Leiderdorp	
	begroot 2021	werkelijk 2021
x € 1.000		
Holland Rijnland	1.028	1.055
Veiligheidsregio	1.708	1.648
RDOG	1.630	1.644
ODWH	559	534
Oude Rijnzone	54	40
Servicepunt71	5.639	5.554
BSGR	404	405
Sociale Dienst (Leiden/Leiderdorp)	1.761	1.639

De cijfers in de tabel komen uit de jaarrekening van de gemeente Leiderdorp. Onder begroot staat de begroting na wijziging. De looptijd van de GR Oude Rijnzone werd met een jaar verlengd tot 31 december 2021. Ook stichting Dataland werd op 31 december 2021 opgeheven. Voor beide verbonden partijen geldt dat we hier in 2021 nog verantwoording over aflegden. Dataland wordt in 2022 geliquideerd.

In de paragraaf weerstandsvermogen brachten we de risico's in kaart. Die risico's gaan over samenwerkingsverbanden in algemene zin. De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Leiderdorp is ruim voldoende om die risico's bij deze samenwerkingsverbanden af te dekken.

Gemeenschappelijke regelingen

bedragen x € 1.000

Naam	Samenwerkingsverband Holland Rijnland		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek belang	Holland Rijnland is een samenwerking van en voor dertien gemeenten in het hart van de Randstad. Deze gemeenten werken vanuit een gezamenlijke strategische visie op de verdere ontwikkeling van de regio om de kwaliteit van wonen, werken, ondernemen en recreëren van burgers, bedrijven en instellingen in het gebied te bevorderen.		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit 26 leden waarvan 2 leden afkomstig uit de gemeente Leiderdorp. Het dagelijks bestuur bestaat uit 7 leden waarvan geen afkomstig uit de gemeente Leiderdorp.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	3.120	1.667
	Vreemd vermogen	51.949	58.809
	Jaarresultaat		992
Risico's	Er zijn geen materiele risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Overige informatie	Website: www.hollandrijnland.nl		

Naam		Veiligheidsregio Hollands Midden	
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam		
Doelstelling/ Publiek belang	In de Veiligheidsregio Hollands Midden werken hulpverleningsdiensten en gemeenten samen aan de veiligheid. Ze bereiden zich voor op rampen en ernstige ongelukken. Daarnaast nemen ze maatregelen om toenemende risico's beter te beheersen.		
Bestuurlijk belang	De 19 burgemeesters uit de regio Hollands Midden vormen samen het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden. Het dagelijks bestuur is samengesteld uit 7 burgemeesters en een voorzitter, waarvan 1 burgemeester uit de gemeente Leiderdorp.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2021	31-12-2021 (conceptcijfers)
	Eigen vermogen	8.737	6.134
	Vreemd vermogen	34.497	42.381
	Jaarresultaat		-229
Risico's	Er zijn geen materiele risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Overige informatie	Met de totstandkoming van deze gemeenschappelijke regeling zijn de regelingen Regionale Brandweer, CPA en GHOR opgeheven.		
	Website: www.veiligheidsregio-hm.nl		

Naam		Hecht (voorheen Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM))	
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek belang	Hecht bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisisonstandigheden.		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit 18 leden van de 18 gemeenten in de regio Hollands Midden. Eén lid is afkomstig uit de gemeente Leiderdorp. Het dagelijks bestuur bestaat uit 6 leden waarvan geen uit de gemeente Leiderdorp.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten en door taakstelling veroorzaakte frictiekosten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	7.714	n.n.b.
	Vreemd vermogen	41.089	n.n.b.
	Jaarresultaat		n.n.b.
Risico's	Er zijn geen materiele risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Overige informatie	Met de totstandkoming van deze gemeenschappelijke regeling zijn de regelingen GHOR en GGD-ZHN opgeheven (raadsbesluit 10 oktober 2005).		
	Website: www.ggdhm.nl		

Naam	Omgevingsdienst West-Holland		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek belang	De Omgevingsdienst West-Holland voert de wettelijke taken uit de Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming (met name het bouwstoffenbesluit) uit, zoals de vergunningverlening en -handhaving. Ook adviseert de Omgevingsdienst de deelnemende gemeenten bij de uitvoering van hun taken, zoals ruimtelijke planvorming en verkeersbeleid.		
Bestuurlijk belang	Het dagelijks bestuur bestaat uit 5 leden waarvan geen bestuursleden uit de gemeente Leiderdorp. Het algemeen bestuur bestaat uit 26 leden waarvan 2 bestuursleden afkomstig uit de gemeente Leiderdorp.		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van uren. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2021	31-12-2021 (conceptcijfers)
	Eigen vermogen	594	1.383
	Vreemd vermogen	11.788	11.269
	Jaarresultaat		567
Risico's	Er zijn geen materiele risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Overige informatie	Website: www.odwh.nl		

Naam	Oude Rijnzone		
Vestigingsplaats	Alphen aan den Rijn		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek belang	De Oude Rijnzone is het gebied langs de rivier de Oude Rijn, tussen Leiden en Bodegraven. De Oude Rijnzone is door de provincie aangewezen als transformatiezone. In deze zone worden nieuwe woon- en werkgebieden ontwikkeld, bestaande bedrijfslocaties geherstructureerd en de water- en natuurkwaliteiten versterkt. Daarnaast is er aandacht voor de verbetering van de bereikbaarheid van het gebied.		
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit 3 leden waarvan 1 lid afkomstig uit de gemeente Leiderdorp. In het vierde kwartaal 2015 is de regeling omgevormd naar een bedrijfsvoeringsorganisatie. Sinds het uittreden van de provincie Zuid-Holland en Zoeterwoude vormen de portefeuillehouders van Bodegraven-Reeuwijk, Alphen aan den Rijn en Leiderdorp het bestuur van de regeling Oude Rijnzone.		
Financieel belang	Met het uittreden van de provincie Zuid-Holland en Zoeterwoude veranderde ook het financiële belang. De verdeling van de kosten vindt nog steeds plaats op basis van het inwoneraantal.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	0	n.n.b.
	Vreemd vermogen	16	n.n.b.
	Jaarresultaat		n.n.b.
Risico's	Er zijn geen materiele risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Overige informatie	Website: www.ouderijnzone.nl		

Naam	Servicepunt71		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek belang	Sinds 1 januari 2012 verzorgt Servicepunt71 de interne bedrijfsvoering van de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude. Servicepunt71 levert producten en diensten op het gebied van ICT, HRM, financiën, juridische zaken en inkoop, en voor de gemeenten Leiden en Leiderdorp ook facilitaire zaken.		
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit 4 leden waarvan 1 lid afkomstig uit de gemeente Leiderdorp.		
Financieel belang	De deelnemers betalen een jaarlijkse bijdrage op basis van een verdeelpercentage. Het verdeelpercentage is gebaseerd op het aandeel in het totaal van de overgedragen formatie en de overgedragen materiële budgetten. De deelnemers in Servicepunt71 zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de eventueel ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	5.436	7.041
	Vreemd vermogen	10.308	9.625
	Jaarresultaat		1.979
Risico's	Er zijn geen materiele risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Overige informatie	Website: www.servicepunt71.nl		

Naam	De gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie sociale diensten Leiden en Leiderdorp		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling lichte vorm		
Doelstelling/ Publiek belang	De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Leiden en Leiderdorp voert de volgende taken, wetten en regelingen uit: de Participatiewet (P-wet), het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw), de Wet inburgering (WI), de Wet Taaleis, de Wet op de lijkbezorging, de regeling Sociaal Medische Indicatie (SMI) kinderopvang, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs), de sociale recherche, het minimabeleid, dan wel enige andere in de toekomst voor deze wetten en regelingen in de plaats komende regelingen.		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit de door de deelnemende colleges van burgemeester en wethouders aangewezen wethouder met de portefeuille werk en inkomen (art. 2, tweede lid). Bestuurlijk overleg vindt ten minste twee keer per jaar plaats (art. 2, derde lid).		
Financieel belang	De gemeente Leiderdorp betaalt volgens de dienstverleningsovereenkomst in 2021 op basis van de voorcalculatie een bijdrage van € 1.639.329.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Jaarresultaat	n.v.t.	n.v.t.
Risico's	Er zijn geen materiele risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Overige informatie	n.v.t.		

Naam	Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek belang	De Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR) is een samenwerkingsverband op het gebied van belastingen tussen het hoogheemraadschap van Rijnland en de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Velsen, Voorschoten, Wassenaar en Zoeterwoude. De BSGR voert namens de deelnemers de heffing en invordering van lokale belastingen uit. Ook bepaalt de BSGR de hoogte van de Woz-waarde voor alle onroerende zaken in deze gemeenten.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiger in het algemeen bestuur.		
Financieel belang	Een jaarlijkse bijdrage volgens een in de begroting opgenomen verdeelsleutel. De deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	909	1.286
	Vreemd vermogen	10.899	6.673
	Jaarresultaat		431
Risico's	Er zijn geen materiele risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Overige informatie	Het algemeen bestuur wil de huidige vorm van de BSGR consolideren en waar mogelijk groeien. Deze groei moet zitten in een verdere optimalisatie van de prijs-kwaliteitverhouding, het aantal deelnemers en 'groei' op het gebied van marketing en profilering van de BSGR - 'be good and tell about it'. Bij de ontwikkelingen en groei moet indachtig gehouden worden dat de BSGR primair een maatschappelijke organisatie is die 'dienend' is richting haar deelnemers en burgers. Basiswaarden als eerlijkheid, rechtvaardigheid en billijkheid staan daarbij voorop. Meer informatie: www.bsgr.nl		

Vennootschappen

Naam	Alliander N.V.		
Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Doelstelling/ Publiek belang	Via energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland. Alliander brengt een open en duurzame energiemarkt dichterbij.		
Bestuurlijk belang	De raad van bestuur bestaat uit 3 leden waarvan geen afkomstig uit de gemeente Leiderdorp. De gemeente Leiderdorp is aandeelhouder.		
Financieel belang	De gemeente Leiderdorp heeft 604.919 aandelen in Alliander. Het relatieve aandeel is 0,442%.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	4.328.000	4.470.000
	Vreemd vermogen	5.094.000	5.739.000
	Jaarresultaat		242.000
risico's	Er zijn geen materiele risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Overige informatie	Website: www.alliander.nl		

Naam	Oasen		
Vestigingsplaats	Gouda		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Doelstelling/ Publiek belang	Oasen is een maatschappelijk drinkwaterbedrijf. Oasen zorgt op duurzame wijze voor drinkwater voor zijn klanten.		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Financieel belang	De gemeente Leiderdorp heeft 25 aandelen à € 455 in Oasen naar rato van het aantal inwoners.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	116.741	122.426.
	Vreemd vermogen	178.860	188.121
	Jaarresultaat		5.685
Risico's	Er zijn geen materiele risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Overige informatie	Website: www.oasen.nl		

Naam	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Doelstelling/ Publiek belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.		
Bestuurlijk belang	De raad van bestuur en de directie bestaan beide uit 3 leden waarvan geen afkomstig uit de gemeente Leiderdorp. De gemeente is aandeelhouder.		
Financieel belang	De gemeente Leiderdorp heeft 97.968 aandelen in BNG Bank (nominale waarde € 2,50).		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	5.097.000	5.062.000
	Vreemd vermogen	155.262.000	143.995.000
	Jaarresultaat		236.000
Risico's	Er zijn geen materiele risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Overige informatie	Deelname in BNG Bank wordt beschouwd als een duurzame belegging.		
	Website: www.bng.nl		

Stichtingen

Naam	DataLand		
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Stichting		
Doelstelling/ Publiek belang	DataLand verzorgt de toegankelijkheid van gemeentelijke vastgoed, geo- en WOZ-informatie voor publieke en private afnemers in Nederland. Daarmee ontzorgt DataLand de gemeente. DataLand ondersteunt de gemeentelijke informatiehuishouding op het gebied van de gemeentelijke Geo-, WOZ- en vastgoedinformatie door: - actieve kwaliteitsbewaking, - vertegenwoordiging van het gemeentelijk belang, - organisatie en coördinatie van het Gemeentelijk Geoberaad (i.s.m. VNG); een landelijk ambtelijk en bestuurlijk podium voor gemeentelijke standpunten op het terrein van de ruimtelijke informatie. Verder is deelname niet anders dan een vorm van samenwerking tussen gemeenten ter behartiging van het openbaar belang en met als resultaat efficiëntie en kennisvoordelen op het gebied van toegankelijkheid van overheidsinformatie, overheidsloket, e-government, dienstverlening, een transparante en betrouwbare overheid evenals de stroomlijning van basisgegevens. Dankzij de samenwerking met deelnemende gemeenten, vele afnemers en andere betrokkenen bij de overheidsinformatievoorziening is DataLand uitgegroeid tot het landelijke kennis- en dataknooppunt voor vastgoed, geo- en WOZ gerelateerde gemeentelijke gegevens.		
Bestuurlijk belang	Gemeente is als participant vertegenwoordigd in de certificaathoudersvergadering.		
Financieel belang	Het financieel risico is laag en beperkt zich tot het in certificaten geïnvesteerde bedrag. Het betreft een eenmalige storting. Er zijn geen jaarlijkse kosten aan deelname verbonden. Verstrekking van gegevens aan afnemers vindt plaats tegen verstrekingskosten. Deze inkomsten worden door DataLand gebruikt om de driedelige taken van de organisatie – een stichting zonder winstoogmerk – uit te voeren. Jaarlijks wordt een vergoeding aan deelnemende gemeenten uitgekeerd voor het leveren van de gemeentelijke gegevens. Het eventuele overschot aan inkomsten wordt daarnaast aan certificaathoudende gemeenten uitgekeerd. Gemeente Leiderdorp heeft 13.352 certificaten van aandelen DataLand B.V. à € 0,10 per certificaat. .		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000,-	1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	817	1.004
	Vreemd vermogen	347	122
	Jaarresultaat		187
Risico's	Er zijn geen materiele risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Overige informatie	www.dataand.nl Het is de verwachting dat Dataland op termijn over gaat naar het kadaster.		

Paragraaf 7: Grondbeleid

Visie

Het grondbeleid is ondersteunend aan programma's als ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, verkeer en vervoer, onderwijs, cultuur, sport en recreatie en economische infrastructuur. Het grondbeleid heeft een grote financiële impact. De baten en de financiële risico's zijn van belang voor de algemene financiële positie van de gemeente. Het grondbeleid van Leiderdorp legden we vast in de nota grondbeleid 2019-2023. De raad stelde de nota op 9 september 2019 vast.

De programma's maken onderscheid tussen SMART-doelen, activiteiten en prestatie-indicatoren. Dezelfde driedeling gebruiken we voor het grondbeleid.

Doel	Faciliterend grondbeleid
SMART-doel	Faciliterend grondbeleid, niet meer grond dan nodig, marktconforme grondprijzen.
Activiteiten	We monitoren grondtransacties volgens de nota.
Prestatie-indicatoren	Grondprijzenbrief, de Gemeentelijke Integrale Grondexploitatie (GIG), uniforme erfpachtovereenkomsten

Hieronder volgen enkele kernpunten uit de nota grondbeleid 2019-2023.

Beleidskeuze vorm grondbeleid

De gemeente Leiderdorp kiest voor een 'faciliterend, tenzij...' grondbeleid. We stemmen de invulling van het grondbeleid per situatie af op het gewenste resultaat. In beginsel is het grondbeleid faciliterend. Per opgave beoordelen we of er aanleiding is om een andere vorm van grondbeleid toe te passen. En zo ja, welke instrumenten daarbij horen.

Faciliterend grondbeleid houdt in dat de gemeente zelf geen grondexploitaties voert, maar dit overlaat aan private ontwikkelaars. We 'faciliteren' deze grondexploitaties door te investeren in plankosten. Denk aan het maken van een nieuw bestemmingsplan, het treffen van voorzieningen in de openbare ruimte en het aanleggen van nutsvoorzieningen. De kosten verhalen we volgens de nota kostenverhaal op de betrokkenen. We kunnen actief grondbeleid inzetten als we een sterkere stempel op de ontwikkeling willen drukken. Of als het noodzakelijk is om een ontwikkeling volgens de gemeentelijke randvoorwaarden te realiseren. Dan moet het financiële risico, ook op langere termijn, wel aanvaardbaar zijn.

Instrumenten

Voor grondbeleid hebben we een aantal instrumenten. De beleidsregels voor de instrumenten staan in de nota grondbeleid. Hieronder lichten we enkele uit.

- De gemeente voert een faciliterend grondbeleid. Per locatie kijken we of er aanleiding is om een andere vorm van grondbeleid te voeren.
- Minnelijke verwerving is het uitgangspunt. De inzet van de instrumenten voorkeursrechten (Wvg) en onteigening sluiten we niet uit.
- Gronduitgifte vindt in principe plaats door de verkoop van gronden. In uitzonderingsgevallen zijn andere vormen van gronduitgifte ook mogelijk.

Grondprijsbeleid

Bij een transparant grondbeleid horen transparante grondprijzen.

Beleidsregels grondprijsbeleid:

- Het college stelt jaarlijks een grondprijzenbrief vast met daarin de gronduitgifteprijzen. Deze brief gaat in op de waardebeoordeling en de minimum grondprijzen per functie bij de uitgifte van gronden.
- De grondprijzen moeten marktconform zijn, met uitzondering van grondprijzen voor sociale woningbouw.

Grondslagen waardering

De gemeente waardeert de gronden tegen verkrijgingprijs, vermeerderd met gemaakte kosten voor onderzoek en bouwrijp maken. De boekwaarde mag niet hoger zijn dan de geschatte marktwaarde. Dat is wettelijk verplicht. Afhankelijk van deze inschatting boeken we de boekwaarde af (bij definitief geen mogelijkheid tot terugverdienen) of vormen we een voorziening (bij redelijke twijfel over het terugverdienen van de boekwaarde).

Reserves

Zoals het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorschrijft, voegen we het saldo van een project via resultaatbestemming in het jaar van afsluiten toe aan een reserve grondverkoop. Alle grondexploitaties verantwoorden we onder de algemene reserve bouw- en grondexploitaties.

GIG

Voor een uitgebreide toelichting op de grondexploitaties verwijzen we naar de rapportage GIG 2022.

In de rapportage GIG 2022 staat de financiële stand van zaken van de ruimtelijke projecten. In het najaar van 2021 informeerden we de raad bij de 2e Bestuursrapportage over de financiële voortgang via de voortgangsrapportage GIG 2021. Bij de voortgangsrapportage vindt geen financiële doorrekening plaats. Bij de rapportage GIG gebeurt dit wel.

Tabel 1 zet de resultaten van de GIG 2022 af tegen de GIG-versie van 2021 (vastgesteld op 26 april 2021). Voor de vergelijkbaarheid drukken we de bedragen uit als netto contante waarde (NCW) per 01-01-2021. De netto contante waarden wijken niet significant af van de eindwaarden, gezien de resterende looptijden van de lopende grondexploitaties (2022/2026).

Tabel 1: Netto contant resultaat Integrale Grondexploitaties 2021-2022

TOTAALOVERZICHT				
	GIG - 2022	GIG - 2022	GIG - 2021	Vershil
	NCW 01-01-22	NCW 01-01-21	NCW 01-01-21	NCW 01-01-21
Bospoort - Zuid	€ 2.887.776-	€ 2.831.153-	€ 2.837.374-	€ 6.221
Totaal W4 projecten	€ 2.887.776-	€ 2.831.153-	€ 2.837.374-	€ 6.221
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)	(voordelig)
Amaliaplein	€ 239.485	€ 237.679	€ 449.576	€ 211.897-
Driemaster	€ 242.474	€ 240.645	€ 662.702	€ 422.057-
Totaal Overige ruimtelijke projecten	€ 481.959	€ 478.324	€ 1.112.278	€ 633.954-
	(voordelig)	(voordelig)	(voordelig)	(nadelig)
Totaal alle projecten	€ 2.405.817-	€ 2.352.829-	€ 1.725.096-	€ 627.733-

Voor de beoordeling is het belangrijk te weten dat we de resultaten mede baseren op aannames op basis van de huidige inzichten. Er is dus altijd sprake van een bandbreedte. Een verslechtering of verbetering ten opzichte van de huidige inschattingen heeft een direct effect op het eindresultaat.

Mutaties brengen we bij het afsluiten van de projecten ten bate of ten laste van de algemene reserve bouw- en grondexploitaties.

W4-projecten

Ten opzichte van de GIG 2021 was er voor W4 een minimale mutatie van € 6.221 (voordelig). Dit leidde tot een totaalresultaat voor W4 van € 2,89 miljoen (nadelig op netto contante waarde 01-01-2022).

Voor het laatste W4-project - Bospoort-Zuid - is het resultaat nadelig. Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hiervoor een voorziening getroffen van in totaal € 3,19 mio (zie tabel 2). De opbouw van de voorziening is dit jaar aangepast. In december 2021 is de nieuwe gemeentelijk financiële verordening vastgesteld. Daarin is vastgelegd dat de voorziening hierbij wordt gebaseerd op de eindwaarde (EW) in plaats van de netto contante waarde (NCW). Het betreft een verhoging van de voorziening ad. € 0,35 mio ten opzichte van vorig jaar. De eindwaarde wordt nu voorzien in 2026 (was 2022).

Tabel 2: Voorzieningen W4

Getroffen voorzieningen W4			
	GIG - 2022	GIG - 2021	Vershil

Getroffen voorzieningen W4			
	EW 31-12-26	NCW 01-01-21	01-01-22
Bospoort - Zuid	€ 3.188.338-	€ 2.837.374-	€ 350.964-
Totaal	€ 3.188.338-	€ 2.837.374-	€ 350.964-
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)

Overige ruimtelijke projecten

Het resultaat van de integrale grondexploitatie voor de Overige ruimtelijke projecten is gewijzigd met ca. -/- € 0,63 mio (nadelig) tot een resultaat van ca. +/- € 0,48 mio (voordelig). Dit betreft de projecten Amaliaplein en Driemaster. De wijziging van het resultaat komt met name door:

- Een overschrijding op de uitvoeringskosten met betrekking tot de Simon Smitweg van circa € 0,20 mio. De extra kosten hebben betrekking op bodemvervuiling, onvolkomenheden in het bestek, extra werkzaamheden voor het aantreffen en vrijgraven van kabels- en leidingen en de hierdoor veroorzaakte verdragingskosten. Anderzijds is er vanuit de provincie een subsidie toegekend voor het 'Easypath'-fietspad.
- Een overschrijding op de uitvoeringskosten met betrekking tot de Driemaster van circa € 0,15 mio. De extra kosten hebben betrekking op de realisatie van een tijdelijke ontsluitingsweg tijdens het opknappen van de Wilddreef, diverse kleinere meerwerkposten en het herstel van het voetpad op de Vronkenlaan plus aanpassingen van straatwerk op de Lijnbaan.
- De winstneming bij de Driemaster bedraagt € 275.000 en bij het Amaliaplein € 10.000. De winstneming betekent een nadeel voor de GIG maar is een voordeel voor de algemene reserve bouw- en grondexploitaties; voor de gemeente dus per saldo neutraal.

Projecten met een uitvoeringsbesluit en een positief eindresultaat

Tabel 3: Projecten met een positief eindresultaat

Project	Balanswaarde per 31-12-2021	Netto contante waarde verwacht exploitatieresultaat (-/- = voordelig)
Amaliaplein	1.827.707	239.485
Driemaster	685.940	242.474
Totaal	2.513.647	481.959

Voor de overzichten per complex van de W4 en de exploitatie per complex grondbedrijf verwijzen we naar de GIG 2022, vertrouwelijke bijlage 1b.

Risico's publiek-private samenwerking (PPS)

De gemeente heeft momenteel geen PPS-constructie.

Naast projectspecifieke risico's brachten we ook conjuncturele risico's in beeld. De belangrijkste conjuncturele risico's zijn op dit moment de impact van de oorlog in de Oekraïne en een eventuele opleving van de coronapandemie.

Hiernaast is de stijging van de inflatie, waaronder de gestegen bouwkosten, ook een aanzienlijk conjunctureel risico. In de GIG 2022 staan per project de projectspecifieke risico's en de beheersmaatregelen.

Parameters

Bij de herziening per 01-01-2022 van de grondexploitaties in de GIG 2022 hanteerden we de volgende parameters:

- Rentepercentage: 0,76 %
- Kostenindex: 2,0 - 3,0%
- Opbrengstenindex: 2,0 %

De berekening van het rentepercentage baseerden we op de systematiek van rentetoerekening aan grondexploitaties uit de notitie grondexploitaties van de commissie BBV. We berekenden het percentage rentekosten op basis van het gewogen percentage van de bestaande (externe) leningenportefeuille, in de verhouding vreemd vermogen/ totaalvermogen.

Om het gemiddelde inflatiecijfer te bepalen keken we naar de huidige inflatieverwachting van de bouwkosten zoals opgenomen in 'Outlook grondexploitaties 2022 van het bedrijf Metafoor. Voor het Amaliaplein en de Driemaster is een index van 2 % toegepast. Deze beide projecten worden in het eerste kwartaal van 2022 grotendeels opgeleverd. Voor Bospoort is een langjarig gemiddelde index van 3 % toegepast. Voor de beide bedrijfspaviljoens op Bospoort-Zuid is de opbrengstenindex gesteld op 2 %.

Fasering verkopen

De fasering van de verwachte opbrengsten van de beide paviljoens op Bospoort-Zuid is bijgesteld naar 2025. Vervolgens kan in 2026 het project worden afgerond. Deze nieuwe planning sluit aan bij de laatste inzichten. Voorheen werd de fasering jaarlijks telkens met één jaar doorgeschoven.

3.3 Rapportage Interbestuurlijk Toezicht

Deze rapportage is de verantwoording vanuit het college aan de raad en provincie over taken waarop de provincie toezicht houdt. Vanaf 2022 zal deze rapportage anders vormgegeven gaan worden als gevolg van de nieuwe bestuursovereenkomst die in oktober 2021 is gesloten.

Domein	Rood/ Oranje/Groen	Toelichting
Financiën		
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht in de begroting 2022 en/of het laatste jaar van de meerjarenraming 2023-2025	Oranje	Begrotingsjaar 2022 is structureel in evenwicht. Het gehanteerde toezichtsregime vanuit de provincie is repressief toezicht.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Ja	Begrotingsjaren 2023-2025 zijn structureel niet in evenwicht.
Ruimtelijke ordening		
De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Omgevingsverordening Zuid-Holland.	Groen	De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn conform de Omgevingsverordening (in werking per 7 augustus 2021) van de provincie (afdeling 6.2 van de verordening). Op basis van een controle op hoofdlijnen (thematisch op hoofdonderwerpen als kantoren, bedrijven, detailhandel, cultureel erfgoed, bescherming ruimtelijke kwaliteit, agrarische bebouwing, energie, natuur) is geconstateerd dat de gemeentelijke bestemmingsplannen aan de Omgevingsverordening van de provincie voldoen. De bestemmingsplannen zijn niet per plan per bestemming op artikelniveau doorgenomen
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	
Omgevingsrecht		
Voor zowel de milieutaken als de bouw- en woningtoezichtstaken beschikt uw gemeente over een actuele uitvoerings- en handhavingsstrategie. De raad is binnen twee maanden na vaststelling ervan hierover geïnformeerd. Het uitvoeringsprogramma 2021 is voor 1 februari 2021 door het college van B&W vastgesteld en de raad is hierover voor 15 juli 2021 geïnformeerd. De evaluatierapportage 2020 is voor 15 juli 2021 door het college van B&W vastgesteld en de raad is hierover voor 1 oktober 2021 geïnforemeerd.	Rood	De gemeente beschikt over een VTH-uitvoeringsprogramma 2021 met daarin opgenomen een evaluatie over 2020. Deze is echter later dan één maand vastgesteld na de termijn van 1 februari, die de provincie als incidator hanteert. Hierdoor wordt de score rood toegekend. De gemeente beschikt over een VTH-uitvoeringsprogramma 2022. De evaluatie over 2021 wordt momenteel nog samengesteld.
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee	
Monumentenzorg		

Domein	Rood/ Oranje/Groen	Toelichting																						
De gemeente heeft een adviescommissie die adviseert over uit te voeren werken aan (rijks)monumenten op grond van de Monumentenwet en de samenstelling is deskundig.	Groen	Bij ELO (Erfgoed Leiden en Omstreken) is voor gemeente Leiderdorp de taak van monumentale adviescommissie belegd.																						
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee																							
Archief- en informatiebeheer																								
Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde.	Oranje	Vanwege de corona-pandemie heeft laat in 2021 een nieuwe inspectie door ELO plaatsgevonden. De rapportage hierover is nog niet definitief. We zijn met Erfgoed Leiden in overleg voor het uitvoeren van nieuwe inspecties.																						
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee																							
Huisvesting verblijfsgerechtigden/ vergunninghouders																								
De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand.	Groen	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Gevraagde informatie</th> <th>Stand van zaken</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Voorsprong per 1 januari 2021</td> <td>-2</td> </tr> <tr> <td>Fase interventieladder op 1 januari 2021</td> <td>taakstelling gerealiseerd</td> </tr> <tr> <td>Taakstelling eerste halfjaar 2021</td> <td>21</td> </tr> <tr> <td>In het eerste halfjaar 2021 gehuisveste vergunninghouders</td> <td>18</td> </tr> <tr> <td>achterstand per 1 juli 2021</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Fase interventieladder op 1 juli 2021</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Taakstelling tweede halfjaar 2021</td> <td>17</td> </tr> <tr> <td>In het tweede halfjaar 2021 gehuisveste vergunninghouders</td> <td>28</td> </tr> <tr> <td>Voorsprong per 31 december 2021</td> <td>-10</td> </tr> <tr> <td>Fase interventieladder op 31 december 2021</td> <td>taakstelling gerealiseerd</td> </tr> </tbody> </table>	Gevraagde informatie	Stand van zaken	Voorsprong per 1 januari 2021	-2	Fase interventieladder op 1 januari 2021	taakstelling gerealiseerd	Taakstelling eerste halfjaar 2021	21	In het eerste halfjaar 2021 gehuisveste vergunninghouders	18	achterstand per 1 juli 2021	1	Fase interventieladder op 1 juli 2021		Taakstelling tweede halfjaar 2021	17	In het tweede halfjaar 2021 gehuisveste vergunninghouders	28	Voorsprong per 31 december 2021	-10	Fase interventieladder op 31 december 2021	taakstelling gerealiseerd
		Gevraagde informatie	Stand van zaken																					
		Voorsprong per 1 januari 2021	-2																					
		Fase interventieladder op 1 januari 2021	taakstelling gerealiseerd																					
		Taakstelling eerste halfjaar 2021	21																					
		In het eerste halfjaar 2021 gehuisveste vergunninghouders	18																					
		achterstand per 1 juli 2021	1																					
		Fase interventieladder op 1 juli 2021																						
		Taakstelling tweede halfjaar 2021	17																					
		In het tweede halfjaar 2021 gehuisveste vergunninghouders	28																					
		Voorsprong per 31 december 2021	-10																					
Fase interventieladder op 31 december 2021	taakstelling gerealiseerd																							
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee																							

4. JAARREKENING

4.1 Algemene toelichting jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente' (BBV) en de Financiële Verordening 2018 gemeente Leiderdorp, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 11 december 2017

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij hierna anders toegelicht. De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Immateriële vaste activa

Het betreft hier kosten van onderzoek en ontwikkeling en bijdrage aan activa in eigendom van derden. Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en in 5 jaar lineair afgeschreven. Voor bijdragen aan de activa in eigendom van derden is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden opgenomen op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met lineair berekende afschrijvingen en tot 31 december 2016 met eventuele beschikkingen over reserves voor zover het investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft.

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Voorraden

Zowel de gronden van het grondbedrijf als die van inbreidingslocaties worden onder voorraden verantwoord. De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen, deze voorzieningen zijn onder voorraden verantwoord. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals

opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs is daarnaast de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde voor grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (2%).

De hoogte van de voorziening negatieve grondexploitaties is gebaseerd op het resultaat van de grondexploitatie op eindwaarde. (Dit was tot en met de jaarrekening 2020 gebaseerd op de netto contante waarde van het resultaat.)

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Overige vlottende activa

De overige vlottende activa zijn tegen de nominale waarde opgenomen. Voor oninbaarheid is een voorziening getroffen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn tegen nominale waarde opgenomen. Voorzieningen worden gevormd ter afdekking van:

- Verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het lopende begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

De voorziening pensioenverplichtingen wethouders bestond tot en met 2020 uit de verplichtingen aan wethouders en gewezen wethouders welke op 1 januari 2017 de pensioengerechtigde leeftijds nog niet hadden bereikt. De voorziening pensioenverplichtingen wethouders omvat met ingang van 2021 de contante waarde van alle pensioenverplichtingen van (gewezen) wethouders.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het “jaarlijks vergelijkbaar volume” is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Langlopende schulden

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Overzicht baten en lasten

In het overzicht baten en lasten wordt het stelsel van baten en lasten gehanteerd. Baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop deze betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzien zijn. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is gebaseerd op de meest actuele gegevens van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Hierbij zijn de beschikkingen tot en met december 2021 meegenomen.

Dividend

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn gebaseerd op de berekende afschrijvingen vermeerderd met rente over de boekwaarde bij de aanvang van het verslagjaar van het betreffende activum. Het gehanteerde rentepercentage bedraagt in 2020 0,50%.

Voor de afschrijving van de activa gelden de maximale afschrijvingstermijnen zoals deze door de gemeenteraad in de financiële verordening zijn vastgesteld en zoals hierna toegelicht. De afschrijving start in het jaar volgend op het jaar waarin het object in gebruik wordt genomen.

Omschrijving activa	Afschrijftermijn
■ Civiel technische kunstwerken ■ Rioleringen ■ Wegen en waterwegen ■ Nieuwbouw (gebouwen/sporthal)	50 jaar
■ (Ver)Nieuwbouw onderwijs ■ Renovatie riolering (relinen)	40 jaar
■ Onderlaag kunstgras sportvelden ■ Openbare verlichting	30 jaar
■ Renovatie / groot onderhoud (onderwijs)gebouwen ■ Verkeersvoorzieningen	25 jaar
■ Tijdelijke voorzieningen gebouwen ■ Beveiligingsinstallaties gebouwen ■ Straatmeubilair ■ Verkeersregelinstallaties (VRI) ■ Sporttechnische laag kunstgras sportvelden	20 jaar
■ Huisvesting milieustraat ■ Technische installaties (klimaat, licht, liften, pompen en gemalen) ■ Onderwijs- en kantoormeubilair ■ Afvalbakken en (ondergrondse) containers ■ Verkeersregelaarsautomaten (VRA) ■ Toplaag kunstgras sportvelden ■ Speelvoorzieningen	15 jaar
■ Onderwijsleerpakket (OLP) ■ Gladheidsbestrijding verkeer ■ Voertuigen ■ Beregeningsinstallaties	10 jaar
■ Automatisering (hard- en software) ■ Kantoor- en communicatieapparatuur ■ Kosten vooronderzoek en ontwikkeling	5 jaar

Lasten groot onderhoud

De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht.

Kostenverdeelstaat

De toedeling van de kostenplaatsen gebeurt in overeenstemming met de begroting (begroting = werkelijk). Het saldo aan het einde van het jaar wordt alsnog doorbelast conform de capaciteitsbegrotingen.

4.2 Balans per 31 december

ACTIVA		31-12-20		31-12-21
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		175		277
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	23		172	
Bijdragen activa derden	152		105	
Materiële vaste activa		83.342		85.012
Investerings met economisch nut	51.611		49.811	
Investerings economisch nut met heffingen	15.957		17.068	
Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut	15.774		18.132	
Financiële vaste activa		3.455		6.130
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	2.137		2.137	
Leningen aan:				
-Leningen aan deelnemingen	0		2.673	
-Overige langlopende leningen	1.298		1.299	
- Overige uitz.Rentetypisch looptijd>1 jr.	20		20	
Totaal vaste activa		86.972		91.418
Vlottende activa				
Vorraden		-4.295		-2.514
-Onderhanden werk incl.bouwgronden in expl.	-4.295		-2.514	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar		7.112		7.769
-Vorderingen op openbare lichamen	5.818		5.868	
-RC verhouding met het Rijk	0		314	
-Overige vorderingen	1.294		1.587	
Liquide middelen		17		8
Kassaldi	4		5	
Banksaldi	13		3	
Overlopende activa		1.966		1.667
-Overige nto bedragen en de vooruitbet.bedragen	1.966		1.667	
Totaal vlottende activa		4.800		6.930
TOTAAL ACTIVA		91.772		98.349

PASSIVA		31-12-20		31-12-21
Vaste passiva				
Eigen vermogen		41.287		40.333
Reserves				
-Algemene reserves	14.162		14.238	
-Bestemmingsreserves	26.851		24.441	
-Gerealiseerd resultaat	274		1.653	
Voorzieningen		13.108		14.829
Voorzieningen				
-Egalisatie voorzieningen	3.837		4.310	
-Voorzieningen derden verkr midd met spec best	5.171		5.368	
-Voorzieningen toekomstige verplichtingen	4.100		5.150	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ één jaar		23.401		30.877
Onderhandse leningen van:				
-Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	23.386		30.862	
Waarborgsommen	15		15	
Totaal vaste passiva		77.795		86.038
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		7.800		6.986
-Banksaldi	4.390		4.100	
-Overige schulden	3.410		2.886	
Overlopende passiva		6.177		5.325
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.232		3.325	
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:				
-Het Rijk	1.500		1.694	
-Overige Nederlandse overheidslichamen	1.445		306	
Totaal vlottende passiva		13.977		12.311
TOTAAL PASSIVA		91.772		98.349
Borg- en garantstellingen		15.438		13.935

4.3 Toelichting op de balans

4.3.1 Toelichting op de activa (alle bedragen x € 1.000)

4.3.1.1 Immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 01-01-21	Inves- teringen	Des- investeringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ring duurzame waarde- vermindering	Boekwaarde 31-12-21
Kosten onderzoek en ontwikkeling	23	164	0	15	0	0	172
Bijdrage activa derden	152	0	0	47	0	0	105
Totaal immateriële vaste activa	175	164	0	63	0	0	277

Investeringen betreft de gebiedsvisie Baanderij

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde 01-01-21	Boekwaarde 31-12-21
Investeringen met economisch nut	51.611	49.811
Investeringen economisch nut met heffingen	15.957	17.068
Investeringen met maatschappelijk nut	15.775	18.132
Totaal materiële vaste activa	83.342	85.012

Het onderstaand overzicht toont het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut:

Investeringen met economisch nut	Boekwaarde 01-01-21	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-21
Gronden en terreinen	4.300	0	0	35	0	4.265
Bedrijfsgebouwen	41.828	198	0	1.509	0	40.518
Grond - ,weg - en waterbouwkundige werken	1.236	61	0	121	0	1.177
Vervoermiddelen	452	26	0	102	0	376
Machines, apparaten en installaties	1.899	0	0	338	0	1.562
Overige materiële vaste activa	1.895	211	0	191	0	1.914
Totaal investeringen met economisch nut	51.611	496	0	2.296	0	49.811

Investeringen bestaan onder andere uit:

- Carrousel Sterrentuin
- IJssport VIJL

- Inventaris sportaccommodaties 2021
- Diverse speelplaatsen

Het onderstaand overzicht toont het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut met heffingen:

Investerings met economisch nut met heffingen	Boekwaarde 01-01-21	Investerings	Des-investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-21
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	11.029	574	0	249	0	11.353
Vervoermiddelen	422	0	0	103	0	319
Machines, apparaten en installaties	2.619	248	0	175	0	2.692
Overige materiële vaste activa	1.887	912	0	120	-25	2.704
Totaal investeringen met economisch nut met heffingen	15.957	1.733	0	647	-25	17.068

Investerings betreft met name:

- Riolering
- Vervangen gemalen
- Aanschaf minicontainers afvalinzameling laagbouw

Bijdragen van derden betreft:

- Correctie bijdrage aan ondergrondse container die in 2020 per abuis als bijdragen derden onder investeringen met economisch met heffingen is opgenomen.

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop:

Investerings met maatschappelijk nut	Boekwaarde 01-01-21	Investerings	Des-investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-21
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (t/m 2016)	2.924	0	0	121	0	2.803
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (vanaf 2017)	10.302	4.649	0	273	2.107	12.571
Machines, apparaten en installaties (t/m 2016)	2.085	0	0	153	0	1.932
Machines, apparaten en installaties (vanaf 2017)	390	374	0	18	0	745
Overige materiële vaste activa (t/m 2016)	36	0	0	2	0	34
Overige materiële vaste activa (vanaf 2017)	38	10	0	2	0	47
Totaal investeringen met maatschappelijk nut	15.775	5.034	0	569	2.107	18.132

Voor de grond-, weg- en waterbouwkundige werken worden de mutaties met name veroorzaakt door:

- Leiderdorpse brug

- Wegen Leyhof
- Reconstructie Leidsedreef
- Herinrichting Statendaalderplein
- Fietspad Engelendaal Noord
- Vervangen openbare verlichting Buitenhof

Bijdragen van derden betreft:

- Herinrichting Vlikoterrein van GR Oude Rijnzone
- Ontwikkeling Groene Hart Centrum

4.3.1.2 Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Boekwaarde 01-01-21	Verstreekte leningen	Aflossingen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31-12-21
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen (effecten)	2.137	0	0	0	2.137
Leningen aan:					
-leningen aan deelnemingen	0	2.673	0	0	2.673
-overige langlopende leningen	1.298	1	0	0	1.299
-overige uitz.Rentetypisch looptijd>1 jr.	20	0	0	0	20
Totaal financiële vaste activa	3.455	2.675	0	0	6.130

Leningen

In 2021 is aan Alliander N.V. een 'reverse converteerbare hybride aandeelhouderslening' verstrekt voor een bedrag van € 2.673.381.

Duurzaamheidsleningen worden verstrekt via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn). Ultimo 2021 is daadwerkelijk ruim € 766.000 verstrekt aan duurzaamheidsleningen via het SVn. Het restant bedrag van € 532.000 staat in Rekening Courant bij het SVN.

Onder overige uitzettingen (rentetypisch looptijd>1 jr) is opgenomen een lening verstrekt aan het COVS (Centrale Organisatie van Voetbal Scheidsrechters).

Deelnemingen (effecten)

In 2021 vonden geen mutaties in de deelnemingen plaats.

	aantal	Nominale waarde	Boekwaarde 01-01-21	Mutaties	Boekwaarde 31-12-21
Aandelen Alliander	604.919	5,00	1.903	0	1.903
Aandelen Bank Ned. Gemeenten	97.968	2,50	222	0	222
Aandelen OASEN	25	455,00	11	0	11
Certificaten DataLand	13.352	0,10	1	0	1
Totaal deelnemingen (effecten)	716.264		2.137	0	2.137

4.3.1.3 Voorraden

Voorraden	Boekwaarde 01-01-21	Boekwaarde 31-12-21
Onderhanden werken bouwgronden in exploitatie W4	-	-
Onderhanden werken bouwgronden in exploitatie overig	-4.295	-2.514
Totaal Voorraden	-4.295	-2.514

Van de overige projecten kunnen we het volgende overzicht geven:

	Boekwaarde 01-01-21	Beste- dingen	Opbreng- sten	Winst- uitname	Boekwaarde 31-12-21	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-21
Overige grondexploitaties:							
Driemaster	-1.603	642	-	275	-686		-686
Amaliaplein	-2.692	839	-15	10	-1.828		-1.828
Totaal	-4.295	1.481	-15	285	-2.514	-	-2.514

Toelichting in exploitatie genomen bouwgronden W4:

	Boekwaarde 01-01-21	Beste- dingen	Opbreng- sten	Winst- uitname	Boekwaarde 31-12-21	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-21
Bospoort Zuid	1.040	9	-		1.049	3.188	-2.139
Totaal	1.040	9	-	-	1.049	3.188	-2.139
Presentatiewijziging: Bospoort Zuid						-2.139	2.139
Totaal na presentatiewijziging						1.049	-

De hoogte van de voorziening negatieve grondexploitaties is per 31-12-2021 bepaald op basis van de eindwaarde. Dit was tot en met de jaarrekening 2020 op basis van netto contante waarde.

Voor Bospoort Zuid wordt een negatief resultaat op eindwaarde verwacht. (€ 3.188.000) Als dit op basis van netto contante waarde zou zijn berekend zou de voorziening € 2.888.000 hebben moeten bedragen. Door het treffen van een voorziening voor dit verlieslatende complex ontstaat een negatieve voorraad grond. Het BBV schrijft in dat geval voor dat negatieve saldo van dat complex, wordt gepresenteerd onder de voorzieningen voor toekomstige verplichtingen. Het gaat per 31-12-2021 om een totaalbedrag ad € 2.139.000. Balanswaarde 31-12-2021 van onderhanden werken bouwgronden in exploitatie W4 komt na presentatiewijziging uit op € 0.

Op basis van de POC-methode (Percentage of completion) is tussentijds winst genomen in de projecten Driemaster (€ 275.000) en Amaliaplein (€ 10.000) .

Project	Boekwaarde 31-12-20	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Rente	Verwacht exploitatie- resultaat op eindwaarde	Netto contante waarde verwacht exploitatie-resultaat
Amaliaplein	-1.828	1.717	117	-14	-242	-239
Driemaster	-686	447	0	-5	-245	-242

Project	Boekwaarde 31-12-20	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Rente	Verwacht exploitatie- resultaat op eindwaarde	Netto contante waarde verwacht exploitatie-resultaat
Bospoort Zuid	1.049	2.809	723	53	3.188	2.888
Totaal	-1.464	4.973	840	34	2.701	2.406

Parameters

Bij de herziening per 1/1/2022 van de grondexploitaties in de GIG 2022 hanteren we de volgende parameters:

- Rentepercentage: 0,76%
- Kostenindex: 2,0 - 3,0%
- Opbrengstenindex: 2,0%

Voor een nadere toelichting op de grondexploitaties verwijzen we naar [paragraaf 7 Grondbeleid](#).

4.3.1.4 Uitzettingen korter dan 1 jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar	Boekwaarde 01-01-21	Boekwaarde 31-12-21	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-21
Vorderingen op openbare lichamen	5.818	5.868	0	5.868
Rekening courant verhouding met het Rijk	0	314	0	314
Debiteuren	1.294	3.237	1.651	1.587
Totaal	7.112	9.419	1.651	7.769

De vorderingen op openbare lichamen bestaat eind 2021 met name uit de ingediende vorderingen op de Belastingdienst Btw/BCF 2021 en ingediende of nog in te dienen suppleties Btw/BCF voor een totaalbedrag van € 5.494.294 (daarnaast zijn er nog overige te ontvangen vorderingen openbare lichamen voor in totaal een bedrag van € 373.654).

De stand van de dubieuze debiteuren eind 2021 bedraagt € 1.657.091 (2020 € 1.568.860). Dit zijn vooral dubieuze debiteuren sociale zaken € 1.436.634 en gemeentelijke belastingen € 203.426 en een post van € 17.031 inzake de overige debiteuren.

Schatkistbankieren

Conform de wet FIDO is de gemeente Leiderdorp verplicht om overtollige middelen, boven de doelmatigheidsdrempel, aan te houden in 's Rijks Schatkist. Vanaf 1 juli 2021 is de doelmatigheidsdrempel verhoogd. Voor de eerste twee kwartalen van 2021 bedraagt de doelmatigheidsdrempel € 530.693, voor de laatste twee kwartalen bedraagt de doelmatigheidsdrempel € 1.415.180 (Regeling schatkistbankieren decentrale overheden).

De middelen die we, in het kader van de doelmatigheidsdrempel, buiten 's Rijks schatkist hielden zijn:

Middelen buiten 's Rijks schatkist	2021
Kwartaal 1	92
Kwartaal 2	304
Kwartaal 3	192
Kwartaal 4	176

Geconcludeerd kan worden dat over 2021 de doelmatigheidsdrempel niet is overschreden.

4.3.1.5 Liquide middelen

Liquide middelen	Boekwaarde 01-01-21	Boekwaarde 31-12-21
Kassaldi	4	5
Banksaldi	13	3
Totaal liquide middelen	17	8

In Leiderdorp is het banksaldo per saldo negatief. Dit betreft het positieve saldo. Het negatief banksaldo is opgenomen onder de passiva netto vlottende schulden, onderdeel banksaldi.

4.3.1.6 Overlopende activa

Overlopende activa	Boekwaarde 01-01-21	Boekwaarde 31-12-21
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		
-Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.966	1.667
Totaal overlopende activa	1.966	1.667

Toelichting overige nog te ontvangen bedragen

De post 'overige nog te ontvangen bedragen' bestaat uit veel verschillende bedragen. Het betreft hier vorderingen die nog niet als debiteur zijn verantwoord, maar wel betrekking hebben op 2021. De grootste bedragen zijn:

- € 635.849 te vorderen BSGR 2021 nog op te leggen
- € 374.453 te vorderen locatie HSL 2021
- € 302.284 vooruitbetaald 2022 WIZ
- € 150.000 te vorderen Sportfondsen voorfin uit 2011
- € 56.222 te vorderen Controle toegang (CTB) via VRMH
- € 50.071 vooruitbetaald GHC 2022
- € 44.650 te vorderen VNG

4.3.2 Toelichting op de passiva (alle bedragen x € 1.000)

4.3.2.1 Reserves en resultaat

Reserves	Boekwaarde 01-01-21	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-21
Algemene reserves	14.162	2.032	1.956	14.238
Bestemmingsreserves	26.851	6.734	9.143	24.441
Resultaatbestemming	274	1.653	274	1.653
Totaal eigen vermogen	41.287	10.419	11.373	40.333

De onderbouwingen van de reserves staan onder de staat van Reserves.

4.3.2.2 Voorzieningen

Voorzieningen	Boekwaarde 01-01-21	Toevoeging	Aanwending	Vrijgevallen bedragen	Boekwaarde 31-12-21
Voorzieningen ter egalisatie van kosten	3.837	1.947	1.474	0	4.310
Voorzieningen derden verkr midd met spec best	5.171	295	74	24	5.368
Voorzieningen met een verplichting	4.100	1.213	163	0	5.150
Totaal voorzieningen	13.108	3.456	1.711	24	14.829

De analyses van de voorzieningen staan onder de staat van Voorzieningen.

4.3.2.3 Vaste schulden

Vaste schulden	Boekwaarde 01-01-21	Vermeer- deringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-21	Rentelast 2021
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	23.386	10.000	2.524	30.862	371
Waarborgsommen	15	0	0	15	0
Totaal vaste schulden	23.401	10.000	2.524	30.877	371

De aflossingen betreffen de jaarlijkse aflossingen op de bestaande leningportefeuille.

In 2022 zijn er geen leningen met een laatste aflossing. Het totaal aan aflossingen voor 2021 is € 2.524.000. De totale rentelast 2021 op de onderhandse leningen bedraagt € 371.000.

4.3.2.4 Vlottende passiva

Vlottende passiva	Boekwaarde 01-01-21	Boekwaarde 31-12-21
Netto vlottende schulden	7.800	6.986
Overlopende passiva	6.177	5.325
Totaal vlottende passiva	13.977	12.311

Netto vlottende schulden	Boekwaarde 01-01-21	Boekwaarde 31-12-21
Banksaldi	4.390	4.100
Crediteuren	3.410	2.886
Totaal netto vlottende schulden	7.800	6.986

Overlopende passiva

Overlopende passiva	Boekwaarde 01-01-21	Boekwaarde 31-12-21
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:		
- het Rijk	1.500	1.995
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.445	5
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.232	3.325
Totaal overlopende passiva	6.177	5.325

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd

De post 'verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd' bestaat uit verschillende bedragen. Het betreft hier nog te betalen/besteden posten die nog niet als crediteur zijn verantwoord, maar wel betrekking hebben op 2021 of eerder.

De grootste bedragen zijn:

- € 727.391 te betalen aan de belastingdienst inzake loonheffing 2021
- € 290.840 te betalen inzake het Groene Hart Centrum 2021
- € 258.634 te betalen aan BNG inzake rente 2021 van de langlopende leningen
- € 225.772 te betalen inzake CAO 2021-2022 Leiderdorp
- € 215.363 te betalen inzake SPUK IJZ Q1 en Q2 2021
- € 198.556 te betalen inzake afrekening 2020 Leiderdorpse brug en voorschot 2021
- € 140.628 te betalen aan afdracht pensioenpremies 2021
- € 136.311 te betalen inzake afrekening JAS 2021
- € 110.045 te betalen inzake Kliko minicontainers 2021
- € 105.000 te betalen inzake werkzaamheden aan de Rhijnvreugbrug 2021
- € 73.579 te betalen inzake extra deelnemers bijdrage BSGR 2021
- € 64.010 te betalen inzake JA en JA+ 2021
- € 63.273 te betalen aan Gemeente Leiden Taskforce Jeugd 2021
- € 62.793 te betalen inzake asfalt Simon Smitweg 2021
- € 54.150 te betalen aan Servicepunt71 project VTH-systeem 2021
- € 50.000 te betalen inzake declaratie controle toegang (CTB) 2021

VO subsidies met specifiek bestedingsdoel	Boekwaarde 01-01-21	bevoorschot- ting	vrijgevallen bedragen	Boekwaarde 31-12-21
<i>ministerie SZW</i>				
Subsidie TOZO	1.174	417	1.045	546
Specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	8	5	8	5
SPUK	319	723	163	878
Subsidie PREW Reg.Red.energieverbr.woningen	0	360	59	301
<i>ministerie van onderwijs</i>				
Subsidie SUVIS binnenklimaat	0	264	0	264
Totaal SISA	1.500	1.769	1.274	1.995
Subsidie Oude Rijnzone	195	0	195	0
Subsidie A4-HSL ad € 565.357	1.249	72	1.321	0
Liquidatiesaldo Land van Wijk en Wouden	0	5	0	5
Totaal overige Nederlandse lichamen	1.445	72	1.517	5
Totaal VO subsidies met specifiek bestedingsdoel	2.945			2.000

Op de balansrekening met vooruit ontvangen bedragen van ministeries staat per 31 december 2021 een bedrag van € 546K voor de TOZO open. Dit bedrag betreft de subsidie die de gemeente heeft ontvangen voor de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO). De gemeente heeft deze subsidie in 2021 niet volledig besteed. Voor de TOZO over 2021 wordt een terugbetaling van € 546K verwacht. De definitieve afrekening van het jaar 2021 zal naar verwachting midden 2023 plaatsvinden.

In december 2020 heeft de gemeente een voorschot ontvangen om de gedupeerden van de toeslagenproblematiek te helpen (Specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek). Begin 2021 is contact opgenomen met de betrokkenen. De individuele hulptrajecten worden in 2021 opgestart. Bestedingen ten laste van deze regeling hebben deels plaatsgevonden in 2021. In 2022 is er nog een klein restant van € 4.950 wat nog afgewikkeld dient te worden.

Per 1 januari 2019 is de sportvrijstelling in de Wet omzetbelasting verruimd. Door deze wetswijziging vervalt het recht op aftrek van btw voor gemeenten en niet-winstbeogende exploitanten van sportaccommodaties. Dit leidt tot een stijging van de kosten voor sport voor gemeenten en amateursportorganisaties. Er is, om het btw nadeel te compenseren, een Specifieke uitkering sport (SPUK) voor gemeenten en een subsidieregeling voor amateursportorganisaties (BOSA). De aanvraag die Leiderdorp heeft gedaan voor 2021 is voor een bedrag van € 763.483,24 toegekend. Dit bedrag zal worden verantwoord aan de hand van de daadwerkelijk uitgegeven kosten btw die de gemeente heeft gemaakt.

Voor SPUK Sport oude jaren is een bedrag van € 187.712,42 terugbetaald op 3 januari 2022.

Begin 2021 heeft u middelen vanuit de regeling Sportakkoord ontvangen. Hierover krijgt u ambtshalve een aanvulling voor activiteiten op het gebied van gezonde leefstijlinterventies ad € 45.142,30. Het gaat hierbij om de uitvoering van extra interventies, naast het al bestaande aanbod in de gemeente, gericht op de bevordering van een gezonde leefstijl. De voorwaarden van de regeling Sportakkoord 2020-2022 zijn van toepassing op deze aanvulling.

SPUK DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) heeft vertraging opgelopen, waardoor er € 82.702,92 op de balans blijft staan voor uitgaven in 2022.

Voor de herziening SPUK Sportakkoord IJZ 2021 is de verlening goedgekeurd, waardoor er een bedrag ad € 13.497,- op de balans blijft staan voor uitgaven in 2022.

Totaal voor de SPUK staat er een bedrag ad € 1.092.538,48 op de balans.

Voor zowel de Koningin Juliana school, de Hobbit als 't Bolwerk, is gebleken dat het binnenklimaat niet voldoet aan het bouwbesluit bestaande bouw en de eisen van de GGD. Om hierin verbetering aan te brengen, zal de luchtverversing door mechanische ventilatie worden voorzien waarbij naast de temperatuur en de luchtvochtigheid ook de CO-2 gemeten kan worden. De werking van de installaties wordt bijgehouden door middel van een energieregistratie- en bewakingssysteem met een rapportagefunctie per dag, week en jaar. De totale toekenning voor deze 3 scholen bedraagt € 264.286,80.

4.3.3 Gewaarborgde geldleningen

Het onder de balans opgenomen bedrag voor gewaarborgde geldleningen bestaat uit de volgende borgstellingen:

Geldnemer	Hoofdsom	%	Schuldrestant	
			1-1-2021	31-12-2021
Directe borgstellingen				
Alecto	823	100%	219	168
Schietvereniging 'De Vrijheid'	91	100%	0	0
Schietvereniging 'De Vrijheid' (met SWS)	150	50%	33	22
Stichting Ruiterschool 'Liethorp' (met SWS)	290	50%	75	68
Watersportver. Doeshaven (met SWS)	400	50%	0	0
Bloemerd Onroerend Goed en Sport B.V.	1.900	100%	1.710	1.647
Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel B.V.	476	100%	470	470
Rijnhart wonen	40.399	100%	12.931	11.560
Totaal directe borgstellingen	44.529		15.438	13.935
Waarborgfonds Sociale Woningbouw				
Rijnhart wonen	105.028	Achtervang	86.802	88.413
St. DUWO	25.947	Achtervang	2.000	2.042
Woonzorg Nederland	68.765	Achtervang	4.486	4.465
Totaal Waarborgfonds Sociale Woningbouw	199.740	Achtervang	93.288	94.920
Totaal Waarborgfonds Eigen Woning (NHG)	89.000	Achtervang	89.000	77.000
Totaal dir. borgstellingen + Waarborgfondsen	333.269		197.726	185.855

Bedragen x € 1.000,- / Een aantal leningen wordt verstrekt onder 50% borgstelling door de gemeente. In deze gevallen borgt de Stichting Waarborgfonds voor de Sport (SWS) de resterende 50%.

Rechtstreekse borgstelling door de gemeente: (per 31 december 2021: € 13.935.000)

De gemeente kan borg staan voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen van instellingen die binnen het grondgebied van de gemeente actief zijn:

- In 2021 zijn geen betalingen op borgstellingen ingeroepen.
- In 2021 vond geen besluitvorming plaats over nieuwe borgstellingen.

Garantstelling via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW): (per 31 december 2021: € 94.920.000)

Binnen het grondgebied van de gemeente Leiderdorp is een aantal toegelaten instellingen actief die vanaf december 2007 borgstelling van leningen moeten laten lopen via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het WSW biedt corporaties de mogelijkheid om leningen aan te trekken tegen een lagere rente, door middel van borgstelling. Borgstelling door het WSW is echter alleen mogelijk als de rijksoverheid en de gemeenten een minimaal garantieniveau van het WSW garanderen. Dit heet de achtervang. De achtervang biedt financiers zekerheid, waardoor het rendement voor de financiers volledig gegarandeerd is. Medio 2021 is de achtervangovereenkomst, die het WSW afsluit met de gemeenten, gewijzigd. De grootste wijziging is dat de het risico evenwichtiger wordt verdeeld over de gemeenten, indien een corporatie werkzaam is binnen verschillende gemeenten. Met ingang van deze jaarrekening is het, door het WSW bepaalde toegewezen risico, gepresenteerd in de jaarrekening van gemeente Leiderdorp. In de voorgaande jaren werd het risico gelijkgesteld aan het restanthoofdsom, maar deze relatie is komen te vervallen met het in werking treden van de nieuwe achtervangovereenkomst.

De zekerheidsstructuur van het WSW bestaat uit drie lagen:

- *Primaire zekerheid*: de financiële middelen van de corporatie

De financiële positie van de corporatie vormt de eerste zekerheid. Het WSW stelt eisen aan de kredietwaardigheid van (aspirant)deelnemers.

- *Secundaire zekerheid*: het garantievermogen van het WSW

Als corporaties hun rente- en aflossingsverplichtingen niet nakomen, kan de financier het WSW aanspreken. Hiervoor beschikt het WSW over een borgstellingsreserve. Als de borgstellingsreserve van het WSW onder een bepaald garantieniveau komt of dreigt te komen, heeft het WSW de plicht obligo's op te vragen bij de corporaties. De obligo is een financiële bijdrage die de corporatie verschuldigd is op basis van een overeenkomst tussen de corporatie en het WSW. Het garantievermogen bestaat dus uit de borgstellingsreserve van het WSW plus de obligoverplichting. Als een financier het WSW aanspreekt, en het WSW betaalt voor een corporatie, dan krijgt het WSW een vordering op de desbetreffende deelnemer (regresrecht). De deelnemende corporatie heeft onroerende zaken in onderpand gegeven bij het WSW. De corporatie heeft zich verplicht deze onroerende zaken vrij van hypotheek te houden en er op eerste verzoek van het WSW een hypotheekrecht op te vestigen voor het WSW. Daarnaast kan het WSW ook een aanspraak doen op het overige bezit. Zo wordt de schade bij het WSW zo veel mogelijk beperkt.

- *Tertiaire zekerheid*: rijksoverheid en gemeenten

De achtervangpositie van Rijk en gemeenten vormt de derde zekerheid. Als na het opvragen van de obligo's en het uitoefenen van het regresrecht het WSW nog steeds niet kan voldoen aan de verplichting, moeten de rijksoverheid en de gemeenten renteloze leningen aan het WSW verstrekken. Dit is geregeld in de achtervangovereenkomsten die het WSW heeft met de gemeenten en de rijksoverheid.

Als de achtervangers op hun achtervangpositie worden aangesproken, geldt een vooraf bepaalde verdeling, waarbij de rijksoverheid 50% voor haar rekening neemt en de overige 50% van de leningen door gemeenten worden verstrekt. De tertiaire zekerheid is nog nooit ingeroepen.

Garantstelling via het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW)

Naast de 100% garantiestellingen en de achtervang bij de door het WSW verstrekte garantstellingen, heeft de gemeente Leiderdorp ook een achtervangfunctie bij het Waarborgfonds Eigen Woning (WEW), beter bekend als Nationale Hypotheekgarantie.

De achtervangfunctie bij het WEW is vormgegeven met een achtervangovereenkomst tussen het WEW en de rijksoverheid en (standaard) achtervangovereenkomsten tussen het WEW en alle gemeenten. Op basis van deze overeenkomsten kan het WEW bij dreigende liquiditeitstekorten een beroep doen op achtergestelde, renteloze leningen verstrekt door het Rijk (50%) en verstrekt door de gemeenten (50%). Het WEW kan de achtervangfunctie aanspreken als het fondsvermogen kleiner is dan anderhalf keer het gemiddeld verliesniveau.

Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeenten, voor nieuw af te geven hypotheekgaranties, vervallen. Vanaf deze datum is, voor nieuw af te geven hypotheekgaranties, sprake van een 100% achtervang door het Rijk. De achtervangovereenkomsten per 1 januari 2011 zijn zodanig aangepast dat de gemeenten niet worden aangesproken op de risico's die voortvloeien uit hypotheekgaranties die zijn verstrekt na 31 december 2010.

Jaarlijks verstrekt het WEW een liquiditeitsprognose over de voorliggende vijf jaar. Op basis van de meest recente liquiditeitsprognose is de verwachting dat het WEW geen aanspraken doet op de achtervangfunctie van gemeenten en Rijk (bron: jaarrekening WEW 2018). Jaarlijks verstrekt het WEW tevens een opgave van het nominale gegarandeerde bedrag per gemeente. Het nominaal door de gemeente Leiderdorp gegarandeerde bedrag bedraagt € 77.000.000 (hoofdsom van de verstrekte NHG hypotheek tot 2011).

4.3.4 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Omschrijving van de verplichtingen	verplichting
Verlofuren die in 2021 niet zijn opgenomen	345.030
Langlopende contracten per 31-12-2021	6.246.946
Totaal	6.591.976

Werknemersverplichtingen

Het saldo van de verlofuren berekenen we met de openstaande verlofuren per 31-12-2021 per functieschaal van Leiderdorp maal het uurtarief per schaal. Dit geeft een bedrag van € 345.030.

Langlopende contracten

De gemeente heeft diverse meerjarige overeenkomsten afgesloten. In deze tabel is de waarde van de resterende looptijd van deze overeenkomsten opgenomen. Hieronder vallen onder andere de overeenkomsten met Includio en Sportfondsen Leiderdorp.

4.3.5 Vaste activa staat

x € 1.000	Boek- waarde 1/1	Inves- tering	Des- investering	Afschrij- ving	Bijdrage van derden	Afwaar- dering duurzame waarde- vermindering	Boek- waarde 31/12	Rente
Immateriële vaste activa								
Onderzoek en ontwikkeling	23	164	0	15	0	0	172	0
Bijdr. aan activa in eigendom derden	152	0	0	47	0	0	105	1
Totaal immateriële vaste activa	175	164	0	63	0	0	277	1
Materiële vaste activa								
Investerings met maatschappelijk nut								
Grond-, weg-, waterbouw maatschappelijk nut	13.226	4.649	0	394	2.107	0	15.374	66
Machines/ apparaten/install. maatschappelijk nut	2.474	374	0	171	0	0	2.677	12
overige materiële vaste activa	74	10	0	3	0	0	81	2
Totaal investeringen met maatschappelijk nut	15.774	5.034	0	569	2.107	0	18.133	80
Investerings met economisch nut								
Gronden en terreinen	4.300	0	0	35	0	0	4.265	21
Bedrijfsgebouwen	41.828	198	0	1.509	0	0	40.518	209
Grond-, weg-, waterbouw economisch nut	1.236	61	0	121	0	0	1.177	6
Vervoermiddelen	452	26	0	102	0	0	376	2
Machines/apparaten/ install. econ. nut	1.899	0	0	338	0	0	1.562	9
Overige materiële vaste activa	1.895	211	0	191	0	0	1.914	9
Investerings in erfpacht								
Totaal investeringen met economisch nut	51.611	496	0	2.296	0	0	49.811	258

x € 1.000	Boek- waarde 1/1	Inves- tering	Des- investering	Afschrij- ving	Bijdrage van derden	Afwaar- dering duurzame waarde- vermindering	Boek- waarde 31/12	Rente
Investerings economisch nut met heffingen								
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	11.029	574	0	249	0	0	11.353	55
Vervoermiddelen	422	0	0	103	0	0	319	2
Machines, apparaten en installaties	2.619	248	0	175	0	0	2.692	13
Overige materiële vaste activa	1.887	912	0	120	-25	0	2.704	9
Totaal investeringen met economisch nut met heffingen	15.957	1.733	0	647	-25	0	17.068	79
Totaal materiële vaste activa	83.342	7.263	0	3.511	2.082	0	85.012	417
Financiële vaste activa								
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	2.137	0	0	0	0	0	2.137	11
Leningen aan deelnemingen	0	2.673	0	0	0	0	2.673	0
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0	0	0
Langlopende geldleningen	1.298	1	0	0	0	0	1.299	6
Overige uitz. Rentetypisch looptijd > 1 jr.	20	0	0	0	0	0	20	0
Totaal financiële vaste activa	3.455	2.674	0	0	0	0	6.130	17
Totaal vaste activa	86.973	10.101	0	3.574	2.082	0	91.418	435

4.3.6 Staat investeringskredieten incl. af te sluiten

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van uitvoering van de investeringskredieten. Aansluitend wordt de de stand van zaken van de grote projecten (kredieten groter dan € 500.000), de restantkredieten groter dan € 100.000 én afgesloten kredieten groter dan € 25.000 toegelicht. De gerealiseerde uitgaven en inkomsten worden afzonderlijk weergegeven.

Kredieten

	Krediet	Uitgaven t/m lopend dienstjaar	Restant krediet	Te realiseren inkomsten	Inkomsten t/m lopend dienstjaar	Nog te realiseren inkomsten	Af te sluiten
Programma: 1 Meedoen in Leiderdorp							
7210853 VK Sportaccommodaties	75	0	75	0	0	0	
7210907 Krediet ver. IJssport Leiderdorp (VIJL)	50	59	-9	0	0	0	Ja
7210946 Onderwijsvernieuwing MEC	35	14	21	0	0	0	
7210981 LED-sportveldverlichting	100	118	-18	0	17	-17	Ja
7210994 IKC Buitenhof	4.120	0	4.120	0	0	0	
7211020 Inventaris sportaccommodaties 2021	56	53	3	0	0	0	Ja
7211052 RCL kustgras doelgebieden veld 4 en 5	33	0	33	0	0	0	
Totaal Meedoen in Leiderdorp	4.468	244	4.224	0	17	-17	
Programma: 2 Aantrekkelijk Leiderdorp							
7210733 VK Riolering	5.685	0	5.685	0	0	0	
7210736 Riol 2016 gem bk30j	587	546	41	0	0	0	
7210850 Herinr. Vliko-terrein Oude Rijnzone	1.870	1.748	122	1.870	1.748	122	
7210882 VK IBOR straatmeubilair	135	0	135	0	0	0	
7210883 VK IBOR Water (oevers)	356	0	356	0	0	0	
7210884 VK IBOR wegen	2.122	0	2.122	0	0	0	
7210885 VK IBOR openbare verlichting	647	0	647	0	0	0	
7210886 VK IBOR spelen	190	0	190	0	0	0	
7210892 Voorb. Transformatie A4-HSL Info.cent.	170	165	5	170	165	5	Ja
7210894 minicontainers GFT incl zuil hoogbouw	200	158	42	0	0	0	
7210895 Ondergr. cont. afvalverzameling hoogbouw	771	765	6	0	0	0	
7210896 Aanschaf CMS software afvalverz.hoogbouw	15	0	15	0	0	0	

	Krediet	Uitgaven t/m lopend dienstjaar	Restant krediet	Te realiseren inkomsten	Inkomsten t/m lopend dienstjaar	Nog te realiseren inkomsten	Af te sluiten
7210897 Volmeldsysteem afvalinz.hoogbouw	201	25	176	0	0	0	
7210898 Aansch.minicontainers afvalinz.laagbouw	789	781	8	0	0	0	
7210899 Ondergr. cont. afvalverzameling laagbouw	782	78	704	0	0	0	
7210900 CMS software afvalinzameling laagbouw	60	1	59	0	0	0	
7210927 IBOR Water - duikers Oranjewijk-Doeskw	100	0	100	0	0	0	
7210949 Brugwachtersonderkomen - Grond	8	0	8	0	0	0	
7210950 Brugwachtersonderkomen	117	0	117	47	0	47	
7210952 Riolering BRP	694	674	20	0	0	0	
7210953 Riolering Ericalaan	794	461	333	0	0	0	
7210954 Riolering Leyhof	418	231	187	0	0	0	
7210955 Riolering Oranjewijk	800	526	274	0	-3	3	
7210956 Riolering Voorhof	81	81	0	0	0	0	Ja
7210966 Hulpvoertuig Goupil	30	0	30	0	0	0	
7210968 Riolering Leidsedreef	400	338	62	0	0	0	
7210984 Upgrade automatisering begraafplaats	25	0	25	0	0	0	
7210985 Verbouw en upgrade aula begraafplaats	70	0	70	0	0	0	
7211008 Loods begraafplaats	50	21	29	0	0	0	Ja
7211010 Speelplaats Amaliaplein	6	10	-4	0	0	0	
7211012 Speelplaats Ada van Schotlandplaats	21	21	0	0	0	0	Ja
7211013 Verv.openb.verl. Buitenhof	350	242	108	0	0	0	
7211014 JS Duurzaam veilig	105	0	105	0	0	0	
7211015 JS Vervangen gemalen 10 jaar	0	1	-1	0	0	0	
7211017 JS Vervangen gemalen 40 jaar	13	8	5	0	0	0	
7211019 Riolering Bospolder	30	17	13	0	0	0	
7211021 Slagboom Nieuweweg	3	3	0	0	0	0	Ja
7211023 Speelplaats 064 Florijn	15	4	11	0	0	0	
7211024 Speelplaats 072 Dotterbloemkreek	13	0	13	0	0	0	

	Krediet	Uitgaven t/m lopend dienstjaar	Restant krediet	Te realiseren inkomsten	Inkomsten t/m lopend dienstjaar	Nog te realiseren inkomsten	Af te sluiten
7211025 Speelplaats 055 Spiegheldreef	32	32	0	0	0	0	Ja
7211026 Speelplaats 042 Beatrijs v. Vlaanderen	24	24	0	0	0	0	Ja
7211027 Speelplaats 022 Achterzijde Peppelschans	23	3	19	0	0	0	
7211028 Speelplaats 008 Blijdorp	25	3	22	0	0	0	
7211029 Speelplaats 009 Goudestein	10	4	6	0	0	0	
7211030 Speelplaats 011 Jachtslotpad	85	0	85	0	0	0	
7211031 Speelplaats 013 Splinterlaan	25	4	21	0	0	0	
7211032 Speelplaats 016 Sternstraat	18	4	14	0	0	0	
7211033 Speelplaats 025A Tinnegieter	25	12	13	0	0	0	
7211034 Speelplaats 028 Dwarstocht	25	2	23	0	0	0	
7211035 Speelplaats 030 Kloosterhof	18	1	17	0	0	0	
7211036 Speelplaats 036 Middentocht	13	0	13	0	0	0	
7211037 Speelplaats 038B Leyhof - Dijkwacht	95	0	95	0	0	0	
7211038 Speelplaats 046 Hella Haassestraat	15	0	15	0	0	0	
7211039 Speelplaats 049 Jan Wolkerspad	20	0	20	0	0	0	
7211040 Speelplaats 060 Bernard Zweersstraat	25	0	25	0	0	0	
7211041 Speelplaats 069 Kalmoeskreek	15	0	15	0	0	0	
7211042 Relinen Elizabethhof	116	0	116	0	0	0	
7211043 Relinen Essenpark	512	6	506	0	0	0	
7211044 Riolering BRP 2021-2022	125	9	115	0	0	0	
7211045 Riolering Dreven rand	50	0	50	0	0	0	
7211046 Riolering Kerkwijk	300	49	251	0	0	0	
7211047 Riolering Patriomoniumpark	121	4	117	0	-7	7	
7211048 Speelplaats 022 Peppelschans ondergrond	17	17	0	0	0	0	Ja

	Krediet	Uitgaven t/m lopend dienstjaar	Restant krediet	Te realiseren inkomsten	Inkomsten t/m lopend dienstjaar	Nog te realiseren inkomsten	Af te sluiten
7211049 OV Statendaalderplein	30	7	23	0	0	0	
7211050 NVO Dijkverbetering MZM Polder	40	0	40	0	0	0	
7211051 NVO Pinksterbloem	74	0	74	0	0	0	
7211063 Riolering Kreken Noord 2	37	37	0	0	0	0	Ja
7211065 OVL Simon Smitweg	75	17	58	0	0	0	
7211066 OVL rode brug - Hoofdstraat	20	0	20	0	0	0	
7211068 Valbeveliging Milieustraat	25	4	21	0	0	0	
7211069 Beschoeiing Volkstuincomplex Bloemerd	261	0	261	0	0	0	
7211070 OVL Hoofdstraat Authentieke masten	77	0	77	0	0	0	
7211072 Vervangen gemalen 10 jaar 2020	104	104	0	0	0	0	Ja
7211073 Vervangen gemalen 15 jaar 2020	80	80	0	0	0	0	Ja
7230560 Wegen Engelendaal	150	47	103	0	0	0	
7230579 VK Kunstwerken betonnen bruggen	0	0	0	0	0	0	Ja
7230582 Herinrichting polder Achthoven	2.285	2.268	17	2.285	2.123	162	
7230583 VK Fietsmaatregelen	133	0	133	0	0	0	
7230584 Leiderdorpse brug	3.100	3.055	45	0	0	0	Ja
7230591 Straatmeubilair Oranjewijk	37	0	37	0	0	0	
7230594 Verkeersvoorzieningen Oranjewijk	73	0	73	0	0	0	
7230595 Wegen De Leyhof	3.232	2.917	315	0	0	0	
7230596 Herinrichting Van der Marckstraat	80	0	80	0	0	0	
7230600 IVVP Ercalaan/Acaciaaan	51	42	9	0	8	-8	Ja
7230623 Verv.openb.verl.Keizershof	94	94	0	0	0	0	Ja
7230626 VK Herinr.fietspaden betonnen platen	359	0	359	0	0	0	
7230627 Wegen - Kreken Noord	400	400	0	0	28	-28	Ja
7230635 Zijlstream (verschuiving damwand)	313	16	297	0	0	0	
7230636 Hulpvoertuig Goupil	30	0	30	0	0	0	
7230644 080 Park De Houtkampbrug 13	24	0	24	0	0	0	

	Krediet	Uitgaven t/m lopend dienstjaar	Restant krediet	Te realiseren inkomsten	Inkomsten t/m lopend dienstjaar	Nog te realiseren inkomsten	Af te sluiten
7230652 105 Waterbieskreekbrug	87	0	87	0	0	0	
7230653 116 Buitentochtbrug	38	0	38	0	0	0	
7230655 126 Gallaslaanbrug	138	13	124	0	-1	1	
7230656 128 Van der Marckstraatbrug	42	0	42	0	0	0	
7230660 134 Achthovenerwegbrug 04	50	0	50	0	0	0	
7230661 135 Achthovenerwegbrug 06	26	0	26	0	0	0	
7230662 136 Achthovenerwegbrug 08	52	0	52	0	0	0	
7230666 164 brug buurtvereniging Zijkwartier	11	0	11	0	0	0	
7230667 165 Brug Volkstuincomplex	37	0	37	0	0	0	
7230678 Fietspad Engelendaal (betonnen platen)	431	431	0	0	0	0	Ja
7230679 Ontwikkeling Groene Hart Centrum	2.174	2.139	35	2.174	2.139	35	
7230680 Reconstructie Leidsedreef	322	214	108	137	122	15	
7230681 Mobiliteit	447	21	426	0	0	0	
7230682 Verb. urnen- en strooifac. Begraafplaats	20	0	20	0	0	0	
7230683 Vervanging gladheidmeldsysteem	18	7	11	0	0	0	Ja
7230684 VK Mobiliteit	1.766	0	1.766	0	0	0	
7230693 Gebiedsvisie Baanderij	555	132	423	555	-33	588	
7230694 slagboom milieustraat	35	5	30	0	0	0	
7230695 Herinrichting Statendaalderplein	175	159	16	0	0	0	
7230696 Fietspad Engelendaal Noord	378	378	0	0	0	0	Ja
7230697 OV Vogelwijk Noord	80	47	33	0	0	0	
7230698 Mobiliteitsnota: Acacialaan	200	98	102	0	-1	1	
7230699 Mobiliteitsnota: Voorhoflaan	200	7	193	0	-1	1	
7230700 Mobiliteitsnota: Fietspaden 2021	10	0	10	0	-1	1	
7230701 Mobiliteitnota: Tollenaarssingel	80	72	8	0	-3	3	

	Krediet	Uitgaven t/m lopend dienstjaar	Restant krediet	Te realiseren inkomsten	Inkomsten t/m lopend dienstjaar	Nog te realiseren inkomsten	Af te sluiten
7230702 OV Laan van Berendrecht	30	0	30	0	0	0	
7230703 OV Vogelwijk Zuid	90	9	81	0	0	0	
7230704 Machinerichtlijn Doesbrug	284	0	284	0	0	0	
Totaal Aantrekkelijk Leiderdorp	39.412	19.900	19.512	7.238	6.284	954	
Programma: 3 Bestuur en organisatie van Leiderdorp							
7210904 Carrousel Sterrentuin	3.165	2.921	244	0	0	0	
7211018 ICT-voorzieningen raadzaal	25	0	25	0	0	0	
Totaal Bestuur en organisatie van Leiderdorp	3.190	2.921	269	0	0	0	
Programma: Overhead							
7210965 Heftruck	30	26	4	0	0	0	Ja
7210967 Tractor	64	0	64	0	0	0	
Totaal Overhead	94	26	68	0	0	0	
SALDI KOSTENPLAATSEN BEDRIJFSVOERING							
GEMEENTELIJKE HUISVESTING							
7230671 Aanpassing hekwerk werf (zijde garages)	15	11	4	0	0	0	Ja
Totaal GEMEENTELIJKE HUISVESTING	15	11	4	0	0	0	
TRACTIEMIDDELEN							
7210901 Vervanging bestelauto	58	0	58	0	0	0	
Totaal TRACTIEMIDDELEN	58	0	58	0	0	0	
Totaal SALDI KOSTENPLAATSEN BEDRIJFSVOERING	73	11	61	0	0	0	
Totaal	47.237	23.102	24.135	7.238	6.301	937	

Toelichting investeringskredieten niet zijnde vervangings- cq renovatieinvesteringen > € 500.000

In dit onderdeel lichten we de grote investeringsprojecten toe (niet zijnde vervangings- of renovatie-investeringen) die een investering vergen van meer dan ca. € 500.000. Het betreft vaak de ontwikkeling van maatschappelijk vastgoed. Met ingang van Jaarrekening 2019 worden deze meegenomen in de Planning & Control producten, in plaats van bij de toelichting in de jaarlijkse GIG rapportage.

Herstructurering Lage Zijde

Dit project betreft de verplaatsing van een afvalbewerkingsbedrijf, gelegen in de Oude Rijnzone, en de herstructurering van het perceel op het bedrijventerrein Lage Zijde. De Achterlaatllocatie wordt groen ingericht.

Voortgang project

- Op 12 september 2016 is een gebiedsvisie Lage Zijde door de raad vastgesteld.
- Op 8 juli 2013 is het financieel kader voor de verplaatsing van een afvalbewerkingsbedrijf en de herstructurering vastgesteld (€ 1,1 mio). Bij het raadsbesluit van september 2016 over de gebiedsvisie is ook het uitvoeringskrediet bijgesteld (€ 1,9 mio), met als dekking de reeds ontvangen bijdrage van de gemeenschappelijk regeling Oude Rijn Zone.
- In 2016 heeft het transport van de juridische eigendommen van het afvalverwerkingsbedrijf naar de gemeente Leiderdorp plaatsgevonden. Oktober 2016 heeft de verhuizing van het afvalverwerkingsbedrijf plaatsgevonden naar de nieuwbouw op bedrijventerrein Grote Polder in Zoeterwoude.
- In 2017 zijn op het terrein van het afvalverwerkingsbedrijf diverse bodemonderzoeken uitgevoerd, waaruit bleek dat er geen saneringsplicht rust op het terrein. De overdracht van het economisch eigendom kon daarmee in het 3e kwartaal plaatsvinden.
- Het inrichtingsplan voor het terrein is in het 3e kwartaal 2017 afgerond.
- De aanbesteding voor de uitvoering van de herstructurering heeft in maart 2018 plaatsgevonden, waarbij de uitvoering kon starten in de loop van het 2e kwartaal 2018.
- Voor de herbestemming van het terrein, was een nieuwe juridisch-planologische regeling noodzakelijk. Het bestemmingsplan is door de gemeenteraad in september 2018 vastgesteld.
- De werkzaamheden zijn mei 2018 stilgelegd in verband met het treffen van asbestvervuiling in de bodem. Nader onderzoek heeft geleid tot het aanpassen van het bestek en het formuleren van een nieuwe aanbesteding voor de uitvoering van de herstructurering in februari 2020.
- De uitvoering van de herstructurering is gestart in het 2e kwartaal van 2020.
- Oplevering van het project met uitzondering van de oplevering van het groen, dit staat gepland voor het 2e kwartaal 2021.
- Na afronding van de werkzaamheden in 2021 dient er in de loop van 2022 nog overeenstemming bereikt te worden met de gemeenschappelijke regeling Oude Rijn Zone.

Financiële mutaties

Het uitvoeringskrediet kan na financiële verantwoording afgesloten worden.

Aandachtspunten[A], risico's[R] met beheersmaatregelen[M] en optimalisatiemogelijkheden[O]

[A]	Het krediet wordt volledig gedekt door bijdragen en subsidies. De randvoorwaarden en eisen verschillen per bijdrage en subsidie en moeten dus zorgvuldig worden verantwoord.

Polder Achthoven (Ruigekade)

Voor de polder Achthoven is een inrichtingsplan vastgesteld om de polder open en groen te houden en toegankelijker te maken voor extensieve recreatie. Hiermee wordt verdere bebouwing van het groene gebied voorkomen en worden meer recreatieve mogelijkheden gecreëerd voor de inwoners van Leiderdorp en omstreken. De aanleg van het fietspad parallel aan de Ruigekade Noord-Zuid is onderdeel van het inrichtingsplan.

Voortgang project

- De raad heeft in juni 2015 een uitvoeringskrediet op basis van het definitief ontwerp vastgesteld. In september 2016 heeft de raad een bijgesteld uitvoeringskrediet vastgesteld naar aanleiding van de aanbesteding van het werk.
- Het bestemmingsplan 'Polder Achthoven' is vastgesteld op 4 juli 2016 en onherroepelijk geworden op 25 augustus 2016.
- De realisatie is in het 3e kwartaal 2016 gestart. Het project is op 15 maart 2017 opgeleverd. Later zijn nog enkele minimale restpunten uitgevoerd.
- Het programma Leidse Ommelanden was in 2021 nog bezig de eindverantwoording op te stellen. Naar verwachting kan het investeringskrediet definitief in 2022 worden afgesloten.

Financiële mutaties

Het uitvoeringskrediet kan na financiële verantwoording afgesloten worden.

Aandachtspunten[A], risico's[R] met beheersmaatregelen[M] en optimalisatiemogelijkheden[O]

[A]	Het krediet wordt volledig gedekt door bijdragen en subsidies. De randvoorwaarden en eisen verschillen per bijdrage en subsidie en de subsidies zijn verantwoord.

Infocentrum A4/HSL, Groene Hart Centrum

Dit project betreft de omvorming van het HSL/A4 informatiecentrum tot een recreatief transferium, het Groene Hart Centrum. Het omvormen tot een hotspot binnen het recreatieve netwerk rondom de Leidse agglomeratie met een duidelijke link naar het Groene Hart vergt aanpassingen aan het pand en zijn omgeving.

Voortgang project

- Op 4 november 2014 is het concept "Hollandse Energie" vastgesteld. Het concept is een inspiratiedocument dat inzichten en ideeën geeft.
- Begin 2016 heeft de gemeente ondernemers in een marktconsultatie gevraagd onder welke condities het voor marktpartijen interessant is om een recreatief transferium te exploiteren.
- De werkzaamheden voor de aanleg van de 380kV hoogspanningslijn Wateringen – Beverwijk, hadden grote invloed op het project. Het gebied rondom het informatiecentrum werd gebruikt om de kabels in de masten te hijsen. In het kader van de veiligheid was het niet mogelijk om tijdens deze werkzaamheden een recreatief transferium te realiseren. De netbeheerder van de hoogspanningslijn huurde het gebouw.
- In maart 2017 is het voorbereidingskrediet van € 70.000,- door de raad vastgesteld en in juli 2019 is dit verhoogd tot €170.000.
- Op 15 maart 2018 tekenden de gemeente Leiderdorp en een horecaonderneming de intentieovereenkomst voor de verkoop van het A4/HSL-gebouw.
- De gemeente ontving bijdragen voor het project vanuit de Oude Rijnzone en het Uitvoeringsprogramma van het cluster Leidse Regio ten behoeve van het regionale investeringsfonds Holland Rijnland.
- In 2020 is de ruimtelijke procedure afgerond en de exploitatieovereenkomst getekend.
- Een ontwerp voor de inrichting van het project is in 2020 opgesteld. De herinrichting van de buitenruimte is gestart in het 4e kwartaal 2020.

- De werkzaamheden die subsidiabel zijn voor De oude Rijzone dienende voor 31 december 2021 te worden afgerond en verantwoord.
- Werkzaamheden zijn eind 2021 afgerond en de subsidieverantwoording zal begin 2022 worden ingediend bij de subsidieverstrekende partijen.

Financiële mutaties

Het uitvoeringskrediet kan na financiële verantwoording afgesloten worden.

Aandachtspunten[A], risico's[R] met beheersmaatregelen[M] en optimalisatiemogelijkheden[O]

[A]	Het krediet wordt volledig gedekt door bijdragen en subsidies. De randvoorwaarden en eisen verschillen per bijdrage en subsidie en moeten dus zorgvuldig worden verantwoord.
[A]	In verband met de deadlines voor de subsidies, zullen subsidieale werkzaamheden voor de inrichting van het gebied afgerond moeten worden voor 31 december 2021.

Verhuiscarrousel Sterrentuin

Dit project betreft de omvorming van de Sterrentuin tot een brede centrale welzijnsaccommodatie voor activiteiten en werkzaamheden op het gebied van welzijn, zorg/ondersteuning, cultuur en educatie.

Voortgang project

- Er is in 2017 een ontwerp opgesteld voor de Sterrentuin en het voormalig kantoor van gemeentewerke (de Werf) en een verhuiscarrousel van en naar de Sterrentuin.
- De gemeenteraad stelde op 9 oktober 2017 de benodigde investeringskredieten kredieten van in totaal € 3.050.000,- beschikbaar voor de verbouwing van de Sterrentuin en de Werf.
- In het eerste halfjaar van 2018 zijn de plannen voor de Sterrentuin en de Gemeentewerf verder uitgewerkt en zijn de ramingen geactualiseerd. Uit deze ramingen werd duidelijk dat – onder andere door sterk aantrekkelijke marktomstandigheden – rekening gehouden moest worden met een overschrijding van de beschikbaar gestelde kredieten.
- In het tweede halfjaar van 2018 is onderzoek gedaan naar planoptimalisaties en alternatieven en zijn de financiële consequenties hiervan inzichtelijk gemaakt. Op basis hiervan is 4 maart 2019 een aangepast voorstel voor het beschikbaar stellen van een aanvullend investeringskrediet aan de gemeenteraad voorgelegd, die hiermee akkoord is gegaan. Het behelst het beschikbaar stellen van € 615.000 aanvullend krediet (€550.000 krediet werf en €65.000 extra advieskosten) voor de aanpassing van de Sterrentuin en niet investeren in de aanpassing van de Werf. Door de twee kredieten samen te voegen en de afschrijvingstermijn van het totale krediet gelijk te trekken (25jaar), nemen de kapitaallasten niet toe.
- Voor de zomer van 2019 is de aanbesteding gestart; in november is de opdracht verstrekt aan Constructif BV uit Dordrecht.
- De verbouwing en herinrichting van de sterrentuin is zo goed als afgerond medio 2020. Er komt nog een afrekening van Constructif met betrekking tot installaties en op bouwkundig technisch vlak. Zoals het er nu naar uitziet passen deze kosten in het totale aangevraagde krediet.

Aandachtspunten[A], risico's[R] met beheersmaatregelen[M] en optimalisatiemogelijkheden[O]

[R]	nvt
[M]	nvt

Toelichting bij restantkredieten > € 100.000

Binnen programma 1 en 2 zijn een aantal kredieten ingesteld als een zogenaamd "volumekrediet" voor toekomstige projecten. Zodra een project van start gaat, wordt er een specifiek krediet ingesteld voor het betreffende project, ten laste van het volumekrediet. De volumekredieten zijn te herkennen aan de afkorting VK in de omschrijving.

Programma 1 Meedoen in Leiderdorp

7210994 IKC Buitenhof

Voor de realisatie van de vernieuwbouw van de Hobbit, 't Bolwerk en de gymzaal met de integratie van kinderopvanglocatie Buitenhof wordt het programma van eisen naar verwachting eind april vastgesteld. Er ligt straks een ambitieus programma met de eis om tot een BENG gebouw te komen en de wens om, indien mogelijk, ENG-maatregelen in te voeren binnen een uitdagend budget.

Voor de volgende fase doorlopen wij vanaf medio april een meervoudig onderhandse aanbesteding voor de architect die het programma van eisen kan vertalen naar het ontwerp. Tegelijkertijd zullen wij een kostendeskundige inhuren om de plannen van de architect door te rekenen.

Programma 2 Aantrekkelijk Leiderdorp

7210733 VK Riolering

Dit volumekrediet is ingesteld vanuit het Integraal Waterketenplan - IWKP (vastgesteld in maart 2019).

7210882 VK Straatmeubilair, 7210883 VK Water (oevers), 7210884 VK wegen, 7210885 VK openbare verlichting, 7210886 VK spelen

Deze volumekredieten zijn ingesteld vanuit de bijbehorende beheerplannen.

7210897 Volmeldsysteem afvalinz. hoogbouw, 7210898 Aansch. minicontainers afvalinz. laagbouw en 7210899 Ondergr. cont. afvalverzameling laagbouw

Doorlopend krediet voor het vangingen van bestaande containers of ter uitbreiding van in pandige containers.

7210927 IBOR Water - duikers Oranjewijk-Doeskwartier

Voor vervanging van duikers is dit krediet beschikbaar gesteld, en zal aangewend worden wanneer gestart wordt met de wijkrenovatie.

7210950 Brugwachtersonderkomen

Dit krediet zal worden ingezet voor de bouw van een brugwachtershuisje bij de Doesbrug. Vanwege eerdere bezwaren tegen het bouwplan heeft dit project vertraging opgelopen. Het brugwachtershuisje zal naar verwachting in 2022 worden gerealiseerd.

7210953 Riolering Ericalaan, 7210954 Riolering Leyhof, 7210955 Riolering Oranjewijk

Projecten ten laste van het volumekrediet Rioleringen. Deze projecten lopen door in 2022.

7211013 Verv. openbare verlichting Buitenhof

Dit krediet zal worden ingezet voor vervanging van de openbare verlichting bij Buitenhof.

7211014 Duurzaam veilig fietspaden

De werkzaamheden voor uitvoering starten in 2021. Budget is beschikbaar om veiligheidsmaatregelen te treffen op de bestaande wegen conform beheerplan wegen.

7211042 Relinen Elizabethhof, 7211043 Relinen Essenpark, 7211044 Riolering BRP 2021-2022, 7211045 Riolering Drevenrand, 7211046 Riolering Kerkwijk, 7211047 Riolering Patriomoniumpark

Projecten ten laste van het volumekrediet Rioleringen. Deze projecten lopen door in 2022.

7211069 Beschoeiing Volkstuincomplex Bloemerd

Project ten laste van VK Water, ter vervanging van de beschoeiing.

7230560 Wegen Engelendaal

Binnen het investeringskrediet is onder andere deels de renovatie van de kruising Engelendaal met de Persant Snoepweg gedekt.

7230595 Wegen De Leyhof

Het noordelijke deel van De Leyhof weer terug te brengen naar de oorspronkelijke aanleghoogte. Het werk is in uitvoering en loopt door tot 2021. Financiële afronding in 2022.

7230626 VK Herinrichting fietspaden betonnen platen

Dit volumekrediet zal worden ingezet voor het onderhoud en verbeteren van het fietscomfort op verschillende fietspaden.

7230635 Zijlstream (verschuiving damwand)

Er zijn tijdelijke maatregelen uitgevoerd, de damwand wordt momenteel gemonitord. De grootschalige werkzaamheden worden integraal uitgevoerd met de Leidse Ring Noord.

7230655 Gallaslaanbrug

Project waarbij de brug die het einde van de levensduur heeft bereikt vervangen dient te worden.

7230680 Reconstructie Leidsedreef

Project voor aanpassingen en verbetering van de omgeving Leidsedreef. Financiële afronding begin 2022.

7230681 Mobiliteit

Dit krediet zal nog worden aangewend voor de uitvoering mobiliteitsvisie.

7230684 VK Mobiliteit

Dit volumekrediet is ingesteld vanuit de mobiliteitsnota en zal worden ingezet voor verschillende deepprojecten.

7230693 Gebiedsvisie baanderij

Dit krediet ter dekking van de kosten die gemaakt worden door faciliterend grondbeleid. Dekking hierbij wordt gevonden in de post 'toekomstige nog te verrekenen ontvangsten' opgebracht door projectontwikkelaars.

7230698 Mobiliteitsnota Acacialaan, 7230699 Mobiliteitsnota Voorhoflaan

Kredieten beschikbaar gesteld uit het VK Mobiliteit in het kader van de mobiliteitsnota. Deze projecten worden in 2022 verder voorbereid en zullen dan ook starten met de uitvoering.

7230704 Machinerichtlijn Doesbrug

Krediet waarbij het groot onderhoud gecombineerd wordt met de werkzaamheden om aan de wettelijke machinerichtlijn te gaan voldoen.

Toelichting bij afgesloten kredieten > €25.000

Programma 1 Meedoen in Leiderdorp

De afgesloten restantkredieten zijn allemaal kleiner dan € 25.000

Programma 2 Aantrekkelijk Leiderdorp

7211008 Loods begraafplaats

Vervanging van de loods waarbij de kosten meer dan de helft lager zijn uitgevallen.

7230584 Leiderdorpsebrug

Groot onderhoud aan de brug is in 2021 afgerond waarbij ruim € 45.000 budget is overgebleven.

Programma 3 Bestuur en Organisatie

De afgesloten restantkredieten zijn allemaal kleiner dan € 25.000

Programma Overhead én Saldi Kostenplaatsen Bedrijfvoering

De afgesloten restantkredieten zijn allemaal kleiner dan € 25.000

4.3.7 Staat van reserves

Artikel 43 lid 1 van het BBV onderscheidt de volgende reserves:

- Algemene reserves
- Bestemmingsreserves: een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven.
- Egalisatiereserves: bestemmingsreserves om tarieven te egaliseren. Egalisatiereserves zijn bedoeld om ongewenste schommelingen op te vangen in onze tarieven aan derden. We hoeven deze reserves niet specifiek te besteden.

In de toelichting gaan we per reserve in op de voeding en besteding. Mutaties in de reserves vragen om een raadsbesluit vooraf. Met uitzondering van de reserves waarvoor de raad heeft bepaald dat we ze in de jaarrekening mogen verrekenen. Dergelijke verrekeningen lichten we toe in onderdeel 4.4.2 Toelichting financiële afwijkingen reserves.

Toelichting reserves

bedragen x € 1.000	Stand 1/1/21	Storting	Onttrekking	Onttrekking t.d.v. kapitaallasten	Stand 31/12/21
algemene reserves					
8297001 Algemene reserve	9.831	904	1.714	0	9.021
8297002 Bouw- en grondexploitaties	3.443	292	516	0	3.218
8297244 Behoedzaamheidsreserve uitkering gemeentefonds	1.162	837	0	0	1.999
algemene reserves	14.436	2.032	2.230	0	14.238
bestemmingsreserves					
8297120 Reserve implementatiekosten omgevingswet	645	48	158	0	535
8297204 Rekenkamer	50	0	0	0	50
8297211 Egalisatieres. exploitatielasten	10.272	3.996	881		13.387
8297214 Informatiebeleidsplan	87	0	40	0	47
8297243 Bestemmingsreserve Integraal Beheer	5.230	381	4.706		905
8297255 Reserve bedrijfsvoering	86	200	85	0	201
8297260 Reserve sociaal domein	5.508	1.499	2.415	0	4.591
8297270 Reserve duurzaamheid	567	163	395	0	335
8297101 Egalisatiereserve omgevingsvergunning	88	119	109	0	98
8297103 Egalisatiereserve reiniging	4.319	328	354	0	4.294
bestemmingsreserves	26.851	6.734	9.143	0	24.441
Reserves excl. resultaat na bestemming	41.287	8.766	11.373	0	38.679

8297001 Algemene reserve	Stand 31-12-2021	€ 9.021.297
Doelstelling De algemene reserve is de weerstandskas van de gemeente, het vangnet voor onverwachte (grote) financiële uitgaven. Deze reserve is aangewezen als beschikbare weerstandscapaciteit. De algemene reserve is vrij besteedbaar zolang we aan de randvoorwaarde voldoen dat de ratio weerstandsvermogen groter of gelijk aan 1.0 is en blijft.		
Soort reserve	Algemene reserve	
Looptijd	Geen einddatum	
Gewenste omvang	Geen plafond	
Resultaatafhankelijke mutaties	Nee	
Voeding Aan de stand op 1 januari 2021 voegden we het nog te bestemmen saldo van € 274.074 van de jaarrekening 2020 toe. Verder voegden we conform de begroting een bedrag toe van € 904.198. Dat bedrag bestaat uit toevoeging van € 270.000 naar aanleiding van de doorlichting reserves en voorzieningen en € 634.198 toe voor diverse budgethevelingen naar 2022.		
Besteding In 2021 is € 1.000.000 uit de algemene reserve gestort in de voorziening pensioenen voor wethouders op basis van de doorlichting reserves en voorzieningen. Verder is € 191.468 ingezet voor de incidentele kosten van het nieuwe financieel systeem. De overige bestedingen betreffen allemaal budgetoverhevelingen uit 2020.		
Opmerking: Geen		

8297002 Algemene reserve bouw- en grondexploitaties	Stand 31-12-2021	€ 3.218.255
Doelstelling Deze reserve is bedoeld om eventuele nadelen bij de uitvoering van bouwgrondexploitaties op te vangen. En om knelpunten in volkshuisvesting op te lossen. De reserve is aangewezen als beschikbare weerstandscapaciteit.		
Soort reserve	Algemene reserve	
Looptijd	Geen einddatum	
Gewenste omvang	Geen plafond	
Resultaatafhankelijke mutaties	Ja	
Voeding Aan de reserve is de tussentijdse winstneming Amaliaplein van € 10.000 en Driemaster € 275.000 toegevoegd.		
Besteding We onttrokken een bedrag van € 125.000 volgens de begroting voor de herinrichting van het Statendaalderplein. Van de jaarlijkse onttrekking van € 40.000 is uiteindelijk maar € 33.313 gebruikt. Het restant is teruggestort. Tenslotte is een bedrag van € 350.964 uit deze reserve toegevoegd aan de voorziening negatieve grondexploitaties inzake Bospoort Zuid.		
Opmerking: In 2016 is de reserve sociale woningbouw opgegaan in reserve bouw- en grondexploitaties.		

8297244 Behoedzaamheidsreserve gemeentefonds	Stand 31-12-2021	€ 1.998.726
Doelstelling: Deze reserve heeft twee doelen. In de eerste plaats verrekenen we mee- en tegenvallers in de algemene uitkering met deze reserve. Daarnaast gebruiken we de reserve om het meerjarenbeeld sluitend te maken, onder voorwaarde dat de gemeente haar structurele lasten afdekt met structurele baten. De ervaring leert dat de ontwikkeling van de algemene uitkering vrijwel altijd meevallers laat zien ten opzichte van eerdere circulaire. Zo voorkomen we dat we - geleid door 'momentopnames' in de financiële positie van de gemeente - tot bezuinigingen moeten overgaan die achteraf niet nodig waren. Deze reserve is aangewezen als beschikbare weerstandscapaciteit.		
Soort reserve:	Algemene reserve	
Looptijd:	Geen einddatum	
Gewenste omvang:	Plafond is 10% uitkering gemeentefonds (vastgesteld op 26 juni 2017)	
Resultaatafhankelijke mutaties	Nee	
Voeding: De toevoeging van € 836.569 verwerkten we conform de begroting. De toevoeging bestond uit een storting volgens de primitieve begroting van € 219.936, een storting n.a.v. de septembercirculaire 2021 van € 425.161 en toevoegingen van het voorlopige resultaat volgens de bestuursrapportages en de decemberwijziging van in totaal € 191.472.		
Besteding: Er is in 2021 geen bedrag onttrokken.		
Opmerking: geen		

8297120 Reserve implementatiekosten Omgevingswet	Stand 31-12-2021	€ 534.605
Doelstelling: Het doel van deze reserve is te voorzien in de implementatiekosten van deze wet. En om deze kosten over meerdere jaren beschikbaar te houden, gezien de doorlooptijd van implementatie.		
Soort reserve:	Bestemmingsreserve	
Looptijd:	31 december 2023	
Gewenste omvang:	Geen plafond	
Resultaatafhankelijke mutaties	Ja	
Voeding: De niet bestede middelen in 2021 van € 47.901 zijn teruggestort in deze reserve.		
Besteding: Conform de begroting is € 158.156 onttrokken ter dekking van het budget voor de kosten van implementatie 2021.		
Opmerking: Bij de doorlichting op de reserves en voorzieningen verlengde we de looptijd met 2 jaar, tot 31 december 2023.		

8297204 Reserve rekenkamer	Stand 31-12-2021	€ 50.000
Doelstelling: De reserve is beschikbaar voor aanvullend onderzoek. De raad van Leiderdorp beslist over de eventuele besteding. De reserve kan ook worden gebruikt voor een gezamenlijk onderzoek.		
Soort reserve:	Bestemmingsreserve	
Looptijd:	Geen einddatum	
Gewenste omvang:	Plafond is € 50.000	
Resultaatafhankelijke mutaties	Ja	
Voeding: Sinds 1 januari 2018 hebben we een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Leiden voor een gezamenlijke rekenkamercommissie. De jaarlijkse bijdrage van Leiderdorp is gelijk aan het beschikbare budget voor de rekenkamer. Dat betekent dat deze reserve niet meer gevoed wordt met overschotten in de jaarrekening.		
Besteding: N.v.t.		
Opmerking: Zie raadsbesluit 11 december 2017.		

8297211 Reserve ter dekking kapitaallasten	Stand 31-12-2021	€ 13.386.521
Doelstelling Deze reserve is ingesteld ter dekking van (een deel van) de kapitaallasten. De reserve bevat hierdoor geen vrij besteedbare middelen.		
Soort reserve	Bestemmingsreserve	
Looptijd	Geen einddatum	
Gewenste omvang	Geen plafond	
Resultaatafhankelijke mutaties	Nee	
Voeding Op basis van de doorlichting reserves en voorzieningen is € 4.480.479 vanuit de reserve IBOR toegevoegd aan deze reserve. In 2020 voegden we het jaarlijkse 'spaarbedrag' ad € 67.500 voor de afkoop Alecto toe en de boekwinst van € 319.422 van de verkoop van de Hoogmadeseweg 70 in overeenstemming met het raadsbesluit over de dekkingsmaatregelen bij de begroting 2021.		
Besteding De onttrekkingen van € 1.365.562 verwerkten we conform de begroting. Daarvan is € 270.000 n.a.v. de doorlichting reserves en voorzieningen overgeheveld naar de algemene reserve. De overige bestedingen van € 1.095.562 zijn ingezet voor de dekking van kapitaallasten van investeringen en de dekking van de bijdrage aan het Regionaal Investeringsfonds van € 571.000.		
Opmerking: geen		

8297214 Reserve informatiebeleidsplan	Stand 31-12-2021	€ 47.022
Doelstelling: Deze reserve stelt financiële middelen beschikbaar voor het (regionale) informatiebeleidsplan. Bijvoorbeeld voor onderzoeken. We stelden de reserve in omdat de (financiële) omvang van de kosten kan fluctueren.		
Soort reserve:	Bestemmingsreserve	
Looptijd:	31 december 2023	
Gewenste omvang:	Plafond van € 400.000	
Resultaatafhankelijke mutaties	Ja	
Voeding: N.v.t.		
Besteding: De geraamde onttrekking van € 40.205 verwerken we conform de begroting.		
Opmerking: Rekening houdend met de onttrekkingen in 2022 en 2023 is deze reserve nu volledig beklemd . Bij de doorlichting op de reserves en voorzieningen stelde we de looptijd vast op 31 december 2023.		

8297243 Reserve integraal beheer openbare ruimte (IBOR)	Stand 31-12-2021	€ 904.591
Doelstelling Reserve ter dekking van aanvullend groot onderhoud of renovatiewerken in de openbare ruimte die o.a. voortvloeien uit de actualisatie van de beheerplannen.		
Soort reserve	Bestemmingsreserve	
Looptijd	Geen einddatum	
Gewenste omvang	Plafond is € 1.000.000	
Resultaatafhankelijke mutaties	Ja	
Voeding De geraamde toevoeging van € 175.000 is verwerkt voor de herinrichting Statendaalderplein. Verder is het resultaat 2021 op het dagelijks onderhoud/uitbestede werk in de openbare ruimte van € 206.052 toegevoegd.		
Besteding Vanuit de begroting onttrokken we € 222.259 voor de vrijval ter dekking van kapitaallasten en € 3.273 ten behoeve van de voorziening herplantfonds. We hevelde € 4.480.479 ter dekking van toekomstige kapitaallasten over naar de reserve ter dekking van kapitaallasten.		
Opmerking: Bij de doorlichting op de reserves en voorzieningen hebben we de doelstelling bijgesteld en een plafond vastgesteld van € 1.000.000.		

8297255 Reserve bedrijfsvoering	Stand 31-12-2021	€ 200.740
Doelstelling: Het doel van deze reserve is om als organisatie slagvaardig te kunnen opereren als de uitvoering stagneert of als er extra middelen nodig zijn om de bedrijfsvoering te verbeteren. De reserve is ook bedoeld om knelpunten bij een formatietaakstelling, kosten van Servicepunt71 en de gevolgen van de organisatievernieuwing en/of toekomstvisie voor de organisatie op te vangen.		
Soort reserve:	Bestemmingsreserve	
Looptijd:	Geen einddatum	
Gewenste omvang:	Plafond is € 500.000	
Resultaatafhankelijke mutaties	Nee	
Voeding: Conform de begroting is er € 200.000 toegevoegd ter dekking van verschillende informatievoorziening projecten		
Besteding: De onttrekking is conform de begroting van € 85.000 verwerkt. Dit bedrag is ingezet bij 2e Bestuursrapportage 2021 ter dekking van IV-projecten.		
Opmerking: geen		

8297260 Reserve sociaal domein	Stand 31-12-2021	€ 4.591.463
Doelstelling: Deze reserve is bedoeld om de positieve- of negatieve saldi te egaliseren, die voortkomen uit de exploitatiebudgetten van het sociaal domein en kunst en cultuur.		
Soort reserve:	Bestemmingsreserve	
Looptijd:	Geen einddatum	
Gewenste omvang:	Signaalbedrag € 5.000.000	
Resultaatafhankelijke mutaties	Ja	
Voeding: Aan de stand op 1 januari 2021 voegden we conform de begroting € 761.637 toe. Dit bedrag bestaat m.n. uit de extra middelen die het rijk via de algemene uitkering beschikbaar stelde voor de jeugdzorg. Verder is bij de jaarafsluiting een deel van de geraamde onttrekking , nl. € 737.008 weer teruggestort. Het betreft het resultaat op de exploitatie van de sub-programma's 1b en 1c + het resultaat op kunst en cultuur. Daarnaast is 60.000 toegevoegd i.v.m. de budgetoverheveling naar 2022 .		
Besteding: Conform de begroting is een bedrag van € 2.414.719 onttrokken. Dit bedrag is de optelsom van diverse mutaties zoals aanvulling WMO-budgetten, aanvulling TWO-budgetten, projectbudget voor de Suite Sociaal Domein, extra formatie voor de WMO back-office en budgetoverhevelingen van 2020 naar 2021.		
Opmerking: Deze reserve is een samenvoeging van de reserve zorg, welzijn, jeugd en onderwijs, de reserve sociaal beleid en de reserve kunst en cultuur. We voegden deze reserves op 1 januari 2016 samen.		

8297270 Reserve duurzaamheid	Stand 31-12-2021	€ 335.018
Doelstelling Het doel van deze reserve is de inzet van duurzaamheidsmiddelen te spreiden over toekomstige jaren.		
Soort reserve	Bestemmingsreserve	
Looptijd	Geen einddatum	
Gewenste omvang	Geen plafond	
Resultaatafhankelijke mutaties	Ja	
Voeding: Bij de jaarafsluiting is het resultaat van € 162.989 op de budgetten voor duurzaamheid weer teruggestort in de reserve.		
Besteding: De besteding van € 395.291 is conform de begroting en bestaat uit € 184.000 voor de uitvoering van de duurzaamheidsagenda, € 90.233 ter afronding van project RRE en € 121.058 voor het opstellen van de warmte visie en projectkosten warmtetransitie.		
Opmerking: Deze reserve stelde de raad op 19 november 2018 bij de 2e Bestuursrapportage 2018 in.		

8297101 Egalisatiereserve omgevingsvergunning	Stand 31-12-2021	€ 97.621
Doelstelling: Egaliseren van baten of lasten van de producten met betrekking tot de omgevingsvergunningen om werkzaamheden over het jaar (bijv. toezicht) heen te kunnen bekostigen.		
Soort reserve:	Bestemmingsreserve	
Looptijd:	Geen einddatum	
Gewenste omvang:	Signaalbedrag € 250.000	
Resultaatafhankelijke mutaties	Ja	
Voeding: Aan de stand op 1 januari 2021 voegden we de ontvangen compensatie van het Rijk voor het verlies aan inkomsten als gevolg van corona van € 106.000 toe aan de reserve. Verder is via de algemene uitkering ontvangen bedrag voor de WKB van € 12.651 in de reserve gestort.		
Besteding: Het nadelige resultaat van € 108.777 t.o.v. de begroting is onttrokken aan deze reserve.		
Opmerking: Als het saldo van de reserve het signaalbedrag bereikt, herzien we de tarieven. Zodat de gelden terugvloeien naar de burger. Of we geven een onderbouwing van het saldo. Bij de doorlichting op de reserves en voorzieningen hebben we de doelstelling bijgesteld.		

85297103 Egalisatiereserve reiniging	Stand 31-12-2021	€ 4.293.596
Doelstelling Egaliseren van baten of lasten op het product reiniging, om schommelingen in het tarief te voorkomen. Het tarief over alle jaren heen is maximaal 100% kostendekkend.		
Soort reserve	Bestemmingsreserve	
Looptijd	Geen einddatum	
Gewenste omvang	Signaalbedrag € 2.500.000	
Resultaatafhankelijke mutaties	Ja	
Voeding Aan de stand op 1 januari 2021 is een bedrag van € 156.983 conform begroting toegevoegd. Dat bedrag is ontstaan door een meevaller op de kapitaallasten. Bij de jaarafsluiting is het resultaat op dit taakveld voor een bedrag van € 171.211 eveneens toegevoegd.		
Besteding Conform de begroting onttrokken we een bedrag van € 353.948 aan de reserve. Dit bedrag bestaat uit de onttrekking volgens de primitieve begroting van € 208.000 en diverse bestedingen die in de bestuursrapportages 2021 zijn toegelicht.		
Opmerking: Als het saldo van de reserve het signaalbedrag bereikt, herzien we de tarieven. Zodat de gelden terugvloeien naar de burger. Of we geven een onderbouwing van het saldo.		

4.3.8 Staat van voorzieningen

bedragen x € 1.000	Stand 31/12/20	Toevoeging	Aanwending	Vrijgevallen bedragen	Stand 31/12/21
voorzieningen					
Voorz derden verkr midd met spec best					
8298113 Voorziening Herplantfonds bomen	14	3	12	0	5
8298201 Voorziening riolering derden	4.768	201	55	0	4.914
8298202 Voorziening afkoopsommen begraafplaats	388	91	0	31	449
Voorz derden verkr midd met spec best	5.171	295	67	31	5.368
voorzieningen met verplichting					
8298001 Pensioenoverdrachten wethouders	2.095	871	0	0	2.966
8298002 Wachtgeld bestuurders	209	0	163	0	46
Voorziening negatieve grondexploitaties	1.796	342	0	0	2.138
voorzieningen met verplichting	4.100	1.213	163	0	5.150
voorzieningen ter egalisatie kosten					
8298106 Voorziening gemeentelijke accommodaties	2.463	589	276	0	2.776
8298108 Voorziening wegen	79	709	662	0	126
8298109 Voorziening civiele kunstwerken	482	166	215	0	433
8298110 Voorziening straatmeubilair	83	105	70	0	119
8298111 Voorziening water	672	112	132	0	652
8298112 Voorziening groen	58	265	119	0	204
voorzieningen ter egalisatie kosten	3.837	1.947	1.474	0	4.310
voorzieningen	13.107	3.456	1.704	31	14.828

We vormen voorzieningen voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar wel redelijk in te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's op bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan we de omvang redelijk kunnen inschatten;
- kosten die we in een volgend begrotingsjaar maken, mits die kosten mede hun oorsprong vinden in het begrotingsjaar of in een voorgaand begrotingsjaar en de voorziening zorgt voor gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

We vormen geen voorzieningen voor jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. De voorziening dubieuze debiteuren en de voorziening negatieve grondexploitaties staan conform het BBV aan de activazijde van de balans. Hiermee zijn deze voorzieningen een correctiepost voor de openstaande vorderingen aan debiteuren en de voorraad werken bouwgrond in exploitatie. Indien echter door het treffen van de voorziening negatieve grondexploitatie een negatieve waarde op de voorraad grond voor dat complex ontstaat, dan

wordt op voorschrift van de BBV, die negatieve waarde gepresenteerd onder de voorzieningen. In de jaarrekening 2020 is daarvoor een bedrag van € 1.797.000 in de beginbalans en de eindbalans opgenomen onder de voorzieningen met een verplichting voor de waarde van de grondexploitatie 'Bospoort Zuid'. Voor de toelichting op de voorziening negatieve grondexploitaties verwijzen wij naar onderdeel 4.3.1.3 Voorraden.

De voorzieningen ter equalisatie van kosten kennen enige mate van schattingsonzekerheid. De uitvoering kan in de tijd en begrote prijzen afwijken, om dit te voorkomen toetst de gemeente jaarlijks de beheerplannen aan de werkelijke uitvoering.

8298113 Voorziening herplantfonds bomen	Stand 31-12-2021	€ 4.923
Doelstelling De herplant van de met vergunning te vellen bomen of andere houtopstanden te waarborgen door de reservering van de daarvoor ontvangen financiële compensatie.		
Soort voorziening	Voorz. van derden verkregen gelden voor specifieke bestemmingen	
Looptijd	Geen looptijd vastgesteld	
Gewenste omvang	Signaalbedrag € 100.000	
Meerjarenplanning aanwezig	N.v.t.	
Voeding 1. Door vergunninghouders ter uitvoering van een in de vergunning opgenomen voorschrift tot financiële compensatie van de met vergunning te vellen bomen of andere houtopstanden. 2. Door rechthebbenden en/of overtreders nadat een houtopstand waarop het verbod tot vellen van toepassing is, zonder vergunning geveld, en in het kader van handhavingsmaatregelen geen herplantplicht op het perceel kan worden opgelegd ter uitvoering van en last onder bestuursdwang of last onder dwangsom. In 2021 is € 3.273 toegevoegd aan deze voorziening.		
Besteding We onttrokken in 2021 € 12.341 voor de uitbreiding van het in gemeente aanwezige openbare groen.		
Opmerking Bij de doorlichting op de reserves en voorzieningen stelde we de signaalwaarde vast op € 100.000.		

8298201 Voorziening riolering derden		Stand 31-12-2021	€ 4.914.128
Doelstelling: De voorziening is gevormd door van derden verkregen middelen met een specifiek doel. Die middelen die verkregen zijn verkregen via de rioolheffing en daarmee anticiperen we in de dekking van toekomstige investeringen in rioleringen. Met deze voorziening beogen we op die manier een gelijkmatig verloop van de rioolheffing.			
Soort voorziening:		Van derden verkregen middelen met een specifieke bestemming	
Looptijd:		Geen looptijd vastgesteld	
Gewenste omvang:		Signaalbedrag € 5.000.000	
Meerjarenplanning aanwezig		Ja	
Voeding: Conform de begroting voegden we € 108.974 toe aan de voorziening. Die toevoeging is m.n. ontstaan doordat de kapitaallasten in 2021 lager zijn uitgevallen. Bij de jaarafsluiting is het resultaat op dit taakveld van € 91.808 ook toegevoegd aan de voorziening.			
Besteding: De kosten van de klimaatdialoog van € 20.000 en het extra onderhoud Oranjewijk van € 35.000 zijn ten laste van de voorziening gebracht.			
Opmerking: Als het saldo van de voorziening het signaalbedrag bereikt, geven we een onderbouwing van het saldo volgens het IWKP. Bij de doorlichting reserves en voorzieningen hebben we de doelstelling bijgesteld.			

8298202 Voorziening afkoopsommen begraafplaats		Stand 31-12-2021	€ 448.838
Doelstelling: De voorziening afkoopsommen begraafplaats stelden we in voor de vooruitontvangen bedragen. De opbrengsten die betrekking hebben op toekomstige jaren vallen geleidelijk weer vrij voor de exploitatie.			
Soort voorziening:		Van derden verkregen middelen met een specifieke bestemming	
Looptijd:		Geen looptijd vastgesteld	
Gewenste omvang:		N.v.t.	
Meerjarenplanning aanwezig		Ja	
Voeding: We voegden € 91.202 toe aan de voorziening. Het bedrag is gelijk aan de werkelijk ontvangen afkoopsommen voor onderhoud.			
Besteding: De jaarlijkse vrijval was in 2021 € 30.603.			
Opmerking: Geen			

8298001 Voorziening pensioenverplichtingen wethouders	Stand 31-12-2021	€ 2.966.124
Doelstelling: Deze voorziening omvat de contante waarde van de pensioenverplichtingen van (gewezen) wethouders.		
Soort voorziening	Voorziening met een verplichting	
Looptijd	Geen looptijd vastgesteld	
Gewenste omvang	Afstemmen op de actuarieel berekende contante waarde van de pensioenverplichting wethouders.	
Meerjarenplanning aanwezig	Nee	
Voeding: In de begroting hebben we een jaarlijkse voeding van € 110.228 opgenomen. In 2021 is dit bedrag naar aanleiding van de doorlichting reserves en voorzieningen met € 1.000.000 verhoogd. Omdat de rekenrente voor de bepaling van de pensioenverplichtingen steeg van 0,082% naar 0,528% bleek uiteindelijk een dotatie van € 871.303 te volstaan om de voorziening op het vereiste niveau te brengen.		
Besteding: N.v.t.		
Opmerking: Bij de doorlichting op de reserves en voorzieningen hebben we een eenmalige storting gedaan ter dekking van de lopende pensioenverplichtingen.		

8298002 Voorziening wachtgelden bestuurders	Stand 31-12-2020	€ 45.750
Doelstelling: Op basis van een regeling daarvoor kunnen (voormalige) wethouders en burgemeesters na hun aftreden aanspraak maken op een wachtgeldregeling.		
Soort voorziening:	Voorziening met een verplichting	
Looptijd:	Geen looptijd vastgesteld	
Gewenste omvang:	Afstemmen op aantal personen en de duur dat aanspraak op de regeling gemaakt kan worden. Hiertoe jaarlijks een actualisatie uitvoeren.	
Meerjarenplanning aanwezig	Nee	
Voeding: De berekende wachtgeldverplichtingen per 31-12-2021 bedragen € 45.750. Rekening houdend met de bestedingen in 2021 is een voeding in 2021 niet nodig. De geraamde toevoeging is niet verwerkt.		
Besteding: De werkelijke wachtgelden 2021 van voormalige bestuurders bedroegen € 160.762 ten laste van deze voorziening. Gelet op de stand van de voorziening is vervolgens nog € 2.202 vrijgevallen.		
Opmerking: geen		

8298106 Voorziening gemeentelijke accommodaties	Stand 31-12-2021	€ 2.776.279
Doelstelling: Voorziening om groot onderhoud aan de gemeentelijke accommodaties op basis van een actuele onderhoudsplanning uit te kunnen voeren. En om de uitgaven gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.		
Soort voorziening	Voorziening ter equalisatie van de kosten	
Looptijd	Geen looptijd vastgesteld	
Gewenste omvang	Afstemmen op onderhoudsplan	
Meerjarenplanning aanwezig	Ja	
Voeding: De voeding was gelijk aan de geraamde dotatie van € 589.347 in de exploitatiebegroting.		
Besteding: Bestedingen vinden plaats op basis van de vastgestelde jaarschijf van de onderhoudsplanning. In 2021 besteedden we een bedrag van € 276.296.		
Opmerking Op 25 oktober 2021 heeft de raad het beheerplan en financiële gevolgen opnieuw vastgesteld.		

8298108 Voorziening wegen	Stand 31-12-2021	€ 126.277
Doelstelling: Voorziening om groot onderhoud aan de wegen op basis van een actuele onderhoudsplanning uit te kunnen uitvoeren. En om de uitgaven gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.		
Soort voorziening	Voorziening ter equalisatie van de kosten	
Looptijd	Geen looptijd vastgesteld	
Gewenste omvang	Afstemmen op onderhoudsplan	
Meerjarenplanning aanwezig	ja (niet openbaar)	
Voeding: De voeding was gelijk aan de geraamde dotatie van € 708.900 in de exploitatiebegroting, en volgt hiermee het beheerplan.		
Besteding: Bestedingen vinden plaats op basis van de vastgestelde jaarschijf van de onderhoudsplanning en boeken we rechtstreeks ten laste van de voorziening. De bestedingen bedragen in 2021 € 661.722 en vallen daarmee ca. € 46.000 lager uit dan verwacht.		
Opmerking: geen		

8298109 Voorziening civiele kunstwerken		Stand 31-12-2021	€ 433.052
Doelstelling Voorziening om groot onderhoud aan de civiele kunstwerken op basis van een actuele onderhoudsplanning uit te kunnen voeren. En om de uitgaven gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.			
Soort voorziening:		Voorziening ter egalisatie van de kosten	
Looptijd:		Geen looptijd vastgesteld	
Gewenste omvang:		Afstemmen op onderhoudsplan	
Meerjarenplanning aanwezig		ja (niet openbaar)	
Voeding De voeding was gelijk aan de geraamde dotatie van € 166.361 in de exploitatiebegroting, en volgt hiermee het beheerplan.			
Besteding: Bestedingen vinden plaats op basis van de vastgestelde jaarschijf van de onderhoudsplanning en boeken we rechtstreeks ten laste van de voorziening. Het geraamde onderhoud in 2021 is € 493.228. De werkelijke bestedingen bedragen € 218.247.			
Opmerking: geen			

8298110 Voorziening straatmeubilair		Stand 31-12-2021	€ 118.709
Doelstelling Voorziening om groot onderhoud aan het straatmeubilair op basis van een actuele onderhoudsplanning uit te kunnen voeren. En om de uitgaven gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.			
Soort voorziening:		Voorziening ter egalisatie van de kosten	
Looptijd:		Geen looptijd vastgesteld	
Gewenste omvang:		Afstemmen op onderhoudsplan	
Meerjarenplanning aanwezig		ja (niet openbaar)	
Voeding De voeding was gelijk aan de geraamde dotatie van € 105.451 inclusief bezuiniging vanuit de kadernota 2021 á € 20.000 in de exploitatiebegroting, en volgt hiermee het beheerplan.			
Besteding: Bestedingen vinden plaats op basis van de vastgestelde jaarschijf van de onderhoudsplanning en boeken we rechtstreeks ten laste van de voorziening. De werkelijke besteding in 2021 zijn € 69.607 en vallen veel lager uit dan het geraamde onderhoud van € 171.482.			
Opmerking: geen			

8298111 Voorziening water	Stand 31-12-2021	€ 651.948
Doelstelling: Voorziening om groot onderhoud aan de watergangen op basis van een actuele onderhoudsplanning uit te kunnen voeren. En om de uitgaven gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.		
Soort voorziening:	Voorziening ter egalisatie van de kosten	
Looptijd:	Geen looptijd vastgesteld	
Gewenste omvang:	Afstemmen op onderhoudsplan	
Meerjarenplanning aanwezig	ja (niet openbaar)	
Voeding De voeding was gelijk aan de geraamde dotatie van € 112.200 in de exploitatiebegroting, en volgt hiermee het beheerplan.		
Besteding: Bestedingen vinden plaats op basis van de vastgestelde jaarschijf van de onderhoudsplanning en boeken we rechtstreeks ten laste van de voorziening. Het geraamde onderhoud in 2021 is € 340.735 en de werkelijke bestedingen vallen met € 132.071 veel lager uit.		
Opmerking: geen		

8298112 Voorziening groen	Stand 31-12-2021	€ 204.223
Doelstelling Voorziening om groot onderhoud aan de groenstructuren op basis van een actuele onderhoudsplanning uit te kunnen voeren. En om de uitgaven gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren te verdelen.		
Soort voorziening:	Voorziening ter egalisatie van de kosten	
Looptijd:	Geen looptijd vastgesteld	
Gewenste omvang:	Afstemmen op onderhoudsplan	
Meerjarenplanning aanwezig	ja (niet openbaar)	
Voeding De voeding was gelijk aan de geraamde dotatie van € 265.200 inclusief bezuiniging vanuit de kadernota 2021 á € 50.000 in de exploitatiebegroting, en volgt hiermee het beheerplan.		
Besteding Bestedingen vinden plaats op basis van de vastgestelde jaarschijf van de onderhoudsplanning en boeken we rechtstreeks ten laste van de voorziening. Het geraamde onderhoud in 2021 is € 211.654 waar de werkelijke bestedingen uitkomen op € 118.947. Het verschil ontstaat door nog niet uitgegeven middelen aan het vervangen van bomen in het kader van wijkvervangingsprogramma's.		
Opmerking: geen		

4.4 Het overzicht van baten en lasten en de toelichting

4.4.1 Financiële analyse per programma

In dit hoofdstuk wordt per programma aangegeven of er sprake is van begrotingsonrechtmatigheid. Ook wordt een analyse gegeven van de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening. In de programma's zijn analyses opgenomen op het niveau van de subprogramma's. In het Besluit begroting en verantwoording is voorgeschreven dat de financiële analyse zowel in de programmaverantwoording als in de jaarrekening moet plaatsvinden. Hieronder treft u teksten aan op het niveau van de programma's.

Programma bedragen x € 1.000,-	L/B	Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil 2021
1 Meedoen in Leiderdorp	Lasten	34.879	30.026	1.176	31.202	32.518	-1.316
	Baten	-12.594	-7.565	-342	-7.907	-10.064	2.157
Saldo		22.285	22.461	833	23.295	22.454	841
2 Aantrekkelijk Leiderdorp	Lasten	11.823	14.979	-162	14.816	9.711	5.106
	Baten	-9.691	-14.060	2.267	-11.793	-7.618	-4.176
Saldo		2.132	919	2.104	3.023	2.093	930
3 Bestuur en organisatie Leiderdorp	Lasten	13.302	13.326	1.423	14.749	14.533	216
	Baten	-358	-180	-190	-370	-470	100
Saldo		12.945	13.146	1.233	14.379	14.063	316
Algemene Dekkingsmiddelen	Lasten	784	360	57	417	256	160
	Baten	-45.443	-46.166	-1.637	-47.803	-48.449	646
Saldo		-44.659	-45.806	-1.580	-47.386	-48.193	806
Overhead, VPB en onvoorzien	Lasten	9.994	9.176	1.299	10.474	10.594	-120
	Baten	-285	-8	0	-8	-58	50
Saldo		9.708	9.168	1.299	10.466	10.537	-70
Totaal	Lasten	70.782	67.866	3.792	71.658	67.612	4.045
Totaal	Baten	-68.371	-67.978	97	-67.881	-66.658	-1.223
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN		2.411	-112	3.889	3.777	954	2.823
RESERVES 1 Meedoen in Leiderdorp	Toevoeging	1.707	0	762	762	1.499	-737
	Onttrekking	-2.227	-759	-1.655	-2.415	-2.415	0
Saldo		-519	-759	-894	-1.653	-916	-737
RESERVES 2 Aantrekkelijk Leiderdorp	Toevoeging	1.398	1.706	-1.268	438	1.330	-892
	Onttrekking	-10.448	-768	-5.010	-5.778	-6.238	460
Saldo		-9.051	938	-6.278	-5.340	-4.908	-433

Programma bedragen x € 1.000,-	L/B	Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil 2021
RESERVES 3 Bestuur en organisatie Leiderdorp	Toevoeging	0	200	0	200	200	0
	Onttrekking	-114	-5	-80	-85	-85	0
Saldo		-114	195	-80	115	115	0
RESERVES Algemene Dekkingsmiddelen	Toevoeging	9.931	987	4.750	5.737	5.737	0
	Onttrekking	-2.879	-1.208	-1.387	-2.595	-2.595	0
Saldo		7.052	-222	3.363	3.142	3.142	0
RESERVES Overhead, VPB en onvoorzien	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-53	-40	0	-40	-40	0
Saldo		-53	-40	0	-40	-40	0
Totaal	Toevoeging	13.036	2.893	4.243	7.136	8.766	-1.629
Totaal	Onttrekking	-15.721	-2.781	-8.133	-10.913	-11.373	460
TOTAAL MUTATIE IN RESERVES		-2.685	112	-3.889	-3.777	-2.607	-1.170
	Lasten/ Toev.	83.818	70.759	8.035	78.794	76.378	2.416
	Baten/ Ontr.	-84.092	-70.759	-8.035	-78.794	-78.032	-763
RESULTAAT		-274	0	0	0	-1.653	1.653

Programma 1: Meedoen in Leiderdorp

1 Meedoen in Leiderdorp bedragen x € 1.000,-	Begroting 2021	Rekening 2021	Vershil	Afwijking %
Lasten	31.202	32.518	-1.316	-4,22
Baten	-7.907	-10.064	2.157	-27,28
Saldo	23.295	22.454	841	3,61

Analyse begrotingsrechtmatigheid

De begroting na wijziging is overschreden. Oorzaak is de niet vooraf geraamde bijstand zelfstandigen voor een bedrag van € 1.456.898, welke uitgaven voor een bedrag van € 1.498.124 worden gedekt door de rijksbijdrage (TOZO). De bestedingen op dit programma zijn dan ook in overeenstemming met het vastgestelde beleid en om die reden is er géén sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Analyse resultaat

We realiseerden een positief resultaat van € 94.000 op kunst en cultuur. Van deze meevaller zal een bedrag van € 75.000 worden overgeheveld naar 2022 gezien dit bedrag is toegekend voor corona kosten die nog niet waren uitgegeven in 2021.

Programma 1B heeft totaal een resultaat van € 66.000. Er zijn weliswaar tegenvallers op kwijtscheldingen €68.000, op de externe inhuur van de wijk-ggz-er € 45.000 en de onderdelen welzijn en algemeen ondersteunende voorzieningen € 125.000, maar daar tegenover staat een meevaller van ruim € 250.000 op inburgering en participatie en re-integratie. Programma 1C heeft het grootste resultaat binnen heel programma 1. Op alle hoofdonderdelen is een voordeel geboekt. Totaal op bijstand € 66.000, totaal op wmo € 273.000 en totaal op jeugd € 132.000. Op de onderliggende onderdelen zijn wel verschillen te zien, waarbij de wmo post hulp bij het huishouden een overschrijding kent van € 80.000 en het onderdeel PGB jeugd ook van € 42.000. Daartegenover staan met name voordelen op de onderdelen vervoer WMO € 117.000, eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen € 95.000 en regionaal gespecialiseerde jeugdhulp € 45.000.

Programma 2: Aantrekkelijk Leiderdorp

2 Aantrekkelijk Leiderdorp bedragen x € 1.000,-	Begroting 2021	Rekening 2021	Vershil	Afwijking %
Lasten	14.816	9.711	5.106	34,46
Baten	-11.793	-7.618	-4.176	35,41
Saldo	3.023	2.093	930	30,76

Analyse begrotingsrechtmatigheid

De begroting na wijziging is niet overschreden. Er is voor dit programma dus géén sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Analyse resultaat

Op wegen binnen de bebouwde kom: het overschot van € 92.370 op deze kostenplaats is geheel toe te schrijven aan de lagere uitgaven voor advieskosten. Waterwerken: we hadden een meevaller op het maai-slootbestek en hebben minder uitgegeven aan inspecties van het areaal en het dagelijkse onderhoud, wat resulteert in € 161.485 positief. Vuilverwerking: de hogere kosten voor het verwerken van afval konden maar voor een deel gecompenseerd worden door de hogere opbrengsten van het restafval. Hierdoor is er een nadeel van € 82.383 welke verrekend zal worden met de reserve reiniging. Duurzaamheid: er zijn minder kosten gemaakt dan geraamd. Het ontstane voordeel zal verrekend worden in de reserve duurzaamheid. Bestemmingsplannen beleid: lagere kosten en vertraging in de uitvoering hebben gezorgd voor een overschot € 72.144 in 2021. Reinigings- en afvalstoffenheffing: we boekten hogere opbrengsten dan begroot. Het bedrag van € 101.000 egaliseerden we met de egaliseringsreserve reiniging. Verder is de meevaller op de leges van burgerzaken € 57.000 en blijft op de APV-taak € 58.000 over. Omgevingsvergunning: er zijn minder legeopbrengsten á € 150.683 gerealiseerd dan gepland. De verwachting is dat deze in latere jaren alsnog gerealiseerd zal worden. Het huidig tekort zal verrekend worden in de egaliseringsreserve omgevingsvergunning.

De grondexploitaties lopen over meerdere jaren. De begroting 2021, op basis van de GIG 2021, is een momentopname. De werkelijke uitgaven lopen meestal niet synchroom. Per saldo is er geen resultaat op de exploitatie, omdat we de gemaakte kosten en opbrengsten op de balans activeren. Bij afronding van het project verrekenen we het resultaat met de reserve bouw- en grondexploitaties. Om deze reden geven we hier een verklaring voor het werkelijk resultaat 2021. Als de prognose van een grondexploitatie negatief is, komt dit tot uiting in een dotatie aan de voorziening negatieve grondexploitaties, zoals het geval is bij Bosport Zuid. Daarnaast was er sprake van tussentijdse winstneming voor twee exploitaties.

Programma 3: Bestuur en organisatie Leiderdorp

3 Bestuur en organisatie Leiderdorp bedragen x € 1.000,-	Begroting 2021	Rekening 2021	Vershil	Afwijking %
Lasten	14.749	14.533	216	1,47
Baten	-370	-470	100	-27,07
Saldo	14.379	14.063	316	2,20

Analyse begrotingsrechtmatigheid

De begroting na wijziging is niet overschreden. Er is voor dit programma dus géén sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Analyse resultaat

De meevaller op dit onderdeel bestaat uit een lagere dotatie aan de voorziening pensioenverplichtingen van € 239.000 doordat o.a. de rekenrente voor de bepaling van deze verplichting is verhoogd van 0,082% naar 0,528%. Verder bleek de dotatie aan de voorziening wachtgelden van € 89.000 niet nodig omdat de voorziening toereikend was voor de lopende verplichtingen per balansdatum.

Het saldo op personele lasten en de inhuur is bij het onderdeel bedrijfsvoering ca € 77.000 nadelig. Daar staat tegenover dat de bijdragen aan de regionale brandweer en aan Holland Rijnland lager zijn uitgevallen met € 60.000 resp. € 23.000.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene Dekkingsmiddelen bedragen x € 1.000,-	Begroting 2021	Rekening 2021	Vershil	Afwijking %
Lasten	417	256	160	38,51
Baten	-47.803	-48.449	646	-1,35
Saldo	-47.386	-48.193	806	-1,70

Analyse begrotingsrechtmatigheid

De begroting na wijziging is niet overschreden. Er is voor dit programma dus géén sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Analyse resultaat

De baten van de lokale heffingen in 2021 zijn hoger dan geraamd. Het gaat daarbij om een voordeel op de OZB niet-woningen van € 235.000 en op de OZB woningen van € 93.000.

De opbrengst algemene uitkering is € 295.721 voordelig. Het betreft met name de ontwikkelingen die voortvloeien uit de decembercirculaire 2021 gemeentefonds. Zo ontvangt de gemeenten € 112.870 in het kader van het zesde 'coronasteunpakket' en is voor taakmutaties € 160.394 ontvangen. In totaal wordt € 107.583 aan meeropbrengst toegevoegd aan de reserve sociaal domein. Tenslotte blijft van de algemene uitkering een bedrag van € 27.744 over. Dit bedrag is het saldo van mee- en tegenvallers die worden veroorzaakt door bijstellingen van de algemene uitkering 2019, 2020 en 2021.

Verder is er een meevaller ingeboekt omdat de opbrengst op de belastingvorderingen tot en met 2019 hoger is uitgevallen dan verwacht. Daardoor is de voorziening voor oninbaar met € 117.000 verlaagd.

Overhead, VPB en onvoorzien

Overhead, VPB en onvoorzien bedragen x € 1.000,-	Begroting 2021	Rekening 2021	Vershil	Afwijking %
Lasten	10.474	10.594	-120	-1,15
Baten	-8	-58	50	-658,09
Saldo	10.466	10.537	-70	-0,67

Analyse begrotingsrechtmatigheid

De begroting na wijziging is overschreden. De overschrijding is relatief gering en is voor een deel ook weer gecompenseerd door extra baten. Het resterende bedrag is gelijk aan de overschrijding op het centrale budget voor opleidingen. Deze overschrijding wordt feitelijk gecompenseerd door eenzelfde onderschrijding op de decentrale opleidingsbudgetten die in programma 3 onderdeel bedrijfsvoering staan. Op grond van deze bevinding zijn de bestedingen op dit programma in overeenstemming met het vastgestelde beleid en om die reden is er géén sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Analyse resultaat

Als gevolg van de wisselingen in het programmamanagementteam is een tekort van ca. € 75.000 ontstaan. Op de geraamde opleidingskosten was er een overschrijding van € 69.000. Dit komt doordat het centrale budget was overgeheveld naar de resultaatteams, terwijl we de werkelijke loonkosten nog centraal verantwoordden. Verder is het tekort op informatievoorzieningen van € 156.000 gecompenseerd door voordelen op Servicepunt71 van € 85.000, facilitair beheer van € 44.000 en huisvesting van € 50.000. De meer- en minderkosten zijn deels te verklaren door de coronapandemie en deels door onderlinge verschuivingen. Deze vallen ongeveer tegen elkaar weg. Het bedrag voor onvoorzien is niet aangesproken en valt vrij ten gunste van het resultaat 2021.

4.4.2 Toelichting financiële afwijkingen reserves

Het resultaat 2021 bedraagt € 1.439.000. Dit resultaat wordt mede bepaald door de resultaatafhankelijke, dus niet vooraf geraamde, verrekeningen met de reserves. In dit onderdeel lichten we de resultaatafhankelijke verrekeningen met de reserves toe.

bedragen x € 1.000,-	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021	Verschil 2021
Lasten	70.782	71.658	67.612	4.045
Baten	-68.371	-67.881	-66.658	-1.223
Totaal van saldo van baten en lasten	2.411	3.777	954	2.823
Mutaties in reserves:				
- toevoegingen	13.036	7.136	8.766	-1.629
- onttrekkingen	-15.721	-10.913	-11.373	460
Resultaat	-274	0	-1.653	1.653

Om een reserve te kunnen gebruiken is een raadsbesluit nodig. In dit besluit staat de reden van gebruik. Die moet uiteraard corresponderen met het doel van de reserve. In de rekening zijn toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves verwerkt voor het bedrag dat de raad via de begroting (swijzigingen) goedkeurde. Daarnaast besloot de raad welke specifiek benoemde resultaten we in het lopende begrotingsjaar ten gunste of ten laste van een specifieke bestemmingsreserve mogen brengen om de lasten en/of tarieven te egaliseren. In de begroting is dat besluit per reserve tot uitdrukking gebracht.

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 1 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
Reserve sociaal domein progr. 1	Toevoeging	1.707	0	762	762	1.499	-737
	Onttrekking	-2.227	-759	-1.655	-2.415	-2.415	0
Saldo		-519	-759	-894	-1.653	-916	-737
Totaal	Toevoeging	1.707	0	762	762	1.499	-737
	Onttrekking	-2.227	-759	-1.655	-2.415	-2.415	0
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 1		-519	-759	-894	-1.653	-916	-737

Toelichting afwijkingen mutaties in reserves programma 1:

Reserve sociaal domein

We voegden € 737.008 toe aan de reserve sociaal domein op basis van de positieve saldi van het onderwerp kunst en cultuur en de saldi van sub-programma 1B en 1C.

VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 2 bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil 2021
Bouw- en grondexploitaties	Toevoeging	611	1.706	-1.706	0	292	-292
	Onttrekking	-9.275	-154	-11	-165	-516	351
Saldo		-8.664	1.552	-1.717	-165	-224	59
Egalisatiereserve omgevingsvergunning	Toevoeging	70	0	106	106	119	-13
	Onttrekking	-153	0	0	0	-109	109
Saldo		-83	0	106	106	10	96
Egalisatiereserve reiniging	Toevoeging	216	0	157	157	328	-171
	Onttrekking	-484	-208	-146	-354	-354	0
Saldo		-268	-208	11	-197	-26	-171
Implementatiekosten omgevingswet	Toevoeging	95	0	0	0	48	-48
	Onttrekking	-154	0	-158	-158	-158	0
Saldo		-59	0	-158	-158	-110	-48
Bestemmingsreserve Integraal Beheer	Toevoeging	263	0	175	175	381	-206
	Onttrekking	-332	-222	-4.484	-4.706	-4.706	0
Saldo		-69	-222	-4.309	-4.531	-4.325	-206
Reserve Duurzaamheid	Toevoeging	142	0	0	0	163	-163
	Onttrekking	-50	-184	-211	-395	-395	0
Saldo		92	-184	-211	-395	-232	-163
Totaal	Toevoeging	1.398	1.706	-1.268	438	1.330	-892
	Onttrekking	-10.448	-768	-5.010	-5.778	-6.238	460
VERREKENING RESERVES PROGRAMMA 2		-9.051	938	-6.278	-5.340	-4.908	-433

Toelichting afwijkingen mutaties in reserves programma 2:

Reserve bouw- en grondexploitaties

In de reserve bouw- en grondexploitaties onttrekken we meer dan geraamd. Die storting bestaat uit een bedrag aan (tussentijdse) winstneming van € 285.000 en een voordelig saldo op overige grondexploitatie beleid. Maar door aanpassing van de voorziening negatieve grondexploitaties van contante waarde naar eindwaarde in combinatie met vertraagde planuitvoering van Bospoort Zuid, onttrokken we € 350.964 aan de reserve.

Egalisatiereserve omgevingsvergunning

De opbrengsten van omgevingsvergunningen blijven achter bij de verwachtingen. Dit tekort is gedeeltelijk gecompenseerd door lagere bestedingen voor deze activiteit. Het netto tekort van € 96.126 is onttrokken aan de reserve omgevingsvergunningen.

Egalisatiereserve reiniging

Vanwege het voordelig resultaat op het taakveld reiniging doen we een storting in de egalisatiereserve reiniging van € 171.211. Met name veroorzaakt door de hoger dan begrote baten.

Reserve implementatiekosten Omgevingswet

Het voordelig resultaat van € 47.901 storten we terug in de reserve.

Reserve integraal beheer openbare ruimte (IBOR)

Het voordelig resultaat op de onderhoudsbudgetten van € 206.052 voegen we toe aan de reserve.

Reserve duurzaamheid

Het voordelig resultaat van € 162.989 op duurzaamheid storten we terug in de reserve duurzaamheid.

VERREKENING RESERVES ALG.DEKKING bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil 2021
Algemene reserve	Toevoeging	7.552	37	867	904	904	0
	Onttrekking	-812	-45	-1.669	-1.714	-1.714	0
Saldo		6.740	-8	-802	-810	-810	0
Reserve ter dekking kapitaallasten	Toevoeging	387	730	3.267	3.996	3.996	0
	Onttrekking	-1.094	-1.163	282	-881	-881	0
Saldo		-707	-434	3.548	3.115	3.115	0
Behoedzaamheidsres.Uitk.Gemeentefonds	Toevoeging	1.992	220	617	837	837	0
	Onttrekking	-974	0	0	0	0	0
Saldo		1.019	220	617	837	837	0
Totaal	Toevoeging	9.931	987	4.750	5.737	5.737	0
	Onttrekking	-2.879	-1.208	-1.387	-2.595	-2.595	0
VERREKENING RESERVES ALG.DEKKING		7.052	-222	3.363	3.142	3.142	0

Op bovenstaande reserves zijn geen afwijkingen t.o.v. de begroting.

VERREKENING RESERVES OVERHEAD bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Wijziging Begroting	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil 2021
Informatiebeleidsplan	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-53	-40	0	-40	-40	0
Saldo		-53	-40	0	-40	-40	0
Totaal	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-53	-40	0	-40	-40	0
VERREKENING RESERVES OVERHEAD		-53	-40	0	-40	-40	0

Op bovenstaande reserve is geen afwijking t.o.v. de begroting.

4.4.3 Gerealiseerde dekkingsmiddelen

Hieronder treft u het overzicht aan van algemene dekkingsmiddelen zoals het Besluit Begroting en Verantwoording voorschrijft.

Beleidssterrein bedragen x € 1.000,-	Rekening 2020	Lasten 2021	Baten 2021	Saldo 2021	Begroting 2021	Vershil 2021
A Lokale heffingen	-7.608	403	-8.511	-8.108	-7.747	362
B Algemene uitkering	-36.120	0	-39.147	-39.147	-38.851	296
C Dividend	-690	11	-701	-690	-666	24
D Saldo financiering	14	-35	1	-34	-14	20
E Overige algemene dekkingsmiddelen	-255	-123	-91	-213	-108	105
Totaal	-44.659	256	-48.449	-48.193	-47.386	806

De verschillenanalyse baseren we op afwijkingen > € 50.000.

A. Lokale heffingen

De baten van de lokale heffingen in 2021 zijn hoger dan geraamd. Het gaat daarbij om een voordeel op de OZB niet-woningen van € 235.000 en op de OZB woningen van € 93.000.

B. Algemene Uitkering

De opbrengst algemene uitkering is € 295.721 voordelig. Het betreft met name de ontwikkelingen die voortvloeien uit de decembercirculaire 2021 gemeentefonds. Zo ontvangt de gemeenten € 112.870 in het kader van het zesde 'coronasteunpakket' en is voor taakmutaties € 160.394 ontvangen. In totaal wordt € 107.583 aan meeropbrengst toegevoegd aan de reserve sociaal domein. Tenslotte blijft van de algemene uitkering een bedrag van € 27.744 over. Dit bedrag is het saldo van mee- en tegenvallers die worden veroorzaakt door bijstellingen van de algemene uitkering 2019, 2020 en 2021.

C. Dividend

De opbrengst dividend komt overeen met de begroting na wijziging.

D. Saldo financieringsfunctie

Het financieringsresultaat komt overeen met de begroting na wijziging.

E. Overige algemene dekkingsmiddelen

Op dit onderdeel is een meevaller ingeboekt omdat de opbrengst op de belastingvorderingen tot en met 2019 hoger is uitgevallen dan verwacht. Daardoor is de voorziening voor oninbaar met € 117.000 verlaagd.

4.4.4 Incidentele baten en lasten

Het overzicht incidentele baten en lasten is een verplicht overzicht uit het BBV. Voor een juist beeld van het structureel evenwicht van de jaarrekening is het onmisbaar.

Structureel evenwicht

Van structureel evenwicht is sprake als structurele baten de structurele lasten dekken. De bepaling van het structureel evenwicht verloopt als volgt:

- Totaal van de lasten en baten van de programma's en algemene dekkingsmiddelen
- AF: de incidentele lasten en baten
- Blijft over het totaal van de structurele lasten en baten
- BIJ: de structurele verrekeningen met de reserves
- Geeft het totaal structureel jaarrekeningsaldo

bedragen x € 1.000 Programma	Lasten/ baten	I/S	2021
TOTAAL EXPLOITATIE PROGRAMMA'S	Lasten	Totaal	67.538
TOTAAL EXPLOITATIE PROGRAMMA'S	Baten	Totaal	-66.584
SALDO LASTEN EN BATEN PER PROGRAMMA			954
MEEDOEN IN LEIDERDORP	Lasten	I	965
MEEDOEN IN LEIDERDORP	Baten	I	-1.271
SALDO MEEDOEN IN LEIDERDORP			-306
AANTREKKELIJK LEIDERDORP	Lasten	I	996
AANTREKKELIJK LEIDERDORP	Baten	I	-351
SALDO AANTREKKELIJK LEIDERDORP			645
BESTUUR EN ORGANISATIE LEIDERDORP	Lasten	I	577
BESTUUR EN ORGANISATIE LEIDERDORP	Baten	I	-104
SALDO BESTUUR EN ORGANISATIE LEIDERDORP			472
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	Lasten	I	-64
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	Baten	I	-202
SALDO ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN			-266
OVERHEAD, VPB EN ONVOORZIEN	Lasten	I	229
OVERHEAD, VPB EN ONVOORZIEN	Baten	I	-25
SALDO OVERHEAD, VPB EN ONVOORZIEN			203
Totaal structurele lasten			64.836
Totaal structurele baten			-64.631
SALDO STRUCTUREEL LASTEN EN BATEN			205

bedragen x € 1.000 Programma	Lasten/ baten	I/S	2021
MEEDOEN IN LEIDERDORP	Toevoegingen	S	0
MEEDOEN IN LEIDERDORP	Onttrekkingen	S	0
SALDO MEEDOEN IN LEIDERDORP			0
AANTREKKELIJK LEIDERDORP	Toevoegingen	S	0
AANTREKKELIJK LEIDERDORP	Onttrekkingen	S	-248
SALDO AANTREKKELIJK LEIDERDORP			-248
BESTUUR EN ORGANISATIE LEIDERDORP	Toevoegingen	S	0
BESTUUR EN ORGANISATIE LEIDERDORP	Onttrekkingen	S	0
SALDO BESTUUR EN ORGANISATIE LEIDERDORP			0
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	Toevoegingen	S	0
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	Onttrekkingen	S	-881
SALDO ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN			-881
OVERHEAD, VPB EN ONVOORZIEN	Toevoegingen	S	0
OVERHEAD, VPB EN ONVOORZIEN	Onttrekkingen	S	0
SALDO OVERHEAD, VPB EN ONVOORZIEN			0
Totaal structurele toevoegingen			0
Totaal structurele onttrekkingen			-1.129
STRUCTUREEL JAARREKENING	Lasten		64.836
STRUCTUREEL JAARREKENING	Baten		-65.760
STRUCTUREEL SALDO VAN DE JAARREKENING			-924
STRUCTUREEL EVENWICHT			JA

Toelichting incidentele posten > € 100.000 per programma

Programma 1 Meedoen in Leiderdorp

- De afwikkeling van de coronasteun 2020 aan Sportfondsen Leiderdorp is incidenteel verwerkt. Zowel in de baten als de lasten zien we daarvoor een bedrag van € 293.000 terug. Ook voor 2021 is voor het 1e halfjaar een bedrag van € 204.000 opgenomen.
- Voor de bijstand zijn incidenteel zowel extra baten als lasten verwerkt tot een bedrag van € 199.000.
- Verder in incidenteel ingehuurd voor € 120.000 het project 'doorontwikkeling jeugd'

Programma 2 Aantrekkelijk Leiderdorp

- Vrijval uit de voorziening bruggen betekent een bate van € 148.700.
- In verband met corona zijn bijdragen ontvangen van € 87.000 in het kader van de handhaving.
- Toevoeging aan de voorziening rioleringen voor € 200.782.
- Advieskosten inzake duurzaamheid € 127.555
- Voor de grondexploitaties zijn de baten € 50.000 en lasten voor € 84.000 per definitie incidenteel.

Programma 3 Bestuur en organisatie

- De baten betreffen meerdere posten waaronder de opbrengst detachering van € 25.000 en het resultaat voorgaande jaren van Holland Rijnland van € 30.000.
- De incidentele lasten betreffen met name inhuur voor vervanging en voor extra inzet op knelpunten.

Algemene dekkingsmiddelen

- De incidentele lasten staan hier negatief vanwege de vrijval uit de voorziening dubieuze debiteuren.
- Uit het gemeentefonds is over voorgaande jaren een afrekening ontvangen van € 78.000.
- Verder is van de Belastingdienst een BTW/BCF over oudere jaren afgerekend voor € 87.000

Overhead, vpb en onvoorzien

- In 2021 zijn de projectkosten in het kader van informatiemangement voor € 125.000 incidenteel. Het betreft hier de implementatiekosten van meerdere projecten.

Toelichting structurele toevoegingen en onttrekkingen >€ 100.000 per programma

Verekeningen met de reserves zijn doorgaans incidenteel. Uitzondering hierop is de reserve ter dekking van kapitaallasten. Verder zijn twee reserves waarvan de jaarlijkse onttrekking ook bij de begroting als structureel is aangemerkt, hier eveneens als structureel meegenomen.

Conclusie

Voor het financieel toezicht moeten begroting en jaarrekening materieel in evenwicht zijn. Materieel evenwicht betekent dat we geen incidentele baten inzetten voor structurele lasten. Zoals uit het overzicht hierboven blijkt, is onze jaarrekening materieel in evenwicht.

4.4.5 EMU saldo

In het bestuurlijk overleg tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken, VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) en IPO (Interprovinciaal Overleg) is afgesproken dat het Rijk en de lokale overheden gezamenlijk werken aan het beheersen van het EMU-tekort. Dit EMU-tekort is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking. Kernpunt hierbij is dat men de ontwikkeling van het EMU-saldo nauwlettend volgt. Er is afgesproken dat in de jaarrekening een berekening wordt opgenomen van het EMU-saldo.

De EMU-tekortnorm decentrale overheden voor 2020 bedraagt 0,3% van het bruto binnenlands product. Er is geen onderverdeling naar gemeenten, provincies en waterschappen vastgesteld. Daarom worden er ook geen referentiewaarden per gemeenten bekend gemaakt.

	Omschrijving	2020
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-954
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	1.772
3.	Mutatie voorzieningen	1.721
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.781
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0
	Berekend EMU-saldo	-2.786

4.4.6 Aanwending onvoorzien

Artikel 28 van het BBV schrijft voor dat we een overzicht moeten geven van het bedrag onvoorzien. In de programmabegroting van 2021 namen we voor onvoorzien een bedrag op van € 30.257.

In 2021 spraken we de post onvoorzien niet aan. Dat betekent dat het bedrag vrijvalt in het resultaat 2021.

4.4.7 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi-)publieke sector (=WNT)

Openbaarmakingsverplichting Wet Normering Topinkomens (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze sectoren zijn op basis van de WNT verplicht om bezoldigingsgegevens van topfunctionarissen openbaar te maken. Topfunctionarissen zijn diegenen die behoren tot het hoogste uitvoerende of toezichthoudende orgaan, of de laag daaronder, en in die rol verantwoordelijk zijn voor de gehele instelling of rechtspersoon. Bij gemeenten zijn in ieder geval de gemeentesecretaris en de griffier topfunctionarissen.

Daarnaast moeten bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoedingen van andere medewerkers met een dienstbetrekking worden vermeld, zodra de bezoldiging in totaal hoger is dan het bezoldigingsmaximum. Dit geldt ook voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking. In dat geval wordt wel rekening gehouden met het aantal kalenderdagen en in welke deeltijdfactor de functionaris werkt.

De binnen gemeente Leiderdorp geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2021).

Deze verantwoording 2021 is opgesteld op basis van de voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen geldende algemene WNT-maximum van € 209.000. Er zijn er geen bezoldigingen betaald die boven dit wettelijke maximum uitkomen.

1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking.			
Gegevens 2021			
Organisatie	Gemeente Leiderdorp	Gemeente Leiderdorp	Gemeente Leiderdorp
Naam	Romeijn H.	Roos AM	Rijsbergen B.A.M.
Functie	gemeentesecretaris	gemeentesecretaris	griffier
Functiegegevens			
aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01-2021 - 30-11-2021	01-09-2021 - 31-12-2021	01-01-2021 - 31-12-2021
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	100.390	34.099	86.558
Beloningen betaalbaar op termijn	18.897	6.386	16.060
Bezoldiging	119.288	40.484	102.618

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	191.249	69.858	209.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2020			
Functiegegevens			
aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01-2020 - 31-12-2020	n.v.t.	01-01-2020 - 31-12-2020
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	n.v.t.	1,0
Dienstbetrekking	ja	n.v.t.	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	108.499	n.v.t.	82.834
Beloningen betaalbaar op termijn	19.592	n.v.t.	14.134
Bezoldiging	128.091	n.v.t.	96.968
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	n.v.t.	201.000

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen	
Gegevens 2021	
Naam	Romeijn H.
Functiegegevens	
Functie bij beëindiging dienstverband	gemeentesecretaris
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Jaar waarin het dienstverband is beëindigd	2021
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband	75.000
Individueel toepasselijke maximum	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Waarvan betaald in 2021	75.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

4.5 Single Information Single Audit (SISA)

Ook in de jaarrekening 2021 is de verantwoording via Single Information Single Audit (Sisa) opgenomen. De opmaak van de staat is door het ministerie voorgeschreven.

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-2-2022							
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Onderzager	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JanV	A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020) Aard controle R Indicator: A7/01 € 0	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021) Aard controle R Indicator: A7/02 € 35.939	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A7/03 Ja	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen?) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A7/04 Ja	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator 'nee' is ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: A7/05 Ja
JanV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoesaansbewijzen Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01 € 0	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: A12B/02 € 56.222	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03 Ja	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04 € 56.222	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05 Ja
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 Aard controle R Indicator: B2/01 € 7.952	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/02 33	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03 33	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/04 € 13.085	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05 € 21.017
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06 Ja	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07 Ja	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08 Ja		
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) Keuze werkelijke kosten Aard controle D2 Indicator: B2/09 0	Reeks 1 Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10 0	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/11 € 0	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/12 € 0	
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13 € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/14 € 0			
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15 € 12.540	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/16 € 12.540	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17 € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/18 € 0	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19 € 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21 € 0	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) Keuze normbedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/22 € 0			
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten	Beschikkingnummer/naam Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01 1 SUVIS21-00800759 2 SUVIS21-00800816 3 SUVIS21-00800804	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C32/02 € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03 € 0	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) Aard controle D2 Indicator: C32/04 Ja	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05 Nee
							Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06 Nee
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen Gemeenten	Beschikkingnummer/naam Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01 RREW2020-00449189	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C43/02 € 58.674	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C43/03 € 58.674	Aantal bereikte woningen Aard controle n.v.t. Indicator: C43/04 584	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05 Nee
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) Aard controle R Indicator: C62/01 18	Berekening bedrag uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: C62/02 € 2.700	Cederfrie opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/03 € 5.545	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04 Ja	

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (nast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspreken voor voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
			€ 231.711	€ 23.460	€ 62.216	€ 0		
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08		
			000547 Gemeente Lelidorp	€ 0	000547 Gemeente Lelidorp	€ 0		
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SISA tussen medeoverheden)	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle R Indicator: E44B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/03	Aard controle R Indicator: E44B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			030008 Provincie Zuid-Holland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SISA tussen medeoverheden)	Kopie CBS(code)	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			030008 Provincie Zuid-Holland	€ 0	Nee			
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SISA tussen medeoverheden)	Toepassen van grasbetonstenen in parkeerstraten		Nee			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10					
			030008 Provincie Zuid-Holland	€ 0	Nee			
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 68 Participatiewet gemeentedoel 2021 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedoel over (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 5.031.136	€ 123.972	€ 313.350	€ 0	€ 51.388	€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen), gemeentedoel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedoel over (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Leenkosten subsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Leenkosten subsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW)
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 14.986	€ 606	€ 0	€ 252.388	€ 0	€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen), gemeentedoel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedoel over (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen), gemeentedoel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedoel over (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 1.584	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen), gemeentedoel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedoel over (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van	BBZ vóór 2020 - levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 - kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 - levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 - kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverzekering (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverzekering (overig)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 43.810	€ 0	€ 311.340	€ 34	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 1.570	€ 0	€ 72.052	€ 106	€ 46
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 414.621	€ 100.492	€ 104.188	€ 18.000	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 262.383	€ 20.314	€ 60.194	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 223.097	€ 18.281	€ 14.199	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverzekering (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Ne)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	68	12	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	61	3	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	49	3	Ja		
			Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverzekeringen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverzekeringen Tozo in (jaar T)			
			Aard controle R Indicator: G4/11	Aard controle D2 Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13			
			€ 0	€ 0	0			
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverzekering Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing 4	Baten (jaar T) kapitaalverzekering Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	Aard controle R Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle R Indicator: G4/18	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire, gemeentedeel Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire (toeslagen)			
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	33			
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 763.483	€ 278.565				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toelichting meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 1.1	€ 23.047	€ 23.047,00	€ 0	€ 0	
			2 1.3	€ 32.956	€ 32.956,00	€ 0	€ 0	
			3 2.2	€ 11.121	€ 0	€ 11.121	€ 0	
			4 2.3	€ 25.126	€ 0	€ 25.126	€ 0	
			5 3.1	€ 22.559	€ 0	€ 0	€ 22.559	
			6 3.2	€ 163.746	€ 0	€ 0	€ 163.746	
			7					
			8					
			9					
			10					
			11					
			12					
			13					
			14					
			15					
			16					
			17	€ 0				

VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/03	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/04	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
			1 1033647-1015167	€ 35.000	€ 0	€ 0	€ 15.000	€ 20.000
			2 1062463-1037007	€ 40.000	€ 0	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
			3 107007-2005382	€ 45.142	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
			1 1033647-1015167	Ja				
			2 1062463-1037007	Ja				
			3 107007-2005382	Nee				
			4					
VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreft jaar	Beschikkingnummer / naam	Totale besteding			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02	Aard controle R Indicator: H16/03	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betreft jaar?	
			1 2020	Zwembad De Does	€ 293.558,00			
			2 2021	Zwembad De Does	€ 211.442,00			
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding per locatie	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04	Aard controle R Indicator: H16/05	
			1 Zwembad De Does	€ 307.055	€ 293.558	€ 13.497	2020	
			2 Zwembad De Does	€ 211.442	€ 211.442	€ 0	2021	

4.6 Overzicht per taakveld

Om tot betrouwbare informatie voor interne sturing en externe vergelijkbaarheid te komen, wordt een uniforme indeling in taakvelden voorgeschreven, waaraan de bijbehorende baten en lasten worden toegerekend.

Verdelingsprincipe: Leiderdorp kent in de begroting en de realisatie een onderverdeling naar door de Raad vastgestelde programma's met onderliggende subprogramma's en een onderverdeling naar activiteiten. Deze gelaagdheid is in de begrotingsadministratie eveneens vastgelegd. In die administratie zijn op een gedetailleerder niveau ook alle begrotingsposten opgenomen:

- Elke begrotingspost is gekoppeld aan één bepaalde productgroep en elke productgroep is gekoppeld aan één bepaald programma.
- Elke begrotingspost is gekoppeld aan één van de voorgeschreven taakvelden zoals die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld.
- Overhead wordt gepresenteerd op taakveld 0.4. Dit taakveld wordt niet verdeeld over de programma's, maar behoort bij het overzicht overhead.

	Geboekt		Baten	Lasten
Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	-52.001	3.241.940
	0.10	Mutaties reserves	-11.373.234	8.765.955
	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten		1.653.090
	0.2	Burgerzaken	-396.402	805.497
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-271.844	185.945
	0.4	Overhead	5.167	10.594.883
	0.5	Treasury	-590.744	-24.322
	0.61	OZB woningen	-5.450.351	351.139
	0.62	OZB niet-woningen	-2.375.396	81.445
	0.64	Belastingen overig	-736.314	52.382
	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-39.147.173	
	0.8	Overige baten en lasten	-90.653	-122.696
	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)		-188
		Totaal		-60.478.943
Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-188.770	1.860.633
	1.2	Openbare orde en veiligheid	-126.167	638.420
		Totaal	-314.937	2.499.053
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en vervoer	-191.673	3.685.518
	2.2	Parkeren	-22.281	152.653
	2.5	Openbaar vervoer		0

Geboekt		Baten	Lasten	
	Totaal	-213.954	3.838.171	
Economie	3.1	Economische ontwikkeling	-687	48.805
	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-485	385.229
	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-32.761	171.733
	3.4	Economische promotie	-59.252	0
	Totaal		-93.185	605.768
Onderwijs	4.1	Openbaar basisonderwijs	-162	11.421
	4.2	Onderwijshuisvesting	-414.107	2.195.697
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-333.557	784.185
	Totaal		-747.826	2.991.303
Sport, cultuur en recreatie	5.1	Sportbeleid en activering	-42.992	118.883
	5.2	Sportaccommodaties	-1.487.746	2.051.223
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-22.878	199.831
	5.5	Cultureel erfgoed	-11.742	39.035
	5.6	Media	-67.138	495.193
	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-48.162	3.605.568
	Totaal		-1.680.658	6.509.733
Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-226.509	1.073.204
	6.2	Wijkteams	-62.506	1.025.855
	6.3	Inkomensregelingen	-7.070.910	9.446.377
	6.4	Begeleide participatie		398.828
	6.5	Arbeidsparticipatie	-504	806.643
	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-1.697	1.135.282
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-315.532	7.482.620
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-2.020	5.526.208
	6.81	Ge-escaleerde zorg 18+	-969	136.985
	6.82	Ge-escaleerde zorg 18-	-666	47.008
	Totaal		-7.681.312	27.079.009
Volksgezondheid en milieu	7.1	Volksgezondheid	-21.577	1.621.201
	7.2	Riolering	-1.781.043	1.281.987
	7.3	Afval	-4.256.678	3.576.303

Geboekt			Baten	Lasten
	7.4	Milieubeheer	-31.075	970.831
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-393.610	355.886
	Totaal		-6.483.983	7.806.207
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.1	Ruimtelijke ordening	-32.188	377.565
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-53.379	-41.109
	8.3	Wonen en bouwen	-176.595	706.191
	Totaal		-262.163	1.042.647
Totaal			-77.956.961	77.956.961

4.7 Gebeurtenissen na balansdatum

Geen bijzonderheden

5. OVERIGE

5.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van de gemeente Leiderdorp

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeente Leiderdorp te Leiderdorp gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeente Leiderdorp op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de raad op 7 maart 2022 vastgestelde normenkader 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2021;
2. de balans per 31 december 2021;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het "Controleprotocol en normenkader accountantscontrole 2021" welke is vastgesteld door de raad op 7 maart 2022 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Leiderdorp zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 763.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- de Inhoudsopgave;
- het Voorwoord (hoofdstuk 1);
- de Leeswijzer (hoofdstuk 2);
- het Jaarverslag (hoofdstuk 3), waaronder de Programmaverantwoording en de Paragrafen;
- de Rapportage Interbestuurlijk Toezicht; en
- de Bijlagen (hoofdstuk 6).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de raad op 7 maart 2022 vastgestelde normenkader 2021.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het "Controleprotocol en normenkader accountantscontrole 2021" welke is vastgesteld door de raad op 7 maart 2022, de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 27 juni 2022

Publieke Sector Accountants B.V.

A. Booij RA

6. BIJLAGEN

6.1 Bijlage 1: In control statement

Leiderdorp streeft ernaar in control te zijn. Dit is het zodanig sturen en beheersen van de bedrijfsprocessen dat de doelstellingen worden gerealiseerd. Er is zicht en grip op de risico's en de processen worden rechtmatig, doelmatig en doeltreffend uitgevoerd, inclusief een getrouwe verantwoording.

Opzet en uitvoering

Het college heeft het Algemeen controle- en onderzoeksplan Leiderdorp voor 2021 vastgesteld en ter informatie voorgelegd aan de gemeenteraad. In het Algemeen controle- en onderzoeksplan ligt de opzet van de interne organisatie en beheersing op hoofdlijnen vast, waarbij de opzet bepaalt in hoeverre Leiderdorp in control kan zijn. Of dit daadwerkelijk ook zo is, wordt jaarlijks getoetst en vastgesteld. Dit gebeurt door het uitvoeren van verbijzonderde interne controles en overige onderzoeken en het op basis van de aanbevelingen uit deze onderzoeken continu doorvoeren van verbeteringen in de processen.

Over 2021 zijn binnen Leiderdorp verbijzonderde interne controles uitgevoerd op de volgende processen: grondexploitaties, verhuuropbrengsten, verstrekte subsidies en de wet maatschappelijke ondersteuning, aanbestedingsrechtmatigheid en verwerking van de inkoopfacturen.

Op de processen die Servicepunt71 uitvoert voor Leiderdorp zijn binnen Servicepunt71 verbijzonderde interne controles uitgevoerd. Het gaat om de volgende processen: Rekeningschema en bevoegdheden Decade, crediteurenbeheer, betalingsverkeer, purchase2pay en personele lasten. Over de effectiviteit van de beheersmaatregelen in deze processen heeft Leiderdorp een assurancerapport ontvangen, opgesteld door de externe accountant van Servicepunt71. Daarbij heeft de accountant van Servicepunt71 ook een controle uitgevoerd op de algemene IT-beheersmaatregelen voor een aantal voor de jaarrekeningcontrole van belang zijnde applicaties.

De verbijzonderde interne controles op de sociale voorzieningen werk en inkomen heeft plaatsgevonden binnen de gemeenschappelijke regeling en de dienstverleningsovereenkomst die de gemeente Leiderdorp heeft gesloten met de gemeente Leiden. Leiderdorp ontvangt jaarlijks een door de accountant van de gemeente Leiden gecertificeerde SiSa-bijlage voor dit onderdeel.

Sinds 2020 zijn de uitvoeringstaken voor de heffingen en belastingen uitbesteed aan de BSGR. Vanuit de BSGR hebben wij een assurance rapport bij het ISAE3402 model ontvangen. In dit model zijn alle beheersmaatregelen beschreven die bijdragen aan een getrouwe en rechtmatige verantwoording van de baten uit belastingen en heffingen.

De inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp voor de gemeente Leiderdorp, en andere regiogemeenten, is uitgevoerd door de Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap Jeugdhulp Holland Rijnland. Over de jeugdhulpbestedingen, inclusief het aandeel van iedere gemeente daarin, is door Holland Rijnland verantwoording afgelegd voorzien van een goedkeurende controleverklaring van de accountant van Holland Rijnland.

Goedkeuringstolerantie

In het normenkader voor de accountantscontrole, zoals door de raad definitief vastgesteld op 7 maart 2022, is de goedkeuringstolerantie voor fouten vastgesteld op 1% van de totale lasten inclusief resultaatbestemming en op 3% voor onzekerheden. Voor 2021 ligt de goedkeuringstolerantie voor financiële fouten daarmee op € 763.780 en voor financiële onzekerheden op € 2.291.340. Als het totaal aan fouten en onzekerheden onder deze grensbedragen blijft, betekent dit dat de accountant een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening kan afgeven.

Bevindingen

Het college heeft op de managementletter van de accountant een reactie geschreven op de geconstateerde bevindingen. In deze paragraaf gaan we in op de geconstateerde bevindingen met impact op de jaarrekening.

Factuurverwerking / Exploitatielasten:

We hebben een tweetal fouten geconstateerd vanuit de interne controle op de factuurverwerking en met impact op de exploitatielasten:

- 1) Betaalopdracht voor 2022 is in 2021 verantwoord: De lasten 2021 zijn hierdoor €2.058 te hoog.
- 2) Investering ten onrecht op exploitatie verantwoord: De lasten 2021 zijn hierdoor € 43.197 te hoog.

Grondexploitaties:

Uit onze voortgezette controle blijkt dat een drietal facturen (deels) betrekking hadden op 2021. Hierdoor is de boekwaarde van de grondexploitaties € 109.250 te laag verantwoord evenals de balanspost nog te betalen bedragen. De bedragen zijn wel al opgenomen in de nog te maken kosten voor de exploitaties waardoor de Netto contante waarde van de projecten hetzelfde blijft. Voor de grondexploitatie Amaliaplein had een aanvullende winstneming van €7.500 genomen moeten worden. Voor de grondexploitatie Driemaster had een aanvullende winstneming van €27.500 genomen moeten worden.

PGB:

Uit de interne controle is een fout van €180,00 gekomen als gevolg van het te laat afsluiten van een PGB dossier na verhuizing. De exploitatielasten 2021 zijn hierdoor €180,00 te hoog verantwoord.

Op basis van de controle van de accountant van de SVB dienen wij een fout te verantwoorden van:

Jeugd: €7.024

Wmo: €2.562

Dit betreffen door de SVB geconstateerde fouten in de bij hun uitgevoerde steekproef, ge-extrapoleerd over onze betalingen. Op basis van de uitgevoerde gegevensgerichte controles hebben wij de prestatievering van de PGB onvoldoende kunnen vaststellen. We hebben twee onzekerheden verantwoord ter grootte van:

Jeugd: € 430.437

Wmo: €253.262

Wmo prestatieveringen:

We hebben van nagenoeg alle zorgaanbieders door een accountant gecontroleerde productieverantwoording ontvangen waaruit wij de prestatievering van de zorg kunnen vaststellen. Voor een aantal is deze niet aanwezig, bijvoorbeeld omdat de aanbieder onder de verantwoordingsdrempel blijft. Het totaalbedrag van de niet onderbouwde zorg bedraagt € 53.054.

Jeugdhulp:

De controle op prestatieveringen in het kader van de jeugdhulp wordt uitgevoerd door de TWO Holland Rijnland. Uit de ontvangen controleverklaring en accountantsrapportage blijkt dat, op basis van ons aandeel in de totale lasten, aan ons een onzekerheid moet worden doorberekend van € 83.028.

Uit diezelfde verantwoording blijkt dat onze verantwoorde lasten €69.933 hoger zijn dan de daadwerkelijke lasten.

Omdat deze verantwoording laat in het proces is ontvangen is gekozen om deze niet te corrigeren. Deze fout hebben we niet gecorrigeerd.

Aanbestedingen:

Uit de controle van de aanbestedingen is een contract onrechtmatig aanbesteed. Dit betreft een contract wat al aantal jaar onrechtmatig is. Het bedrag dat voor de jaarrekening 2021 onrechtmatig is bedraagt € 53.121.

Begrotingsonrechtmatigheid:

We verwijzen hiervoor naar de toelichtingen in paragraaf 4.4.1 van de jaarrekening. Op programmaniveau zijn aantal overschrijdingen geconstateerd, maar die passen binnen het bestaande beleid of gecompenseerd door hogere baten. Op investeringskredieten is op een viertal kredieten een overschrijding geconstateerd. De totale overschrijding, na compensatie door extra baten, betreft € 15.000. Gezien de beperkte overschrijding per krediet zijn deze niet nader toegelicht. Het totaalbedrag wegen we wel mee.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de volgende samenvatting van de geconstateerde bevindingen, concluderen wij dat de jaarrekening rechtmatig is opgesteld. De geconstateerde getrouwheidsfouten zijn naar mening van het college ook binnen de door de raad vastgestelde marges.

We concluderen daarmee dat de organisatie voldoende in control is.

Fouten	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Betaalopdracht onjuist boekjaar Exploitatielasten -/- 2.058 Crediteuren: -/- 2.058	€ 2.058	€2.058
Investering op exploitatie Exploitatielasten -/- € 43.197 MVA: +/+ € 43.197	€ 43.197	€ 43.197
Te lage winstneming GREX Baten +/+ €35.000 boekwaarde GREX: -/- €35.000	€ 35.000	€ 35.000
Onterecht betaalde PGB Vordering: +/+ € 180 Lasten -/- € 180	€ 180	€ 180
Afrekening Jeugdhulp TWO 2021 Vordering: +/+ € 69.933 Verlaging kosten: -/- € 69.933	€ 69.933	€ 69.933
Fout SVB rapportage PGB	€ 9.586	€ 9.586
Begrotingsonrechtmatigheid investeringskredieten	€ 0	€ 15.000
Aanbestedingsonrechtmatigheid	€ 0	€ 53.121
Totaal	€ 159.954	€ 228.075
Tolerantie (1%)	€ 763.780	€ 763.780

Onzekerheden	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Prestatielevering PGB Jeugdwet	€ 431.000	€ 431.000
Prestatielevering PGB Wmo	€ 257.124	€ 257.124
Prestatielevering Wmo ZIN	€ 53.054	€ 53.054

Onzekerheden	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Prestatielevering Jeugdhulp ZIN	€ 83.028	€ 83.028
Totaal	€ 824.206	€ 824.206
Tolerantie (3%)	€ 2.291.340	€ 2.291.340

Op basis van de uitgevoerd interne en externe controles stellen we vast dat Leiderdorp in control is.

Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid

Er zijn in 2021 geen specifieke onderzoeken op grond van deze verordening uitgevoerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Bij het uitvoeren van de reguliere verbijzonderde interne controles zijn geen situaties van misbruik en/of oneigenlijk gebruik geconstateerd.

6.2 Bijlage 2: Bestuur en organisatie

College van Burgemeester en wethouders

De samenstelling en portefeuillevverdeling per 31/12/2021 is:

Burgemeester L.M. Driessen-Jansen

Algemeen bestuurlijke zaken, Openbare orde en veiligheid, Integrale handhaving, Toerisme en recreatie, Zorg en veiligheid, Deregulering.

Wethouder W.N.A. Joosten (VVD) 1e locoburgemeester

Sport, Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en monumentenzorg, Verkeer, vervoer en bereikbaarheid, Economie, Implementatie Omgevingswet, Integraal Verkeer en Vervoersplan (IVVP), Integratie en Wet inburgering en Sterrentuinontwikkeling

Wethouder D.C.W. Binnendijk (CDA/ChristenUnie-SGP) 2e locoburgemeester

Jeugd, ouderen, zorg en welzijn, Gezondheidszorg, Werk en inkomen, Coördinatie subsidiebeleid en Maatschappelijke opvang, Polders en Groene Hart, Milieu en afval, Dienstverlening (waaronder versterking klantcontacten), Financiën, Bedrijfsvoering en Aanbesteding- en inkoopbeleid.

Wethouder R. van Woudenberg (D66) 3e locoburgemeester

Onderwijs, Duurzaamheid, Maatschappelijk vastgoed en onderwijshuisvesting, Coördinatie wijk- en buurtgericht werken, Kunst en cultuur, Integraal beheer openbare ruimte inclusief begraafplaats, Communicatie en media en Coördinatie regionale samenwerking.

Gemeentesecretaris A.M. Roos

De gemeentesecretaris is eerste adviseur van het college en stuurt - als eindverantwoordelijke - de ambtelijke organisatie aan. Zij richt zich in het bijzonder op de faciliterende en stafafdelingen en is daarnaast bestuurder in de zin van de Wet op ondernemingsraden. Haar aandachtsvelden zijn politiek bestuur, externe contacten en regionale samenwerking.

Gemeenteraad 2018-2022

Zetelverdeling 2018-2022

- LPL: 4 zetels
- VVD: 4 zetels
- D66: 3 zetels
- PvdA: 3 zetels
- Groen Links: 3 zetels
- CDA: 3 zetels
- ChristenUnie-SGP: 1 zetel

Lokale Partij Leiderdorp (LPL)

- Dhr. H.K. Langenberg (fractievoorzitter)
- Mw. K. Balak
- Dhr. E. Filemon
- Dhr. J.L.M. Bruggeman

Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD)

- Mw. M. Breedveld (fractievoorzitter)
- Mw. B.A.M. van Elbrug
- Dhr. N. Verwers
- Dhr. F. van Noort

Democraten 66 (D66)

- Dhr. J.H.W. Hendriks (fractievoorzitter)
- Mw. P. van Brandenburg
- Dhr. J. van Boxtel

Partij van de Arbeid (PvdA)

- Dhr. O.C. McDaniel (fractievoorzitter)
- Mw. J.J.E. van Reijn
- Dhr. R. Schmidt

Groen Links

- Dhr. B. Vastenhoud (fractievoorzitter)
- Mw. J.M. Hofman-Züter
- Mw. M.D. van Beek

Christen Democratisch Appèl (CDA)

- Mw. M. van der Stelt (fractievoorzitter)
- Mw. M. Hempen
- Dhr. J.H. Bos

ChristenUnie-SGP

- Dhr. G. Schipaanboord

Griffier

■ Dhr. B.A.M Rijsbergen

Maandag politieke avond - De Leiderdorpse gemeenteraad werkt volgens een vierwekelijkse vergadercyclus:

Week 1 Informatieavond 20.30 – 22.30 uur (informatie en participatie).

Doel van de informatieavond is om met burgers en/of organisaties over een actueel thema in gesprek te gaan en dit te doen op een moment dat dit voor de besluitvorming relevant is. Ook is de informatieavond het moment waarop presentaties worden verzorgd door het ambtelijk apparaat

Week 2 Fractiespreekuur 19.30 – 20.00 uur, Fracties 20.00 – 23.00 uur.

Burgers kunnen een half uur fractiespreekuur aanvragen over een onderwerp dat hen bezig houdt. Alle fracties vertegenwoordigen dan hun woordvoerder(s) af. Tijdens de fractievergaderingen vanaf 20.00 uur bereiden fracties van partijen hun standpunten voor Politiek Forum en raad voor.

Week 3 Politiek forum 20.00 – 23.00 uur (voorbereiden besluitvorming).

In het politiek forum vindt politiek inhoudelijke discussie plaats. Ook kunnen burgers tijdens het politiek forum inspreken en deelnemen aan de discussie. Het politiek forum is nadrukkelijk niet bedoeld voor technische vragen. Deze dienen tijdens de informatieavonden of schriftelijk te worden gesteld.

Week 4 Raad

19.30 uur - fracties – laatste voorbereiding fracties voor de aansluitende raad

20.30 uur -Raadsvergadering (besluitvorming).

Politieke discussie en besluitvorming over de voorstellen die in het politiek forum aan de orde zijn geweest, gelegenheid voor indienen amendementen en moties.

6.3 Bijlage 3: Kerngegevens Leiderdorp

Sociale structuur

Inwoners	1-1-2017*	1-1-2018*	1-1-2019*	1-1-2020*	1-1-2021*
0-19 jaar	6.183	6.021	5.924	5.912	5.916
20-64 jaar	15.114	15.019	14.898	15.123	15.142
65 jaar en ouder	5.858	6.095	6.226	6.327	6.319
Totaal aantal inwoners	27.155	27.135	27.048	27.362	27.377

* Deze cijfers zijn vastgesteld door het CBS

6.4 Bijlage 4: Afkortingenlijst

Afkorting	uitleg	Afkorting	uitleg
APV	Algemene Plaatselijke Verordening	ODWH	Omgevingsdienst West-Holland
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming	OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
bbp	Bruto binnenlands product	OV	Openbare verlichting
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording	OZB	Onroerendezaakbelasting
BCF	Btw-compensatiefonds	PGB	Persoonsgebonden budget
BDU	Brede Doeluitkering	POC	Percentage of Completion
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie	POW	Perspectief op werk
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten	PPS	Publiek Private Samenwerking
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid	PW	Participatiewet
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten	RBL	Regionaal Bureau Leerplicht
BSGR	Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	RCL	Racing Club Leiderdorp
Btw	Bruto toegevoegde waarde	RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	RDOG	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin	RDW	Rijksdienst voor Wegverkeer
COVID	Coronavirus disease	RIF	Regionaal investeringsfonds
COVS	Centrale Organisatie van Voetbal Scheidsrechters	RRE	Regeling Reductie Energieverbruik
CPB	Centraal Planbureau	RREW	Regeling Reductie Energieverbruik Woningen
CROW	Centrum voor regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw en de verkeerstechniek	RWS	Rijkswaterstaat
DIV	Documentatie en informatieverstrekking	SES	Sociaal-economische status
DMJOP	Duurzame Meerjaren Onderhoudsplanning	SISA	Single Information Single Audit
DNB	De Nederlandse Bank	SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden
DVO	Dienstverleningsovereenkomst	SP71	Servicepunt71
DZB	De Zijlbedrijven	SVB	Sociale Verzekeringsbank
ECB	Europese Centrale Bank	SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
EHBG	Eerste Hulp bij Geldzorgen	SWS	Stichting Waarborgfonds voor de Sport
ELO	Erfgoed Leiden en Omstreken	SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
EMU	Economische en Monetaire Unie	ToM	Talent op Maat
Fido	Wet Financiering decentrale overheden	TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst	TWO jeugdhulp	Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap Jeugdhulp
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen

Afkorting	uitleg	Afkorting	uitleg
GIG	Gemeentelijke Integrale Grondexploitatie	vGRP	verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
GR	Gemeenschappelijke Regeling	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
HBOL	Huurders Belangen Organisatie Leiderdorp	VOG	Verklaring omtrent gedrag
HM	Hollands Midden	Vpb	Vennootschapsbelasting
HRM	Human Resource Management	VRHM	Veiligheidsregio Holland Midden
IBOR	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte	VRIS	Versterking Regionale I-Samenwerking
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers	VSP	Virtueel Servicepunt
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen	VSV	Voortijdig schoolverlaters
ISMS	Information Security management system	VTH	Vergunning, Toezicht en Handhaving
IVVP	Integraal Verkeers- en Vervoerplan	VvE	Vereniging van Eigenaren
IWkp	Integraal Waterketenplan	VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
JA	Jongeren op de Arbeidsmarkt	Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
JAS	Project JA Statushouders	WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
JES Rijnland	Stichting Jeugd en Samenleving Rijnland	WEW	Waarborgfonds Eigen Woning
JGZ	Jeugdgezondheidszorg	Wgs	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
JPT	Jeugd Preventie Team	WI	Wet Inburgering
JT	Jeugdteam	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
KCC	klantcontactcentrum	WNT	Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (semi-)publieke sector
LOV	Leiderdorpse ondernemers Vereniging	WOZ	Wet Waardering Onroerende Zaken
LRN	Leidse Ring Noord	WSP HR	Werkgeversservicepunt Holland Rijnland
NCW	Netto contante waarde	Wsw	Wet sociale werkvoorziening
NHG	Nationale Hypotheek Garantie	WSW	Waarborgfonds sociale woningbouw
NRF	Het Nationaal Restauratiefonds	WWB	Wet werk en bijstand

6.5 Bijlage 5: Begrippenlijst

Begrip	Omschrijving
Activa	Bezittingen die langer dan één jaar meegaan en die om die reden in meerdere jaren worden afgeschreven (bijv. gebouwen, rollend materieel). Activa staan op de balans.
Afschrijving	De uitgave aan activa worden over meer jaren verdeeld en niet in één keer in de exploitatie opgenomen. Dit noemt men afschrijven. Door afschrijving lopen de kosten in de loop van de jaren parallel met de baten voortvloeiend uit het gebruik en houdt tevens de boekwaarde gelijke tred met de werkelijke, steeds dalende waarde.
Algemene dekkingsmiddelen	Het overzicht algemene dekkingsmiddelen bevat ten minste de lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is, de algemene uitkeringen, dividend, het saldo van de financieringsfunctie en de overige algemene dekkingsmiddelen.
Balans	Onderdeel van de jaarrekening. De balans geeft een overzicht van de bezittingen, vreemd en eigen vermogen (activa en passiva) van de gemeente.
Baten en Lasten (stelsel van)	Een begrotingsstelsel van baten en lasten houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben.
Begroting	Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) onderscheidt een beleidsbegroting en de financiële begroting.
Beleidsthema	Per thema worden de hoofdkenmerken, visie en het bestuurlijke kader toegelicht.
Besluit Begroting en Verantwoording	Het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten geeft de spelregels voor de lokale overheden voor de inrichting van begroting en jaarrekening van de gemeente.
Boekwaarde	Betreft de administratieve (dus nog niet afgeschreven) restwaarde van vaste activa die eerder middels een investering zijn aangeschaft.
Brede school	Samenwerkingsverband tussen partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Doel van het samenwerkingsverband is de ontwikkelingskansen van de kinderen te vergroten. Onderwijs en welzijn zijn in ieder geval participanten. Voorschoolse voorzieningen, peuterspeelzaal, sport, cultuur, bibliotheek en andere instellingen kunnen ook een onderdeel van de brede school zijn.
BTW compensatiefonds	Fonds waaruit de gemeente vanaf 2003 Btw kan declareren bij het Rijk op typische overheidstaken (uitgezonderd o.a. onderwijs-huisvesting).
Budgettair neutraal	Begrotingswijzigingen die per saldo de totale begroting niet beïnvloeden.

Begrip	Omschrijving
Dekking	De wijze waarop een kostenverhoging dan wel een opbrengstenverlaging wordt opgevangen in de vorm van 1) een nieuwe inkomstenbron, 2) een doorberekening van kosten aan derden, 3) een verhoging van de belastingen, 4) een verlaging van andere kosten.
Dividend	Periodieke uitkering van winst aan de aandeelhouders van een onderneming.
Doelmatigheid	Mate waarin de productie is geleverd in relatie tot de inzet van middelen, afgezet tegen een vooraf bepaalde norm (bijv. minuten per paspoort, kosten per strekkende kilometer).
Doeltreffendheid	Mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten zijn gerealiseerd. Van belang is om vast te stellen in hoeverre het beoogde maatschappelijke effect de verdienste is van de organisatie (relatie gerealiseerde productie - gerealiseerd effect, afgezet tegen het beoogde maatschappelijke effect).
Doeluitkering	Uitkering door het Rijk aan een lagere overheid voor een nauw omschreven wettelijk vastgesteld doel of taak. De gelden zijn niet vrij besteedbaar. In veel gevallen is een specifieke verantwoording over de besteding één van de voorwaarden voor het verkrijgen van de uitkering.
Efficiency en effectiviteit	Efficiency is doelmatigheid (is de uitvoering goed, met gebruik van zo min mogelijk middelen). Effectiviteit is doeltreffendheid (doen we de goede dingen, bereiken we het gestelde doel).
Egalisatiereserve	Reserve met als doelstelling jaarlijks sterk fluctuerende lasten door de jaren heen te compenseren. Dit kan door de jaarlijks gelijk blijvende storting in de reserve ten laste van de exploitatie te nemen en de werkelijke uitgaven uit de reserve te betalen.
EMU saldo	Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid voor de unie van landen die de euro als betaalmiddel hebben (Economische en Monetaire Unie).
Financieel beheer	De organisatie van de administratie en het beheer van de vermogenswaarden.
Financiële rechtmatigheid	Met financiële rechtmatigheid wordt bedoeld dat de financiële beheershandelingen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd.
Financieringsmiddelen	Kort- of langlopende geldmiddelen die nodig zijn om de kosten van een investering te betalen. Behalve van financieringsmiddelen uit eigen kapitaal en reserves wordt ook van minder reguliere financieringsmiddelen gebruik gemaakt, zoals opgenomen geldleningen en het saldo van crediteuren en debiteuren.
Gemeentefonds (algemene uitkering)	Uitkering van het Rijk die de gemeenten in principe vrij mogen besteden. Dit ter onderscheid van doeluitkeringen met een gebonden besteding.
Incidentele baten en lasten	Opbrengsten en uitgaven die maar een enkele keer voorkomen.
Indirecte kosten	Betreft kosten waarbij de directe samenhang met de producten ontbreekt. Door middel van één of meer verdeelsleutels worden de indirecte kosten aan taakvelden resp. programma's toegerekend toegerekend.

Begrip	Omschrijving
Investering	Een investering is een uitgaaf van een object met een gebruiksduur van langer dan één jaar; investeringen worden geactiveerd op de balans. Uit investeringen vloeien kapitaallasten voort die op de gemeentelijke exploitatie drukken.
Investeringsplan	Een overzicht van de geplande investeringen over meerdere jaren.
Jaarrekening	De jaarrekening is de tegenhanger van de financiële begroting; de jaarrekening gaat in op de realisaties van het afgelopen begrotingsjaar. De jaarrekening is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit de programmarekening met toelichting en de balans met toelichting.
Jaarstukken	De jaarstukken zijn onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening en is de tegenhanger van de begroting.
Jaarverslag	Het jaarverslag is de tegenhanger van de beleidsbegroting en gaat met name in op de uitkomsten van de programma's over het afgelopen begrotingsjaar. Het jaarverslag is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen.
Kapitaallasten	Kapitaallasten bestaan uit de componenten afschrijving en rentekosten. Het zijn exploitatiekosten van activa. De rentekosten ontstaan omdat voor de aanschaf 'geld geleend' wordt. Door de dalende boekwaarde nemen de rentekosten in de loop van de jaren af. Voor de berekening van de rentekosten wordt het percentage van de omslagrente gehanteerd.
Lastendruk	Totaal van regelmatig terugkerende, vaste geldelijke verplichtingen
Leges	Betaling voor een gemeentelijk goed of een dienst op publiekrechtelijke grondslag (bijv. leges paspoort, leges rijbewijs). Leges zijn retributies maar worden wettelijk tot de belastingen gerekend. Leges mogen maximaal kostendekkend zijn.
Meerjarenraming	Een prognose van de voor meerdere jaren, na het begrotingsjaar, te verwachten lasten en baten op basis van vigerend (= bestaand) beleid; dan wel van uitgaven en inkomsten ter zake van investeringen waarvoor al kredieten zijn verstrekt.
Overhead	De kosten van werkzaamheden of faciliteiten die een indirecte relatie vertonen met de gemeentelijke producten en diensten, v.b. leidinggeven, afdelingsadministratie, de kantine of de huisvesting.
Overzicht van baten en lasten	Onderdeel van de financiële begroting dat een overzicht geeft van alle baten en lasten die in de programma's zijn opgenomen.
Paragrafen	Een paragraaf geeft volgens het BBV een dwarsdoorsnede van de begroting op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de beleidsbegroting als het jaarverslag.

Begrip	Omschrijving
Planning- en controlcyclus	De jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken en verifiëren van budgetten.
Precariobelasting	Belasting voor het gebruiken van openbare grond of water. De belasting kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt, v.b. haven- en liggelden, marktgelden en parkeergelden.
Prestatie	Het meetbare resultaat van activiteiten.
Prestatie-indicator	Kwantitatieve en kwalitatieve gegevens die inzicht geven in de resultaten van het gevoerde beleid van de gemeente
Programmabegroting	Het kenmerk van de begroting is dat de begroting is onderverdeeld in programma's, daarom wordt er naar de begroting volgens de nieuwe voorschriften ook wel verwezen als programmabegroting. De gemeente is vrij in de keuze van de programma's en in het aantal.
Programma	Een samenhangende verzameling van producten, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten, waaraan idealiter indicatoren gekoppeld kunnen worden.
Rechtmatigheid	Rechtmatigheid is de overeenstemming van beslissingen en handelingen met regels die voor betrokkenen toepasselijk zijn en die mede gelet op het specifieke geval waarvoor die regels gelden, van belang zijn.
Reserve (algemene)	Bedrag dat is gereserveerd voor toekomstige uitgaven, zonder dat de aard en de omvang van deze uitgaven al bekend zijn. De reserves staan op de balans.
Specifieke uitkering	Rechtstreekse uitkering aan een instelling of een lagere overheid te besteden aan een specifiek doel. Het is een verzamelbegrip voor subsidies, bijdragen van het rijk of provincie en doeluitkeringen.
Verbonden partij	Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarbij de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.
Voorziening	Bedrag gereserveerd voor toekomstige uitgaven waarvan de aard en in mindere mate de omvang bekend zijn of om fluctuaties in (exploitatie)kosten op te vangen. Voorzieningen staan op de balans.
Weerstandscapaciteit	De weerstandscapaciteit is het geheel van geldmiddelen (zoals de algemene reserves) waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast behoeven te worden.
Weerstandsvermogen	Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's.

6.6 Bijlage 6: Voortgang aanbevelingen rekenkamer

Overeenkomstig het advies van rekenkamercommissie Leiden-Leiderdorp rapporteren wij met ingang van 2020 jaarlijks over de voortgang van de uitvoering en afdoening van besluiten die een relatie hebben met de aanbevelingen die voortkomen uit de rapporten van de rekenkamercommissie Leiden-Leiderdorp van de afgelopen 3 jaar, voor zover die aanbevelingen in de voortgangsrapportage bij de voorgaande jaarrekening nog 'in uitvoering' waren.

In deze bijlage zijn alleen de aanbevelingen ten aanzien van het College opgenomen, de aanbevelingen die de rekenkamercommissie aan de gemeenteraad heeft gedaan vormen geen onderdeel van deze stand van zaken. Dit verklaart ook de selectie en nummering van de aanbevelingen.

1. Toegang tot Jeugdzorg (2018)

Aanbeveling 4a: Zorg voor goede prognoses en structurele dekking van de begroting:

Voor de nieuwe raadsperiode wordt de begroting gebaseerd op het toekomstige beroep op jeugdhulp, dus op basis van goede prognoses.

Status: In uitvoering

Motivatie: De prognose die wij van de SOZ (voorheen TWO) ontvangen sluiten zo goed als mogelijk aan bij de werkelijkheid. De nieuwe manier van inkopen is 1 januari 2022 gestart. Er is tevens een nieuw dashboard in ontwikkeling, dit zal naar verwachting nog meer verbetering brengen in een realistische begroting.

2. Digitaal gedrag: Veilig en verantwoordelijk (2019)

Aanbeveling 1b: Maak de organisatie en de medewerkers ervan bewust dat het grootste risico voor de digitale veiligheid, het (eigen) gedrag is.

Status: In uitvoering

Motivatie: Het bewerkstelligen van veilig gedrag is een continue proces wat herhaling behoeft. De trainingen en sessies die in 2020 zijn aangeboden vinden ook in 2021 plaats. Daarnaast heeft IB&P een e-learning ontwikkeld die vanaf Q1 2021 alle medewerkers continue traint en toetst op de eigen werkplek en zo veel als mogelijk toegespitst op de eigen werkzaamheden.

3. Haalbaar maar... Woningbouwopgave Leiden en Leiderdorp tot 2030 (2019)

Aanbeveling 1: Het college te verzoeken alle beleidskaders rondom het woonbeleid bij elkaar te voegen en een discussie over prioriteiten in de gemeenteraad voor te bereiden.

Status: Afgehandeld

Motivatie: In 2021 is door Havenland een tool ontwikkeld die de discussie over prioriteiten woonbeleid ondersteunt.

Aanbeveling 2: daarbij de belangrijkste dilemma's/keuzemogelijkheden van uw Raad uit te drukken aan de hand van de in het rapport beschreven 9 criteria,

Status: Afgehandeld

Motivatie: Dit is in te ontwikkelen tool meegenomen.

Aanbeveling 3: hierbij waar zinvol te kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak.

Status: In uitvoering

Motivatie: Kan worden meegenomen bij toepassen van de te ontwikkelen tool.

Aanbeveling 4: Het college te verzoeken u periodiek te informeren over de ontwikkelingen rondom de woonopgave in relatie tot de door u gestelde kaders en waar nodig raadsbesluiten tot bijsturing voor te bereiden.

Status: Afgehandeld

Motivatie: Themabijeenkomst 1 februari 2021

Aanbeveling 6: Het college te verzoeken bij projectvoorbereiding (het moment van) de inbreng van de raad en de inbreng van belanghebbenden en betrokkenen passend vorm te geven en een degelijk participatieprocesontwerp deel uit te laten maken van de voorstellen aan uw raad.

Status: In uitvoering

Motivatie: Betrokkenheid van de gemeenteraad vind altijd plaats bij Nota van uitgangspunten bij nieuwbouw projecten. In de nieuwe tool voor prioriteiten woonbeleid is de participatiegraad één van de knoppen waaraan door de raad kan worden gedraaid bij de prioritering van projecten.

Aanbeveling B: Het college te verzoeken in afstemming met de raadsgriffie het gestelde onder A uit te werken in een procesvoorstel, waarin ook actieve betrokkenheid van de raad wordt geborgd.

Status: In uitvoering

Motivatie: Afstemming met raadsgriffier m.b.t. offerte Havenland en proces heeft plaatsgevonden. Met de griffie is afgeproken dat deze tool met de nieuwe raad medio 2022 wordt besproken.

4. Klachtenbehandeling in Leiderdorp (2019)

Aanbeveling A1: Vraag het College om een concrete uitwerking over hoe signalen en de afhandeling daarvan voortaan worden vastgelegd. Geef het College daarbij de volgende opdracht mee:

- Maak concrete werkafspraken over de wijze van administreren en afdoening van de signalen.

- Verbeter de wijze van vastlegging en afhandeling van signalen en zorg daarbij dat ook de voortgang en doorlooptijd goed te volgen is.
- Tref maatregelen om te voorkomen dat de gewenste afhandeling niet in gevaar komt door de wijze waarop het ambtelijk apparaat georganiseerd is en het succes te veel afhankelijk dreigt te worden van de inzet van individuele ambtenaren.
- Zorg ervoor dat er ook gestuurd wordt op het proces om de daarbij gestelde normen te kunnen toetsen. Beleg deze taak op een logische plek binnen de organisatie.
- Spreek medewerkers aan op het niet nakomen van de afspraken en bevorder daarmee een dienstverlenende houding van het ambtelijk apparaat.

Status: In uitvoering

Motivatie: De volgende maatregelen worden genomen

- We hebben servicenormen vastgesteld en gepubliceerd. Deze servicenormen zijn leidend voor de afhandeling van signalen. Hierdoor zijn de verwachtingen voor de inwoners helder.
- De beleidsmedewerker dienstverlening bewaakt de uitvoering van de servicenormen en signaleert. Signaalfuncties op tijdige afhandeling zijn of worden belegd.
- De invulling van de taken die bij de signaalfunctie horen zijn nog niet vastgelegd.
- Medewerkers met een signaalfunctie bewaken de termijnen. Indien uit de pas, wordt er opgeschaald naar het management.

Resultaat: betere monitoring en sturing op voortgang, doorlooptijd en afhandeling van signalen.

Aanbeveling A2: Vraag het College om in een verbeterplan aan te geven hoe invulling wordt gegeven aan de volgende punten met als doel de terugkoppeling naar aanleiding van signalen te verbeteren.

- Het onderscheid tussen verschillende momenten bij de terugkoppeling (bij ontvangst, bij langere doorlooptijden en bij afsluiting).
- De aansluiting in de communicatie bij de verwachtingen van de inwoner, rekening houdend met het feit dat de inwilliging van een wens niet altijd zichtbaar is voor de persoon die het signaal heeft afgegeven. Een adequate terugkoppeling leidt tot meer tevredenheid bij de inwoner, zelfs indien zijn wensen niet worden ingewilligd.
- De mogelijkheid om in de digitale omgeving ruimte te geven voor de inwoner om aan te geven of en hoe zij verder geïnformeerd willen worden.

Status: Afgehandeld

Motivatie: Iedereen krijgt een ontvangstbevestiging, dus altijd een reactie, sinds 1 januari 2022 wordt een automatische ontvangstbevestiging gestuurd

- Sinds 1 december werken wij met een nieuw meldingssysteem: eenvoudig een melding doen via de MijnGemeente app, webformulier of telefonisch; goede informatievoorziening over het proces en terugmelding over voortgang en afhandeling.
- We hebben servicenormen vastgesteld en gepubliceerd. Deze zijn leidend voor de afhandeling van signalen. Hierdoor zijn de verwachtingen voor de inwoners helder.

Resultaat: betere communicatie met de inwoners en duidelijkheid over wat zij van de gemeente mogen verwachten en dat we daar op aanspreekbaar zijn..

*) Er moeten nog een aantal aanpassingen worden gedaan in het zaakstelsel dat wij gebruiken. SP71 kampt met een bezettingstekort op de ICT-afdelingen. Momenteel wordt prioriteit gegeven aan de uitrol van de regionale nieuwe werkomgeving. Zodra deze is geïmplementeerd worden aanpassingen in het zaakstelsel van Leiderdorp verder opgepakt. We verwachten in maart 2021 automatische ontvangstbevestigingen en verdere meetbaarheid van beantwoording van brieven en mails te realiseren.

Aanbeveling A3: Vraag het College in kaart te brengen welke investeringen in ICT en personeel nodig zijn om terug te koppelen naar de inwoners over de behandeling van hun signalen op een manier die past bij de wens van de inwoners, en neem een besluit over die investeringen.

Status: Afgehandeld

Motivatie: Er is geïnvesteerd in:

- de aanschaf van een nieuw meldingsstelsel: eenvoudig een melding doen via de MijnGemeente app, webformulier of telefonisch; goede informatievoorziening over het proces en terugmelding over voortgang en afhandeling.
- Aanstelling beleidsmedewerker dienstverlening, aanstelling projectassistent dienstverlening en aanwijzen contactpersonen per team: verbeteren organisatiebrede dienstverlening.
- Aanstelling webmaster producten & diensten: verbeteren digitale dienstverlening; uitbreiden en verbeteren webformulieren en online diensten.
- De implementatie van eHerkenning voor ondernemers. eHerkenning maakt onze producten en diensten veilig online toegankelijk voor ondernemers.
- Het verbeteren van de website door de aanschaf van een nieuw content management stelsel (CMS) en webformuliertool. De implementatie hiervan vindt plaats in het eerste kwartaal van 2021.
- In de tweede helft van 2021 gaan wij het gebruik van begrijpelijke taal uitrollen binnen de organisatie. Een uitgangspunt hierbij is de campagne vanuit de rijksoverheid 'Direct Duidelijk' (het gebruik van duidelijke taal door overheidsinstanties in hun communicatie naar inwoners toe).

Resultaten: betere, duidelijke terugkoppeling aan inwoners; betere monitoring op tijdige afhandeling van signalen en online dienstverlening die beter aansluit bij de wensen van inwoners.

5. Duurzaam Leiderdorp: worstelen met de ambities (2020)

Aanbeveling 1: Het college te verzoeken periodiek te rapporteren over het bereiken van de doelstellingen uit de Duurzaamheidsagenda, over de effectiviteit van de ingezette instrumenten en de daarmee gemoeide kosten, en over de ontwikkelingen bij de subthema's waarvoor nog geen doelstellingen zijn vastgesteld;

- a. daarbij inzichtelijk te maken wat de samenhang is tussen beleid en indicatoren;
- b. inzichtelijk te maken op welke zaken de gemeente direct invloed heeft en op welke indirect en hierbij prioriteit te geven aan die zaken waar de gemeente zelf invloed op heeft;
- c. daarbij in te gaan op de vraag welke extra maatregelen nodig zijn om een positieve impuls te geven aan de mogelijkheid van het bereiken van de reductiedoelstellingen voor CO₂ in 2025 en 2050;

- d. tevens in te gaan op de vraag wat er moet worden gedaan om de opwekking van duurzame energie in Leiderdorp in de richting van het regionaal afgesproken niveau te brengen;
- e. daarbij aan te sluiten bij de sturingsmomenten van de RES en de Omgevingsdienst, zodat er niet alleen over de voortgang, maar ook over een eventuele aanpassing van de regionale strategie kan worden gesproken;
- f. inzicht te geven in de mogelijkheden om fiscale en financiële instrumenten in te zetten en in de mogelijke kosten en opbrengsten.

Status: In uitvoering

Motivatie: Er wordt op dit moment gewerkt aan rapportage om inzicht te geven in de behaalde doelen. Onder aanbeveling 1 vallen een aantal subaanbevelingen die bij de ontwikkeling van een nieuwe beleidsagenda (2022) mee worden genomen. Dit betreft b, c, d, e, f.

Aanbeveling 2: De raad spreekt het voornemen uit om:

- a. regelmatig met het college in gesprek te gaan over de uitvoeringsprogramma's.
- b. daarbij prioriteit te geven aan die zaken waar de gemeente zelf invloed op heeft;
- c. Het college te verzoeken jaarlijks in de jaarrekening, als deel van de planning en control-cyclus, te rapporteren over de ingezette instrumenten en de voortgang met betrekking tot de duurzaamheids- doelstellingen.
- d. Het college te verzoeken om standaard een duurzaamheids-paragraaf op te nemen in raadsvoorstellen die aan de Raad van Leiderdorp worden voorgelegd. Deze paragraaf beschrijft de impact van zo'n voorstel op de doelstellingen in de Duurzaamheidsagenda;
- e. Het college te verzoeken in de duurzaamheidsaanpak meer aandacht te besteden aan concrete acties die leiden tot energiebesparing, en de voortgang daarvan mee te nemen in de periodieke rapportage over de uitvoering van de duurzaamheidsagenda.

tatus: In uitvoering

Motivatie: Aanbevelingen in uitvoering. a) het college heeft de raad begin 2022 geïnformeerd over de nieuw op te stellen beleidsagenda (en het beleidsraamwerk hiertoe). b) Dit onderdeel wordt uitgewerkt in de nieuwe beleidsagenda. c) is al onderdeel van de p & c cyclus. d) De duurzaamheids-paragraaf is onderdeel van de raadsvoorstellen. e) We hebben verschillende acties lopen die inwoners stimuleren om energie te besparen.

6. Bomen in Leiderdorp, papier en praktijk (2021)

Het onderzoeksrapport "Bomen in Leiderdorp, papier en praktijk" van de Rekenkamercommissie Leiden-Leiderdorp is 18 oktober 2021 aangeboden aan de gemeenteraad.

Status: Niet van toepassing

Motivatie: Het is in deze jaarrekening nog niet mogelijk iets over de status van de aanbevelingen te communiceren, gezien de opleverdatum van het rapport. De status van de aanbevelingen worden opgenomen in de jaarrekening van 2022.

7. De werking van samenwerking (2021)

Het onderzoeksrapport “De werking van samenwerking” van de Rekenkamercommissie Leiden-Leiderdorp is 11 oktober 2021 aangeboden aan de gemeenteraad.

Status: Niet van toepassing

Motivatie: Het is in deze jaarrekening nog niet mogelijk iets over de status van de aanbevelingen te communiceren, gezien de opleverdatum van het rapport. De status van de aanbevelingen worden opgenomen in de jaarrekening van 2022.

GEMEENTEHUIS
WILLEM-ALEXANDERLAAN 1
2351 DZ LEIDERDORP

POSTBUS 35
2350 AA LEIDERDORP

071 54 58 500
INFO@LEIDERDORP.NL
WWW.LEIDERDORP.NL

leiderdorp